

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

6'ncı Toplantı

2 Temmuz 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un, Plan ve Bütçe Komisyonu toplantı salonunda koronavirüs salgını nedeniyle gerekli tedbirleri aldıklarına ve (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'yle ilgili her görüşün tutanaklara ve kamuoyuna yansıtacağını Başkanlık Divanı olarak taahhüt ettiklerine ilişkin açıklaması

2.- Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un, Komisyon çalışmaları süresince milletvekillerinin söz taleplerini değerlendireceğine ve çalışma şartlarının covid tedbirlerine uygun hâle getirilmesi için toplantıya ara vereceğine ilişkin açıklaması

3.- Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın kanun tekliflerinin birleştirilmesi hakkındaki açıklaması üzerine, Komisyon Başkanının çağrısı sadece görüşülmekte olan kanun teklifiyle ilgili yaptığına ilişkin açıklaması

4.- Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un, baro başkanlarının hepsinin Komisyona gelmek istedikleri, 3 temsilcinin gönderilmesini kabul etmedikleri bilgisini arz etmek istediğine ilişkin açıklaması

5.- Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, toplantının daha geniş salonda yapılmasını

önerdiklerine, söz isteyen bütün milletvekillerine söz verilmesini ve salonun covid tedbirlerine uygun hâle getirilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

2.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, toplantı ortamının sağlıklı olmadığına, söz almak isteyen bütün milletvekillerinin söz hakkını baki olduğunun açıklanmasını talep ettiklerine ve ona göre düzenleme yapacaklarına ilişkin açıklaması

3.- İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın, toplantı salonunun sosyal mesafeye uygun hazırlandığına, daha sonra düzenin bozulduğuna ve grup başkan vekillerinin Komisyon Başkanına verdiği konuşma listesine göre her partinin ekibiyle gelip konuşmasını yapmasının uygun olacağına ilişkin açıklaması

4.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Komisyon bürokratların oturma düzenine ve görüşülen (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi ile kendisinin imzası olan (2/2852) (2/1679) (2/1304) (2/1273) (2/687) (2/578) (2/474) (2/469) (2/467) (2/464) esas numaralı kanun tekliflerinin İç Tüzük'ün 35'inci maddesine göre birlikte görüşülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

5.- İzmir Milletvekili Hamza Dağ'ın, kanun teklifiyle ilgili sorulara imza sahibi milletvekillerinin ve bürokratların cevap verebilecek düzeyde olduğuna ilişkin açıklaması

6.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

7.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, toplantı salonuna 3 baro başkanının alınmasını, diğerlerinin Meclis içerisinde başka bir salonda misafir edilmesini önerdiklerine ilişkin açıklaması

8.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın baro başkanlarının Meclis içerisinde misafir edilmesini, 3 kişinin toplantı salonunda dinlenilmesini önerdiklerine ilişkin açıklaması

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'yle ilgili olarak TBMM İç Tüzüğü'nün 26'ncı, 30'uncu, 31'inci, 35'inci ve 36'ncı maddelerine uyulup uyulmaması ve baro başkanlarının Meclise davet edilip edilmemesi hakkında görüşmeler

2.- (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'nın 2'nci, 10'uncu, 11'inci, 67'nci ve 135'inci maddelerine ve usul yönünden İç Tüzük'ün 26'nci maddesine aykırılık taşıdığı gerekçeleriyle görüşmelerin durdurularak Anayasa'ya uygunluğu açısından Anayasa Komisyonuna sevk edilmesi gerektiğine ilişkin önergeler hakkında görüşmeler

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999)

ADALET KOMİSYONU

6'ncı Toplantı

2 Temmuz 2020 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Adalet Komisyonu saat 16.03'te açılarak dört oturum yaptı.

Oturum Başkanı Yılmaz Tunç,

Plan ve Bütçe Komisyonu toplantı salonunda coronavirüs salgını nedeniyle gerekli tedbirleri aldıklarına ve (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'yle ilgili her görüşün tutanaklara ve kamuoyuna yansıtacağını Başkanlık Divanı olarak taahhüt ettiklerine,

Komisyon çalışmaları süresince milletvekillerinin söz taleplerini değerlendireceğine ve çalışma şartlarının covid tedbirlerine uygun hâle getirilmesi için toplantıya ara vereceğine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın kanun tekliflerinin birleştirilmesi hakkındaki açıklaması üzerine, Komisyon Başkanının çağırısı sadece görüşülmekte olan kanun teklifiyle ilgili yaptığına,

Baro başkanlarının hepsinin Komisyona gelmek istedikleri, 3 temsilcinin gönderilmesini kabul etmedikleri bilgisini arz etmek istediğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

Toplantının daha geniş salonda yapılmasını önerdiklerine, söz isteyen bütün milletvekillerine söz verilmesini ve salonun covid tedbirlerine uygun hâle getirilmesini talep ettiklerine,

Toplantı salonuna 3 baro başkanının alınmasını, diğerlerinin Meclis içerisinde başka bir salonda misafir edilmesini önerdiklerin;

Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş,

Toplantı ortamının sağlıklı olmadığına, söz almak isteyen bütün milletvekillerinin söz hakkının baki olduğunun açıklanmasını talep ettiklerine ve ona göre düzenleme yapacaklarına,

Baro başkanlarının Meclis içerisinde misafir edilmesini, 3 kişinin toplantı salonunda dinlenilmesini önerdiklerine;

İstanbul Milletvekili Bülent Turan, toplantı salonunun sosyal mesafeye uygun hazırlandığına, daha sonra düzenin bozulduğuna ve grup başkan vekillerinin Komisyon Başkanına verdiği konuşma listesine göre her partinin ekibiyle gelip konuşmasını yapmasının uygun olacağına,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Komisyonda bürokratların oturma düzenine ve görüşülen (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi ile kendisinin imzası olan (2/2852) (2/1679) (2/1304) (2/1273) (2/687) (2/578) (2/474) (2/469) (2/467) (2/464) esas numaralı kanun tekliflerinin İç Tüzük'ün 35'inci maddesine göre birlikte görüşülmesi gerektiğine,

İzmir Milletvekili Hamza Dağ, kanun teklifiyle ilgili sorulara imza sahibi milletvekillerinin ve bürokratların cevap verebilecek düzeyde olduğuna,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

(2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'yle ilgili olarak TBMM İç Tüzüğü'nün 26'ncı, 30'uncu, 31'inci, 35'inci ve 36'ncı maddelerine uyulup uyulmaması ve baro başkanlarının Meclise davet edilip edilmemesi hakkında görüşme yapıldı.

Oturum Başkanı Yılmaz Tunç, toplantı zamanı ve saatiyle ilgili olarak İç Tüzük 26 ve 36'ya uygun davranıldığını, toplantı yeriyle ilgili 35'inci maddenin açık olduğuna, toplantıya davet edilenler bakımından İç Tüzük 30 ve 31'e uygun hareket edildiğini ve o nedenle usule aykırı bir durum olmadığını belirtti.

İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 2 milletvekilinin (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'nın 2'nci, 10'uncu, 11'inci, 67'nci ve 135'inci maddelerine aykırı olması nedeniyle görüşmelerin durdurularak teklifin Anayasa'ya uygunluğu açısından Anayasa Komisyonuna sevk edilmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 5 milletvekilinin (2/2999) esas numaralı Teklifi'nin içerik açısından Anayasa'nın 2, 11, ve 135/(1) maddeleri dikkate alınarak Anayasa'ya; usul yönünden de TBMM İç Tüzüğü'nün 26'ncı maddesine aykırılık taşıdığı gerekçeleriyle görüşmelere son verilerek Anayasa'ya aykırılık iddialarının incelenmesi amacıyla teklifin Anayasa Komisyonuna sevkinin gerektiğine,

İlişkin önergeler hakkında görüşme yapıldı.

Yapılan görüşme ve oylama sonunda Anayasa'ya aykırılık önergeleri kabul edilmedi.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/2999), tümü üzerinde görüşmelere başlandı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 3 Temmuz 2020 Cuma günü saat 14.00'te toplanmak üzere 03.58'de toplantıya son verildi.



2 Temmuz 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.03

BAŞKAN: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli Komisyon üyelerimiz, toplantımızı açıyorum.

(*)

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bu salonda mı? Koşullar uygun değil. En yüksek riskli alan şu anda.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar... Bir müsaade edin bir giriş yapalım.

Önemli bir kanun teklifini görüşmek için bir araya geldik.

MURAT EMİR (Ankara) – Ailelerimiz tedirgin.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un, Plan ve Bütçe Komisyonu toplantı salonunda coronavirüs salgını nedeniyle gerekli tedbirleri aldıklarına ve (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'yle ilgili her görüşün tutanaklara ve kamuoyuna yansıtacağını Başkanlık Divanı olarak taahhüt ettiklerine ilişkin açıklaması

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Coronavirüs nedeniyle sosyal mesafe tedbirleri anlamında salonumuzda gerekli tedbirleri aldık. [CHP sıralarından “Nerede, nerede?” sesleri; alkışlar(!)]

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hangi tedbir? Şu anda “Hayat eve sığar ama Meclise sığmaz.” diyor. Hayat Meclise sığmıyor, en yüksek riskli alan, şu anda en yüksek riskli alan burası.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Dinle!

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir saniye arkadaşlar... Bir saniye arkadaşlar, bir saniye... Açıklama yapıyorum. Komisyon üyesi arkadaşlarımıza ve milletvekillerimize...

(CHP sıralarından “Hangi tedbir? Tedbir ne Başkanım?” sesleri)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi değerli arkadaşlar, bir sözümü tamamlayayım. Bir dinler misiniz? Dinler misiniz? Arkadaşlar, sessiz olalım, bir şey söyleyeceğim. Grup Başkan Vekilleriyle konuştuğumuz bazı hususlar var. Onları anlatmama müsaade edin.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin komisyon salonları açısından en büyük salonu burası. Bizim Adalet Komisyonu Toplantı Salonumuz da öbür binada. Burası büyük olduğu için Plan ve Bütçe Komisyonu Salonu’nu kullanıyoruz. Burada öncelikle şunu ifade edelim, önemli bir teklifi görüşeceğiz. Bu teklifin tüm detaylarıyla, lehte, aleyhte ne kadar görüş varsa tutanaklara yansımaları, kamuoyuna yansımaları biz buradan Başkanlık Divanı olarak taahhüt ediyoruz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Baro başkanları hariç mi?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir kısıtlama yok, herkes özgürce konuşacak ve salonumuzu sosyal mesafe kuralları gereğince dizayn etmiştik.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Böyle mi?

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Nerede sosyal mesafe?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir saniye arkadaşlar.

Her masaya bir Komisyon üyesi olacak şekilde ve arta kalan masaları da diğer milletvekillerimize tahsis edecek şekilde ayarlamıştık ancak tahmin ettiğimiz sayıdan fazla milletvekili gelince tabii sosyal mesafe kuralları ihlal edilmiş oluyor, özellikle sağ taraf açısından baktığımız zaman.

(CHP sıralarından “Sadece sağ taraf mı, pencere önü dahil değil mi?” sesleri)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Duvar kenarlarındakiler hariç mi?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Orada problem yok. Şimdi, bitireyim arkadaşlar.

Şimdi söz talep eden arkadaşlarımıza... Bu şekildeki çalışma ortamımız sizin sağlığınız açısından önemli, hepimizin sağlığı açısından önemli. Birbirimizin işini kolaylaştırmak hepimizin de elinde.

Şimdi, değerli arkadaşlar salonumuzu sosyal mesafeye uygun bir şekle getirebilmek için ve konuşma talep eden arkadaşlarımızın da listelerini oluşturmak üzere toplantıya on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 16.08



İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.09****BAŞKAN: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)****BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Görüşmeleri tekrar açıyorum.

Buyurun Sayın Özel.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, toplantının daha geniş salonda yapılmasını önerdiklerine, söz isteyen bütün milletvekillerine söz verilmesini ve salonun covid tedbirlerine uygun hâle getirilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, şimdi tabii sağlık hepimiz açısından çok önemli. Yapılan işin birazdan usul yönünden, Anayasa'ya aykırılık, içerik yönünden hepsini tartışacağız ama öncelikle biz daha geniş bir salon, bir grup toplantı salonu önerdik, siz de bunun stenografların çalışma imkânları ve işte elden ele mikrofonun gezmesi gibi endişelerle olamayacağını söylediniz. Kendi aramızda yaptığımız değerlendirmede de siz “Ben söz isteyen tüm milletvekillerinin söz taleplerini karşılayacağım ve bunu taahhüt eden bir açılış konuşması yapacağım.” dediniz, o zaman da biz ardından bir ara alıp burayı yeniden çalışma şartları açısından düzenleme konusunda taahhütte bulunduk. Siz açılış konuşmanızda “Listeleri alacağım.” değil, “Söz talep eden tüm arkadaşlara söz hakkı tanıyacağım.” taahhüdünüzü tutanağa geçirirseniz biz ara isteyerek gidip yeni bir düzen alacağız burası için.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Beştaş...

2.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, toplantı ortamının sağlıklı olmadığına, söz almak isteyen bütün milletvekillerinin söz hakkının baki olduğunun açıklanmasını talep ettiklerine ve ona göre düzenleme yapacaklarına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Başkan.

Bu ortamın sağlıklı olmadığı ve hepimiz için büyük bir risk taşıdığı gerçek ama asıl, böyle bir dönemde normalde tatile girilmesi gereken bir dönemde barolar gibi bir yasanın getirilmesi ve burada oluşabilecek hastalıklardan bu yasa teklifi altında imzası olanların sorumlu olduğunu ifade etmek istiyorum. Şu anda her yerde yasaklar getirilirken Ankara Valisi en son...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ankara'ya girmeyi yasakladı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - ...efendim, on beş günlük bir yasak ilan etmiş pandemi sebebiyle. Ankara Valisi, pandemi sebebiyle baro üyelerinin, avukatların Ankara'ya girişini engellemek için yasak ilan etmiş ama Meclis burada tıks tıks, vekillerin hepsine corona riskiyle yüz yüze bir komisyon toplantısı yapıyor. Bir kere baştan beri bu konunun sorumlusu Komisyonunuz ve bunun altında imzası olanlar.

Usule ilişkin biz de talepte bulunduk. Genel Kurul Salonu dâhil önerdik, biliyorsunuz, sizinle konuştuk. Yani neticede madem bu kadar olağanüstü bir dönemde böyle önemli bir yasayı, 100 bini aşkın avukatı ilgilendiren ve Türkiye'nin 82 milyonunu ilgilendiren bir teklifi görüşeceksek Komisyonunuz bunun hazırlıklarını yapmalıydı.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, yaptık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Genel Kurul salonu dâhil, grup salonları dâhil bunun altyapısının oluşturulması gerekiyordu. Bunu biz talep ettik, siz “Olmaz.” dediniz. Biz de dedik ki o zaman buraya gelen bütün vekillerin söz hakkı bakidir, ne zaman bildirirsek o vekillerimiz konuşacak. Siz bunu açıklayın. Biz de ona göre düzenimizi yapacağız. Başka bir seçenek yok.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben Komisyon görüşmelerini izlemek istiyorum.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Ben de.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Turan...

3.- İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın, toplantı salonunun sosyal mesafeye uygun hazırlandığına, daha sonra düzenin bozulduğuna ve grup başkan vekillerinin Komisyon Başkanına verdiği konuşma listesine göre her partinin ekibiyle gelip konuşmasını yapmasının uygun olacağına ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, ifade ettiğiniz gibi Türkiye’de önemli bir gündem hâline gelen, 2 partinin çalışmasıyla ortaya çıkan kanun teklifini görüşmek için bir aradayız. Kanunun imza sahipleri olarak bizim buradaki sandalyelerimizin bile alındığı bir usul hatasından bahsetmek istiyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Bizim sandalyelerimizi almışlar Sayın Turan. Benim sandalyemi almışlar. (AK PARTİ sıralarından “Dinle be!” sesi)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Müdahale etmeyin.

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Buradaki sandalyeyi de aldılar.

MURAT EMİR (Ankara) – Ben aldım. Benimkini almışlar, ben de onu aldım.

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Ya saçmalamayın! Böyle bir şey olur mu?

MURAT EMİR (Ankara) – Sen saçmalama ya! Ne biçim konuşuyorsun?

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Sen saçmalama? Sen ne biçim konuşuyorsun? Ne biçim konuşuyorsun be!

MURAT EMİR (Ankara) – Sen ne biçim konuşuyorsun?

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Buraya geldim, sandalye kavgası... Ne kadar ayıp bir şey bu?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Müsaade eder misiniz arkadaşlar.

Sayın Turan, devam edin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, öncelikle nezaket hepimiz için geçerli. Dolayısıyla burada Grup Başkan Vekilleri konuşurken biz nasıl dinlemişsek tüm partilerin de bizim sözüme saygı göstermesini istirham ederiz.

Bir kadın vekilimiz, Grup Başkan Vekilimiz dâhil hepimiz ayaktayız ancak ben ilk geldiğim zaman şunu gördüm: Şu gördüğümüz sağ taraftaki gibi her masada 1 boş yer, 1 dolu şeklinde pandemiye hazırlık yapılmış bir salon vardı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Vazifemizi mi yapmayalım?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Burada aynı şekilde kanun teklifi sahiplerine ayrılan sandalyeler vardı, onlar da alınmış. Burada problem yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sandalyeleri AKP’liler aldı.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Coronadan baro kaçırıyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim, bir dinleyelim, sözünü bitirsin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dolayısıyla zatıalinize...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kavgaya dönüştüreceksiniz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – O ne demek ya?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tartışma yaratacak laflar etmeyin. Biz ettik mi? Ara vereceğiz, düzelterek.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, o laftan da korkmayız, gereğini yaparız ama buna gerek yok. Diyorum ki uygunsu ben de aynı şekilde, bir ara verelim...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Buna karar verdik zaten. Başkan, cümleli söyle.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - ...bu aranın ardından burayı tekrar eski hâline getirelim...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Burada duracağız. Avukatız biz. Hiçbir yere gitmiyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Eski hâlden sonra grup başkan vekillerinin size verdiği listeye göre, sayıya göre her parti kendi ekibiyle gelsin, konuşmalarını sabaha kadar yapsın, rahat rahat yapsın ancak bu ortam sağlık açısından sorun olacaktır arkadaşlar.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Turan.

Değerli arkadaşlar... (Gürültüler)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Fahrettin Koca’yı çağırın gelsin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkan, sözünüzü söyleyin.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un, Komisyon çalışmaları süresince milletvekillerinin söz taleplerini değerlendireceğine ve çalışma şartlarının covid tedbirlerine uygun hâle getirilmesi için toplantıya ara vereceğine ilişkin açıklaması

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, Komisyon çalışmalarımız süresi içerisinde söz talep eden arkadaşlarımızın söz taleplerini değerlendireceğiz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – “Değerlendireceğiz.” değil.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sayın Başkan, değerlendirmeyin isterseniz bir de...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Her isteyene söz verilecek dedik: Değerlendirme ne?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ve bunun için de çalışma şartlarımızın Covid tedbirlerini uygun olması lazım. Bunu sağlamak da...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Her isteyene söz vereceksiniz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir saniye arkadaşlar...

Bunu sağlamak da bizim elimizde. Hep beraber bunu sağlayabiliriz.

MUHAMMED ERKEK (Çanakkale) – Söz talep eden her milletvekili konuşmalı.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – İç Tüzük gereğince zaten söz talep eden her milletvekiline Başkanlık söz vermek zorunda. Daha bunun talebi, taahhüdü... Bu İç Tüzük gereği zaten.

On beş dakika ara veriyorum arkadaşlar.

Kapanma Saati: 16.16



ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.38****BAŞKAN: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)****BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, değerli arkadaşlar, toplantımıza yeniden başlıyoruz.

Teklifin görüşmelerine geçeceğiz, geçiyoruz, geçtik.

Toplantımıza sosyal mesafe nedeniyle ara vermiştik, şu anda düzeni de sağlamış olduk.

Şimdi, teklif sahibi Sayın Cahit Özkan’a söz vereyim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, usul yönünden itirazım var, usul tartışması açmak istiyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, buyurun.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'yle ilgili olarak TBMM İç Tüzüğü'nün 26'ncı, 30'uncu, 31'inci, 35'inci ve 36'ncı maddelerine uyulup uyulmaması ve baro başkanlarının Meclise davet edilip edilmemesi hakkında görüşmeler

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, öncelikle sizin şahsınızda tüm Komisyon üyelerini, tüm milletvekillerimizi, yasama faaliyetlerine katkı sağlamak için burada bulunan Meclisimizin değerli emekçilerini ve basın mensuplarını saygıyla selamlıyoruz.

Usul yönünden birkaç tane itirazımız var. İtirazlarımızdan birincisi, toplantının yapılacağı saate ilişkindir. Dün Genel Kurul sırasında da anlattım, o yüzden lafı çok uzatmayacağım ama tutanaklar açısından önemsiyoruz. Bir toplantının gerçekleşmesi için bir zamana ihtiyaç var, bir mekâna ihtiyaç var, bir de kimlerle toplandığınıza ihtiyaç var. Yani bir toplantının en basit üç temel ögesi: Ne zaman, nerede, kimlerledir. Bu toplantı yapılması açısından; zaman, mekân ve katılımcılar açısından sorunludur ve bu yüzden de toplantının bu şartlar altında başlaması ve olağan akışı içinde teklif sahibi milletvekiline söz verilerek başlanması usule uygun değildir.

İtirazlarımı üçe ayırdım, zaman açısından itirazımı ifade etmek isterim. İç Tüzük'ün 26'ncı ve 36'ncı maddeleri komisyon toplantılarının ne şekilde yapılacağını, bunun nasıl duyurulacağını ve ne zaman başlayacağını ifade etmiş, hükme bağlamıştır. İç Tüzük'ün 26'ncı maddesine göre, bir komisyon kendi başkanlarınca toplantıya çağrılır. Zorunlu olmadıkça Komisyon toplantısı için çağrı en az 2 gün önceden yapılır. Bu çağrıda Komisyon Başkanınca hazırlanan gündem belirtilir ancak Komisyon gündemine hâkimdir. Üyeleri tarafından gündeme alınması teklif edilen işler hakkında karar verir. Bu çağrı ve gündem Komisyon üyelerine, Cumhurbaşkanlığına, parti gruplarına ve diğer ilgili komisyonların başkanlıklarına ve teklifleri gündemde yer alan Kanun Teklifi sahibi TBMM üyelerinden ilk imza sahiplerine gönderilir. Ayrıca gün, kurumsal internet sayfasında ve elektronik ilan panosunda yayınlanır demektir. Burada açıkça 2 gün demektir ve bu 2 günün 48 saat olduğu 36'ncı maddede

açıkça belirtilmiştir. Zorunlu olmadıkça opsiyonu, Danışma Kuruluna bir zorunluluğu tespit etme ve 48 saatten öne çekme hakkını verir. İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi de Danışma Kurulunun toplanamadığı hâllerde parti gruplarının önerilerini doğrudan Genel Kurula sunmalarına imkân tanır.

Biz, partimize teklifin teslim edilmesini -yıllardır yaptığımız bir uygulamadır- zimmet defterine tarih ve saat yazmak suretiyle alırız. Zimmet defteri, Kanunlar Kararlar Dairesinin zimmet defteri. Grubumuza ilk teslim edilen grup olarak 1 Temmuz günü saat 11.07'de teslim edilmiş. Bizim imzamız var. Zimmet defteri de Kanunlar Kararlar memurunun elindeki zimmet defteri. En erken yarın sabah 11.07'de başlayabiliriz. Kaldı ki, zimmet defterindeki akıştan bizden sonra da 3 farklı gruba daha yollandığı anlaşılıyor ki esasen son grubun teslim alış saati değildir. Ancak Meclis Başkanlığı tarafından bugün size havale edildiği ve sizin de Komisyonunuza havale saati olan 16.00'ya veya biraz daha önceki bir saate alıp 16.00'ya toplantı koyduğunuz anlaşılıyor.

Şimdi, İç Tüzük 26 niye var? Yani Cumhurbaşkanlığına da gruplara da haber verilir diyor ve en az 48 saat önceden. Şimdi, 48 saatlik süre bunun için var. Komisyon üyesi milletvekilleri gibi Komisyon üyesi olmayan milletvekillerinin de toplantıdan haberdar olması, açıp teklifi okuması, gelip buraya o teklif üzerinden konuşması gerekiyor. Bunların yapılması için İç Tüzük'ün öngördüğü 48 saatlik süreyi 36'ncı madde tekrar bekleme süresi olarak ifade ediyor ve orada Komisyon üyelerine 48 saat önceden yollanacağını bir kez daha ifade ediyor. Biz Komisyon üyelerimize de bu teklifin bu toplantının başladığı şu saatten 48 saat önce yollandığına ilişkin de bir kayıt Meclis Başkanlığından istediğimiz hâlde göremedik. Diyorklar ki: "Biz gittik odalara, kapının altından attık." Böyle bir şey yok. Kapının altından atsan bile o kapıda onun tutanağının saatinin olması lazım. Kaldı ki bütün milletvekillerinin Komisyon üyesinden farkı önerge verememek ve oy kullanamamaktır. Bu toplantıya 48 saat önceden onların haberdar edilmesi ancak ve ancak grubumuza teklifin teslim edilmesiyle ve 26'ncı maddede açıkça ifade edildiği gibi bizim tarafımızdan milletvekillerine ulaştırılmasıyla mümkün. Bu yüzden -daha çok uzatmadan- bu toplantı en erken biz saat ve tarih attığımız için yarın 11.07'de ama İYİ PARTİ Grubu ne zaman teslim aldıysa ondan 48 saat sonra başlamalıdır. Yani toplantının 3 ana ögesinden ne zaman toplanacağımıza usul yönünden itirazımız vardır.

İkincisi, toplantının nerede yapılacağı hususu. Komisyonlar kendileri açısından en uygun mekânda toplanmaları lazım. Şimdi siz kendi toplantı salonunuzu yeterli bulmadınız ve bu toplantı salonuna geldiniz ama bu toplantı salonu biraz önce ortaya çıkan şartlar açısından baktığınızda, ilerleyen saatler de düşünüldüğünde hepimizin sağlığı açısından bir tehde dönüşecek. Kaldı ki Komisyonla bu kadar tarihi bir oturum yapılırken, milletvekillerinin bunu başından sonuna izleme hakları vardır. İsteyen her milletvekiline bu olanağın tanınabilmesi için Komisyon için doğru salon burası değildir. Doğru yer -ki tercihi size bıraktık, zaten Meclisteki her yer hepimizin ve hepsi milletindir, CHP'nin grup toplantı salonu yoktur aslında, CHP'ye tahsis edilmiş salon vardır- takdir sizin olmak üzere, ister sizin her hafta grup toplantısı yaptığımız, eski senato salonu olarak bilinen salonda, ister bizim ve İYİ PARTİ'nin müştereken kullandığımız salonda, ister MHP ve HDP'nin müştereken kullandıkları salonda bu toplantı daha sağlıklı bir şekilde yapılabilir. Benim gencecik, 27 yaşında milletvekili olmuş, 29 yaşındaki hukukçu arkadaşım burayı izlemek istiyor ama "Komisyon üyeleri ve belli sayıda hukukçu milletvekili..." dedik, izleyemiyor. Yıllarını baro yönetimlerine vermiş hukukçu milletvekillerim, baro başkanlığı yapmış hukukçu milletvekillerim, baroların işleyişini, bundan sonraki seçim sistemlerini değiştirecek, delege sayılarını değiştirecek, iktidarın doğrudan baroların seçimlerine müdahale etmeye çalıştığı bir kanun teklifine baştan sona hâkimiyet sağlayamayacaklar. Bu yüzden, toplantının ikinci olmazsa olmazı "Nerede?" sorusu açısından da toplantı salonu sorunludur ve itirazımız dâhilindedir.

Üçüncüsü: Kimlerle? Elbette Komisyon üyeleriyle ama İç Tüzük açıkça yazıyor, isteyen bütün milletvekilleriyle. Bu Meclisin bir geleneği var, yasama faaliyeti açısından İç Tüzük'te yazıyor, kaliteli yasama için bürokrasinin katkısı önemli, sivil toplumun, meslek örgütlerinin katkıları önemli. Ne yaptığımızın farkında mıyız Sayın Başkan? Biz sizinle çok acılı Soma faciasından sonra kurulan komisyonda da görev yaptık, elimizi vicdanımıza koyup görev yaptık, tarih önünde görev yaptık. Yazdığımız rapor gündeme alındı, gereği yapıldı yapılmadı ayrı tartışma konuları ancak biz, sizinle dört ay süreyle Türkiye'nin dört bir yanında ve bu Mecliste belki toplamı haftaları geçen mesailer yaptık ve tarihe bir şey bıraktık. Şimdi sizin riyasetinizde tarihe bir şey bırakılacak. Bırakılan şey şu: Baroların seçimiyle ilgili kanun değişiyor, teklif o. Kim yok? Baro başkanları yok. Kim yok? Bu konuyla ilgili sivil toplum örgütleri yok, Anayasa 135'ten güç alan, Anayasa'nın açıkça kamu kurumu niteliğinde olduklarını ifade ettiği ve 135'in son iki kelimesiyle "...kamu tüzel kişilikleridir." diye ifade ettiği, devlet tüzel kişilikleri dediği baroların kanunu değiştireceksiniz. Anayasa 135'ten dayanak alan diğer bütün kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütleri açısından da bu Anayasal ihlal ve yasama açısından yetki aşımı noktasına gelecek bir yolu açmış olacaksınız. Burada baroların başkanlarının yanında elbette ki Türk Eczacıları Birliğinin, Türk Tabipleri Birliğinin, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin de temsilcilerinin olması ve onların hukuki görüşlerinin de tutanağa geçmesi son derece önemli.

Sayın Başkan, baroların kanunu değiştirken baro başkanlarının Meclis yerleşkesine sokulmadığı bir oturumu nasıl yönetebilirsiniz? Sizin, hem hukukçu kimliğinizle hem on yılı aşan parlamenter kimliğinizle hem de bir baronun üyesi olarak buna aklınız vicdanınız nasıl el veriyor? Baro başkanlarının katılma talepleri var, son derece haklı talepler. Bunlara ret yazısı yazmışsınız.

Toplantı, süre bakımından İç Tüzük'e aykırıdır, mekân bakımından yerleşik uygulamalara, kaliteli yasamanın gerekliliklerine aykırıdır, katılımcılar bakımından çok asli bir kusur taşımaktadır. Bakın, İtalya'da, Brezilya'da, Japonya'da birileri açıp şunu okuyacaklar: "Türkiye'de Baroların kanunları değişti ve değiştirken baro başkanlarını Meclise sokmadılar." Bu yaşananın Japoncası utanç verici arkadaşlar, bu yaşananın İtalyancasını dünyaya anlatamayız. Şuraya gelip dersiniz ki "80 baro başkanını mı alacağız?" Baro başkanlarına dersiniz "Aranızdan seçeceğiniz 8 temsilciyi dinleyeceğiz, dönüşümlü olarak dinleyeceğiz." Bunların hepsinin çaresi bulunur.

Sayın Cahit Özkan, teklif sahibi olarak söylüyorum, barolarla tarihsel olarak geçmişte ne yaşadığının bir önemi yok ama bugün siz o baroların üyeliğini yapmış, o baro başkanlarıyla aynı diplomaya sahip ve savunma mesleği gibi son derece kutsal, son derece hepimiz açısından önemli ve tüm kamu kurumlarından da farklı bir ayrı statüye tabi olmasını hepimizin doğal karşıladığı bir mesleğin mensubusunuz. Protokoldeki yerleri ayrıdır, kamusal yaşamdaki yerleri ayrıdır, yazılanın ötesinde bir genel toplumsal kabulleri vardır ve hepimize lazımdırlar. Hepimize lazım ve günün birinde mutlaka bizim de hukukumuzu savunacaklar, bu ülke için de son derece önemli bir iş. Baro başkanlarının bu yerleşkeye, bu kampüse alınmamasının, bu salonda olmamasının size, iktidar partisine mensup bir Grup Başkan Vekili olarak nasıl bir faydası var, onların olmamasından nasıl bir huzur buluyorsunuz veya olması sizi niye endişelendiriyor? Burada gelip de ne söyleyebilirler de siz ona cevap veremezsiniz? Bu ön kabul varsa zaten yanlış bir iş yaptığınız kendiniz itiraf ediyorsunuz demektir. Ben baro başkanlarının eleştirilerini dinlemeden burada karar vereceğim, demek ki onlar bir eleştiri, bir katkı yaparsa verilecek karara tesir edebileceğinden mi endişe ediyorsunuz? O zaman baştan yanlış bir şey yaptığınızı kabul etmiyor musunuz? Bir kez daha bir toplantının üç asli unsurunun üçünün de sakat olması yönünden, usul yönünden bu toplantının yarın sabah makul bir saate ertelenmesini, yarın aşağıda uygun göreceğiniz bir büyük salona alınmasını, baro başkanlarının tarafınızdan reddedilmiş katılım talebinin kendileri tarafından yenilenmesi ve tarafınızdan yeniden değerlendirilerek kendilerinin uygun sayıya ve temsiliyetle salonda yer almasını, diğer kamu kurumu niteliği tanıyan meslek örgütlerine de

komisyon tarafından davet yazısı yazılarak birer temsilciyle olsun fikirlerini makul sürede tutanağa geçirmek üzere buraya davet edilmelerini talep ediyoruz. Talebimizin reddi durumunda önemli bir usul hatası yaparak tüm görüşmelerin baştan sakatlanacağı ve yapılacak yasama faaliyetinin boşa düşeceğini ifade etmek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, baro başkanları şu anda Çankaya kapıya geliyorlarmış. Meclisin kapısında bekletilerek toplantı bu şekilde çok zor, bu ayıbı yaşatmayın.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz. Usulle ilgili tartışmaları tamamlayalım.

Sayın Emre, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli, katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, temel bir konuda anlaşıyoruz Sayın Başkan, o da şu: Adalet Komisyonu teknik bir komisyon, ağırlıklı hukukçulardan kurulu ve iyi niyet dediğimiz mesele karşılıklı olduğu sürece esasında hiçbir problem de yaşanmaz. Bakın, bize söz konusu teklifin ne zaman tebliğ edildiğini ben tam olarak bilmiyorum. Kendi danışmanıma sordum “Tahmini olarak öğleden sonra altı civarı.” dedi. Bugün üstünden geçti, iki gün bile olmamış, kırk sekiz saat dolmamış, biz bu toplantıyı yapıyoruz. Şimdi, bizim tüzüğümüzdeki kırk sekiz saatlik süre asgari bir süredir, acil durumlarda uygulanması gereken bir süredir. Adalet Komisyonuna, istisnasız, hangi teklif gelse kırk sekiz saat içerisinde görüşmeye yönelik tebligat geliyor bize. Bakın, 2015 yılından beri Adalet Komisyonunda görev yapıyorum. 2015 yılından bugüne baktığımızda bile bu alanda ciddi bir şekilde geriye gidiş var. O zaman, bir hafta içerisinde, on gün içerisinde tebliğden sonra toplantı tarihi verilirdi, biz gider o toplantı tarihine hazırlanırdık.

Biz -bütün samimiyetle söylüyorum- Adalet Komisyonunu ciddiye alıyoruz, sizlerin teklifini ciddiye alıyoruz, yaptığımız işe, Türkiye Büyük Millet Meclisine saygı duyuyoruz, ciddiye alıyoruz. Bize bir teklif geldikten sonra, kendi Komisyon üyesi arkadaşlarımla birlikte, Grup Başkan Vekilimin çalışmasının hazırlığının haricinde, ilgili hukuk fakülteleriyle, yargı mensuplarıyla, baro başkanlarıyla, mukayeseli hukuktan dünyadaki örnekleriyle, her biriyle, her açıdan çalışıp, hazırlık yapıp bu işin doğrusunu, yanlışını emsaliyle birlikte millet için ortaya koymak istiyoruz.

Bize bu tebligat yapıldıktan sonra, yine bir önceki Komisyon toplantıları gibi -bütün arkadaşlarımız da burada, ben dün yine üç saat uyudum- burada yapacağım konuşmayı hazırladım. Bu niye yapılıyor? Bir, şayet siz teklifinize güveniyorsunuz, teklifinizin Türkiye kamuoyunda da kabul göreceğine, hukukun evrensel ilkelerine de uyacağına inanıyorsanız bu şekilde bizim iki ayağımızı bir pabuca sokmazsınız. Bakın, sizin Komisyon olarak emrinizde çalışan, yanınızda çalışan uzmanlar var, Bakanlığın binlerce personeli var, her an istediğini kullanabiliyor, Cumhurbaşkanlığının Hukuk Politikaları Kurulu var, kuruluşları var, istediği kadar hazırlığı yapacak vakti var, süresi var. Bize tebliğ olduktan sonra biz bunu 2 danışmanımızla birlikte kendi çabamızla işin doğrusunu, yanlışını bulup sizlere ve topluma göstermeye gayret gösteriyoruz.

Sayın Başkan dolayısıyla burada, birincisi, iyi niyet yok. Kırk sekiz saatlik süre dahi dolmadan bu toplantının yapılması açık bir şekilde usule aykırıdır. İkincisi, sağlıklı bir yasama faaliyeti amaçlanmış değil burada. Bu teklife ilişkin, teklif sahiplerinin sunuşunda -iddialarında olduğu gibi- yıllara dayalı bir hazırlıktan bahsediliyor, daha önceki yıllarda yapılmış hazırlıklardan bahsediyor. Aylardır bu yönde

süren tartışmalar var ve bütün bu tartışmalar karşısında biz burada Komisyon üyeleri olarak sadece ve sadece birkaç saatlik ciddi anlamda hazırlık yapacağız, Komisyon, grup olarak toplantılar yapacağız ve buraya katılabiliyoruz bu şekilde.

Değerli arkadaşlar, Barolar Birliği Başkanı burada mı? Yok. Ülkedeki baro başkanlarından kimse burada mı? Yok. Hiç kimse yok. Bizim görüşmemize dahi, baro başkanlarıyla görüşecek zamana dahi müsaade edilmedi. Şimdi, bakın, siz birinci parti olarak Parlamente'ye gelmiş olabilirsiniz, sandalye sayınız bizden fazla olabilir ama siz nasıl milletin oylarıyla seçildiyse biz de milletin oylarıyla seçilip burada görev yapan milletvekilleri'yiz. Dolayısıyla nasıl ki burası bizim tapulu malımız değilse sizin de değil, sizin ne kadar hakkınız varsa bizim de o kadar hakkımız var.

Komisyonu gelecekte, burada konuşacak gerek uzmanlardan olsun gerek Komisyona davet edilecek isimlerden olsun, bizim ısrarlı taleplerimize rağmen, tek bir kişiyi dahi Komisyona davet etmiyorsunuz, Meclise gelip burada bulunmasına müsaade etmiyorsunuz. Bu, Anayasa'ya, İç Tüzük'e, Meclisin işleyişiyle ilgili teamüllerine, kurallarına tamamen aykırıdır. Daha iş başlarken sakat bir hâle gelmektedir.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Türkkân...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, bu toplantının yapılış günüyle alakalı itirazımız var. Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun 1 Temmuz 11.07'de aldığı bu toplantı tarihiyle ilgili tebligatı bizim o saatten sonra aldığımız kesin, zira altında devam ediyor, Meclisteki o zimmet defterinde. Yani 11.07 gözüküyor ama aslında daha da sonra. Bu 26'ncı madde ve arkasından İç Tüzük'ün 36'ncı maddesinde belirtilen “Kırk sekiz saat sonra başlanabilir.” müeyyidesine uymamak bir keyfiyet arz ediyor. Bakın, ben bir şey söyleyeyim size: Meclis zaten 27'nci Dönemde açıldığından beri kanun yapma tekniği açısından, “kod kanun” dediğimiz, esas kanun yapmak yerine torba kanunlarla Meclisin çalışmasını ciddi anlamda sekteye uğrattık, Meclisin yetkilerini de aldık, Mecliste komisyonların çalışmalarını da bu şekilde sekteye alırsak bu Parlamente'nin yapacak çok bir işi kalmaz.

On sene evvel belki -siz de hatırlarsınız- Çevre Komisyonuna bir kanun geldi, Çevre Komisyonu üyesi olarak gittim ben. O gün Çevre Komisyonunda hayvan haklarıyla alakalı bir kanun vardı. 10 üyeli Hayvan Hakları Derneği Başkanı veya Yöneticisi bile o gün o kanun Komisyonunda görüşülürken vardı. Doğru olan da oydu. Hayvan haklarıyla ilgili bir yasa çıkacaksa bununla ilgili, sosyal derneklerin, sivil toplum kuruluşların temsilcilerini dinlemek de doğru olardı. Savunma hakkı da en az hayvan hakları kadar önemli bir meseledir. Eğer siz, Hayvan Hakları Kanunu'yla alakalı hayvansever dernekleri başkanlarını dinlemeyi göze alıp baro başkanlarının fikrini dahi duymak istemiyorsanız burada ciddi, sakat bir durum var arkadaşlar. Bu, savunma hakkı. Yani baro dediğiniz, anayasal bir kurum, herhangi bir dernek de değil. Anayasal kurumu dinlemeyi bile bu Komisyona çok görüyorsunuz. Bu konunun ivedi olarak düzeltilmesi gerekir.

Hatırlar mısınız, 16 Temmuz 2016'dan önce bu FETÖ terör örgütü her ilde Hukukçular Derneği kurmuştu. “Paralel yapı” diyorduk o zaman. Hatırlarsınız, o dönemde, 24'üncü dönemde henüz FETÖ kavramı çıkmamıştı, “Paralel yapı” diyorduk; paralel dernekler kurmuşlardı, barolara giremediği için, Hukukçular Derneği kurmuşlardı. O Hukukçular Derneğiyle bu konuda ciddi bir organizasyona girişmişlerdi. Kendi atadıkları hâkimlerle alakalı bir karar verilecekse o Hukukçular Derneğinden bir avukata gidiyordunuz, o avukat vasıtasıyla girdiğiniz davayı kazanma olasılığınız çok yüksekti.

Bakin, burada aynı şey söz konusu olacak. Paralel barolar kurarak, aynı o dönemdeki gibi, paralel bir yapılaşmaya müsaade ederseniz... Şu anda o derneklerin önemli bir kısmı, yöneticileri, başkanları hepsi hapistedir. Niye? Terör örgütü üyesi olarak.

Yarın öbür gün, ülkenin üniter devlet yapısına da zarar verebilecek bu uygulama çok daha büyük bir belanın da önünü açacak. Bunu, lütfen, sadece ve sadece “Biz böyle istiyoruz, baroların yapılanmasında aksaklıklar var...” Eyvallah, bana göre de var, bana göre de var. Nispi temsil olarak sadece yüzde 25-30 oy alanın bütün baronun delegelerine sahip olmasının doğru olmadığını düşünüyoruz biz de. Aynı, belediye meclislerindeki gibi, belli bir oranda oy alanların da o baro yönetiminde yer alması doğru olmalıdır ama bunun yerine, ülkede çok başlılığa girecek paralel bir yapılanmaya müsaade eden bu uygulama başından itibaren sıkıntılı bir uygulamadır.

Bunun gözden geçirilmesi gerekiyor. Üniter devlet yapısı konusunda en az bizler kadar hassas olduğunuzu bilirim ben, bu konuda bir şüphem yok. Ama bu uygulamanın buna yol açacağını aklınıza getirmemenizi hayretle karşılıyorum. Biz bunu 2011’de, 2012 yılında FETÖ terör örgütüyle ilgili söylediğimizde bize “Faşist” diye kürsüden hakaret ediyordunuz. Geldiğimiz noktada, bizim faşist değil, tehlikeyi önden gören insanlar olduğumuzu anladınız. Şimdi de söylüyorum, buradan da tekrar ediyorum, tehlikeyi önden gören bir milletvekili olarak söylüyorum: Bu kanun yasalaştığı andan itibaren Türkiye’de bölgesel güçleri arkasına alan, belli görüşleri arkasına alan, belli grupları arkasına alan, hukuku yerlere seren bir uygulamayla karşı karşıya kalacağız. Zaten hukuka, adalete, yargıya olan güven yerlerde sürünüyor, onu bile arar hâle geleceğiz. Bu konunun tekrar tarafınızdan değerlendirilmesini isteyeceğim.

Usul yönünden de -başından ifade ettim- süreye uygun bir günde açılmamıştır bu, doğru bir toplantı değildir. Süreye uygun bir şekilde yarın 11.07’den itibaren uygun gördüğünüz bir saatte, biraz daha uygun bir mekânda görüşülmesi ve özellikle baro başkanlarının veya temsilcilerinin bu toplantıya alınması çok önemlidir. Bir daha söylüyorum: Kaçarak geçerek kanun yapamayız, bize de yakışmaz, bu Parlamente’ye yakışmaz. Kimden neyi kaçırıyoruz? Bu milletin gözünün önünden kaçırmak istediğiniz bir şey mi var? Yarın öbür gün karşımıza çıkabilecek birtakım tehlikelerin karşısında bu önlemleri de bir an önce almanızı istiyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, ben de usul açısından bir giriş yapacağım, sonra zaten geneli üzerinde sözlerimizi kuracağız. Şu anda, evet, müsait olmayan bir salonda, yetersiz bir bileşimle, asıl olması gereken baroların temsiliyeti olmadan, katılmak isteyen vekil arkadaşlarımız katılmadan, pandemi koşullarında hepimiz büyük bir risk altında, burada salonda bulunan herkes büyük risk altında bir teklifi konuşuyoruz. Nedir o teklif? Çoklu baro ve Türkiye Barolar Birliği seçimine ilişkin delege sisteminin değiştirilmesi ve başka düzenlemelerdir. Neden? Neden şimdi? Neden pandemi sürecinde? Barolara ilişkin bu konudaki rahatsızlığın kaynağı ne? Baroları bölmeyi dayatan, bu kadar acele ettiren, Meclisi tatile sokmayan, daha düne kadar görüştüğümüz Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nu yarıda bırakıp bizi alelacele bugün usule aykırı, İç Tüzük’e aykırı Komisyon toplantısına davet etme neden gerçekten? Bu soruların cevabını ben buradaki hazırunun tümüne soruyorum, ortaya soruyorum. Tabii ki cevaplarını biliyoruz. Cevaplarını da kaç gün sürerse sürsün burada bütün ayrıntılarıyla HDP olarak ortaya koyacağız ve tartışacağız.

İlk itirazımız şuna: Şu anda, öğrendiğim kadarıyla, siyasi parti grupları dışında buradaki bileşkede Türkiye Barolar Birliği temsilcisi var -kim olduğunu bilmiyorum ama buradaymış- Adalet Bakanlığından temsilci varmış -arkadaşlar buradalar mı, bilmiyorum- bir de Yargıtaydan -hoş geldiniz- varmış. Tamam, Türkiye Barolar Birliği merkezî bir birlik, geldiler. Adalet Bakanlığının da olması gayet normal. Yargıtay da yargının en üst kurulu. Peki, asıl muhatap olan Barolar nerede? Bu teklif tamamen Barolarla ilgili. Birlik konusunda söyleyeceğimiz o kadar çok şey var ki. Şu anda Türkiye Barolar Birliği yönetimi Baroları temsil etmiyor. Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu, bütün Türkiye'nin ve dünyanın gözü önünde Baro Başkanları Ankara'da yirmi yedi saat bekletildikten sonra Baro Başkanlarını lütfetmiş ziyarete gitmiş. Bütün kurullar aramış, Türkiye'nin her tarafında avukatlar ayakta, yirmi yedi saat avukatlara su verilmesi engellenmiş, yağmur altında şemsiye verilmesi engellenmiş, gittikleri, zaruri ihtiyaçlarını giderdikleri lavabo, büfe, kantin, işte her neyse, orada bulunan mekân zorla kapatılmış, orada çalışan işçilere "Arada bir, saatte bir 'Bizi meşgul ediyorsunuz.' diye oraya gidip engelleyin." diye müdahalede bulunulmuş, etrafları etten duvarla örülmüş ve Ankara'ya -300 metre arkadaşlar- 300 metre yürümelerine izin verilmemiş ve Türkiye Barolar Birliği, Baroları temsil ediyor, öyle mi? Yok, etmiyor. Ben, bir avukat olarak, Metin Feyzioğlu beni temsil etmiyor diyorum. Bunu alenen de söylüyorum. Burada kimi temsil ediyorsa...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Beni de bir avukat olarak barolar temsil etmiyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Benim konuşmama müdahale etmeyin.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Karşılıklı konuşmayalım arkadaşlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Konuşmama müdahale etmeyin, dinleyin. Feyzioğlu beni temsil etmiyor ve eminim şu anda Türkiye'de alanlarda olan, yüz binleri aşan avukatları da temsil etmiyor. Feyzioğlu'nun 2016'dan sonra Cumhurbaşkanı kendisine edepsiz...(Gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Sarayı temsil ediyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, siz mi müdahale edersiniz?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Devam edin Sayın Beştaş.

Sayın Özel, Atilla Bey sakın olalım, dinleyelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Türkiye Barolar Birliği Başkanına "edepsiz" dedikten sonra neler olduğunu yakın tarihte film şeridi gibi yaşadık yani. Feyzioğlu'nun teslim olduğunu, biat etmeye karar verdiğini biliyoruz. Ama Feyzioğlu'nun teslim olması, iktidarın yörüngesine girmesi, o yüz binleri aşan avukatların Feyzioğlu gibi olacağı anlamına gelmiyor. İşte, bu nedenle Feyzioğlu bizi temsil etmiyor. Çünkü Feyzioğlu, savunma makamına büyük bir ihanet yapmıştır. Feyzioğlu, Başkanı olduğu barolara büyük bir ihanet içindedir. Feyzioğlu, eğer gerçekten savunma hakkını, baroları, adil yargılamayı, savunuyor olsaydı o gün ilk anda Ankara'ya alınmayan baro başkanlarının yanında ilk olarak kendisi bulunurdu ve "Anayasa 34 var. Ben hukukçuyum, Barolar Birliğinin Başkanıyım. Herkesin yürüme hakkı var. Sen bu ülkenin hukuk insanlarını nasıl yürütmüyorsun?" derdi. Ama ona en büyük cevabı baro başkanları verdi çok güzel, ironik, şık bir hareketle "Sana yüzümüzü dönmüyoruz." dediler. Biz de o hareketleri destekliyoruz ve yanlarındayız. Bu nedenle, burası eksik bileşimlidir.

Şu anda yeni gelişmeler var. Yarın büyük savunma mitingi için Türkiye'deki 78 baro çağrı yaptı, 78 baro arkadaşlar. Bu baro, 80 baroyu ilgilendiriyor. 78 baro Ankara'da büyük savunma mitingine çağrı yaptı. Ne oldu? Ankara Valiliği bir karar aldı. Şaka gibi diyeceğim ama şaka değil. Bugüne kadar ilan edilmeyen yasak pandemi sebebiyle yarın konulmuş. Şimdi, bunun avukatlar Ankara'ya gelmesin, miting yapmasın diye olduğunu kim bilmiyor bu salonda? Hepimiz bal gibi biliyoruz. Toplantı ve gösteri hakkı, demokratik tepki hakkı, doğrudan, gerçek dışı, mesnetsiz, garip, garip olduğu kadar

trajikomik bir gerekçeyle efendim yasak kararı alınmıştır. Biz buradayız, niye burası yasaklanmıyor? Şu anda biz meydandan daha büyük risk altındayız. Yani bu konuda bir iki “tweet” okudum, valilik bu toplantıyı da yasaklasaydı keşke! Keşke İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı deseydi ki “Meclis çalışmalarını pandemi sebebiyle ben yasaklıyorum, yasaklama önerisi sunuyorum.” Bilim Kurulu eminim bunu söylüyor ama Bilim Kurulunu dinleyen kim? Bilim Kurulunu istedikleri zaman konuşturuyorlar, istedikleri sözleri söyleyince konuşturuyorlar ama istemediklerinde konuşturmuyorlar. Şu anda 4 milletvekili Covid-19 tedavisi görüyor. Bizim Covid-19 virüsünü kapmayacağımıza dair hiçbir garanti yok ve bence hepimiz kapacağız. 50’yi aşkın Meclis personeli pandemi sebebiyle tedavi görüyor ama buna rağmen o ne aceledir ki bu bölme iradesi ne kadar güçlüdür ki ne kadar büyük bir sarsıntı yaratmış ki baroların muhalefeti iktidar üzerinde, alelacele bize “Efendim bu şeyi geçireceğiz.” diyorlar. Bunu kabul etmiyoruz. Biz, bunun bir bölme projesi olduğunu... Hayatın her yanında teklifi savunan iktidar, kendisine muhalefet eden bir meslek kurumunu, anayasal bir kurumu etkisizleştirmek ve kendi barocuklarını oluşturmak, yan kuruluşlarını oluşturmak, yeri geldiğinde hukuku tırnak içinde onlara savundurmak, yeri geldiğinde hukuku onlar eliyle katletmek için barocuklar oluşturacak. Ama şu anda baroların direnişiyle, baroların muhalefetiyle bu teklifin sadece 80 baroyu değil 82 milyon yurttaşı ilgilendirdiğini de herkes öğrendi, bütün dünya da öğrendi. Çünkü bu teklifin başka amaçları da var, onu ilerleyen bölümlerde ifade edeceğim.

Şimdi, gelelim usul meselesine. 26’ncı maddeyi mevkidaşlarım söyledi, diğer grup başkan vekilleri. Evet, ben bizim Komisyon üyelerimize sordum: “Bize saat kaçta geldi?” diye. Yani nasıl olmuşsa bu sefer HDP’ye erken gelmiş, o da ayrı bir şey, bir gariplik var orada. Bize 30 Haziran 16.35’te gelmiş, yarım saat fark var ama bu, usulsüzlüğü ortadan kaldırmıyor. Bütün Komisyon üyelerine tebliğinden itibaren kırk sekiz saat geçmesi lazım. Bize erken tebliğ edilmiş olması ya da bazılarına erken tebliğ edilmiş olması kırk sekiz saatten önce bu toplantının yapılabileceği anlamına gelmiyor. 26’ncı madde çok açık, meale, yoruma hiç meydan bırakmıyor; en az iki gün önce. İki günün kırk sekiz saat olduğunu tartışmamıza gerek var mı? Yok. Peki, 36’ncı madde ne diyor? 36’ncı maddede “Komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine, havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir.” diyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Havale tarihine kaç...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Havale tarihinden itibaren kırk sekiz saat sonra ama bununla 26’yı birlikte değerlendirmek lazım çünkü 26’da... Onu söyleyecektim, ben bir çelişkiye düşmedim, hiç böyle... Yani sizin nerelerden savunacağınızı gayet iyi biliyorum, birlikte çalışıyoruz yani hangi aradan ben yorumu genişletebilirim, okurken bunu hissettim emin olun ama bu lafzen 26 ve 36 birlikte düşünülmeli. Ayrıca, niye havaleden altı saat sonra, on saat sonra tebliğ edilir ki? Bu ne keyfiyet ya? İkisini birlikte değerlendirmek zorundayız. O zaman kırk sekiz saat değil, kırk üç saat sonra havale edilsin komisyon çağırısı, bir saat kala gelsin ilgili komisyon üyesine. Sayın Başkan, diyebilir misiniz o zaman? Siz kırk üç saat önce havale edilen bir evrakın bir saat kala tebliğ edilmesi hâlinde “Ben yapabilirim.” diyebilir misiniz? Diyemezsiniz çünkü kanuna bu açıkça aykırılık teşkil ediyor. Ha kırk üç saat ha altı saat ha dört saat. Burada önemli olan ihlal etmemek ama iktidarın da komisyonların da pratiği, yasama pratiği maalesef İç Tüzük’ü de dinlemiyor, Anayasa’yı da dinlemiyor. Bunu söylerken emin olun çok üzülüyorum. Şu anda Anayasa’sız, İç Tüzük’süz, yasasız, hukuksuz bir iş yapıyoruz. Bir hukukçu olarak buna cidden üzülüyorum çünkü biz hep bir yerlere atıfta bulunuyoruz “Şu madde...” diyoruz. Twitter’den, sosyal medyadan bir ton eleştiri yiyen biri olarak hep şunu söylerler: “Meral Hanım, hâlâ vazgeçmediniz mi yasa söylemekten? Hâlâ Anayasa’yı dillendirmekten vazgeçmediniz mi?” Ya, vazgeçmeyeceğiz tabii çünkü şu anda hepimizin bağlı olması gereken, hepimizi bağlayan metinlerden söz ediyoruz. Hukukta ilk öğrenilen şey, hiç kimsenin yasa karşısında ayrıcalığı yoktur, hiç kimsenin Ceza Kanunu karşısında muafiyeti yoktur, hiç kimsenin de -Cumhurbaşkanı olsun, parti

başkanı olsun, iktidar partisi olsun ya da muhalefet olsun- yasayı iradi olarak, bilerek ve isteyerek çiğnemeye hakkı yoktur. Ya, biz yasa koyucuyuz. Milletvekillerinin hepsinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak bizim burada koyduğumuz yasalar ya da görüştüğümüz yasalar muhalefet de etsek geçtikten sonra 82 milyonu bağlıyor. Yasa koyucu Anayasa'ya uymazsa, kendi iç tüzüğü olan Anayasa'sına uymazsa biz halka ne anlatalım? Biz baroları nasıl görüşürüz? Bu, kesinlikle keenlemeyekündür, mutlak butlanla aslında yok hükmündedir bize göre. Şu anda bu Komisyon toplantısına bir an önce ara verilmesi ilk talebimiz. Bu toplantının devam etmesinin İç Tüzük'e açıkça, alenice aykırı olduğunu ifade etmek istiyorum.

Şüphesiz baro başkanları, 78 baro buraya gelemebilir, anlıyorum; pandemi koşulları. Bizce hepsi gelmeliydi, hepsinin gelmesinin, konuşmasının olanakları açılmalıydı. Bizimle ilgili bir yasa yapıyorsa ben tarafım ya bu işte. Hukukta taraf olmak, öncelikli hak sahibi olmak demektir. Müdahillik de böyledir, müşteki olmak da böyledir. Sanık olmak da taraf olmaktır aynı zamanda, yargılanıyorsun ama davanın tarafısın. Biz burada onlar adına, onların bütün kanununu değiştirecek bir düzenlemeyi konuşuyoruz; baro başkanları yok. Türkiye Barolar Birliği adına gelen temsilciye atfen bir şey söylemiyorum. Sadece temsil etmiyor diyorum. Yargıtay niye geldi de demiyorum, Adalet Bakanlığı niye geldi de demiyorum ama biraz önce aldığımız habere göre baro başkanları Çankaya Kapısı'nda ve Meclise alınmıyor. Gelin burada konuşalım. Baro başkanlarını neden almıyoruz içeri? Meclis Divanı, Başkanlık Divanı, kimse bu işin sorumlusu, şu anda hangi yetkiyle baro başkanlarını Çankaya Kapısı'nda tutuyor? Yani gerekirse biz vekiller olarak gideriz, baro başkanlarını alır getiririz buraya. Böyle bir yetki yok, Meclis herkese açıktır. Onlarla ilgili bir yasa görüşülecek, "Efendim, biz sizi Meclise almıyoruz." diyecekler. Geçen hafta iktidardan ilgili kişilerle –isim vermeme gerek yok- baro başkanlarının yürüyüşüyle ilgili görüştüğümde dediler ki: "Meclise gelsinler, görüşelim." Şimdi Meclise de geldiler, Meclisin kapısındalar. Siz kimin kapısını kime kapatıyorsunuz? Burası kimsenin babasının malı da değil, evi de değil, kusura bakmayın. Hepimiz gelip geçiciyiz. Halk buraya kimi gönderirse onlar gelip bu görevi yapacak ve ikinci talebim: Öncelikle şu anda Çankaya Kapısı'nda bekleyen baro başkanlarının içeri alınması, Komisyon toplantılarına dâhil edilmesi; çok ivedi bir talep olarak ileri sürüyorum ve bilahare diğer görüşlerimizi ifade edeceğimizi söylemek istiyorum.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın başkan, usul açısından bir şey söylemek istiyorum, iki dakika sadece.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Usulle ilgili Sayın Can'a söz vereceğim.

Buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Meral Danış Baştaş Hanım, İç Tüzük'ten kaynaklanan, yasalardan kaynaklanan konuşmalar yaptı, saygı duyuyoruz. Ancak, "Baro başkanlarını alır gelirim buruya, burası hiç kimsenin babasının malı değil." dedi, doğru.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sizin de değil ya.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ama burası dağ başı da değil. Burası İç Tüzük'le yönetiliyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlar, Anayasa, kanunlar ve İç Tüzük'e göre yönetiliyor. Burada Komisyon üyeleri olarak hep beraber hukuki teatilerde bulunabiliriz. Açık ve net, burada gündeme getirildi.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Sayın Kaya...

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Ayıp bir şey ya!

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Açıkça okuyorum arkadaşlar:

“Komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine, havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir.” İç Tüzük 36.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam da soruma cevap verin.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisine bu kanun teklifi 30 Haziran 2020 saat on dört sularında verilmiş.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Dinleyin ama ya. Biz sizi nasıl dinledik, hiçbirinize müdahale etmedik.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Saat on dört sularında verilmiş. Bugün -saatimiz- on altı sularında da başladık. Dolayısıyla İç Tüzük’te kırk sekiz saat olarak tabir edilen hükme riayet edilmiş. Efendim deniyor ki: 26’ncı madde.

“Madde 26 – Komisyonlar, kendi başkanlarınca toplantıya çağrılır.

Zorunluluk olmadıkça komisyon toplantısı için çağrı, en az iki gün önceden yapılır.”

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bunda zorunluluk ne?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şimdi, burada da iki günlük şartına bir riayet vardır.

Diğer taraftan, komisyon başkanının, komisyon üyelerine kırk sekiz saat önceden kanun teklifini iletmelerindeki gaye, kırk sekiz saatlik süre içerisinde tezekkür etsinler, çalışsınlar, gelsinler. Doğru mu? Burada bir problem yok.

Diğer taraftan, “kırk sekiz saat geçmeden” ibaresi gerek grup önerisi gerekse Danışma Kurulu kararıyla Genel Kurulun takdiriyle kaldırılabilen bir süredir. Kaldı ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin komisyonlarının raporları Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna gelirken yine İç Tüzükteki “kırk sekiz saat” de aynı şekilde kaldırılabilen sürelerdendir, Genel Kurula riayetle. Burada Meclis Başkanına sevk tarihi, saati itibarıyla geçen kırk sekiz saatlik süreye uyulmuştur, herhangi bir problem yoktur. Madde 26’daki süre ise çağrıyla alakalıdır, asli bir unsur değildir ama ona da riayet edilmiştir. Efendim, Cumhurbaşkanlığına, bakanlara, ilgili kurullara tebliğ edilmesiyle ilgili hadise ise burada bu toplantının yapılacağına dair bir duyurudur, bu şekilde değerlendirilmelidir.

Diğer taraftan Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hep İç Tüzük’e göre konuşalım. Komisyonların yetkisi, toplantı yeri ve zamanı... Özgür Bey burada bu konuya değindi. “Türkiye Büyük Millet Meclisinin komisyonları kendilerine havale edilen kanun tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul veya reddedebilirler. Türkiye Büyük Millet Meclisi binasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca kendilerine ayrılan salonlarda toplanırlar.” diye geçiyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir salonudur bu Plan ve Bütçe Komisyonu salonu ve yeni yapılan Halkla İlişkiler Binası’nda da çok amaçlı salonlarımız var. COVID-19 sürecinde, salgının pik yaptığı dönemde, salgını daha az yaşayabilmemiz adına, risklere karşı savunmalı görülen bu toplantı salonunda hep beraber yaptık infaz yasası teklifi görüşmelerini. Dolayısıyla şu anda sağlık açısından COVID-19’a en uygun salon bu salondur. Görüşmelerin bu salonda yapılmasının İç Tüzük açısından herhangi bir engeli yoktur, kaldı ki sağlımız açısından da bu bir zarurettir.

Diğer taraftan, 31’inci madde de toplantılara kimlerin katılacağından bahsediyor. Arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının nasıl çalışacağı, üyelerinin nasıl seçileceği, komisyon üyelerinin ne yapacakları İç Tüzük 20’nci maddeden 48’inci maddeye kadar tanzim edilmiştir. Burada,

31'inci madde toplantılara kimin katılacağından bahsediyor. “Efendim, Barolar Birliği beni temsil etmiyor.” Diyanetle ilgili açıklama yapan baro da bizi temsil etmiyor. Şimdi, bunlara girmemiz doğru değil, biz hukukçuyuz. Barolar ve Barolar Birliği avukatları temsil etmesi lazım arkadaşlar, mesleği temsil etmesi lazım. Bir defa, mesleğin dışında yapılan açıklamaları hiçbirimizin tasvip etmesi mümkün değil. Zaten bu kanun teklifi burada görüşülüyorsa onu tetikleyen unsurların başında gelmektedir bu. Burada, bizim meslektaşlar olarak, hukukçular olarak görevimiz, bu meslekte aranan nitelikleri haiz yöneticileri seçmek, onun da görevi adaletili olarak ilgili mensubiyeti olan temsilcilerini, üyelerini en iyi şekilde temsil etmek. Yani senin Diyanet İşleri Başkanının yapmış olduğu bir açıklamayla ne alakan var kardeşim ya, sen mesleğinle ilgili çalışma yap. Dolayısıyla “Şu baro beni temsil ediyor, Barolar Birliği beni temsil etmiyor.” sözü hukuki bir söz değildir; soyuttur, mücerrettir; kesinlikle bu sözlere itibar etmememiz lazım.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Barolar Birliğini size verelim, Metin Feyzioğlu’nu size verelim, herkes kurtulsun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Niye bu kadar rahatsız oluyorsunuz?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Müdahale etmeyelim arkadaşlar, konuşmacı sözünü tamamlasın.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar, aynı yere geleceğim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Barolar Birliğinin avukatı mı kendisi?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – E, siz de baroların avukatı değilsiniz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, konuşmamı bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Can, toparlayın.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar, şuraya geleceğim...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Metin Feyzioğlu’nu istemiyoruz, alın, sizin olsun.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Ramazan Bey, bir avukattır.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Her ağacın kurdu kendinden olur.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Aynı doktorlar gibi, değil mi?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Evet, doktorlarda da var öyle.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bir komisyon ne kadar çok katılımcı...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Can, devam edin.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar, sözümü bitireceğim.

Bir komisyonun bir teklifi görüşürken alabildiğine konunun taraflarıyla istişare etmesi, teklifi üniversitelerle, Yargıtayla, camiayla, bütün bu adliye camiasıyla ilişkilendirmesi doğrudur ama şu an COVID’le ilgili bir sıkıntımız var.

Diğer taraftan, Barolar Birliği, barolar adına bir temsilci getirmiş. Ha “Efendim, Barolar Birliği, baroyu temsil etmiyor.” şeklindeki bir yaklaşımı da biz doğru bulmuyoruz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Etmiyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şu yapılabilir: Tekrar...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Metin Feyzioğlu, AKP’yi temsil ediyor, baroları temsil etmiyor. Onu verelim size, herkes kurtulsun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar, şu yapılabilir: Ankara mı olur, İstanbul mu olur, herhangi bir baro mu olur, oradan belli isimlerin toplantıya çağırılması, bunlar değerlendirilebilir, değerlendirilmeyecek şeyler değil; bunların fikirleri alınabilir.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 80 baro da istemiyor bu düzenlemeyi.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ama şunu özellikle söylüyorum arkadaşlar: “Efendim, Barolar Birliği Başkanı yerli ve millî değil, beni iyi ifade etmiyor.” Ya, bu doğru değil, bu doğru bir söylem değil.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Etmiyor.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – İmza topladık, seçime gitmediler ya.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Eğer biz buna girersek bunun altından kalkamayız. Önemli olan; çoğulcu, demokrat, meslek mensuplarını en iyi şekilde ifade edebilecek yönetimleri oluşturmaktır.

Sayın Başkanım, Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilen bu yasa teklifi gerek İç Tüzük gerek Anayasa gerekse Meclis teamüllerine uygundur, usule uygundur; gerek 31’inci madde gerekse 26’ncı ve 36’ncı beraber değerlendirildiğinde, yer ve zaman açısından da 35’inci madde değerlendirildiğinde, usul açısından herhangi bir beis yoktur.

Takdirlerinize arz eder; tekrar, hepinizi saygıyla selamlarım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkürler.

Şimdi, usulle ilgili tartışmada her siyasi parti grubuna söz verdik.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, daha demokrat olalım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Yani, usulle ilgili toplantı yeri ve saatiyle ilgili...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, özür diliyorum, biz Komisyon üyesiyiz, daha demokrat olalım, söyleyeceklerimiz var, böyle şey olur mu?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, usulle ilgili söz istedi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tamam, ben de usulle ilgili istiyorum, böyle bir engelleme yapmayın lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yapmıyor, yapmıyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben tutanağa geçmesi anlamında ve usul açısından arz ediyorum: 1 Temmuz tarihinde Başkanlığımıza 7 baro başkanının, bunların içinde İstanbul, Ankara, İzmir baro başkanları ile kadın baro başkanları Trabzon, Kocaeli, Düzce ve Kayseri Baro Başkanı akil bir başkan olarak Komisyona davet edilmesiyle ilgili dilekçe verdim. Sayın Başkanlığınız bunu uygun görmedi, tutanağa geçmesi için arz ediyorum.

Bunun yanında, baro başkanlarımız bugün tarihli dilekçeyle toplantıda hazır bulunmak istediklerini bildirdiler Komisyonumuza ve bir de ekine 80 baro tarafından imzalanmış çoklu baroya karşı olduklarına dair bildireceklerini de sundular. Ben bunu Komisyona arz ettim, tutanağa geçmesi için söylüyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Son olarak Sayın Başkanım, Barolar Birliği temsilcimiz burada ama Avukatlık Kanunu’na göre Barolar Birliği baroları temsil eder ama avukatları temsil etmez. Burada avukatları baro başkanları temsil etmeliydi diyorum.

Saygılar sunarım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Yani anlaşıldığı kadarıyla süreler hususunda Tüzük’e uyulmamış gibi bir durum söz konusu. Madem ki böyle bir durum var bunu tartışmaya gerek yok, ha bir gün önce ha bir gün sonra. Herhâlde bu kanunun zaman aşımına uğrama gibi bir durumu da söz konusu değil. Ortamı germeden eğer sürelere gerçekten uyulmamışsa ileride bir sıkıntı yaşanabilir...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sürelerle ilgili açıklama yapacağım birazdan.

AYHAN EREL (Aksaray) – Dolayısıyla bir gün sonra toplanmamızda bir sakınca olmadığı kanaatindeyim, bu sürelerle uyulmı diyorum.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sevgili Başkanım.

Şimdi, tabii baro başkanlarının burada olmaması bir garabet, ben sizin yerinizde olsam hiç savunmam, hiç bu topa girmem. “Şu sebepten yoktu.” “Bu sebepten yoktu.” Yani burada hiçbir mesleğin alınmasını istemiyorum ama kabızmallarla ilgili bir yasa bile görüşseniz kabızmallar birliğini temsil eden dernekleri davet edersiniz.

Türkiye’nin anayasal anlamda, bağımsız ve tarafsız hukukun temini anlamında esas ayağı olan savunma organının temsilcileri burada yok, bir yasa yapacağız. Bu ayıptır ya, bu konuşulmaz ya, hakikaten konuşulmaz, böyle bir ayıbın üzerine konuşulmaz bile! Ben sadece şunu söyleyeceğim bunun üzerine: Hemen hemen her gruptaki Komisyon üyesi arkadaşlarımız herhangi bir baroya bağlı avukatlık yaptılar ya da hâlâ bir şekilde o barolarla temasları var. Hadi gitsinler o baro başkanlarına bu durumu anlatsınlar; mümkün mü, anlatabilirler mi, böyle bir şey olabilir mi? Bu ayıbı bir an önce silmemiz lazım. Benim arkadaşlarım sadece şerh ediyorlar, ben doğrudan talep ediyorum: Komisyon yanlış bir iş yapmıştır, kapının önüne kadar gelen baro başkanları burada bekliyorlar, şu salona girememelerinin izahı mümkün değildir. Grup Başkan Vekilimin de söylediği gibi 80 baro başkanının belki buraya girmesi mümkün değildir, ama bir ara vermenizi ve burada bir ara kararı tesis etmenizi, en azından o baro başkanlarının kendisini temsil edecek sayıda, belli sayıyla bu salona girmelerini ve bu ayıptan öncelikle bir kurtulmamızı söylüyorum.

Şimdi, burada sürelerle, kanun teklifinin Komisyona gelmesiyle alakalı 26’ncı ve 36’ncı maddeyi bir arada düşünmek gerekiyor. 26’ncı maddede “En az kırk sekiz saat.” diyor bu bir koruyucu süredir, bu aynı zamanda komisyon üyelerinin hazırlıklı olması anlamında, komisyonda verimin sağlanması, görüşmelerin rantabl hâlde geçmesi anlamında bir koruyucu süredir, bununla oynanmaz. O zaman şöyle de düşünebilirsiniz: Komisyon üyesine hiç tebligat yapmayalım. Eğer bu süreyi usuli bir süre kabul ederseniz, sadece bir çağrı olarak kabul ederseniz, ee bundan sonra Komisyon üyeleri “Haberî oldu, gelsinler.” Böyle denilebilir mi sevgili Başkanım? Bu bir koruyucu süredir ve 36’ncı maddeden bu sürenin özelliği ayrıca anlaşılmaktadır. 36’ncı maddede diyor ki:” Komisyonlara havale edilen

işlerin görüşülmesine, havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir. Komisyona havale edilen evrak, komisyon başkanlığınca bastırılarak veya elektronik iletişim kanalları kullanılarak mesai saatlerinde veya Genel Kurulun çalışma saatleri içerisinde komisyon üyelerine dağıtılabilir. Bu takdirde, söz konusu süre, dağıtım tarihinden başlar.” Siz, Komisyona geliş tarihini neredeyse esas aldınız. Bakın, bana hiç gelmedi.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Dağıtımı esas aldık.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Dağıtım demek, tebliğ edilmesi demektir, efendim. Dağıtım demek, sizin bugün “Ben bu dağıtımı bir gün önce başlattım.” dediğiniz zaman bu görülebilir bir süre midir, anlaşılabilir bir süre midir? Dağıtım demek, bunun tebliğiyle ilgili bir tarif yapıyor demektir, bir öncekinde de en az kırk sekiz saat demesi bir koruyucu süreden bahsediliyor demektir. Bu süre kırk sekiz saate değil yetmiş iki saate de çıkarılabilir ama altına düşülemez. Burada korunan, komisyondaki çalışmanın menfaatidir. Burada korunan, komisyondaki çalışmanın bir şekilde verimliliğidir. O zaman siz Komisyonun toplanmasına on beş dakika tebligat yapıp Komisyon mu toplayacaksınız? Böyle bir şey olabilir mi? Akıl dışı şeyleri burada savunmanın bir mantığı yoktur. O zaman siz kırk sekiz saatlik süreyi... Dağıtıma başlarsınız, dağıtım elemanlarını –nasılsa gücünüz kuvvetiniz Mecliste yerinde- gezdirirsiniz, Komisyon toplantısına on beş dakika kala Komisyon üyelerine tebliğ edersiniz, dersiniz ki: “Biz kırk sekiz saat önce bu işe başlamıştık kardeşim, ne yapalım, size on beş dakika kala tebliğ edildi.” Bu ayıpları savunmayın burada. Bakın, hepimiz hukukçuyuz, kötü niyete açık yorumlar yaptırmayın burada. Yarın başka kanunlar görüşülürken kötü niyetli gruplar gelir, bu işleri, sizin yorumlarınızı esas alarak kötü niyetli işler yapar. Lütfen düzeltelim bunu, çok bir şey kaybetmezsiniz. Yarın Sayın Grup Başkan Vekilimin söylediği gibi, bilemiyorum, en son İYİ PARTİ’ye mi tebliğ edilmiş; o tarihten itibaren bunu esas alalım. Yoksa, bunu savunursanız bana şunun açıklamasını yapın: Siz tebliğe çıkardınız, ben tebliğ edildiğinde odamda yokum. Siz bana buraya gelmeden on dakika önce elime tebligatı tutturdunuz, benden burada verim alacaksınız. Bunu bana anlatabilir misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle ben... Hukukta esas olan bir kural var. Bakın, usul esastan önce gelir diye bir ilke var, tüm hukukçu arkadaşlar bilirler bunun ne anlama geldiğini. Şimdi, ben şunu belirtmek istiyorum ki o da şu husus, önemli olan bir husus: Değerli arkadaşlar, bakın, bütün barolar bu düzenlemeye karşı, bütün barolar Ankara’ya yürüyor, bütün barolar şu anda sokakta. Bu mesleğin, bu savunma mesleğinin icrasını yapan bütün avukatların temsilcilerinin bir kısmı şu anda Çankaya Kapısı’nın önünde bekletiliyor. Bakın, yani gerçekten çok büyük ayıp. Biz bu yasama Meclisi olarak bu çalışma içerisine düşmüşüz, bu çalışmayı yapmaya çalışıyoruz fakat esas bu işi yürütecek olanlardan, esas bu savunma makamını temsil edecek olan makamdan bunu kaçırıyoruz. Bu yani akla izana sığabilecek bir durum değil. Biz bunu neden halktan kaçırıyoruz? Neden bu barolardan bu yasama sürecini kaçırıyoruz?

Bakın, arkadaşlarımız biraz önce belirttiler, bu tebligat süresi gerçek anlamda bir hazırlık sürecidir. Siz buradan kaçırdığınız zaman bunu baştan itibaren, usuli hata yaptığınız andan itibaren problemli bir yasama sürecini başlatmış olursunuz. Problemli bir yasama süreci, aynı zamanda esasa girilmesinde de problem yaratacak bir durumdur. Onun için kesinlikle bu süreye öncelikle bir riayet edilmesi gerekiyor. Bu yasanın tarafı olacak olan, bu yasanın savunmasını ya da bu yasaya karşı koyabilecek olan yapıyı da bu ortama dâhil etmemiz gerekiyor.

Bakın, bu İç Tüzük bugünkü toplantı sebebiyle birkaç defa ihlal edildi. Bunlardan bir tanesi nedir? Bu COVID nedeniyle sınırlama getiriliyor, bu yasama sürecini takip etmek isteyecek olan milletvekillerinden de kaçırılıyor bu ortam. Peki, bunun acelesi ne? Ya, bu kadar zorunlu olan bir şey midir? Bir yasa neden yapılır? Bir yasa yapılırken ihtiyaçtan kaynaklı yapılır, bir ihtiyaç olur, halktan doğru bir ihtiyaç tesis edilir ve ondan sonra bir yasa yapma sürecine girilir.

Bakın, bu yasanın tarafları kimler olacak peki? Baro yasasındaki bu değişiklik çocukları etkileyecek, kadınları etkileyecek, çevreyi etkileyecek, ayrımcılığa maruz kalan insanları etkileyecek, kimlik sorunuyla karşı karşıya kalan kitleleri etkileyecek, yoksulu etkileyecek, çalışanı etkileyecek, adalet anlayışı içerisinde olanları etkileyecek ve her şeyden önce bütün bunları dile getirecek ve bütün bunların savunucusu olacak olan avukatları etkileyecek.

Bakın, Ramazan Bey biraz önce diyor ki: “Baro temsil eder.” Ya, işinize geldiği zaman temsil ediyor, işinize gelmediği zaman temsil etmiyor. Bu temsiliyeti onun için getiriyorsunuz zaten. Diyorsunuz ki: “Baro temsil edilmiyor Barolar Birliği tarafından.” O nedenle binlerce avukatın delege seçme hakkını elinden alıyorsunuz. Şu anda mevcut olan bu yasayı, şu anda bu hâliyle geçirmek istiyorsunuz, işinize geliyor barolar birliği temsilcisinin burada olması ama bu yasanın ruhuna baktığınız zaman, bu yasayla getirmek istediğiniz madde ise bunu tamamen ortadan kaldırıyor. Burada öncelikle bir karar verin bunda. Bakın, bu Meclis gerçekten çok ayıp ediyor, şu anda çok ayıp bir şeyle karşı karşıyayız. Avukatları, avukatların temsilcilerini kapıda bekletiyoruz, böyle bir şey olabilir mi? Neden korkuyoruz, neden çekiniyoruz? COVID’i mi ileri süreceksiniz, salgın hastalığı mı ileri süreceksiniz? Peki, biz niye buradayız? Niye o arkadaşlarımıza, o hak savunucularına 2 tane, 3 tane sandalyeyi verecek yerimiz yok mudur? Ya böyle bir ayıp olabilir mi? Bakın, bizim bu ayıptan kurtarmamız lazım bu ortamı. Her şeyden önce bu misafirlerimizi -misafir olarak demiyorum kesinlikle geri alıyorum bu lafı- hak sahibi olanları bu Meclisin sahibi olan halka buraya açmanız lazım, bunu yapmamız gerekiyor.

İkincisi; bu usuli hata, ciddi bir hatadır, esastan önce gelir ve bunu gidermemiz gerekiyor. Bakın, bu süreç, bu İç Tüzük’ün bu şekilde ihlal edilmesi yarın öbür gün hepimizin önüne çıkabilecek bir husus. Bu nedenle de derhâl ara verilmesi ve her şeyden öncede kapıda bekletilen baro başkanlarını içeri almamız gerekiyor, kimsenin hakkı yoktur bunları engellemeye. Bakın, barolar kendi aralarında anlaşmışlar; İstanbul, Ankara, İzmir, Kayseri, Trabzon, Kocaeli ve Düzce sembolik olarak gelip bu ortamda yer almak istiyorlar. Ya bunları niye engelliyorsunuz? Niye engelleniyor bu arkadaşlarımız, hak savunucuları? Bunun altında kimse kalkamaz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Komisyon üyesi olarak söz...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Usulle ilgili yeterince söz verdik arkadaşlar.

Şimdi, Komisyon üyesi olarak Sayın Başaran...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ya Başkan, ben çok uzatmayacağım. Zaten arkadaşlarımız buradaki koşulları ifade ettiler. Bugün, burada gerçekten bir kanun yapma ihtiyacı var mıydı bu kadar alelacele? Bizim de sağlığımızı etkileyecek. Buradaki görüşmelerde birazdan biz biliyoruz ki şu tartışma yürüyecek: Hadi, acele edelim, sağlığımız tehlike altında bir İnfaz Kanunu’nda da benzer bir şeyi yaşadık ama şimdi...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Devam edin Sayın Başaran.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Kusura bakmayın, mecburum.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Baştan almam gerekecek.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Komisyonların bir özelliği var yani bunu hepimiz de biliyoruz ki burada teknik bir düzenleme olduğu için, teknik meseleler tartışıldığı için burada muhatapların gelip kendi fikirlerini beyan etmeleri gerekliliği her zaman konuşulmuş ve tartışılmıştır. Ama bir süredir bu Komisyonda, özellikle Adalet Komisyonunda muhatapların gelme konusunda bir problem olduğunu görüyoruz, bunu İnfaz Kanunu döneminde de gördük, çokça ifade ettik, bugün yapılan onu da aşan bir durum.

Şimdi, biz şöyle diyoruz: “Herkesin adına biz tartışıp biz karar verebiliriz.” ama bu Meclisin, bu komisyonların usulü böyle değildir. Genel Kurulda tartışılır ama bu komisyonların tartışma usulü muhatapların burada gelip kendi düşüncelerini ifade edip, ihtiyaçlarını belirleyip bu ihtiyaçlar çerçevesinde yapmaktır. 80 baronun 78’i ortak bir deklarasyon yayınlıyor; gelip burada, bu Komisyon toplantısında yer almak istiyor ama ısrarlı bir biçimde niye biz bunun önünü açmıyoruz? Buna bir açıklama getirmek gerekiyor. Niye gelemiyorlar? Ha, eğer “Pandemi ve hastalık problemi” diyorsanız o zaman erteleyelim. Şimdi, bu kadar aciliyetli bir durum var mı gerçekten?

Bir sürekli dinlememe ve uğultu hâli var, herhâlde...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) - Dinliyoruz Ayşe Hanım, buyurun.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Yok ama Divan dinlemiyor şu anda, Başkan dinlemiyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Divan dinliyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Konuşun, dinliyoruz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Tamam, ben Başkanın konuşması bittikten sonra... Çünkü konuşmanın başından beri benzer bir şey var, evet.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Komisyon üyeleri dinliyor, biz dinliyoruz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Dinlemesi gerekiyor, çünkü şu anda o kararı veren Divanın kendisi. Burada baro başkanlarının gelmemesi konusunda görüş bildiren kendileri ve biz anlatırken bile yani burada hani sanki suya yazıyormuşuz gibi hissediyoruz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hayır, öyle bir şey yok kesinlikle. Tutanaklara yazıyorsunuz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Onun için dinlemek, bu meselenin ciddiyetini anlamamız lazım.

Şimdi, siz çok tarihî bir düzenleme, çok tarihî bir değişiklik öngörüyorsunuz. Binlerce avukatın kaderini belirleyecek 80 baroyla ilgili bir karar veriyoruz ve bu kararda bile hani ben birazcık daha buna dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum, ısrarla söylüyorum: Baro başkanları kapıdaysa gelip burada görüş ifade edecekler. Eğer gerçekten, teklif sahipleri bu düzenlemenin çok mükemmel olduğunu, çok ikna edebilir bir düzenleme olduğunu düşünüyorsa baro başkanları buyursunlar gelsinler, görüşlerini ifade etsinler ve hepimiz burada birbirimizi ikna edelim eğer dert gerçekten bir ihtiyacı çözmekse ama eğer dert –birazdan esasıyla ilgili uzun uzun konuşacağız, geneliyle ilgili konuşacağız belki, maddeleriyle ilgili konuşacağız, biz konuşulmaması gerektiğini düşünüyoruz bu koşullarda ama- gerçekten bir ihtiyaçsa baro başkanları çağırılır ve görüşleri alınır ama eğer dert başka bir şeyse “Burada pandemiye biz fırsata çevirelim, apar topar da bu kanunu geçirelim. Zaten bu pandemi vesilesiyle bütün eylem ve etkinlikleri yasakladık. Zaten bu pandemiye de bahane ederek baro başkanlarının gelişini

de yasakladık. Bu pandemiye bahane ederek baro başkanlarını yirmi yedi saat Ankara'nın girişinde de beklettik. Zaten insanların –avukatların- çıkıp demokratik tepkilerini ortaya koymalarına izin vermiyoruz. Çağrı yapıyoruz ‘Dağılın, hukuksuz bir etkinliktir.’ diye.” Bunu avukatlara söylüyorlar. Eğer bu ortamda bunu fırsata çevirmekse bunu açık konuşmak lazım. Yok değil, gerçekten ikna edebileceğinizi düşünüyorsanız buyursunlar gelsinler. Ya 80 baronun 78’i bir görüş ifade ediyor, 80 baronun 78’i ama bu görüşün şimdi burada ifade edilmesine bile tahammül edilemiyor. Bir defa bence bu, demokratik bir yaklaşım değil, bu Komisyon çalışmalarının usulünü de uygun değil ve biz bunu ısrarla söylememize rağmen Komisyonumuz şöyle bir işleyiş edinmiş: “Biz geliriz, herkesin adına zaten karar veriyoruz. Zaten şu anda her şey denetimimiz altında. Kadınlarla ilgili de biz karar veriz, kadınları dinlememize gerek yok; çocuklarla ilgili de verebiliriz, gençlerle ilgili de verebiliriz. Barolarla ilgili karar veriz, baronun bir temsilcisini çağırırız.” Ama baroların tümü şu anda Barolar Birliğini kendi temsilcisi olarak görmüyor yani bunu açık söylüyorlar, niye bunu duymazdan geliyoruz? Ama çağrılan Barolar Birliği temsilcisi.

Bütün toplumun herhangi bir kesimiyle ilgili bir görüşme olsa burada yetkili ve yetkin insanlardan görüş alınmama konusunda bir ısrarın olduğunu görüyoruz. Bu yaklaşımın çok tehlikeli ve çalışmanın usul ve esasına uygun bir yaklaşım olmadığını; o açıdan, kapıda bekleyen, temsilen gelmek isteyen baro başkanlarının mutlaka içeriye alınması, görüşlerinin dikkate alınması, sadece içeriye alınmak yetmez, görüşlerinin de dikkate alınarak düzenlemenin bu çerçevede yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, usulle ilgili 4 arkadaşımız daha söz talep etti. Şöyle: Havale tarihi, Komisyona geliş saati ve üyelere dağıtım saatiyle ilgili yanlış bilgiler var ve o bilgiler üzerinden konuşmalar gerçekleşiyor. İsterseniz ben açıklayayım, sonra size söz vereyim. Yani toplantının zamanıyla ilgili bir İç Tüzük ihlali olmadığını ifade edeyim, daha sonra size söz vereyim yoksa saatiyle ilgili yanlış değerlendirmeler yapılıyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir kere İç Tüzük’ün 26’ncı maddesi ile 36’ncı maddesini birlikte değerlendirmesek hata yapmış oluruz. (2/2999) sayılı Kanun Teklifi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca esas komisyon olarak Komisyonumuza 30/6/2020 tarih ve saat 13.51’de havale edildi. 13.51’de havale edildikten sonra Komisyon personeli hazırlıklarını yaptı. Karşılaştırmalı cetveli hazırladık; aslında bu zorunlu bir şey değil, sadece teklifi gönderebiliriz ama üyelerimiz nerede değişiklik yapıldığını tüm açıklığıyla karşılaştırmalı cetvelden de görebilsinler dedik. O hazırlıklar yapıldıktan sonra saat 16.00’ya kadar Komisyon üyelerine dağıtım gerçekleştirildi. Tabii, mesai saati bittikten sonra...

Size zamanında gelmiş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gruba CHP’den sonra gelmiş, üyelerimize...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Burada, gruba dağıtım ile üyelere dağıtım birbirine karıştırmamamız lazım, karıştırdığımız zaman hata yapıyoruz. Üyelere dağıtım 16.00’ya kadar tamamlandığı için biz toplantı saatini 16.00 olarak belirledik; 17.00’ye kadar olsaydı 17.00 olarak belirlerdik, 18.00’e kadar olsaydı 18.00 olarak belirlerdik, niye böyle bir tartışmaya meydan verelim? Üyelere dağıtım tamamlanıp mesai bittikten sonra parti gruplarına dağıtım ertesi gün saat 11.07’de... Siz 11.07, sizin kayıtlarınız, diğerleri de aynı, benzer saatlerdedir. Gruplara dağıtım bu kırk sekiz saatin süresi dışında. Dolayısıyla, gruplara dağıtımda bir gecikme söz konusu ancak İç Tüzük madde 26 ve madde 36’yı birbirine karıştırmamamız lazım. İç Tüzük 26: “Komisyonların toplantıya çağırılması.” Yani komisyon kimdir? 26 komisyon üyesi. Toplantıya ne zaman çağırılır? “Zorunluluk olmadıkça komisyon toplantısı için çağrı, en az iki gün önceden yapılır.” diyor. Bizim Komisyon üyelerimizi toplantıya

çağrı davetimiz kırk sekiz saatin içindedir. Birinci fıkra “ Komisyonlar, kendi başkanlarınca toplantıya çağrılır.” Başkanımız imzalamıştır ve toplantı davetini üyelere göndermiştir. “Zorunluluk olmadıkça komisyon toplantısı için çağrı, en az iki gün önceden yapılır.” Komisyon üyelerine dağıtım kırk sekiz saatin içinde olduğu için iki gün önceden çağrı yapılmış oluyor. “Bu çağrı Cumhurbaşkanlığına, parti gruplarına ve diğer komisyonlara gönderilir.” diyor. Bu, bilgi mahiyetinde. Bunun bilgi mahiyetinde olduğunu nereden anlıyoruz? 36’ncı maddeyi okuyarak anlıyoruz. 36’ncı madde nedir? 36’ncı madde şudur: “ Komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine, havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir.” Burada Ramazan Bey’in ifadesi “Havale tarihi geçmiştir.” diyor. Biz havale tarihini de dikkate almadan, dağıtım tarihini...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Devamında dağıtım diyor zaten Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Devamını okuyoruz. “Komisyona havale edilen evrak, komisyon başkanlığınca bastırılarak veya elektronik iletişim kanalları kullanılarak mesai saatlerinde veya Genel Kurulun çalışma saatleri içerisinde komisyon üyelerine dağıtılabilir.”

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ayır ayrı dağıtılır değil mi Başkanım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ayır ayrı dağıtılır.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Her dağıtım ayrı bir tarih, açık açık söylüyorlar.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Dağıtım tarihinden sonra kırk sekiz saat geçecek.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Komisyon üyelerine... Bakın, eğer sizin gruplara dağıtım.. “Bu takdirde süre dağıtım tarihinden başlar.” diyor.

Biz her üyeye dağıttık.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Dağıtmadınız. Evet, her üyeye dağıtımını görmeniz lazım ama dağıtmadınız.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Aksini ispat edeceksiniz, dağıttık.

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Aksini ispat ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Sayın Aydoğan, ben bir bitireyim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Böyle bir şey yok. Böyle bir şey olur mu Başkan?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Öyle şey olur mu,? Çöpe de atsanız dağıttık olur.

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Nasrettin Hoca'nın posttaki kıl sayısı gibi.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Bitireyim bir saniye.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Öyle şey olur mu?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi, Genel Kurulun çalışma saatleri içerisinde Komisyon üyelerine kırk sekiz saatin içerisinde dağıttık. 16.00’ya kadar tamamladığımız için zaten toplantı saatini 16.00 olarak belirledik.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Başkanım bir tebligat var mı? İmza var mı?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, şimdi siz şunu söylüyorsunuz: Sizin söylediğiniz üyelere dağıtım iddiası değil; siz, “Gruplara dağıtım geç oldu.” diyorsunuz. Yani Genel Kuruldaki iddia da buydu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İkisi de var.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buradaki iddia da bu. Gruplara dağıtım eğer esas olsaydı süre bakımından o zaman 36’ncı maddenin metninin şöyle olması gerekirdi: “...saatleri içerisinde komisyon üyelerine, gruplara, Cumhurbaşkanlığına, ...” diye devam etmesi lazımdı. Onun için burada gruplara dağıtım bilgi mahiyetindedir, toplantı var, üyeniz toplantıya davet edildi mahiyetindedir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Üyelere dağıtım gereklidir ama Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ama üyelere dağıtım kırk sekiz saatlik süre içerisinde.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yapmadınız ama.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Anayasa 87’de milletvekillerinin...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi, İç tüzük 36...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir şey çıkarmadınız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İstedığınız edebiyat öğretmenine sorun...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Tiryaki, İç Tüzük 36 ile 26’yı hangi hukukçu... Yani ön yargılı olmadan okuduğumuzda bunu anlamamız mümkün.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – 50 defa okuyalım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, müsaade eder misiniz? Gruplara yaptığınız...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bilgilendirme diye bir şey yok Başkan, var mı?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – O zaman madde 36’da grup yok.

Şimdi, bakın değerli arkadaşlar, Sayın Türkkan bir müsaade edin.

Şimdi bizim tartıştığımız husus...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Dolayısıyla orada olan herkese çağrı yapmanız gerekiyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hayır... Bir dinler misiniz.

Bizim tartıştığımız husus, “Komisyondaki bekleme süresi ihlal edildi.” diyorsunuz, iddia bu. “Bekleme süresi kırk sekiz saat, kırk sekiz saat geçmeden görüşmeye başlıyorsunuz.” diyorsunuz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Diğerini de tartışıyoruz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bekleme süresini düzenleyen madde 26 değil, bekleme süresini düzenleyen madde 36. Madde 36’yı da açıp okuduğumuz zaman, Komisyon üyelerine dağıtımın yeterli olduğunu görüyoruz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sevgili Başkan, benim açtığım tartışma da...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi, usulle ilgili ...

Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Gruplara değil, Komisyon üyelerine çağrı yapılır, diyor 36’da.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bakın, bir şey söyleyeceğim: 26’ncı maddede gruplara yapılmasının sebebi nedir? Milletvekillerine iletmektir, değil mi? Gruplar ne yapacak?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hayır.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Neden?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Herkesin bilgisi olması lazım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bizim Komisyon üyelerimize kendimiz bizzat bildirmemiz gerekiyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Hayır, Komisyon üyelerine... Gruplara niye iletiyorsunuz? Milletvekillerine iletilsin diye.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hayır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Öyle öyle, diğer milletvekillerine.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Baroya bildirme, milletvekiline bildirme...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hayır.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ne demek “Hayır.” canım? Onun için, yani diğer milletvekillerine iletilsin diye. Bakın, milletvekillerinin Anayasa 87’de belirtilen ödevlerinden bir tanesi de...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Halkın hakkını savunmak.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu komisyonlarda -biraz evvel Özgür Bey de söyledi- önerge veremezler, oy kullanamazlar ama komisyon faaliyetlerine iştirak ederler, buradaki yasama faaliyetlerine iştirak ederler; gruplara gönderdiğiniz yazının amacı bu. Gruplara bilgi için göndermiyorsunuz, “Milletvekillerinize bildirin, milletvekilleriniz bu komisyon faaliyetlerine iştirak etsin.” şeklinde, mealidir odur onun; bilgi değildir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bekleme süresi 36’da düzenleniyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bir davettir, milletvekillerine olan davettir; olayı böyle değerlendirin.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Böyle bir şey yok, böyle bir kanun düzenlemesi yok.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Subaşı, buyurun.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Avukatlar, kamu hizmeti yapan, kanunu bilen, hak ve özgürlükleri savunan kişilerdir; barolar da bununla görevli ve bunu takip eden, onların meslek kuruluşlarıdır.

Şimdi, ciddi bir kanun yapıyoruz; kanunu bilen, hak ve özgürlükleri savunan binlerce avukatın yönetim şeklini değiştiren bir kanun yapıyoruz. Baştan beri özellikle baroların fikrini almadığımız gibi avukatların fikrini almadan, hatta zorlayarak, kanıtarak bu kanunu, bu pandemi süreci içinde, İç Tüzük hükümlerine aykırı biçimde, birtakım riskleri de göze alarak yapmaya çalışıyoruz. Şimdi, tabii ki usul hataları var ama en önemli usul hatası, böylesine hukuk bilen insanları ilgilendiren bir kanunu yaparken onların fikri hiç alınmadan, tartışılmadan, bugün de barolar kapıda bekletilerek, yine de burada o ayıbı gidermeden bu kanunun hazırlanıyor olmasının usul eksikliğini ve ayıbını Türkiye Büyük Millet Meclisi ortadan hiçbir zaman kaldıramaz. Bu, öyle bir usul ve içtihat hâline gelir ki bundan böyle Türkiye Büyük Millet Meclisinde, ilgilileri, halk ve kişiler hiç nazara alınmadan kanun yapmaya başlarız. Tabii, böyle kanun yapılır mı? Dünyanın hiçbir parlamentosunda, hiçbir meclisinde bu usulle, bu teknikle kanun yapılmaz. Şimdi, barolar seslerini yükselttiler; dinlemediniz, anlamazlıktan geldiniz. Yürüdüler, Anayasa’nın 34’üncü maddesine göre hakkını kullanmaya çalıştılar; neredeyse gözaltına alındılar, çember altında tutuldular ve 34’üncü maddedeki çok doğal haklarını kullandırtmamaya çalıştınız. İyi ki direndiler, iyi ki yirmi yedi saat yağmurda beklediler, uykusuzluk ve zorluklar altında haklarını kullanmış oldular. Ya vazgeçeselerdi? Türkiye’de hangi kurum 34’deki hakkını kullanabilirdi? Hiçbir kişi ve kurum Anayasa’daki çok doğal hakkını kullanamaz hâle gelirdi. Aranılan nedir? Tek tek bütün hakların, özgürlüklerin, hukukun, temel özgürlüklerin artık ortadan kaldırılması mı? Bu kanunu

hazırlarken de şu yaptığımız böyle bir usul ve böyle bir içtihat yaratıyor. Barolar Birliği Başkanı, hatırlıyorum, bu kanun teklifi hazırlanırken sarayda bir konuşma yapmıştı: “Vatan mevzubahisse gerisi teferruattır.” sözüyle başlamıştı sözlerine. Ben o sözü çok severim ama savaşta söylenmesi gereken bir sözdür, bunu barışta söylediğiniz zaman hak ve özgürlüklerin üstünün örtülüyor olmasının bir mazereti olarak Türkiye’de her zaman kullanılmıştır. Şimdi, şuraya gelmiş barolar. Acelemiz nedir? Niye onları dinlemiyoruz, niye 3-5 temsilcisini şuraya almıyoruz? Bunun ayıbını Türkiye Büyük Millet Meclisi söyleyecektir diye düşünüyorum; en büyük usul ve içtihat garabeti de bu olacaktır demek istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Adalet Komisyonu olarak iki yıldan beri yapmış olduğumuz yasa teklifi çalışmalarında yeni bir usul ortaya konulmaya başladı. Bizlerin, muhalefet partilerinin defalarca ikazlarına rağmen bu usul egemenleştirilmeye çalışılıyor. Geçen HMK Komisyonu çalışmalarında 61’inci madde konusunda, yani ara buluculuğun tüketici heyetleri mahkemeleri uyuşmazlıklarında artık yer alması konusunda getirilen düzenlemede, tüketicilerle ilgili bir konuda tüketicilerin kuruluşu olan federasyonun toplantıya katılma talebi Komisyon tarafından kabul edilmedi ve ben Komisyon toplantılarında “Yani, bu konuda tüketicilerle ilgili bir yasal düzenleme yapılıyor, bu federasyon burada görüşlerini ortaya koymak istiyor; bir sivil toplum kuruluşu, niçin kabul edilmedi?” diye sorduğum zaman bir cevap verilmedi, verilen cevap da eksikti yani eksik bir cevap verildi, “Pandemi koşulları.” dendi. Yani, biz burada yasa teklifi, yasal düzenlemeler yapıyoruz; yasal düzenleme yaptığımız, muhatap alınan yapılar Komisyon çalışmalarına alınmıyor, aynen barolar da.

Şimdi, önümüze gelen Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’yle ilgili maddelere bakıyorum. 1’inci madde: Çoklu baroya uyum düzenlemesi; baroya, levhasına kayıt. 2’nci madde: Çoklu baroya uyum düzenlemesi; staj yapılacak avukatla ilgili. 3’üncü madde: Çoklu baroya uyum düzenlemesi; birlikte çalışma ve ortaklık için aynı baroya kayıtlı olma şartı ve “birden fazla baronun bulunduğu yerlerde” diye devam eden birçok madde... Ya, arkadaşlar, burada barolar yok. Barolar Birliği temsilcisinin burada olmamasının; burada, barolarla ilgili yapılan düzenlemede baroların şu anda Çankaya Kapısı’ndan Meclisin içine alınmamasının demokratik açıdan izah edilecek bir yönü yok. Sayın Başkan, böyle bir usul olamaz. Burada düzenleme yapacağımız yasalarda, bu konularda yasaların etkilediği yapıların burada seslerini duyurmaması demek doğru bir şey değil. Barolar ne yapıyor? Ankara’ya geliyor, başkente geliyor; Ankara’ya sokulmuyor, başkente sokulmuyor. Miting yapmak istiyorlar; miting yapmaları engelleniyor, hak arama hürriyetleri engelleniyor. Ne olacak burada? Burada biz, muhatapları olmadan, muhataplarının seslerini duyurmadan bir yasa teklifini yasalaşma yolunda ilerletiyoruz; böyle bir usul yok. Bu nedenle, Adalet Komisyonu doğru yapmıyor; geçmiş yasa tekliflerinde de doğru yapmadı, bugünkü gelen yasa teklifinde de doğru yapılmıyor.

Sayın Başkan, burada bu yasa teklifi görüşmelerinde, Komisyonunda acaba hangi kuruluşlar var? Açıklamadınız. Kimler var, açıklayın, bu yasa teklifi görüşmelerine katılan hangi kuruluşlar var? Biraz önce bir iki arkadaş ayağa kalktı, “Yargıtaydan varım.” dedi, Barolar Birliği temsilcisi “Varım.” dedi, Adalet Bakanı Yardımcısı “Varım.” dedi; başka kimler var? Hukuk fakültesi var mı? Hukuk fakültelerine bu konuda çağrı yapıldı mı, onlardan görüş alındı mı? Biz neyi kaçırıyoruz? Barolar yok, hukuk fakültesi dekanları yok, hukuk kurumları yok. Neyi, kimden kaçırıyoruz? Böyle şey olmaz Sayın

Başkan, böyle bir usul olmaz. Böyle bir usul demokratik bir usul değildir. Böyle bir usul “Adalet Komisyonu” denilen, adaletin gerçekleştirilmesi için en önemli yer olan bu Komisyona yakışmıyor; bu nedenle, bu usulün terk edilmesi gerektiği kanısındayım.

Bir de ayrıca, şimdi, 26’ncı ve 36’ncı madde konusunda biz diyoruz ki: Bu konuda, gruba çağrı yapılması konusunda kırk sekiz saatlik süre ihlal edilmiştir; bu süre geçmemiştir. Yani, sürede ihlal var diyoruz; bu konuda ikna olmadığımızı söylüyoruz. Demek ki siz açıklamalarda bulundunuz, bu konuda biz ikna olmadık. Niçin bu en küçük usuli bir durumu bile gerçekleştiremiyoruz, bunu tartışma konusun yapmak durumunda kalıyoruz? İnşallah bundan sonraki çalışmalarımızda, yasa tekliflerimizde bu usulü doğru bir şekilde yaparız, bir tartışma konusunu buraya getirmeyiz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Güler...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çok Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben, özellikle geçmiş Meclis çalışmalarında da gündeme geldiği için teknik manada Anayasa Mahkememizin... Özellikle İç Tüzük 36’ncı maddesi kapsamında bir durumun, Anayasa Mahkemesi nezdinde görüşüldüğünü ve karar bağlandığını ve bir içtihat olduğunu ifade etmek istiyorum ve kararı okumak istiyorum. Anayasa Mahkememizin (1977/60) esas, (1977/81) sayılı Karar’ı burada okumak istiyorum: “Anayasa Mahkemesi, kırk sekiz saatlik süre kaybına uyulmadan yapılan Komisyon toplantısında alınan kararın geçersiz görülemeyeceğini hükme bağlamıştır. İç Tüzük değişikliği önergesi havale tarihinden kırk sekiz saat geçmeden Komisyonunda görüşmeye alınmıştır ancak Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarında belirtildiği üzere iç tüzüklerin biçime ilişkin tüm hükümlerin aynı önem derecesinde bulunduğu düşünülemez. Bunların arasında Yasama Meclisince verilen kararın geçerliliği üzerinde etkili olabilecek nitelik taşıyanlar bulunduğu gibi, ayrıntı sayılabilecek nitelikte olanlar da vardır. Birinci kümeye girenlere aykırı tutumun iptal nedenini oluşturacağı, buna karşılık öteki biçim kurallarına uymamanın iptali gerektirmeyeceğini kabul etmek yerinde olur, Anayasa’da gösterilmeyen ve yalnız İç Tüzük’te bulunan biçim kuralları arasında böyle bir ayırım yapılması zorunludur. Çünkü iç tüzüklerdeki biçim kurallarına aşırı bağlılık Yasama Meclislerinin çalışmalarını gereksizce aksatır, İç Tüzük hükümlerine aykırı düşen işlemlerden hangilerinin iptal nedeni sayılacağı sorunu, uygulanacak İç Tüzük hükmünün önemine ve niteliğine göre çözülecek ve incelemeleri sırasında Anayasa Mahkemesince değerlendirilip saptanacak bir konudur.

İşin ele alınmasından bir tam gün geçtikten sonra konu görüşülmüş ve karara bağlanmıştır. Bu koşullar içerisinde İç Tüzük’ün 37’nci maddesine uyulmamış olmasını, alınan kararın Anayasa’ya da aykırı düştüğü sonucunu ortaya koyacak ve Meclis iradesini sakatlayacak ölçüde ve ağırlıkta bir yöntem yanlışlığı saymaya yer yoktur.” diye bir Anayasa Mahkemesi kararını da ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Süre geçmiş mi geçmemiş mi?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Abdullah Bey orada, Komisyon sırasında bir itiraz olmamış.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir saniye... Söz almadan nasıl konuşabiliriz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hepsi olmuş, hepsi değerlendirilmiş.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bu, süreye uyulmaması hâlinde ama kaldı ki biz de böyle bir problem yok ya bu karar başka bir olay için.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Arkadaşlar, Anayasa Mahkemesi İç Tüzük’e uymayın der mi? Dile getirilmemiştir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, Abdullah Bey’in okuduğu karar süreye uyulmaması hâlinde Anayasa’ya aykırılık teşkil etmeyeceği yönünde. Biz de zaten süreye uyulduğu için bu karar bizi ilgilendirmiyor.

Teşekkür ediyoruz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Niye okudu kararı? Bir sorun var ama. Konuşma yok ama sorun var? Niye okudun kararı, ya bu kararı niye araştırma gereği duydu?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Avukatlar ne olur ne olmaz diye şey yapar ya, terditli...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Zaman aşıldı mı, aşılmadı mı?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, şimdi, arkadaşlar artık usulü yeterince tartıştık.

Buyurun, Sayın Züleyha Gülüm.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ya, şimdi bu usul tartışmasından, süreye uyuldu mu uyulmadı mı tartışmasından öte, usul kuralları niye konur, herhâlde oradan yeniden bakmak gerekiyor. Oradan bir yeniden bakmak gerekiyor, herhâlde işin a,b,c’sine dönmek gerekiyor. Bir yasaklama mantığıyla son süreye sıkıştırılalım, kırk sekiz saate bir dakika kala, on beş dakika kala tebliğ edelim diye zannedersen konulmuyor bu usul kurallarımız. Süreci hızlandırma, işte birtakım kurallarla yürümesini sağlamak için yapılıyor. Ama, şimdi, sizin bile açıkladığınız da bakın, bize tebliğ ediliş saati 16.30 gibi, o civarda tebliğ ediliyor. Yani, şunun zorunda mısınız merak ediyorum? İlla son dakika gelene kadar, yani o kırk sekiz saatlik sınır içinde mi tebliğ edilmek zorundadır, öncesinde tebliğ edilmesi mümkün değil midir mesela? Bize neden daha önce tebliğ edilip bu konuda bir hazırlık yapmamız, bu toplantılara bu konuda çok daha hazırlıklı gelebilmemiz konusunda bir zaman tanımak yerine, daha özgürlükçü, daha demokratik bakmak yerine; nedense hep sınırlayan en son dakikaya sıkıştıran... “Burada işte nasıl olsa bir hüküm var, biz buradan yola çıkarak kırk sekiz saat önce yaparsak kurala da uymuş oluruz ama bir yandan da sıkıştırmış oluruz.” Mantığıyla hareket edildiğini ben anlayamıyorum. Yani, usul kuralları, benim bildiğim, her şeyi böyle sıkıştırmak için, özgürlükleri daraltmak için, teknik olarak böyle hemen getirelim, yangından mal kaçırır gibi çıkaralım diye konulmuş maddeler değil. Dolayısıyla bu kadar dar yorumlamanızı gerçekten anlayabilmiş değilim. Nerede bir tane aleyhe karar var, onu getiriyorsunuz, onu önümüze koyuyorsunuz. Hani buradan, bu kadar dar yaklaşımdan vazgeçerseniz de artık gerçekten doğru düzgün bir tartışma yürütebilsek ne güzel olur diye düşünüyorum.

Diğer bir mesele, biraz önce bir fotoğraf düştü -bilmiyorum siz gördünüz mü Başkan; Sayın Başkan, dinlemiyorsunuz galiba- baro başkanları Meclis duvarının dibinde, yerde oturur hâlde bekliyorlar. Bu fotoğraf buraya yakışıyorsa almayın o zaman başkanları. 78 baroyu temsil eden baro başkanları bunlar ve -şu an konuştuğumuz konu onların- o barolara üye olan avukatların ve aslında dolayısıyla da 80 milyon insanın hayatını değiştirecek bir düzenlemeyi burada tartışırken biz baro başkanlarımızı Meclise almayıp dışarıda, duvarın dibinde mi oturtacağız, gerçekten bunu böyle kabul edebilecek misiniz? Yani bu, bu Meclis açısından bir utanç durumu değil midir? Yani bunun neresinden baksanız, hani her şeyi boş verin, Meclise gelecek kişinin içeri alınmıyor olmasından bile baksanız kabul edilebilir bir durum değil. Baroları dinlemeyecekseniz, avukatları dinlemeyecekseniz, tam da onların çalışmalarına, mesleklerine ya da yaşam alanlarına ilişkin bir yasal düzenlemeyi yapıyorken onları dinlemeyecekseniz kimi dinleyecekseniz? Sadece sarayı mı dinleyeceğiz? Sadece sarayın talimatıyla mı hareket edeceğiz? Bu hızınızın oradan geldiğini de biliyoruz maalesef. Hızla getiriyorsunuz, bütün yasal düzenlemelerde aynı şeyi yapıyorsunuz; muhataplarını asla dinlemiyorsunuz, muhataplarından görüş almıyorsunuz,

muhatapların da size onay verecek olanlarından görüş alıyorsunuz, diğerlerini devre dışı bırakıyorsunuz ve “Yasaları çıkardım.” diyorsunuz. Bu uygulamadan artık vazgeçin, bu ülkeyi gerçekten karanlığa sürüklemekten vazgeçin. Bu yasanın nasıl bir sonuç getireceğini siz de görüyorsunuz, biz de görüyoruz. O nedenle burada gerçekten bir tartışma yürütmek istiyorsanız, gerçekten gerçeğin ne olduğunu açığa çıkarmayı istiyorsanız baro başkanlarımızın buraya gelmesini sağlayın. O, Meclisin kenarında, duvarda oturan baro başkanlarının fotoğrafını, lütfen, burada hep birlikte kaldıralım ve arkadaşlarımızdan da özür dileyelim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Köse...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, çoğu hukukçu olan, belki tamamı hukukçu olan Adalet Komisyonunda anlaşıyoruz, öyle anlıyorum, zaten hiçbir şeyde anlaşmamız mümkün olmadı bugüne kadar da. İşte “Tebliğat dağıttım, saati belli değil.”, yok “Saati belli.”, yok işte “Anayasa Mahkemesi böyle karar vermiş...” Ki bu, tevilen kabuldür aslında saatinden sonra yapıldığı da tebliğatların, dağıtımların. Ben öyle anlıyorum, tevilen kabul olarak anlıyorum. Zaman zaman, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin, Türkiye Cumhuriyeti’nin, hatta tarihin gördüğü en uzlaşmacı, en şeffaf, hatta millî mutabakatın da en üst düzeyi olduğunu söyleyen MHP’li ve AKP’li temsilciler konuştu.

Öncelikle şunu sormak istiyorum: Siz, bu yasayı getirenler, yasa teklifini getirenler avukatların sorunlarını mı çözmek istiyorsunuz, yoksa biz, avukatların kendilerini ya da baroların kendilerini bir sorun olarak mı görüyoruz? Öncelikle bunu açıklığa kavuşturmak gerekiyor. Bakın, arkadaşlar, Çorum Barosunun Başkanı, Adalet ve Kalkınma Partisinin geçmiş dönemlerde il başkan yardımcılığını yapmış bir arkadaşımız ve bugün o da bu düzenlemenin, avukatların, hatta Türkiye’nin geleceğine konulmuş bir dinamit olduğunu düşünüyor. Siz, şimdi diyorsunuz ki: “Bizim çoğunluğumuz var nasıl olsa, biz, diğerlerini çıkarttığımız gibi bu kanunu çıkartacağız.” Ama şunu unutmayın: Bir göz ağlarken diğeri gülmez; bakın, bir göz ağlarken diğeri gülmez. O anlamda, bence derhâl, bugünden de tezi yok... Çünkü pandemi koşullarında bu yasanın acelesi yok, eğer acele bir şey varsa o da avukatların ekonomik sorunlarını çözmek, özlük haklarını çözmek, uğradıkları hakaret ve şiddete bir çözüm getirmek. Bir dünya sorunları var; sosyal güvenlik primi sorunları var, vergi sorunları var, onları çözmek üzere bir yasa teklifi hazırlayalım, bunu çekelim diyorum.

Teşekkür ederim

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkürler.

Usulle mi ilgili Sayın Kaboğlu?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) - Evet.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bildiğiniz gibi, ben, Anayasa Komisyonu üyesi olmakla birlikte Adalet Komisyonuna başından itibaren hep katıldım çünkü doğrudan doğruya Anayasa konusuna giriyor ve ilk kez Adalet Komisyonu toplantılarında sizi Başkan olarak, Başkanlık yapan Başkan Vekili olarak görüyorum. Sormuyorum Sayın Başkan niçin yok. Herhâlde COVID-19 nedeniyle burada bulunmuyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Siz de maskenizi taksanız iyi olur aslında.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tabii. Teşekkür ederim.

Sayın Başkan COVID-19 nedeniyle bulunmuyor burada. Tabii, bu, riskli bir ortamda yasa yaptığımızı gösteriyor. Bunu bir kez not edelim.

Sayın Başkan, arkadaşlar uzun uzun konuştular 26-36 ilişkisini. Siz de yorumladınız. Ama orada, görüldüğü gibi “En az süre kırk sekiz saat ve iki gün sonra başlanabilir.” diyor. Yani ikisinin ortak paydası asgari olandır, yoksa ucu açık. Ama yeterince konuşuldu bu konu da, girmiyorum buna.

Fakat benim esasen dikkat çekeceğim husus şudur: Barolar Birliği temsilcisi olabilir tabii burada, çok da iyi olur fakat esasen bu yasa değişikliği baroları ilgilendiriyor. Dolayısıyla mademki temsile önem veriliyor, o zaman baro başkanları da burada iken baro başkanlarının alınması, eğer şu anda sıkıntı varsa önceki gündem maddesi olan süre sonunda gerekçe kullanarak yarın sabaha ertelenmesi... Baro başkanlarının alınması şu bakımdan önemli: Bu zaten çok çekişmeli, çok tartışmalı bir yasa önerisi dolayısıyla baro başkanlarını dışlamakla, bu kadar alelacele bunu gündeme getirmekle sanki “Bir an önce bu kotarılırsa baro başkanları olmadan, bu yasa geçecekmiş.” gibi bir izlenim veriliyor. Demokratik meşruluk açısından son derece önemli. Bu bakımdan sayın vekillerin bu konudaki önerilerini dikkate almanız, yasanın nitelikli yasama sürecine tabi olması açısından çok önemli.

Şu soruyu sorarak bitiriyorum bunu: Meclisin üzerinde herhangi bir vesayet olmadığına göre, Meclis kendi gündemine sahip olduğuna göre kapımıza kadar gelmiş olan baro başkanlarını içeriye alma yetkisi de Meclisin yetkisindedir. Dolayısıyla eğer baro başkanlarını kapıda bekletir de almaz isek “Biz baro başkanlarını kabul etmiyoruz, biz almıyoruz baro başkanlarını ve baro başkanları olmadan bu yasayı yapmayı daha uygun buluyoruz.” biçiminde bir sonuç çıkar ki bu, tabii ki yasanın sağlığı açısından sakıncalı olacağı gibi, yarın, herhâlde, avukatlık cübbesi giyen buradaki avukat arkadaşlar barolara döndükten sonra bu konuda da zannediyorum etik açıdan çok hoş karşılanmayacaklar, hüsnükabul görmeyecekler, en azından nazik bir deyim kullanayım. Bu bakımdan, bu yetkiyi, bu takdiri -takdir değil- bunu kullanarak lütfen baro başkanlarını alalım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, toplantı zamanı ve saatiyle ilgili olarak İç Tüzük 26 ve 36’ya uygun davranıldığını belirtmiştik. Toplantı yeriyle ilgili 35’inci madde açık. Toplantıya davet edilenler bakımından İç Tüzük 30 ve 31’e uygun hareket edildi. Barolar Birliği temsilcimiz, Adalet Bakanlığı temsilcileri, Yargıtay temsilcilerimiz burada. O nedenle usule aykırı bir durum olmadığı kanaatindeyiz.

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

*1.-Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) (**)*

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi teklifin geneli üzerindeki görüşmelere başlıyoruz ve teklif sahiplerinden Sayın Cahit Özkan’a sözü veriyorum.

Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

** (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Sayın Başkan, Adalet Komisyonunun sayın üyeleri, siyasi parti gruplarının kıymetli üyeleri, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Toplantımızın ve Komisyondaki görüşmekte olduğumuz Avukatlık Kanunu ve barolara ilişkin düzenlemenin ülkemize, hukuk camiamıza, barolara ve avukat meslektaşlarımıza hayırlar getirmesini ve mesleki kalitenin, hukuk kalitesinin artırılmasına vesile olmasını temenni ediyorum.

28 maddeden ibaret olan, AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisi Grupları olarak beraber hazırladığımız Avukatlık Kanunu Teklifi'ni bilindiği üzere salı günü Meclis Bakanlığımıza sevk ettik ve daha sonraki süreç içerisinde Meclis Başkanlığının Komisyona havalesiyle beraber süreç başladı ve bugünde ilk toplantımızı usul tartışmalarıyla beraber açtık.

Tabii, avukatlık, hukukun üstünlüğü, hukuk devleti açısından en önemli kurumlardan biridir. Baroların özellikle kuruluş ve gelişme sürecine baktığımız zaman, 19'uncu yüzyılda ülkemizde ilk baroların kurulmaya başladığı dönem, kuvvetler ayrılığından modern hukuk sistemine kadar pek çok yeniliğin hukuk sistemimizin içerisine girmeye başladığı dönemdir. Bu anlamda barolar, aslında kuruluşuyla beraber avukatlığın da, hukuk anlayışımız, hukuk dünyamız içerisine girdiği tarihtir. Yani, avukatlar ile barolar aynı anda, eş zamanlı bir şekilde hukuk anlayışımızın içerisinde, hukuk sistemimizin içerisinde yer almaya başlamışlardır. Bu anlamda, avukatların mesleki kalitesini artırması, hukuk kalitemizin yükselmesi, baroların da etkin çalışmalarına bağlıdır. Barolar varsa etkin ve yeterli avukatlık hizmeti var. Etkin ve yetkin avukatların yapmış olduğu hukuk hizmeti, savunma makamı varsa vatandaşlarımızın anayasal güvencesi olan savunma hakkının tam anlamıyla hayata geçtiği bir hukuk anlayışı var. Yani aslında, burada hazırunun da ifade ettiği gibi, avukatlık sistemi yani barolar, baroların avukatlıktan, avukatlığın savunmadan, savunmayı da... Vatandaşlarımızın -bütün diğer canlılardan ayıran en temel özelliği olan- savunma hakkını, kişi hak ve özgürlüklerinin süjesi olma niteliğini konuşuyor oluyoruz. Yani bu anlamda, gerçekten konuştuğumuz konu Avukatlık Kanunu ve barolar, vatandaşlarımızı, 83 milyonu ilgilendiren, hukuk sistemimizi ilgilendiren, adalet anlayışımızı ilgilendiren bir konudur. Bu nedenle, biz de bu çalışmaya AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisi grupları olarak başladığımızda, elbette, âdeta tabiat kanunları gibi mutlak anlamda en başarılı düzenlemeye yakın, biz hukukçuların -her zaman ifade ederim- “de lege ferenda” yani ideal hukuka en yakın olan bir düzenleme olması arzusuyla çalıştık. Yani, öyle bir düzenleme yapalım ki Parlamentoda yaptığımız bu düzenleme Türkiye'nin ortak aklını teşkil etsin, bu çok önemli. Ben özellikle bunu anlatırken şöyle bir örnek vermeyi en doğru görüyorum: Nasıl tabiat kanunları...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Aklımızla alay mı ediyorsun?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) –...Parlamento'da yapılan yasalarla değiştirilemeyecekse, yani biz yaptığımız yasal düzenlemelerle tabiata ilişkin kanunlar -nedir bunlar; suyun kaynama derecesinden, efendim suyun kaldırma gücüne, yer çekimine kadar- bunlar nasıl matematik kuralları kadar netse, biz de “de lege ferenda” anlamında en ideal hukuku ortaya çıkarmak, bu anlamda da avukatlık mesleğinin, siyasi tartışmalardan öte evrensel ilkelere en yakın bir şekilde hayata geçmesini sağlamayı uygun gördük.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ama ortak akılda yok yani.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ne ortak akıl!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Dinleyelim arkadaşlar.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu anlamda, yapacağımız çalışmanın, elbette yapılan düzenlemenin Parlamentonun yani millî iradenin tecelligâhının yani Millet Meclisinin görev alanına giren ve bunu yaparken de çoğulcu, katılımcı, demokratik sürecin tamamlaması ve farklı görüşlerin, düşüncelerin alınması anlamında 83 milyonun arzusunun optimum noktada bulunduğu, bir araya geldiği yasal düzenleme olmasını arzu ettik.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Onun için mi barolar kapının önünde?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Gerçekten istişare varsa, farklı görüşler temsil ediliyorsa bu anlamda kesinlikle farklı yaklaşımların temsilini, görüşlerinin alınmasını önemsedik. Tabii, bunlar nelerdir? Kimlerin görüşleri alındı? Bunları da ben konuşmamım başında ifade etmek istiyorum.

Tabii, bu çalışmaya başlar başlamaz, öncelikle tabii, barolar ve meslek odaları, Anayasa'mızın 135'inci maddesinde yer alan gerek meslek odaları, gerekse yargı mensubu olan avukatların meslek örgütü olan barolar, hem yargı bağlamında hem de Anayasa'nın 135'inci maddesi bağlamında meslek odası olarak kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır. Tabii, AK PARTİ olarak sadece bizim veya Milliyetçi Hareket Partisinin sadece bugün değil dünden bugüne gerek AK PARTİ'nin gerek Milliyetçi Hareket Partisinin gerek bugün burada hazır olan diğer siyasi parti grubunun yetkililerinin veya bugün Parlamentoda grubu olmayan, 2000 öncesi dönemlerde, 70'lerde, 60'larda da farklı siyasi partilerin, farklı iktidarların, farklı hükümetlerin, farklı siyasi parti gruplarının sürekli bu konuya ilişkin gerek seçim beyannamelerinde gerek seçim süreçlerindeki açıklamalarıyla gerekse partilerinin programları içerisinde meslek odalarıyla, barolarla ilgili, baroların ve meslek odalarının demokratikleştirilmesiyle ilgili, çoğulcu, katılımcı bir anlayışla donanmasıyla ilgili ve yine meslek odalarının gerek Anayasa'da gerek kendi kanunlarında var olan usul ve esaslar çerçevesinde başarılı, mesleki kaliteyi artırıcı ve meslektaşların disiplinini sağlayarak vatandaşlarımızın kendi görev alanlarıyla ilgili yani kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olmaları hasebiyle bu görevlerini yaparken en güzel şekilde yapsınlar diye çok farklı fikirler ortaya çıkmış.

Dün bugün değil, bakınız şu anda konuştuğumuz Avukatlık Kanunu 1969 tarihli ve yaklaşık elli küsur yıldan beri farklı dönemlerde sürekli değişikliğe tabi olmuştur. Özü itibarıyla elbette farklı fikirler biraz önce de dile getirildi, bizim için hepsi kıymetlidir, önemlidir. Belki yeknesak, bir bütün mutlaka bu önümüzdeki süreçte bugün Meclisin gündemine gelen bu reformu, Avukatlık Kanunu'nun değişik alanlarıyla beraber gözden geçirerek daha ileri, “de lege ferenda”, ideal hukuka yaklaştıracak çalışmalar da olması gerekir. Bunu görüyorum.

Bakıyoruz yaptığımız çalışmalara; geçmişte değişik sivil toplum kuruluşları -nedir bunlar- yani hukukla ilgili faaliyet gösteren, hukuk alanında amaç ve faaliyetlerini yoğunlaştıran sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere, devletin kendi organlarının, Devlet Denetleme Kurulu başta olmak üzere farklı raporları değerlendirdik, öncelikle müktesebata baktık. Önceki dönem siyasi partilerin, hükümetlerin ortaya koyduğu fikirleri aldık, değerlendirdik. Sivil toplum kuruluşlarının raporlarını aldık. Ve, tabii, AK PARTİ olarak bugün ilk kez getirmiyoruz, biz daha evvel de barolar ve meslek odalarıyla ilgili değişik çalışmaları yaptık, bir kısmı Meclisin gündemine gelemedi, bir kısmı komisyonlarda değerlendirildi; bunları da masaya yatırdık. Tabii, sadece bunlarla da kifayet etmedik, hukukçu milletvekillerimizin görüşlerini aldık, hukukla ilgili faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarını tek tek arayarak onların yaklaşımlarını da not ettik, hepsini değerlendirdik. Tabii, bu çalışmaları yaparken özellikle hukuk sivil toplum kuruluşlarının çok önemli, çok verimli katkılarının olduğunun da altını çizmem lazım. Çünkü bazen hiç beklemediğimiz çevreden farklı yaklaşım geleceğini beklerken bazılarından elbette eleştiriler de geldi, bazılarından destekler de geldi.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Barolar patatesle ilgileniyor zaten.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Şeker, müdahale etmeyin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Diğer açıdan, tabii ki Türkiye’de bugüne kadar baroları bizim de dinlememiz gerekiyordu. Türkiye’de gerek 19 Mayıs ve 1 Haziran’da, Boralar Birliği Başkanlığı ve 80 baronun mutabakatıyla kendi içlerinden seçmiş oldukları 30 baro başkanı Meclise geldi, bizim bunları bütün baro başkanlarımız adına dinlediğimizi kendileri de ifade etti. Onları da dinledik.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Barolar patatesle mi ilgileniyor?

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Patatesle mi ilgileniyorlar?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ne dedi, ne dedi?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kapının önündeler.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Sayın Başkan, böyle usul yok!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Kaya...

Dinleyelim arkadaşlar, tahammül edelim yani demokrasi tahammüldür.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ve hatta baro başkanları bizlerle beraber değişik siyasi parti gruplarını da ziyaret ettiler. Tabii, bu 30 baro başkanının bizleri ziyaret etmesi, özellikle paketin olgunlaşmasında çok önemli katkılar sağlamasına vesile oldu.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ne söylediler?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Denizli Barosu ne demiş?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – On sene öncenin paketi bu ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Yani 30 baro gelmeseydi inanın bu paket eksik kalırdı, bunun altını büyük kalemle çizmek gerekiyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kendi bağlı olduğu baro karşı Sayın Başkan.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Öyle bir şey yok!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – İstanbul Barosu ne dedi?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Kapıda duruyorlar Sayın Başkan, kapıda.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yani 80 baro geliyor ama burada arzu ederdik ki keşke İstanbul, Ankara ve İzmir Baro Başkanları da bu 30 baro başkanının yanında gelmiş olsalardı çünkü şu anda özellikle avukatlık mesleğiyle, stajla, meslek içi eğitimle...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Cahit Özkan, 80 baro “hayır” diyor.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Hayvan hakları komisyonunda hayvan hakları derneklerini dinliyoruz, baro teklifinde baroları dinlemiyoruz ya.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...üye ve baro ilişkileri noktasında bugüne kadar en çok sorun olan ve özellikle üyelerinin meslek içi eğitim, genç stajyerlerin mesleğe hazırlanması sürecinde üzerlerine düşeni hakkıyla yerine getiremeyen barolar olarak görülen İstanbul, Ankara ve İzmir Baroları bu toplantılara iştirak etmediler.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Doğru söylemiyorsunuz, çağrılmadılar. Doğru söyleyin!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Biz arzu ederdik ki keşke bu toplantıya onlar da gelselerdi.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Çağrılmadılar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Buradalar, kapının önündeler.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Doğru söylemiyorsunuz! Çağırmadınız onları.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Buradalar.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Gelen ve bize görüş, düşüncelerini, yaklaşımlarını ortaya koyan bütün baro başkanlarına buradan yürekten teşekkür ediyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Şu anda geldiler ve kapının önündeler. “Gelselerdi.” demeyin.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Çağırmiyorsunuz, Meclise almıyorsunuz. Baro düzenlemesi konuşuluyor, baro başkanlarını Meclise almıyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Doğru söylemiyorsunuz. Hiçbir baro başkanı davet edilmedi.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Böyle bir usul yok.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kapının önündeler, kapının önünde.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bırakın gelsinler, konuşsunlar. Dinleyin baro başkanlarını.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Çağırın, söyleyin...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Köksal...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Gerek bire bir gerek örgütlü şekilde gelerek görüşlerini sunan bu baro başkanlarının özellikle ortaya koyduğu fikir paketin olgunlaşmasında çok büyük katkı sağladığının altını çizmem gerekiyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Gelsinler, dinleyin baro başkanlarını. Bırakın gelsinler, konuşsunlar burada.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Köksal...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Konuşana da saygınız yok.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bağlı olduğun baronun başkanı kapının önünde.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Doğruyu söyleyin!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Oturur musunuz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Doğru söylesin oturalım ya, doğruları konuşsunlar oturalım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tabii, bunun yanında, hemen akabinde değişik siyasi parti gruplarını da ziyaret ettik ve son tahlilde eldeki bütün verileri masaya yatırmak suretiyle tek tek değerlendirdik, inceledik ve bu pakete son şeklini vermek suretiyle Meclis Başkanlığımıza sevk ettik.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Meslek kanunu konuşuluyor, meslek odaları yok.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Bir İstanbul bir Denizli gelsin konuşsun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ve akabinde şu anda hazır olan heyetin yapmış olduğu komisyon çalışmaları başlamış oldu.

Evet, şimdi, bu paketin içeriğiyle ilgili açıklamalara gelecek olursak –inanın- ben inanıyorum ki her biriniz şu kalbinizi dinlersek, aklımızı dinlersek özellikle 1969 şartlarıyla yani Türkiye’deki toplam avukat sayısının 10 binden ibaret olduğu...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Efendim, bu 2001’de yapıldı, 2001’de en son.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...ve bu noktada da aradan geçen süre zarfında açılan yeni fakültelerle, mesleğe giren yeni avukatlarla beraber toplam avukat sayısının da 130 binleri aştığı bir tabloda 1969'un tablosuyla 2020'nin tablosunun aynı olmadığını herkes kabul ediyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 45 tane hukuk fakültesini kuran siz değil misiniz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ve bakınız şu anda hazırunun her birisi biliyor ki genç meslektaşlarımızın staj aşamasının tamamen şekli anlamda, sembolik ve prosedürel bir işlem olduğunun da altını çizmek lazım, bunu hepimiz biliyoruz. Yani genç bir stajyerimiz stajına başladığı andan itibaren gerek baroda verilen meslek içi eğitim ve staj eğitim merkezleri gerekse mahkeme nezdinde hâkimin yanında âdeta bir tetkik hâkimi gibi çalışarak dosyanın hazırlanmasında, karar verilme sürecinde neler olması gerekir... Bu aşamaya da bakacak olursak maalesef hepimiz biliyoruz -buna itiraz edemem- prosedürel bir noktaya gelmiştir staj eğitimi.

Şimdi, baktığımız zaman bundan otuz yıl, kırk yıl önce avukat olan bir hukukçu meslektaşımız mı kaliteli staj yapmıştır, bundan yirmi yıl önce avukat olan bir meslektaşımız mı kaliteli, başarılı bir staj yapmıştır yoksa bugün daha yeni, bir yıl içerisinde fakülteyi bitirmiş bir stajyerimiz mi daha başarılı...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Bugünküler daha iyi staj yapıyor, bizim dönemimizde avukatlık staj eğitimi bile yoktu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bugün staj yapacaklar da...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ben yirmi beş yıldır avukatım, henüz staj yapanları görmedim daha...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Müdahale etmeyelim arkadaşlar.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakın, şunun altını çizelim ki bundan otuz yıl önce mesleğe giren ya da staj aşamasında çalışmalarına başlayan genç meslektaşlarımız o dönemde kaliteli bir mahkeme stajı, başarılı bir staj eğitim merkezi ve usta-çırak ilişkisiyle donanımlı bir avukat olarak mesleğe giriyordu.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bir de FETÖ'nün yanında staj yapanlar var, esas onları açıklayın.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ekmeğimizle oynuyor ya!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – FETÖ'nün yanında staj yapanları açıklayın.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bağırmayalım arkadaşlar, konuşuyoruz burada.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Staj anlamında dünden bugüne yeni bir gelişmenin olması gerektiği açıktır.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Staj yönetmeliği yapsalardı, olurdu o ya!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Var yönetmelik zaten ya!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Staj yönetmeliğiyle çözülecek bir şey o.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bakın, yine aramızda siyaset öncesinde avukatlık yapan kıymetli milletvekillerimiz var. Ben vicdanlara konuşmak istiyorum, inanın şu sorduğunuz sorulara... Gerçekten, bakın, dışarıdaki kalabalığın galeyanına göre değil, herkesin fikri bizim için önemli.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kalabalık sensin ya!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Baro başkanları bire bir bu düzenlemeyi...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakınız, bu ülkede vicdanlara seslenmek istiyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bu doğru bir üslup değil.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Laf kalabalığı yapıyor!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 2013'teki FETÖ projesi bu.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bu utancı yaşıyorsunuz Meclise!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Biz bu anlamda vicdanlara seslenmek istiyoruz. Bugüne kadar siyaset öncesi dönemde acaba meslektaş olarak hangi bizim adliyece, baroya gidip de meslek içi eğitimde, mesleki faaliyetlerin geliştirilmesinde yeni gelişen hukuki konuları görüp mesleki faaliyet noktalarının avukatlara ulaştırılmasına katkı sağladı?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Baro başkanlarına iftira atıyorlar ya! Kapıda duruyorlar ya, çağırın yüzleşin.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Baro başkanları içeri alınmıyor.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Neden korkuyorsunuz? Siz neden korkuyorsunuz, onu bir söyleyin?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ama bu üslup böyle olmaz. Arkadaşlar, dinleyelim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şimdi “Ben vicdanlara seslenmek istiyorum.” diyorum. Elbette burada benim de İstanbul Barosundan tanıdığım avukatlar var. Elbette baroda görev yapanları ayrı tutarım ama onun dışında meslektaşlarımızın yüzde 90'ı maalesef ruhsat aldıktan sonra... Hasan Bey, dikkatle dinliyorsunuz, ben sizin kalbinize, vicdanınıza konuşuyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Baro başkanlarına iftira atıyorlar ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, böyle bağırarak olmaz. Niye bağırıyorsunuz?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bağırarak oluyor, ne yapalım? Ekmeğim o benim, ekmeğim. Benim ekmeğimle oynuyor, anladınız mı?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Mesleğiniz nedir? Bağırarak mı mesleğiniz?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bağırarak, evet!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Böyle bağırarak olur mu? Burası Komisyon toplantısı.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Eğer ki benim mesleki çıkarlarıma karşı çıkıp bir de benim meslek örgütü başkanı hakkında iftira atıyorsa benim işim bağırarak burada!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bakın, tamam, meydanlarda bağırırsınız, sokakta bağırırsınız ama hayır, Komisyon toplantısında bağıramazsınız. Olur mu öyle şey?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Başka türlü duymuyorsunuz!

Kapının önünde baro başkanları bekliyor ya!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ama kalabalık yapıyorsunuz “kalabalık” diyerek.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakın, avukatlar, yüzde 90-95 oranında ruhsatı aldıktan sonra, artık bundan sonra maalesef, meslek içi eğitim, meslektaşların yeni gelişen hukuki konularla donatılması noktasında, maalesef bir çalışma içerisine giremiyor. Yani ortada mesleki...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkan, toparlayabilir misiniz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Daha giremedik işte, ya Sayın Başkan, giremiyoruz ki. Müsaade ederseniz...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Özkan, “kalabalık” sözcüğünü geri alır mısınız lütfen! Baro başkanlarına sehven söylediğinizi söyleyin lütfen!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Baro başkanlarına “kalabalık” diyemezsin!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım, şimdi bir gürültü var, bir gürültü var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - “Kalabalık”ı sehven söylediğinizi açıklayın da rahatlasın herkes!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, gürültüyü keselim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Aydoğan, müsaade ederseniz bir açıklama yapayım, ne dediğinizi... Bakın...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Buyurun, baro başkanlarına “kalabalık” sözcüğünü sehven kullandığınızı açıklayın lütfen!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – “Kalabalık” kelimesi bir hakaret değildir!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Baro başkanlarının Anayasa’nın 34’üncü maddesinde ifade hürriyeti, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı sonuna kadar vardır. Bu noktada, hiçbir engelle karşılaşmalarını şahsen doğru bulmam.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – “Kalabalık” olmadıklarını söyle!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – “Kalabalık” hakaret mi?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Evet, hakaret, “kalabalık” derse hakaret!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Meslek örgütümüzün başkanı ya! Sizin başkanınız!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – “Kalabalık” sözünü geri al!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Beyefendi, parmağınızı indirin!

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakın, burada Sami Selçuk’un bir sözü vardır...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kabalık yapıyorsunuz, “kalabalık” diyorsunuz!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – “Kabalık” ile “kalabalık” aynı şeyler ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Evet, burada Şeker TV yayında, Şeker TV’ye sesleniyorum...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakınız, Sami Selçuk’un bir sözü vardır. Zannediyorum, Şeker TV kalitesiyle bu çalışmaların milletimize ulaştığına inanıyorum.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, sakın olun!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şeker TV’nin, baro başkanlarına bizlerin seslerimizi ulaştırdığına inanıyorum. Bu noktada ben onlara sesleniyorum: Elbette toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı var, elbette farklı fikirler olacak, elbette baro başkanları meslektaşlarımızın antidemokratik de olsa, belki çoğulcu nitelikte olmasa da görüş ve düşünceleriyle beraber şekilleniyor. Bu anlamda, bizler çalışmamızı yaptık ve son şeklini verdik.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, sakın olur musunuz! Sakin olun arkadaşlar!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Anayasa’nın 135’inci maddesinde...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sakin olun!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...barolar başta olmak üzere diğer meslek mensuplarının yapılanmalarının anayasal çerçevesi şu 3 başlık etrafından toplanmıştır. (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, konuşmacı... (Gürültüler)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Meslek mensuplarının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bakın, değerli arkadaşlar, konuşmacı konuşmasına devam ederken...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...hukuki faaliyetlerini kolaylaştırmak...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...mesleğin genel menfaatine uygun olarak...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...gelişmesini sağlamak...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkan...

Konuşmacı konuşmasına devam ederken...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, ya böyle bir üslup olabilir mi?

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Kadına tavır gösteriyor, siz de çekiyorsunuz!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Hemen kadın meselesi arkadaş! Hemen mi kadın meselesi? Biz de kadınız, o da bana bağırды, Allah Allah!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Böyle bir üslup olabilir mi?

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkan, devam edin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu anlamda “mesleki dürüstlük, disiplin ve ahlakını korumak” şeklinde belirtilmiştir.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkan, baro başkanlarına “kalabalık” denilmesi mesleğimize saygısızlık, haksızlıktır. Bunu kabul edemeyiz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi, arkadaşlar, bakın...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tabii, bu madde farklı farklı yerde Parlamento tarafından pek çok kez değişikliğe uğramıştır. 1136 sayılı Kanun’un “Baroların Kuruluş Nitelikleri” kenar başlıklı 76’ncı maddesinde ise barolar...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Baro başkanlarına “kalabalık” diyemezsin!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – E, tamam! Ya, bunu kaç kere ifade edeceksin? Söyledin, tamam.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sen bana ne bağıryorsun oradan ya?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Allah Allah!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...avukatlık mesleğini geliştirmek, mesleki düzen ve disiplini sağlamak...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sen benimle senli benli konuşuyorsun!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Söyledin, kaç kere ifade edeceksin?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Siz orada Başkan sıfatındasınız, senli benli konuşamazsın vekille!

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Bağırmadan konuş, bağırmadan!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Seninle konuşmuyorum ben, yanındakiyle konuşuyorum. Sen kimsin!

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Sen kimsin!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Tanımıyorum ben seni, kimsin!

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Ben de seni tanıımıyorum, sen kimsin!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ben Başkanla konuşuyorum! Sen kimsin!

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Gürültü yapma, gürültü yapma!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sana ne! Sen kimsin!

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Ya, sen kimsin ya!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Avukatı mısın onun?

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Evet, avukatıyım.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ver vekâletini, Allah Allah!

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Sen kimsin!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Burası değil senin yerin!

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Senin de burası değil!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Tam da burası benim yerim. Ekmeğime kan doğratmayacağım size!

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Hadi oradan!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sana hadi oradan!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...avukatlık mesleğinin ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmaları yürüten, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olduğunu ifade etmişlerdir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, bir saniye, bir saniye...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ve yine Anayasa’da da belirtildiği şekliyle, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir saniye... Arkadaşlar...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tabii, öncelikle baroların Anayasa’da ve yasada belirtilen bu görevleri dikkate alındığında bu ihtiyaçları tam anlamıyla karşılayamadığı, özellikle doğrudan avukat meslektaşlarla muhatap olduğumuza...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Cahit Bey toparlasın.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bakın, yani İç Tüzük’e uygun hareket etmiyorsunuz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Siz de Anayasa’ya uygun hareket etmiyorsunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...onlardan gelen veriler ışığında gerçekten böyle bir talebin söz konusu olduğu vakiadır çünkü bu çalışmayı yaparken bugün yürüyen sadece baro başkanlarımız değil -onları dinledik, yine dinleriz ama- bunun dışında 130 bin de avukat var ve onları da dinliyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kanun geçtikten sonra mı dinleyeceksiniz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İkinci olarak, son yirmi yıllık süre zarfında hızla artan avukat sayısı, artan bu avukat sayısının özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir’de yoğunlaşması, barolar ile meslek üyeleri arasında rabitanın maalesef neredeyse tamamen ortadan kalkması, kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 10 bin olan avukat sayısının arada geçen süre zarfında 130 binlerin üzerine çıkması...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bu sayıyı biz mi artırdık?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – On sekiz yılda 57 hukuk fakültesi açtınız!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...ve artan bu sayının özellikle başta İstanbul olmak üzere Ankara ve İzmir illerinde yoğunlaşması, İstanbul’da 50 bin üyeyi aşan baro, Ankara’da 20 bin üyeyi aşan veya İzmir’de de 10 bin rakamını zorlayan avukat sayısı elbette biraz önce Anayasa’da ve yasada belirtilen baroların görevlerini hakkıyla yerine getirmelerini maalesef zorlaştırmış, hemen hemen tamamen ortadan kaldırmıştır. Artan bu sayı nedeniyle, başta stajyerlerin mesleğe hazırlanması ve eğitimi konusunda baroların gerektiği gibi görevlerini yerine getiremedikleri ortadadır. Avukatlık stajının sembolik ve prosedürel olarak kaldığı da genç meslektaşlarımız tarafından yakinen bilinmektedir.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Genç meslektaşlarımız Çağlayan’da sözünü söyledi.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Avukatların mesleğe kabulünden sonra da baroların gelişen hukuki konularda avukatlara gerektiği gibi meslek içi eğitim veremedikleri görülmüştür. Baroların üyeleriyle ilişkisinin baro levhasına kayıttan ibaret olduğu, bunun dışında disiplin işleminden başka avukat üye sayısı, baro üyesi olmadığı ortadadır. Artan bu sayı, baroların demokratik temsilini de maalesef neredeyse ortadan kaldırmıştır. Özellikle bu bahsi geçen 3 ilde avukatların yüzde 45’inin seçimlerde sandığa gitmediği de ortadadır. Ha, bunun dışında Anadolu veya Trakya barolarına baktığımız zaman da buralarda sandığa teveccühün yüzde 90’ların üzerinde olduğu görülmektedir. Hani sandığa gitmemeyi sadece bir demokratik tavır olarak görebiliriz, eyvallah ama bu oran Denizli, Antalya, efendim Konya ve diğer illerle kıyaslandığında birinde yüzde 90’ların üzerinde teveccüh varken, yüzde 90 oranında ortalama teveccüh varken sandığa maalesef İstanbul’da 20 bin avukat meslektaşımız sandığa teveccüh göstermemektedir.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ya, sana ne ya!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Antalya Barosunun 4900 tane üyesi var.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tabii bu 41 bin üyenin olduğu dönemde 20 bin üye sandığa gitmezken, bugün bu rakam 47 binlerin üzerine çıkmıştır.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – O zaman yüzde 54’le seçilen Recep Tayyip Erdoğan’ın seçimi de demokratik değildir.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şimdi, tüm bunlara baktığımız zaman, özellikle baroların gerek demokratik temsil, Anayasa’da yer alan, yasasında yer alan görevlerini hakkıyla yerine getirebilmeleri için, bunun ya 1969’daki o baro sayısı ve avukat sayısındaki denklem, ya buraya getireceğiz ya da bilmem, mutlaka farklı bir teklifin diğer siyasi parti grupları tarafından gündeme gelmesi lazım, bunları değerlendirmemiz lazım.

Bakınız, şu anda demokratik temsille ilgili şöyle bir tabloyu sizlerle paylaşmak isterim:

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Başkanınız şurada, çağırın onlara anlatın ya! Bu ne saygısızlık ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir’deki barolarda 46 bin üye sayısı varken -zaten Şeker seni çekiyor, çok teşekkür ediyorum Ali Bey’e- aldığı oy 8 bin. 8 bin oy aldığı zaman 138 tane delegeyi belirleyip barolar Birliğine gönderiyor.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Peki, avukatların sorunu sadece bu mu?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ya 2 bin kişiden 200 kişiye...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şimdi bana birisi 8 bin üyeyle Barolar Birliğinde üye olan yüzde 25 üyeyi, doğrudan tek bir baronun temsil ettiği 8 bin, 130 bin üyenin olduğu; Ankara’da 17 bin üye varken şu anki mevcut baro başkanı İstanbul’a nazaran çok daha yüksek oy almış çünkü 17 bin üyenin 7 binini almış.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Üyelerin yarısı oy kullanmamış.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Peki 2 bin kişilik barodan 200 kişi oy kullanırsa ne yapacaksınız?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu noktada da 57 delegeyi sadece Ankara Barosu... İzmir Barosu da 9 bin 600 üyeden 1955 üyenin oyunu almak suretiyle İstanbul, Ankara ve İzmir Baroları, Barolar Birliğindeki delegasyonun yüzde 45’ini belirler noktaya gelmiş. Şimdi, bu noktada yüzde 15 oyla, Barolar Birliğinde yüzde 45 oyun temsil edildiği ve böylelikle bir demokratik anlayış olduğunu da mutlaka üyeleriniz, vicdanlarınız değerlendireceklerdir.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Avukatların yüzde kaç o barolara bağlı?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, teklif sahibi teklifini açıklasın. Varsa diyeceğiniz, ben size söz vereceğim. Niye? Böyle müdahale etmenize gerek yok.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başkanım dayanamıyoruz ya! Temsili demokrasi diyor kardeşim. 78 tane baro karşı çıkmış, Anadolu barosundan bahsediyor ya! Böyle bir şey olabilir mi ya?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Anadolu baroları da bu düzenlemeyi istemiyor. 80 baro karşı ya, hiç biri istemiyor. Anadolu baroları da istemiyor bu düzenlemeyi. Neden bahsediyorsun! Kendi siyasi görüşünüzdeki baro başkanları da istemiyor bu düzenlemeyi.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bağlı olduğunuz baro başkanları.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İşte bu çerçevede bu yapılan çalışmalar, görüşler dikkate alınmak suretiyle düzenlememizi 3 başlık altında değerlendirmeliyiz.

Birinci başlık: Baroların kuruluşuyla ilgili düzenlemede yani teklifimizin de bir konusu 77’nci maddeye ilişkindir. Diyoruz ki: Bahsi geçen sorunlar büyük illerdeki barolarda yoğunlaşmış olduğundan ve bu bağlamda da...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Denizli Barosu Başkanı ne yapıyor?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Denizli karşı, İstanbul karşı.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bütün barolar karşı siz hâlâ daha savunuyorsunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...üye baro ilişkisinin güçlenmesi ve doğrudan mesleki faaliyetleri yerine getirebilmeleri noktasında 5 binden fazla üyesi olan barolarda, en az 2 bin avukat bir araya gelmek suretiyle ikinci baroyu kurabilsin. Bunu teklif ediyoruz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Neden 2 bin?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Var mı böyle bir şey ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakınız 2 bin avukatın bir araya gelmesini küçümsemeyelim, şu anda Türkiye’de 72 ilde yer alan baroların toplam üye sayısının üzerinde.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 80 baro bir araya geldi, “Hayır.” diyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Yani 72 baro 2 bin sayısının altındayken İstanbul, Ankara ve İzmir’de sadece 2 bin avukat bir araya geldiğinde Anadolu ve Trakya’daki 72 barodan daha büyük baro kurabiliyor.

İşte, bir düzenlemeyi barolar üzerine yapıyoruz. 5 binden fazla üyenin olduğu barolarda 2 bin avukat bir araya gelmek suretiyle ikinci bir baro kurabiliyor.

İkinci olarak: Biraz önce bu istatistikte gösterdiğimiz şekliyle, yüzde 15 oy almış bir baro yönetiminin, Barolar Birliğinde yüzde 50’yi belirliyor olmasının da antidemokratik olduğunu düşünerek...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Baro meclisi kurun demokrasi peşindeyseniz kardeşim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - ...Barolar Birliğinde temsilde adalet ve yönetimde istikrar anlayışıyla evrensel bir seçim prensibini de dikkate alarak baroların, Barolar Birliğinde temsilinde 3 artı 1 delegeyle temsil edilmesi yani 3 delege bir de başkan 4 temsilci göndermesi, biraz önce bahsettiniz 5 bin baremi dikkate alınarak da her 5 binde 1 delege göndermesi imkânı getiriyoruz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – 40 üyeli Ardahan Barosuyla 4.800 üyeli baronun aynı oranda delegesi olacak, bunu savunuyorsunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Yine kuruluş tarihine bakılmaksızın tüm barolar için baro organlarının seçimi, iki yılda bir ekim ayının ilk haftası, yine Türkiye Barolar Birliği seçimini de baroların seçiminin akabinde aralık ayının içinde yapılmasını öngörüyoruz. Tabii, yine kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olması hasebiyle baroların ve kamu kurumu niteliğinden kaynaklı anayasal ve yasal görevleri olması hasebiyle başta CMK, adli yardım, çocuk hakları ve diğer kurul ve komisyonlarda görevleriyle ilgili de düzenlemeleri yine bu teklifin içerisinde getiriyoruz.

Bakınız, ben de İstanbul Barosunda avukat olarak vaktiyle 2002-2004 yıllarındaki eski başkan Sayın Kolcuoğlu döneminde -bunlar da kaldırılmıştı- CMK bölgelerinde, Fatih bölgesinde seçilmiş bir temsilciydim. CMK başta olmak üzere avukat haklarında çalışmalar yaptık ancak vaktiyle Fatih’te bu görev dağılımları CMK dağılımları ve oradaki CMK avukatlarının hak arama mücadelesi noktasında gerek işkenceyle mücadelede gerek hak ihlalleriyle mücadelede dayanışma noktalarında olmaları için çalışmalar yürüten bu kurulları maalesef Kolcuoğlu tasfiye etti. Çok istedik, mücadelesini verdik. Bakın, burada eminim -Sayın Tanal şimdi gitmiş, sataşmadan önce ama- Sayın Tanal da bunların kaldırılmasına karşıydı o dönemde. Yani, niçin efendim İstanbul gibi bir ilde, 39 tane ilçenin olduğu yerde, 39 tane CMK bölgesi varken ve burada demokratik tartışma, Anayasa’da belirtilen hak arama mücadelesinin gereği avukatlar tarafından yerine getirilebilirken sadece buralarda “Yarın siz burada toplanır da benim yönetimi alırsınız.” diye buraları tasfiye etti.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Siz yönetimi alamıyorsunuz diye yapıyorsunuz, tek sebebi bu, ne yapsanız seçtiremiyorsunuz, ne yapsanız AKP’lileri seçtiremediniz baro başkanlığına, o yüzden yapıyorsunuz. Neler yaptınız, olmadı.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Oysa orada solcusu vardı, sağcısı vardı, şucusu vardı, bucusu vardı, herkes vardı, demokratikti. Demek oluyor ki CMK'yle ilgili bölgeler nasıl tasfiye edilirken tevzide sıkıntı olmamışsa CMK hizmetleri adil bir şekilde yürütülebiliyorsa bunu aynı şekilde çoklu baro sisteminde de diğer açılan, açılır ya da açılmaz tabii ona meslektaşlarımız karar verir...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Var olan koltuğu alamıyorsak yeni koltuk hediye edelim yandaşlarımıza diyorsunuz, bu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - ...Buralarda yine aynı şekilde hak ve adalete, nispete uygun şekilde yürütülecektir.

Yine, adli yardımda, tevzinin adli yardımdan hizmet veren avukat meslektaşlarımızın adalete uygun şekilde bu görevlerini yerine getirebilmelerine imkân sağlayan düzenlemeler içeriyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – CMK ücretleri çok uygun da konuşuyorsunuz. İşçi avukatlar sorununu çözün önce.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yine, malum olduğu üzere dünya görüşü, yaşam tarzı, yaşam tarzı tercihi, inancı sebebiyle başta kadınlarımız olmak üzere avukat meslektaşlarımız zaman zaman mahkemeler nezdinde veya barolar nezdinde ayrımcılığa tabi tutulabiliyor, bunu yaşadık.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Barolar nezdinde yok öyle bir şey.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Barolarda o sorun yok, atadığınız hâkimlerde var sorun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İstanbul Barosu sizi kabul etmiş, sizi!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bunu kimse yaşamadık diyemez. Bu anlamda da getirdiğimiz Avukatlık Kanunu'nun 49'uncu maddesinde kıyafet özgürlüğü bağlamında bir düzenleme getiriyoruz ve avukatların resmî kıyafeti olarak cübbeyi öngörüyoruz. Cübbenin dışında farklı kıyafetlerle, farklı yaşam tarzı tercihleriyle avukat arkadaşlarımızın herhangi bir ayrımcılığa tabi tutulmamaları gerektiğine inanıyoruz. (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Müdahale etmeyelim arkadaşlar.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yine, avukatlarla ilgili genç avukatlara kesenek indirimi getiriyoruz. Türkiye'de başta Ankara Barosu olmak üzere, İstanbul, Anadolu ve Trakya'daki değişik barolar farklı kesenek düzenlemeleri getiriyor yani genel kurullarda yer alan düzenlemelerle genel kurullarda karar almak suretiyle kadın, genç, engelli avukatlarla ilgili, kesenekle ilgili bazı indirimleri genel kurullarda yapabiliyorlar. Bu anlamda, biz de bununla ilgili genç avukatlara en asgari düzeyden imkân sağlamak üzere mesleklerinin ilk beş yılında genç avukatlara keseneğin yani kendi avukatlık yaptığı, bağlı bulunduğu baronun belirlemiş olduğu asgari ve azami–hangisiyse- keseneğin yüzde 50'si oranında kesenek yani aidat ödeme düzenlemesi getiriyoruz. Genç meslektaşlar mesleğin ilk beş yılında kendi barosunun keseneğinin yüzde 50'si oranında aidat ödeyecekler.

Yine, avukat meslektaşlarımızın yargı mensubu olmaları nedeniyle yargı mensubu olan avukatlar, hâkim ve savcılarla aynı yargısal süreçlere muhatap olsunlar diye haklarında eğer bir ceza davası olursa -getirdiğimiz bir diğer düzenlemeden bahsediyorum- istinafin sınırında kaldığı için Yargıtaya gidemiyorsa bu noktada -yargı mensuplarıyla, hâkim ve savcılarla- burada da istinaftan bir üst yargı yolunu açalım veya bu noktada yarın haklarında verilecek mahkûmiyet kararı iki yıl olur, üç yıl olur, bir yıl olur ama bu mahkûmiyet kararının hemen akabinde meslekten ebediyen ihraç yani müebbet bir ekonomik yaptırımla karşı karşıya kalma durumunda olduklarından dolayı Yargıtay yolunu açalım. Burada verilecek karara da herkes saygılı olsun. Burada adalete uygun bir netice ortaya çıksın dedik.

Hasılıkelam, bu 5 büyük başlık altında belirtmiş olduğumuz Avukatlık Kanunu Teklifi'mizdeki düşüncelerimiz, inşallah, önümüzdeki süreçte bugün mesleki eğitim, meslek içi eğitim, stajyerlerinin mesleğe kazandırılması ve gelişen hukuki konularla ilgili baroların fikir ve düşüncelerini, meslektaşların fikir ve düşüncelerini, donanımlarını artırarak onlara ulaştırabilmesi, üye-baro ilişkisinin rabitasının kurulması ve avukatların özellikle mali durumlarından ekonomik durumlarına, oralardan mesleki disiplinlerine, meslek içi eğitimlerine kadar pek çok alanda yaşanan sıkıntıları ortadan kaldırsın ve mesleğe giren genç bir stajyerimiz dünyayı tanımış, farklı hukuk sistemlerini görmüş, farklı hukuk sistemleriyle çalışmaları yürütmüş, gerek mahkeme stajı aşamasında âdeti bir tetkik hâkimi gibi stajını geliştirmiş ve yine baroda baro stajını tamamlarken özellikle baroda usta çırak ilişkisi içerisinde donanımlı, etkin, yetkin bir şekilde mesleğe kazandırılmış, mesleğe kazandırmak da yetmez, akabinde meslek hayatı boyunca uzun süre içerisinde her gelişen hukuki süreçle ilgili belli dönemlerle adım adım, aşama aşama meslek içi eğitim, mesleki kalitenin artması noktasında donanım sağlanacak.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Usta-çırak ilişkisini bozuyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Kadıgil, sürekli müdahale ediyorsunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yine, bugüne kadar bağlı çalışan avukatlarla ilgili de maalesef bugün bahsi geçen birkaç baro şikâyet edildiği zaman, genç meslektaşlarımızın sıkıntıları dile getirildiği zaman bağlı avukatlar, işçi avukatlar -adına siz ne dersiniz deyin- her ne şekilde mesleğini icra eden avukatların bir sıkıntısı olduğu zaman ilk cümleye “hükûmet” diye başlayan bir baro anlayışı maalesef barolara ve avukatlara hizmet edemiyor. İşte bizim arzumuz şudur: Artık bu meslek rekabet ortamında yani meslek içi eğitim, genç stajyerlere mesleki eğitim verilirken kalitenin artırılması, gelişen hukuki konuların meslektaşlara ulaştırılması... Bu noktada elbette kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu, tamam, ancak bunun yanında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin -master tezim de var- bu konuda bakış açısı da farklıdır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkan, toparlar mısınız.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu noktada toplantı ve örgütlenme özgürlüğü “kamu kurumu niteliğinde” diyerek bu şekilde sınırlandırmanın ötesinde varsa bir serbestlik, varsa bir çoğulcu, katılımcı anlayış, bunun da mesleğe kazandırılmasına Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kıta Avrupası'ndaki farklı örneklerden yola çıkarak köşeye çekmektedir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir örnek söyler misiniz Sayın Özkan?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Dünyada, evet mesela, Turan Bey siz gazeteci olsaydınız çok başarılı gazeteci olurdu, çok güzel bir soru sordu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yüzde 100'ünü karşılıyor mu?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ama bir örnek verin Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şu anda, önceki değil, şu anki mevcut avukatlık sistemimiz, kıymetli avukatlar, kıymetli milletvekilleri, şu anki avukatlık sistemimiz her şeyden önce bizim Anayasa'mızda yer alan düzenlemelere, hükümlere uygun çalışmıyor. Neye uygun diyoruz ya?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Avrupa'da var mı diyorum?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Öncelikle Anayasa'ya uygun değil, bunu bir kenara bırak, bizim önce ona bakmamız lazım.

İki, şu anda Avukatlık Kanunu'muzun çerçevesini çizdiği düzenlemelere de uygun değil.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Evet haklısınız, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uyma gibi anlayışı yok!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ha dünyadan bir örnek bakacak olursak inanın dünyada hiçbir ülkenin düzenlemesi başka bir ülkenin düzenlemesine benzemiyor, bunun altını çizelim.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sarayın istediğini yapmıyor musun?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Faşizmin hepsi birbirine benzer!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakın, bu çok önemli. Burada baro başkanlığı yapan arkadaşlar var. Bana motamot bir ülkenin baroya yapılanmasının bir diğerine motamot benzediği bir tane düzenleme getirin, biz bunu geri çekelim; yok, farklı farklı sistemler.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İşinize geldiği gibi yapamazsınız.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bunu getiremezsiniz ama dünyada Almanya'ya bakalım; Almanya'da 90 tane idari merkez var, 160 tane baro var, evet. Baro başkanları çıksın bize söylesin. Bakınız 90 tane idari bölge var, 160 tane baro var. Nasıl oluyor? Ya, biri söylesin arkadaş. Ha, farklı bir mantıkla kurulmuş, efendim şu esaslara göre kurulmuş, bu ayrı bir şey.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Almanya'da tek baro var, tek baro.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yine Almanya'da barolar birliği sistemine baktığımız zaman Almanya, barolar birliğine avukatlar birliği değil, bizim gibi barolar birliği olarak bakıyor. Barolar birliği olduğu için de sadece barolar birliğinde bahsi geçen 160 baro, sadece başkanları tarafından temsil ediliyor. Bu anlamda biz de Fransa'sı, İngiltere'si, Almanya'sı bütün diğer başka ülkelerin çalışmalarına da baktık, bir de kendimize uyan, bu noktada mesleğin ve meslektaşların önünü açacak, hukuk kalitemizi yükseltecek, hukukçu kalitemizi yükseltecek...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Size uyan değil baro başkanına ve barolara uyan kanun olacak.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ... ve Türkiye'ye alternatif itilaf çözme noktasında ara buluculuk, tahkim ve mesleki kalitenin artması noktasında Türkiye'yi bir üste çıkaracak ve uluslararası farklı ihtilafların çözüm merkezi hâline getirecek Avukatlık Kanun Teklifi'ni hazırlayarak Meclise sunduk.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bütün baroların karşı olduğu kaliteye bak. Yüzde 100 karşı oldukları bir kalite!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İnşallah, kıymetli Komisyon üyelerinin takdirine netleşecek ve Genel Kurulda görüşülerek inşallah kabul edilerek hukuk camiamıza, avukatlık camiamıza başarılı, gayretli ve gerçekten dünyada farklı avukatlık sistemleriyle, farklı hukuk sistemleriyle yarışan ve Türkiye'nin hukuk sistemini dünyanın parlayan bir sistemi hâline getirecek barolar sistemini hukuk sistemimize kazandırıyoruz, hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkan teşekkür ediyoruz.

Şimdi, yine teklif sahiplerinden Sayın Muhammed Levent Bülbül, söz sırası sizde.

Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri, sayın milletvekillerimiz, yargımızın ve Barolar Birliği'nin değerli temsilcileri, kıymetli bürokratlarımız, Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin imza sahiplerinden olarak söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Komisyon görüşmelerinin sağlıklı ve verimli geçmesini temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

28 maddeden oluşan kanun teklifimiz, Avukatlık Kanunu'nda bir kısım değişikliklerin yapılmasını öngörmektedir. Bu değişikliklerin en önemlileri avukat sayısı 5 binden fazla olan illerde 2 bin avukatın imzasıyla yeni bir baro kurulabilmesi, baroların Türkiye Barolar Birliğinde her barodan 3 delege ve 1 baro başkanının yanında her 5 bin avukat için ilaveten 1 delegeyle temsil edilebilmesi, baroların CMK, adli yardım ve bazı kurul ve komisyonlardaki görevlerinin düzenlenmesi, kıyafet özgürlüğü ile meslekte ilk beş yılında olan avukatların baro aidatlarının yarı oranında indirilerek ödenmesine ilişkin düzenlemelerdir. Öngörülen bu değişikliklerin hayırlar getirmesini temenni etmekteyiz.

Avukatların meslek birliği olan barolar, Anayasa'nın 135'inci maddesi gereğince kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarındandır. Barolar, avukatların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere, meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla kanunla kurulan kamu tüzel kişilikleridir. 1969 yılında yürürlüğe giren...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Mesleki faaliyetleri zorlaştırıyorsunuz, milletin ekmeğini kana doğratıyorsunuz.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Müsaade eder misiniz dinleyelim, aynı anda siz konuşuyorsunuz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Benim ne zaman konuşup konuşmayacağına siz karar veremezsiniz Ravza Hanım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ben karar veririm Sayın Köksal, müdahale etmeyelim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Burada resmen bizim mesleğimiz katlediliyor. Bölücülük yapılıyor resmen.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Köksal, bakın, ama orada...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Başkanım, usul denen bir şey var yahu!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Usul var evet ama usule uymak gerekiyor.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – O zaman her CHP sözcüsü konuştuğunda biz de mi bağıralım?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – 1969 yılında yürürlüğe giren 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'yla...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir saniye Sayın Bülbül.

Konuşmacı konuşmasını yaparken sürekli müdahale ediliyor. Yani bitirsin, bitirdikten sonra düşüncelerinizi alacağız. Bakın, girişteki usule ilişkin tartışmalar çok faydalı oldu. Bu noktada, baro başkanlarının Komisyona davet edilmesi noktasındaki düşüncelerinizi aktardık ilgili yerlere, Grup Başkan Vekilimiz Sayın Turan da bu noktada girişimlerde bulundu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, arkadaşlarımızın itiraz noktası şu...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Barolar Birliği Başkanı Sayın Feyzioğlu'nun da bu yönde bir talebi oldu. Yine, Alpaz Antmen'in önergeleri var. Bu noktada Meclis Başkanımızla da irtibata geçildi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde Komisyonumuza gelmek isteyen baro başkanları arasından 3 temsilci gelecek ve Komisyonumuzda bu yönde fikirlerini beyan edecekler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yetki sizin Başkanım, yetki sizin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İzin vererseniz bir ekleme yapmak istiyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sakin olalım arkadaşlar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Siz oturun, yerinizden de ifade edebilirsiniz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır hayır, ben sözü kesmek istemiyorum ama itirazların temel nedeni şu: Bilgilendirme yapılırken kamuoyunu yanıltan bilgilendirmeler söz konusu, kamuoyunu yanıltan bilgilendirmeler yapılıyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ama o size göre.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir dakika, anlatıyorum onu, örnek vereceğim Başkanım. Sayın Özkan “Almanya’da çoklu baro sistemi vardır.” diyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Turan Bey...

Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, siz oturun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, bir saniye...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Almanya’da her ilde tek baro vardır.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Turan Bey, bir saniye...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, oturur musunuz lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çoklu baro yok, yok.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şu ana kadar benim anlattığım her şey baroların yasada yazan özellikleri yahu. Allah aşkına!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Size bir itiraz yok. Size değil, size değil.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – E ben konuşurken niye konuşuyorlar o zaman.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Size değil, size değil.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bir müsaade edin yahu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Özkan Almanya konusunda yanılttı.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yahu anladım da Sayın Özkan’ın konuşması bitti. Lütfen yahu!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Almanya’da tekli baro sistemi var, her şehirde bir baro var.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan... Sayın Aydoğan...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yahu ben gayet harcıâlem, bilinen meseleleri konuşuyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Size itiraz yok.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Rica ediyorum o zaman yahu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, bir şey anlayamıyoruz. Kanun teklifi açıklanıyor şu an, onu anlamak istiyoruz Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, teklif sahibi konuşmasını yaparken...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Karşı fikirlerinizi söyleyin, söz alıp söyleyin, bir müsaade edin yahu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ama kamuoyunu yanıltmayalım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hayır yahu, bu size göre yanıltmadır, herkes...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Efendim “Almanya’da tekli baro sistemi var.” diyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Siz düşüncenizi sıranız geldiğinde açıklarsınız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Düşüncem değil gerçek bir şey bu.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Açıklarsınız.

Sayın Bülül, devam edebilir miyiz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, bir şey rica edebilir miyim?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülül bitirsin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, şu an benim konuşmam kesildi.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülül, kusura bakmayın, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yani bu ne kadar uygun bir şey, ne kadar şık bir şey siz takdir edin yani. Rica ediyorum yahu.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülül, siz devam edin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Gayet objektif şeylerden bahsetmeye çalışıyorum elimizden geldiği kadarıyla. Lütfen yahu...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dinlemeyene anlatamazsın ki Sayın Başkan.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – 1969 yılında yürürlüğe giren 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’yla baroların kuruluşu, amacı, organları, bu organların seçimi, faaliyetleri düzenlenmiştir. Avukatlık Kanunu’nun yürürlüğe girdiği 1969 yılından bugüne elli bir yıl geçmiştir. Geçen bu elli bir yıl belki de tarihsel olarak insanlığın ve dünyanın en hızlı ve en yoğun şekilde değişime uğradığı bir dönem olmuştur. Bu süreç içerisinde avukatlık mesleğine yönelenlerin sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. Özellikle 2000’li yıllarla birlikte hukuk fakültelerinin sayısında meydana gelen artışın da bu hususta etkisi büyük olmuştur. Avukat sayısındaki bu artış, Türkiye genelinde daha çok 3 büyükşehirimiz olan İstanbul, Ankara ve İzmir’de yoğunlaşmıştır. Bugünkü rakamlarla değerlendirdiğimizde 31/12/2019 tarihi itibarıyla toplam avukat sayımız 127.691’e ulaşmıştır. Aynı tarih itibarıyla İstanbul Barosuna kayıtlı 46.052 avukat, Ankara Barosuna kayıtlı 17.598 avukat, İzmir Barosuna kayıtlı 9.612 avukat bulunmaktadır. Artan avukat sayısı, mesleki dayanışmanın, iş birliğinin ve mesleki disiplini sağlamanın, staj eğitimlerinin asgari düzeyde dahi yapılmasının son derece zor olduğu bir düzene sebep olmuş bu da baroların özellikle bu şehirlerde etkinliğini, verimliliğini tartışmalı hâle getirmiştir.

Avukatların baro seçimlerine katılım oranlarına bakıldığında, son derece düşük olan ve demokratik olarak son derece sorunlu olan oranlarla katılımın gerçekleştiği görülecektir. Örneğin, İstanbul’da yapılan son baro seçiminde 41.462 oy verebilecek avukattan 26.294’ü oy kullanmıştır, yani, 15.168 avukat baro seçimlerinde oy verme ve seçme hakkını kullanmamışlardır. Bu rakam, oransal olarak yaklaşık yüzde 40’a tekabül etmektedir. Eğer bir seçimde seçmen durumunda olanların yüzde 40’ı oy vermekten vazgeçmişse burada demokrasi adına ve baroların temsiliyeti adına büyük bir problem var demektir. Bugün demokrasi ve özgürlük adına söz söyleyenlerin bir gün olsun bu rakamlardan ve katılım oranlarının düşüklüğünden şikâyetçi olduğunu ne yazık ki duyamadık. Avukatların yüzde 40’ının oy vermediği, sandığa gitmediği bir baro başkanının ve yönetiminin bununla birlikte blok hâlde, örneğin İstanbul’dan seçilen 137 Barolar Birliği delegesinin meşruiyeti tartışmalıdır diyen ne yazık ki bugüne kadar olmamıştır. Sizlere daha vahim bir durumdan bahsedeceğim: Bir seçimde kazanan başkan ve yönetim, oy veren 26.294 avukatın 8,77’sinin oyuyla seçilerek kendi listesinin dışında bir avukatın dahi listeye giremediği blok listeye 46 bin avukatın olduğu baroda 8 bin avukatın

oyuyla tahakküm etme imkânına kavuşmuştur. Türkiye’deki demokrasi havarilerinin azınlık iradesinin çoğunluğa tahakküm etmesine çıt ses çıkarmamış olması bugün yükselttikleri sesin, ortaya koydukları tavırların ve “Demokrasi elden gidiyor.” naralarının samimiyetini şüpheli hâle getirmektedir.

Kanun teklifimize bakıldığında, değişiklik düşünülen baroların 5 binin üzerinde avukatı olan bu barolar olduğu görülecektir. Yoksa gayet demokratik bir şekilde çoğunluklu tek liste üzerinden seçimlerin yapıldığı Anadolu baroları bu değişikliğin konusu olmadığı gibi Anadolu baroları Barolar Birliğindeki temsil imkânları açısından daha fazla dikkate alınabilir ve sözü daha fazla dinlenilebilir bir zemine kavuşacaklardır. Çoklu baro değişikliği işte böyle bir ortamda ihtiyaç duyulan ve baroların temsiliyetini artıracak olan, verilen hizmetleri etkili ve verimli kılacak olan, meslektaşları arasında iletişim ve koordinasyon imkânlarını artırabilecek olan ve mesleğe başlangıçta staj eğitimi gibi meselelerde daha nitelikli ve daha kaliteli hizmet sunabilecek olan bir baro düzenine sebep olacaktır. Çoklu baro bugünkü rakamlarla sadece 3 büyükşehirde söz konusu olabilecek ve 2 bin avukatın imzasıyla ancak kurulabilecektir. Bu rakam küçümsenecek bir rakam olmayıp böyle bir birlikteliğin oluşabilmesi salt siyasi, etnik, mezhepsel duygular esas alınarak temin edilemeyecektir. Kaldı ki barolara üyelik şartlarını taşıyan bir avukatın bahsettiğim nedenler gibi nedenlerle üyeliğe kabul edilmemesi mümkün değildir yani üyelik koşullarını taşıyan bir avukat başvurduğu baro tarafından kabul edilmek zorundadır. Bu durum baroların marjinal, siyasi, etnik veyahut da mezhepsel bir zeminde oluşabilmesine engel teşkil edecektir. Malum olduğu üzere bütün barolar Anayasa, yasa ve ilgili yönetmeliklere uygun hareket etmek mecburiyetindedir. Yani hiçbir baro kendi hukukunu oluşturma, bunu uygulama imkânına sahip değildir ve olamayacaklardır.

Türkiye Barolar Birliğinde baroların temsili meselesinde de son derece önemli ve yararlı bir değişiklik yapılmaktadır. Buna göre mevcut düzenlemede 100 üyeye kadar olan barolardan 2 delege, 1 başkan Barolar Birliği delegesi olabilirken; 100’ün üzerinde avukat bulunan barolarda 2 delegeye ek olarak her 300 üyeye 1 delegenin daha eklenmesi öngörülmüştü. Değişiklik teklifindeyse her barodan 3 delege 1 başkan Barolar Birliği delegesi olacakken 5 binden çok üyesi olan barolar da her 5 binde 1 delege daha ilave edilebilmektedir. Bu değişikliğe yönelik olarak şiddetli itirazlar olsa da bunların haklı ve yerinde itirazlar olmadığını düşünmekteyiz.

Bakınız, Avukatlık Kanunu 1969 yılında yürürlüğe girdiğinde Türkiye’de 10 bin kadar avukat, 52 de baro bulunmaktaydı. Kanun çıktıktan sonra oluşan ilk Barolar Birliği delegasyonunda -dikkat edelim- İstanbul’un 13, Ankara’nın 5, İzmir’in de 3 delegesi olmuştu. Yani bu 3 büyükşehir delegelerinin Barolar Birliği delegasyonuna oranı... Toplam delegasyon sayısı da 122’dir 1969’da.

MURAT BAKAN (İzmir) - Nüfus ne 1969’da?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Nüfus değil, avukatların sayısı ve baroların sayısını dile getiriyorum, Barolar Birliğindeki delegasyonu anlatıyorum, nüfusla ne alakası var bunun?

MURAT BAKAN (İzmir) – Ama avukat sayısı arttı o illerde.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hangi illerde?

MURAT BAKAN (İzmir) – İstanbul, Ankara ve İzmir’de.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ankara, İstanbul, İzmir Türkiye Cumhuriyeti devletin değil, Osmanlı İmparatorluğunun... Ankara yeni bir şehirdir ama İstanbul ve İzmir tarih boyu bizim en büyük şehirlerimizdir. Onun yerine Bayburt’ta daha fazla değildi o dönemlerde de. Bakın sayılarına, ben iddia ediyorum, bugünkü orandan daha yüksek orandaydı Türkiye’deki avukatların sayısının oranı. Bunu iddia ediyorum, sayılar üzerinden konuşuruz. Elinizde rakamlar olursa aksini ortaya koyabilirsiniz.

Şimdi, bu 122 toplam delegenin, 1969'dan sonra oluşan 122 toplam delegenin bu 3 büyükşehrin delegesi ancak 21'ine sahip, bu demin saydığım dağılım içerisinde. Yani İstanbul 13, Ankara 5, İzmir de 3 delegeye sahip. Bunun dışında da diğer bütün Anadolu barolarındaki delegasyon o kanun hükmü gereğince 100'den aşağı üyeye sahipse 2'dir. Yani İzmir ili, İzmir büyükşehri, o dönem itibarıyla da İzmir vilayeti 3 delegayla yani onlardan 1 fazla delegayla temsil edilmektedir. Burada oransal bir değerlendirme yaptığımızda, Barolar Birliği delegasyonunun yani 122 delegenin bu 3 büyükşehrin toplamı ancak ve ancak yüzde 17'sini temsil etmektedir. Yani bu 3 büyükşehir dışında Anadolu barolarının Barolar Birliğinde yüzde 83 oranında bir güce sahip olduğunu görüyoruz o tarih itibarıyla.

MURAT BAKAN (İzmir) – Nüfus fazlaydı o dönemde.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ya, Allah Allah!

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Rakam varsa elinizde konuşun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ya, çıkın, neyse söyleyin.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Rakam varsa konuşun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Avukat sayısı 3 kat...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bakın, arkadaşlar, bugün ise İstanbul, Ankara, İzmir'in toplam delege sayısı 477'nin içerisinde 218'dir, sadece İstanbul 137 delegeye sahiptir. 80 baro başkanı ve eski Barolar Birliği Başkanı olan doğal delegeler düştükten sonra Türkiye çapında seçilmiş olan Barolar Birliği delege sayısı 477'dir. Ben burada aldatmaca bir rakam kullanmıyorum, normalde 557 ama doğal delegeler düştükten sonra 477'dir. Bu 477'nin içerisinde seçilmiş olan, bu 3 büyükşehirden seçilmiş olan 218 delegenin oransal değeri yüzde 45'tir. Yani 3 büyükşehir dışında geri kalan Anadolu barolarının Barolar Birliğinde temsil gücü ve imkânı yüzde 55 seviyesindedir.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Milletvekilliği gibi işte.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Bir de, kanunun çıktığı dönemde Türkiye çapında 52 baro varken bugün 80 baro olduğu düşünüldüğünde, Anadolu barolarının temsil gücünün artması gerekirken -80'e çıkıyor ya- temsil oranının elli yıl içerisinde yüzde 83'ten yüzde 55'e gerilediğini görmekteyiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Milletvekilliği de aynı.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bunun Barolar Birliğinde oldukça antidemokratik bir ortama sebebiyet verdiğini hepimiz görmekteyiz. Yani 46 bin kayıtlı avukatın yüzde 17,3'ünün oyunu alan yani 8 bin avukatın oyuyla blok listayla seçilen İstanbul Barosu, aldığı yetkinin, sadece, oyunu almadığı yüzde 83 yani 38 bin İstanbullu avukata hükmetmekle kalmıyor, Türkiye Barolar Birliğinde de 137 delegayla, Ankara ve İzmir delegeleriyle birleştiği takdirde yüzde 45'e hükmetme imkânına sahip oluyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bugün de aynı şeyi yapıyor. Allah Allah!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu durum buralarda iktidar olanlar açısından tabii ki vazgeçilmezdir ancak haklı değildir, insafsız değildir, demokratik hiç değildir.

MURAT BAKAN (İzmir) – 95 İstanbul Milletvekili var.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu anlattıklarımıza bakıp da “Bugünkü durumdaki seçme usulü, bu ağırlık ve bu baskınlık da doğru değil gibi, birtakım değişiklikler yapılabilir, evet.” demek de doğru bir yaklaşım değildir. Çünkü bugüne kadar bu antidemokratik düzene ses çıkarmayıp, göz yumup, hatta bundan memnun olup buna ses çıkarmayanların bugün itirazlarının da samimi bir tarafı bulunmamaktadır kanaatimizce.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Son beş seçime bakın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Türkiye Barolar Birliği baroların birliğidir, bunu kanunun yapıldığı 1969 yılındaki temsil oranlarından anlamak mümkündür. 3 büyükşehir o günde büyükşehirli. Türkiye'nin en kalabalık şehirleriydi. Ticaretin en yoğun olduğu şehirlerdi. Belki oransal olarak Türkiye'de avukat sayısı itibarıyla bu 3 büyükşehirdeki avukatlar bugünkü oranlara göre daha da baskın durumda olabilirlerdi. Ancak kanunla buralara yüzde 50'ye yakın temsil gücü verilmemişti o tarihte. Temsil güçleri yüzde 20 bile değildi. Öyleyse Barolar Birliğinde bugün meydana gelmiş olan tablo bu kanunun yapıldığı dönemdeki kanun koyucunun muradına ve gayesine uygun olmayan bir tablodur. Bugün bizim yapmaya çalıştığımız, kanunun yapılış gayesine uygun bir çözüme kavuşmaktır. Bizler görüşülmekte olan bu kanun düzenlemesinin baroları daha demokratik zemine taşıyacağını ifade ettiğimiz üzere, mesleki ve demokratik olarak himaye edilemeyecek olan özellikle 3 büyükşehir barosundaki durumu daha elverişli ve mesleğe daha fazla hizmet eden hâle getireceğine inanıyoruz, bu düşüncelerle kanunun Türkiye'ye ve kamu niteliğinde meslek kuruluşu olarak barolarımıza hayırlar getireceğine, meslektaşlarımıza hayırlar getireceğine inancımız tamdır. Bu kanunun arkasında yüzde yüz iradeyle durmaktayız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hangi yüzde yüz irade?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Evet, şimdi Sayın Tanal'ın bir birleştirme talebi var, kendisine söz vereceğim.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- *İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Komisyonla bürokratların oturma düzenine ve görüşülen (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi ile kendisinin imzası olan (2/2852) (2/1679) (2/1304) (2/1273) (2/687) (2/578) (2/474) (2/469) (2/467) (2/464) esas numaralı kanun tekliflerinin İç Tüzük'ün 35'inci maddesine göre birlikte görüşülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Değerli Başkanım, sizinle birlikte dört dönemden beri milletvekiliyiz. Kanunlar görüşülürken biliyorsunuz, kanunu, tamam, bunu kimler teklif etmişse meramını, derdini anlatır, onlar gayet rahat makamda otururlar. Onların sağlı sollu yan tarafında da ilgili kanun hangi bakanlığa bağlıysa o bakanlığın temsilcileri oturur diye düşünüyorum ben. Benim sizden istirhamım, ilk önce şu oturma düzenini bir halledin. Takdir ederseniz, duruşmalarda bile hâkimin bir yeri vardır, savcının bir yeri vardır, avukatın yeri vardır, sanığın yeri vardır, müştekinin yeri vardır. Yani burada, Parlamentoda da böyle bir oturma düzeni var diye biliyorum örf ve âdete göre bugüne kadar, her ne kadar İç Tüzük'te yazılı değilse de. Yani, bu konuda, öncelikle bunu bir düzeltmenizi istirham ediyorum, ondan sonra devam edeceğim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Oturma düzeninde bir problem yok Sayın Tanal. Yargıtay temsilcimiz, Barolar Birliği temsilcimiz ve Adalet Bakanlığı temsilcilerimiz her zamanki Komisyon oturma şekliyle oturmaya devam ediyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nerede, Bakanlık temsilcileri nerede yürütme adına? Bildiğim kadarıyla önde otururlardı, sorular sorulurdu.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önde teklif sahibi arkadaşlarımız var, siz herhâlde onları kastediyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değil, teklif sahibi arkadaşlarımız sağlı sollu yanlarında oturdular, eğer bir soru olursa cevap verirlerdi en azından yürütme adına, o anlamda söylüyorum Değerli Başkanım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, siz talebinizle ilgili hususa gelin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Talebe geliyorum ben, yani bu oturum düzenini sağlamayacak mısınız?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Efendim?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Oturum düzenini dediğim şekilde sağlamayacak mısınız?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Oturum düzeninde bir problem yok Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, devam ediyorum.

Şimdi, Değerli Başkanım...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bürokrat otursa kızılıyorsunuz, vekil otursa kızılıyorsunuz. Ne yapacağız ya! Kimi oturtalım?

MURAT EMİR (Ankara) – İç Tüzük’e uyacaksınız, İç Tüzük’e.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Dağ, ben İç Tüzük’e göre diyorum. Kızdığımız bir şey yok.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yer değiştirdik, yine kızılıyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Tabii, bakın, işte, Parlamentoya fazla gelmemenin sıkıntıları bu, ne söyleyeceğim ben? Neyse, siz oturun oraya, devam edin.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Kafayı yiyeceğim ya!

MAHMUT TANAL (İstanbul) - İşte, anladım, Parlamentoya fazla gelmeyince unutuluyor örf ve âdetler. Ne yapayım ben? Devam edelim.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Hayır, unutilan bir şey yok. Önceden komisyonlarda şurada bürokrat oturduğunda...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal, siz talebinizle ilgili...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bir saniye Sayın Başkanım...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Devam ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Başkanım, İç Tüzük’ün 35’inci maddesinin birinci fıkrası der ki: Aynı kanunla bağlantılı olan, daha önce başka milletvekilleri tarafından verilen kanun teklifleri varsa, orada onlar birleştirilir ve birlikte görüşülür. Şimdi, Avukatlık Kanunu’yla ilgili şu tekliflerde bulunduk biz, bir tanesi: Bu coronavirus döneminde...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Pardon, şimdi, Tüzük’te “Birleştirilir ve görüşülür.” mü diyor, “Görüşülebilir.” mi diyor? Tabii, arada şey olmasın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben izninizle bitireyim, o cümleyi de söyleyeceğim size ben.

Şimdi, öncelikle, (2/2852) esas numaralı, Covid-19 salgını nedeniyle avukatlara üç ay süreyle, aylık 2.324 Türk lirası nakdi yardım yapılmasına ilişkin bir kanun teklifi verdik. İkincisi, yine, aynı şekilde (2/1679) esas numaralı, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un uygulanmasından doğan davalar için avukatlık ücretinin -maktu veriliyor- nispi olarak hesaplanmasına yönelik bir kanun teklifi verdik. Üçüncüsü, (2/1304) esas numaralı, Avukatlık Kanunu’yla ilgili olarak getirilen sınavın

stajın bitiminden itibaren olması gerektiğine yönelik kanun teklifi vermiştik. Dördüncüsü, (2/1273) esas numaralı, avukatlık hizmetleri sözleşmesinin ilam niteliğinde bir belge olarak kabul edilmesine ilişkin bir kanun teklifi verdik. Bir başkası: Yine, (2/687) esas numarasıyla, adli yardım ve zorunlu müdafilikte avukatlara ödenen meblağın artırılmasını amaçlayan bir kanun teklifi verdik. (2/578) esas numaralı, avukatlık sınavının yılda 2 kez yapılmasına, giremeyecek kimselerin belirlenmesinin amaçlandığına yönelik bir kanun teklifi verdik. Bir başka kanun teklifi: (2/474) esas numarasıyla, stajyer avukatlara staj süresince devlet tarafından 1.500 TL ödenmesine yönelik bir kanun teklifi verdik. (2/469) esas numarasıyla, avukatlık ruhsatnamesinin bedelinin devlet tarafından, hazine tarafından karşılanmasına yönelik kanun teklifi verdik. (2/467) esas numarasıyla, avukatların silah edinme işlemlerinin harçtan muaf olmasına ilişkin kanun teklifi verdik. (2/464) esas numarasıyla, staj kredisini ödeyemeyen avukatların borcunun faizle, gecikme zammıyla birlikte devlet tarafından karşılanmasına ilişkin kanun teklifi verdik. Görüştüğümüz kanun teklifinin benim bu tekliflerle birlikte görüşülmesi gerekiyor İç Tüzük'ün 35'inci maddesine göre. Tabii ki burada, eğer hukuk kısıntısı varsa, İç Tüzük'ün bugüne kadarki hükümleri nazara alınırsa İç Tüzük'ün 35'inci maddesine göre birlikte görüşülebilir ama “Yok, Mahmut Tanal, ben buradaki ‘görülebiliyor’ ibaresinin arkasına sığınarak sizin tekliflerinizi birleştirmiyorum.” dersiniz bunu da artık ben sizin hukuki vicdanınıza bırakıyorum.

Söyleyeceklerim bundan ibarettir.

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Başkanım, bir sataşma vardı.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sataşmadan önce, isterseniz, Tanal'ın birleştirme talebini sonuçlandıralım.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - İç Tüzük 35 açık, komisyonların yetkisini düzenleyen bir madde; bu madde de birbirleriyle ilgili görülen tekliflerin birleştirilebileceğini ve bu şekilde görüşülebileceğini amir. Tabii, bu bir zorunluluk değil; burada Komisyona verilen bir takdir yetkisi. Dolayısıyla, Komisyon Başkanımız gündem çağrısını sadece görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle ilgili olarak yapmıştır ve görüşmekte olduğumuz teklifi görüşmeye devam edeceğiz.

Sayın Dağ, komisyonlarda sataşma nedeniyle söz vermek pek usul değil ama size çok sataştılar, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Usul değilse niye veriyorsunuz?

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- İzmir Milletvekili Hamza Dağ'ın, kanun teklifiyle ilgili sorulara imza sahibi milletvekillerinin ve bürokratların cevap verebilecek düzeyde olduğuna ilişkin açıklaması

HAMZA DAĞ (İzmir) – Şimdi, bu odada, Plan ve Bütçe Komisyonunda Adalet Komisyonu çalışmaları da yapıldı. Genelde, daha çok kimsenin katılacağı, milletvekilinin katılacağı toplantılar bu odalarda yapılıyor ve burada önceki sistem döneminde, yani teklif olarak değil de tasarı olarak geldiğinde Bakan, kanunu savunur, bürokratlar da onunla beraber olurlar. Ama yeni sistemle beraber kanun teklifini sunan milletvekili arkadaşımız burada, diğer vekil arkadaşlarımız da, bu kanun teklifinin altında imzası olan arkadaşlar da olur ki sorulara cevap verilir noktasında bir destek mahiyetinde mutlaka beraber burada bulunuyoruz.

Yani açıkçası, bu kanun teklifinde, buradaki birçok arkadaşı, müktesebatı noktasında sorulara cevap verebilecek düzeyde, seviyede. Açıkçası burada Adalet Bakanlığından bürokrat istemek, kendi hukuk formasyonunuzu ve nosyonunuz anlamında bir soru işareti doğurmayı gerektirir. Burada bulunan bütün hukukçu arkadaşlar bu konuyla alakalı hem şu anki uygulamalar, yani Türkiye'deki uygulamalar hem de dünya örnekleri konusunda belli bir seviyede hukuk bilgisine sahipler. O açıdan burada zaman zaman bürokrat arkadaşlar otururlar, zaman zaman da milletvekili arkadaşlar otururlar. Bu, uygulamada da bu şekilde bugüne kadar cereyan etmiştir.

İşin doğrusu, yani belki, üç senedir Genel Merkez görevi var, çok az Komisyona veya Meclise gelme durumumuz oluyor ama üç senedir değişmeyen bir şey var gördüğüm kadarıyla, şu Meclisin yüksek seviyesini bazı arkadaşlar hep düşürmüşlerdi, hâlen düşürmeye devam ediyorlar.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi şunu da duyuralım: Komisyona gelmek isteyen...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Şimdi, bu sataşma. Yani bu büyük bir sataşma Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir saniye Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan... Sayın Başkan, böyle bir şey olmaz. Böyle bir şey olabilir mi? Adalet Komisyonu üyesi olarak burada biz “Siz kimsiniz?” diye... Görmedik, Komisyonda da görmedik, Mecliste de görmediğimiz için bunu sorduk. Geldi arkadaşımız, ondan sonra diyor ki: “Seviyeyi düşürdü.” Ne demek seviyeyi düşürmek?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sizinle ilgili bir şey değil.

MURAT EMİR (Ankara) - Bazı milletvekillerinin seviyeyi düşürdüğü gerçektir, doğrudur.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi, sizin direkt şahsınıza yönelik bir şey söylemedi, Sayın Bülbül.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un, baro başkanlarının hepsinin Komisyona gelmek istedikleri, 3 temsilcinin gönderilmesini kabul etmedikleri bilgisini arz etmek istediğine ilişkin açıklaması

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Evet, baro başkanlarımızla ilgili, baro başkanlarının burada dinlenmesini istemiştiniz, bu konuda girişimler yapıldı ancak baro başkanlarının hepsi birden gelmek istediklerini ifade ederek aralarından seçilecek 3 temsilcinin yeterli olmayacağını, hepsinin Komisyona gelmek istediğini öğrendik ve bu nedenle bu, temsilci göndermeyi kabul etmemişler. Bunu da bilgilerinize arz ediyoruz.

Coronavirüs nedeniyle biz burada zaten kısıtlı imkânlarla çalışırken 80 baro başkanının burada birlikte yer alması tabii ki mümkün değil. İyi niyetli olsalardı herhâlde 3 temsilciyi buraya gönderirlerdi diye düşünüyorum.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Hayır Başkanım, 80 baro başkanı yok, 30 baro başkanı var; gerektiğinde biz yerlerimizi veririz onlara.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Baro başkanları hiçbirinizden üstün değil.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Baroları konuşuyoruz. Baro başkanlarını şimdi değilse ne zaman dinleyeceksiniz?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, şimdi geneli üzerinde görüşmelere devam ediyoruz.

(Gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz baro başkanlarına yer verimiz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Baro başkanları hiçbirinizden üstün değil, yapmayın.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkoç... Evet, Sayın Özkoç'a söz verdim.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

MUHAMMED ERKEK (Çanakkale) – Baro başkanları üstün ya da değil, böyle bir şey olabilir mi?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, söz talep edip konuşacaksınız.

Buyurun Sayın Özkoç.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Sayın Başkanım, burada Grup Başkan Vekilleri kanalıyla bazı görüşmeler oldu.

(Gürültüler)

Arkadaşlar, bir dakika durur musunuz...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Bazı görüşmeler oldu dışarıda. Gerçekten, baro başkanlarının kendi mesleki gelecekleriyle ilgili önemli bir yasa görüşülüyor Komisyonunda. Onlar kendi içlerinde görüşürken bunu en etkin şekilde nasıl dile getirirler, Komisyonunda nasıl varlıklarını gösterebilirler, bunu tartışıyorlar ama sizin bunu iyi niyetten yoksun bir davranış olarak nitelendirmeniz çok doğru bir yaklaşım değildir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Komisyon Başkanı olarak sizin hepimize örnek olacak bir şekilde bir davranış biçimi sergilemeniz gerekir. Bütün oradaki baro başkanlarının iyi niyetten yoksun olduğunu buradan ifade etmek gerçekten doğru değildir, sizden bu sözünüzü lütfen geri almanızı rica ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Emre...

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'nın 2'nci, 10'uncu, 11'inci, 67'nci ve 135'inci maddelerine ve usul yönünden İç Tüzük'ün 26'ncı maddesine aykırılık taşıdığı gerekçeleriyle görüşmelerin durdurularak Anayasa'ya uygunluğu açısından Anayasa Komisyonuna sevk edilmesi gerektiğine ilişkin öneriler hakkında görüşmeler

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, geneli hakkında değerlendirmede bulunmadan evvel Komisyon Başkanlığınıza yazılı olarak da bir başvurumuz oldu, Anayasa'ya aykırılık ve bu nedenle, bu iddiamızın incelenmesi amacıyla teklifin Anayasa Komisyonuna sevkini talep ettik. Hangi maddeler açısından dediğimizde, Anayasa'nın 2, 11 ve 135'inci maddeleri dikkate alınarak Anayasa'ya aykırılığını usul yönünden Türkiye Büyük Millet Meclisi Tüzüğü'nün 26'ncı maddesine aykırılık taşıdığı gerekçesiyle de bugünkü görüşmelere son verilip Anayasa Komisyonuna sevk edilmesinin uygun olacağını düşünüyoruz.

Bunun gerekçesini de şöyle izah edeceğim müsaadenizle: Şimdi, bakın, niye biz böyle bir iddiada bulunuyoruz? Birincisi, Anayasa'mızın 135'inci maddesinin birinci fıkrası açık. Burada der ki: "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel faaliyetlerine uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir." Yine "Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü" başlıklı Anayasa'nın 11'inci maddesinde "Anayasa hükümleri yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamaz." denilmekte.

Şimdi, Sayın Başkan, bir hususu siz de gayet iyi biliyorsunuz. Birincisi, Anayasa'mıza çeşitli şekillerde Anayasa'ya aykırılık iddiaları Anayasa Mahkemesinin önüne gider. Anayasa Mahkemesi bir hususta karar verdiği zaman o konuda iradesi ortaya çıkmıştır. Her somut olayın bire bir birbiriyle aynı olmasını beklemek imkânsızdır. Bunu beklerseniz, o zaman bir içtihat, hukukta içtihat mantığından koparılmış oluruz. Ben şimdi bu iddiamızın temeli olarak Anayasa Mahkemesinin düşüncesini de belirteceğim yani bu neden Anayasa'ya aykırı?

Şimdi, Anayasa'mızın 135 ve 11'inci maddeleri hatta hukuk devleti ilkesini güvence altına alan 2'nci maddesi birlikte ele alındığında kamu kurumu niteliği taşıyan baroların mesleki birliği bozacak şekilde ayrıştırılması, aynı coğrafi alanda birden fazla baronun kurulmasının mümkün kılınması Anayasa'ya aykırıdır. Önümüze getirilen bu teklifi doğrudan ilgilendirir boyutta Anayasa Mahkemesinin de kararları ortada. Hükûmetin kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinden Türk Optisyen Gözlükçüler Birliğine ilişkin sınırlayıcı iş ve işlemlerde özerkliğini yok edici yasal düzenlemesine ilişkin 2018 yılında aldığı, bugün önümüze getirilen teklife şamil edebilecek nitelikteki kararı aynen şöyledir Sayın Başkan. Bakın ne diyor Anayasa Mahkemesi: "Anayasa'nın 135'inci maddesinde meslek kuruluşlarının karar ve yönetim organlarının seçimle göreve gelmesinin öngörülmesi ve sorunlu organlarının görevlerine yargı kararıyla son verilebileceğinin kurala bağlanması bu kuruluşların özerkliğine işaret etmektedir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına özerklik tanınmasının nedeni belli bir mesleğe mensup olanların faaliyetlerini hizmetin gereklerine ve kamu yararına uygun bir şekilde sürdürmelerini güvence altına almaktır. Meslek kuruluşlarının özerkliği, merkezi idareden bağımsız olarak karar ve yürütme organlarını seçebilme, ilgili meslek faaliyetleriyle sınırlı olmak üzere üyelerini ve örgütlerini bağlayıcı karar alma ve uygulama, meslek mensuplarının uyacağı ilke ve kuralları belirleme ve üyeleri hakkında disiplin tedbirleri uygulama hak ve yetkisini içermektedir. Diğer yandan, idari özerklik ile idari vesayet arasında ters orantılı bir ilişki bulunmaktadır. İdari vesayet yetkisinin kapsamının genişlemesi idari özerkliği daraltmaktayken idari vesayet yetkisinin kapsamının daralması ise idari özerkliği genişletmektedir. Bu sebeple idari vesayet yetkisi idari özerkliğin sınırını oluşturmaktadır. Buna göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları sınırsız bir özerkliğe sahip olmayıp devletin idari ve mali denetimine tabidir. Bununla birlikte söz konusu vesayet yetkisi bu kuruluşların özerkliğini anlamsız kılacak ölçüde düzenlemelere imkân vermemektedir. Hiç kuşkusuz Anayasa Mahkemesi idari vesayet yetkisine ilişkin bir kanun hükmünü denetlerken söz konusu kamu kurumu niteliğindeki kuruluşun sahip olduğu idari özerkliği ne ölçüde etkilediğini ve onu anlamsız hâle getirip getirmediğini belirlemek durumundadır. TOGB, kanunda belirtilen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kurulan, tüzel kişiliği haiz, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur. Kanunun geçici 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına göre yönetmeliklerle düzenlenmesi öngörülen konular birliğin yurt içindeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, organları, görevleri, toplantıları, karar alışı

usulleri, gelirleri, giderleri, organlar için seçim, seçilme yeterliliği, seçimlerin yapılış usulü, mesleki sicil, hizmet bedellerinin ve aidatın tespiti, disiplin cezaları ile infaz ediliş usulleri, odalar ve birlikle ilgili diğer iş ve işlemlerle ilgili hususlardır. TOGB Merkez Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak bu yönetmeliklerin Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmesi için Sağlık Bakanlığının uygun görüş vermesi gerekmektedir. Sağlık Bakanlığı uygun görüş vermediği sürece bu yönetmelikler Resmî Gazete’de yayımlanamayacağından ve dolayısıyla yürürlüğe girmeyeceğinden söz konusu uygun görüş idareye tanınan onama yetkisi niteliğindedir. Kural bu hâliyle, TOGB’nin hemen hemen bütün faaliyetleriyle ve işlemleriyle ilgili düzenlemelerde onay yetkisini Bakanlığa vermektedir. Böylesine geniş bir idari vesayet yetkisinin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının özerkliğiyle bağdaştığı söylenemez. Dolayısıyla kural, Anayasa’nın 135’inci maddesi gereğince sahip olduğu idari özerkliği anlamsız hâle getirmektedir. Açıklanan nedenlerle Anayasa’nın 135’inci maddesine aykırıdır, iptali gereklidir.” demiştir.

Şimdi, Sayın Başkan, bakın, bir konu çok açık, bu Anayasa Mahkemesi kararını olduğu gibi okudum. Burada, 135’inci maddede... Kaldı ki barolardan bahsediyoruz yani kamu kurumu niteliğindeki bütün meslek kuruluşları şüphesiz önemlidir ama toplumdaki etkisi bakımından bir değerlendirme yaptığınızda, barolara ilişkin bir düzenlemenin topluma, yasalarımıza, yargımıza olası etkileri göz önünde bulundurulduğunda, burada onların özerkliğini zedeleyecek ve Anayasa’nın 135’inci maddesine aykırılık oluşturacak bir teklif söz konusu. Bunun bu hâliyle burada görüşülmesi yanlıştır. Dolayısıyla, görüşmelerin sonlanıp Anayasa Komisyonuna bu iddianın değerlendirilmek üzere havale edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Geneli hakkında da bu kısım değerlendirildikten, Komisyon bir karar verdikten sonra devam edeceğim müsaadenizle.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Anayasa’ya aykırılıkla ilgili başka talepler de var, diğer grupların talepleri de var. Anayasa’ya aykırılıkla ilgili görüşmeleri, geneli üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra, maddelere geçmeden önce, 38 gereği o oylamayı gerçekleştireceğiz. Yani Komisyon, Anayasa’ya aykırılık incelemesini Başkanlık Divanı yapıyor ama geneli üzerindeki görüşmelerde de, önergeler sonrası yapılacak değerlendirme sonucunda da maddelere geçmeden önce -38’in son fıkrası bunu amirdir- bu oylamayı yapıp o şekilde geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlamış olacağız çünkü aynı şekilde diğer grupların da Anayasa’ya aykırılık iddiaları var. O zaman diğer gruplar da, Anayasa’ya aykırılık iddiası olan diğer...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) - Bu konudaki talepleri alırsanız karışmasın diye, ondan sonra biz devam edelim geneliyle ilgili.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Kendi talebimizi tamamlayalım diğer grupları öyle.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Her grubunkini alalım, sonra geneli üzerindeki görüşmeler sırasında... Zaten bu birbiriyle bağlantılı yani hep bu konuya değinilecek, Anayasa’ya aykırılık konusuna.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sevgili Başkan, şimdi burada şöyle bir tablo var: Her grup farklı olarak vermiş olabilir gerekçesini. Lütfederseniz biz kendi gerekçemizi açıklayabilelim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi, her grubun Anayasa’ya aykırılık gerekçelerini alalım, daha sonra geneli üzerindeki görüşmelere...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Ama farklı gerekçelerle vermiş olabilirler, olgunlaştıralım bu konuşmayı.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Farklı gerekçenizi açıklayabilirsiniz yine de, maddelere geçinceye kadar bunun süresi var.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Şöyle, biz hep aynı tartışmayı yürütüyoruz ama Anayasa’ya aykırılık iddiamız var. Herkes görüşünü sunsun, sonra gelelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii, olgunlaştıralım görüşlerimizi.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tamam işte, CHP Grubunun önergesini aldık, açıklamayı da aldık.

Şimdi, Sayın Koç, size söz veriyorum, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkürler...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Oturum Başkanı Yılmaz Tunç’un yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması (Devam)*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, sizin içinize de sinmediğini biliyorum. Lütfen, az önce söylediğim konuda... Ben sizin içinize sinmediğini biliyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ben kötü niyetli demedim, iyi niyetli değil dedim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “İyi niyetten yoksun.” dediniz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hayır, iyi niyetli değil dedim. Kötü niyetli deseydim daha kötü olur.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben sizin içinize sinmediğini biliyorum, sizi tanıdığım için söylüyorum bunu.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkoç, biz 3 baro başkanının gelip burada görüşlerini ifade etmesini istedik, güzel de olur dedik ama bunu reddetmiş olmalarının verdiği bir üzüntü var.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam, işte buna “İyi niyetten yoksun.” demek doğru değildir Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Kötü niyetli demedim ama.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Böyle olmaz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Diğer baro başkanları da gelsin konuşsun.” dediler.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Koç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yani sizden rica ediyorum, gerçekten de yanlış anlaşılabilir.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

5.- *Oturum Başkanı Yılmaz Tunç’un, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Yanlış anlaşılabilir olabilir. Yani bizim maksadımız baro başkanlarına böyle bir ifade kullanmak değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Koç, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben şimdi baro başkanlarının yanından geliyorum. 3 kişi Komisyona girer de ama hepsi içeri girer. “Hepsi orada beklesin, sadece 3 kişi gelsin.” Kendi aralarından seçebilirler. Hani böyle bir şey...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Biz sadece şu alandan sorumluyuz. Yani sadece Komisyona gelecek kişilerle ilgili...

Sayın Koç, buyurun, size söz verdim.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'nın 2'nci, 10'uncu, 11'inci, 67'nci ve 135'inci maddelerine ve usul yönünden İç Tüzük'ün 26'ncı maddesine aykırılık taşıdığı gerekçeleriyle görüşmelerin durdurularak Anayasa'ya uygunluğu açısından Anayasa Komisyonuna sevk edilmesi gerektiğine ilişkin önergeler hakkında görüşmeler (Devam)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öncelikle ben şunu belirtmek istiyorum: Şimdi, İç Tüzük 38'in hükmüne göre, komisyon önüne gelen herhangi bir teklifte ilk önce Anayasa'ya aykırılık olup olmadığına ilişkin bir inceleme yapar ve buna göre karar verir. Dolayısıyla biraz önce buyurduğunuz gibi önce talepleri alıp maddelere geçmeden böyle bir oylamaya gidilmesi gerektiğine ilişkin olan kısma biz katılmıyoruz. Bu nedenle şimdi bizim Anayasa'ya aykırılık olduğuna dair iddialarımız, buna ilişkin görüşlerimiz alındıktan sonra bu yönde bir oylama yapılması gerektiğini biz burada belirtmek istiyoruz.

Sayın Başkan, şimdi, tabii bizim için bu Meclisin çalışma usulünü belirleyen Anayasa ve şu andaki İç Tüzük. Dolayısıyla bir kanunun yapılma sürecinin, bir kanunun vücuda getirilme sürecinin de yine Anayasa'nın amir hükümlerine aykırı olmaması gerektiğini hepimiz biliyoruz. Burada çoğunlukla hukukçu olan arkadaşlar var ve Anayasa'nın 2'nci maddesinin demokratik hukuk devletinin temel ilkesini belirleyen ve bunun altını kalın çizgilerle çizen bir hükmü var ve bu bütün her şeyin üstünde gelen bir maddedir.

Diğer taraftan, şimdi yine baktığınız zaman, yine 10'uncu madde ile 11'inci madde, 67'nci madde ve 135'inci maddeye de bu kanun teklifinin aykırı olduğunu biz düşünüyoruz. Peki, ne şekilde aykırıdır? Şöyle birkaç örnek belirtmek istiyorum: Bakın, 10'uncu madde “Kanun önünde eşitlik” ilkesini ifade etmektedir. Bu kanun teklifiyle getirilen ve her baroda o çoklu baro sistemini getiren sistemde 5 bin avukata 1 delege tayin edilmesi ve bu 5 bin avukatın ancak 1 delegeyle temsil edilmesi hususu kanun önünde, Anayasa önünde eşitlik ilkesini çiğneyebilecek nitelikte olan bir önermedir. Bu nedenle de biz, Anayasa'nın 10'uncu maddesi gözetildiğinde burada kanun önünde ve Anayasa önünde bir eşitsizlik ilkesinin var olduğunu çok açık bir şekilde belirtmek isteriz.

Diğer taraftan kanunların Anayasa'ya aykırı olmayacağı ilişkin Anayasa'nın 11'inci maddesi de vardır ki o da amir hükümlerden bir tanesidir. Peki, burada mevcut olan bu uygulamada veya bu teklifte ne var? Bu teklifte kamu kurumu niteliğinde olan baroyu veya birkaç tane ilde olan baroları bölme ve parçalama ilkesine ilişkin olan bu kararın yine Anayasa'nın 11'inci maddesine aykırı olduğunu düşünüyoruz biz. Niye aykırı? Çünkü baro bir kamu kurumudur, bir kamu kuruluşudur ve kendisinin barındırdığı veya kendisine üye olan mevcut bütün avukatların haklarını savunan, savunmayı icra eden önemli bir makamdır.

Şimdi, siz nasıl bir ilde 2 valilik makamı icra edemeyecekseniz, nasıl siz RTÜK'ü, Türkiye'de -farklı iki tane- Radyo Televizyon Üst Kurulu olarak kamu hizmeti veren kuruluşu ikiye bölemeyecekseniz, yine bir coğrafya içerisinde sadece 3 tane ile sirayet edebilecek olan barolara çoklu baro sistemini getirmezsiniz, yine bu anlamda Anayasa'ya aykırılık teşkil edecek bir husustur. Dolayısıyla, şimdi, biz

Anayasa'ya baktığımız zaman, savunma makamına baktığımız zaman burada şöyle bir hususla karşı karşıya kalacağız: Bakın, şimdi, neoliberal anlayışa göre baktığınız zaman son dönemlerde, özellikle son yıllarda bütün dünyayı kasıp kavuran bir anlayışla biz karşı karşıyayız. Bakın, A barosu, B barosu, A partisine yakın olan baro, B partisine yakın olan baro yani çoklu baro sistemi aynı zamanda neyi getirecek, aynı zamanda yargının ne yazık ki özelleştirilmesini getirecek. Özelleştirilen bir yargı, kamu adına hizmet edecek, kamu adına karar verecek bir yargı asla değildir ve olmayacaktır. Dolayısıyla, bu anlamda da yine kamu hizmetinin “bölünmezlik” ilkesini ortadan kaldırabilecek ve adalete olan duyguları da rafa kaldırabilecek olan bir anlayışı da kendi beraberinde getirecek. Bu nedenle şimdi, biz ilerleyen saatlerde yine geneli üzerinde kendi görüşlerimizi dile getireceğiz ama yani Anayasa'ya uygunluk bakımından baktığınız zaman sadece bir hususta Anayasa aykırılık söz konusu değildir. Bakın, eşitlik ilkesini çiğniyor bu kanun teklifi.

İki, diğer bir husus değerli arkadaşlar, şimdi, kanunlara aykırılık ilkesini şu anda çiğniyor bu teklif. Diğer bir yönü, hukuka uygun değil çünkü hukukilik ilkesini de çiğner durumda olan bir teklif. Peki, demokratik midir? Asla, demokratik değildir. Niye? Çünkü birçok avukatın, birçok kendi üst kurul delegesini seçebilecek olan kişinin iradesini baştan itibaren sakatlıyorsunuz ve bu yöndeki seçme ve seçilme hakkını ortadan kaldırılıyorsunuz. Dolayısıyla bu anlamda da yine Anayasa'nın özellikle 67'inci maddesine, seçme ve seçilme hakkına da ters düşeceği kanısını taşımaktayız. Öte taraftan, yine belirttiğimiz gibi, kamunun hizmet açısından, bütünlüğü açısından da baktığınız zaman, yine açık bir şekilde 135'inci maddeye ve ayrıca şu andaki Anayasa'ya bağlı olarak Meclisin çalışmasını belirleyen İç Tüzük'e de aykırı olduğunu düşünüyorum. Öncelikle 38'inci maddeye göre derhâl bu yönde bir karar alınmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Teşekkür ediyoruz Sayın Koç.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Bu Anayasa üzerine hepimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinde göreve başlarken yemin ettik. O yüzden burada yapacak olduğumuz tüm faaliyetleri, beğensek de beğenmesek de... Bu Anayasa'nın birçok hükmünü bizler de beğenmiyoruz, hatta daha demokratik bir Anayasa yapılması yönünde son derece net görüşlere sahibiz ama bu Anayasa'da var olan hükümlere uygun yasama faaliyeti yapmak zorundayız. Bu aynı zamanda bizim açımızdan bir görev şeklidir, görev tarifiedir. Yani, yasama faaliyetinin bu Anayasa'ya uygun olarak oluşturulması bir görev faaliyetidir. Eğer böyle bir faaliyeti Anayasa'ya uygun olarak yapmıyorsak Anayasa ihlaliyle beraber bir görev ihlali de yapıyoruz demektir. O yüzden buradaki itirazlarımızı çok net olarak algılamak, algılatmak zorundayız. Bu teklif, bir defa, çok net, Anayasa'nın 11'inci maddesine bu anlamda aykırı. Anayasa'nın 11'inci maddesi Anayasa'nın hükümranlığını düzenliyor, Anayasa'nın bağlayıcılığını düzenliyor. Bir kulağımızdan girip bir kulağımızdan çıkacak şekilde Anayasa'yı görmezden gelemeyiz. Anayasa'nın 11'inci maddesi hepimizi burada bağlıyor, bağlayıcılık hükmü. Anayasa'nın 2'nci maddesi de demokratik, laik, hukuk devletini düzenliyor. Şimdi, ben, var olan Avukatlık Kanunu'nun 76'ncı maddesinde tarif edilen, baroların görevleriyle alakalı, özellikle “Hukukun üstünlüğünü, meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürütür.” diyen hükmü sizin dikkatinize sunuyorum. Buradaki hukukun üstünlüğü tarifi ile, Anayasa'nın 2'nci maddesindeki hukukun üstünlüğü, hukuk devleti, demokratik, laik devlet birbirine koşut iki hükümdür. Bu getirdiğiniz yapıyla beraber özellikle meslek saygınlığını ve hukukun üstünlüğünü nasıl sağlayacağınızı hiç düşündünüz mü? Birbiriyle pazarlama ilişkisi içerisinde Olan,

kamu tüzel kişiliğini kaybetmiş -aslında fiiliyatta kaybetmiş- bir dernek gibi, bir vakıf gibi sahaya süreceğiniz ve siyaseten kontrol altına alacağınız bu barolar bu hükme nasıl uygunluk taşıyacaklar? Aslında tam da bunu tartışıyor şu anda yürüten barolar. Aslında tam da bunu tartışıyoruz biz bu kanunu tümüyle tartıştığımız zaman. Bu kanunun hukuk devletini yok edeceğini, hak arama ehliyetini sıfırlayacağını, özellikle pozitif ayrımcılıkla korunması gereken kesimlerin... Ki bu, Anayasa'nın da hükmüdür aynı zamanda. Ayrımcılık getirilmesi gereken, eşitsizlik içerisinde oldukları göz önüne alınarak, pozitif ayrımcılıkla korunması gereken çocuklar ve diğer zafiyete uğratılmış olan grupların korunması meselesini bu yasayla nasıl yapacağınızı düşünüyorsunuz? Bu yasa tam da bu korumacılığın ortadan kaldırılacağı bir yasa niteliğini taşıyor. O yüzden Anayasa'nın 2'nci maddesindeki hukuk devleti, hukukun üstünlüğü, demokratik, laik devlet ilkelerine tamamiyle aykırılık taşıyan bir yasayı buraya getirerek Anayasa'nın 2'nci maddesini doğrudan ihlal ediyorsunuz. Yine Anayasa'nın 67'nci maddesinin sadece siyasi partiler açısından değil, tevil yoluyla, yorum yoluyla, buraya getirdiğiniz seçim sistemi açısından da göz önüne alınması gerekir. Anayasa'nın 67'nci maddesinde diyor ki: "Seçim kanunları temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkelerini bağdaştıracak biçimde düzenlenir." Siz nispi temsil sistemi dediğinizde aslında yönetimde istikrarı bozacak, çok fazla oy alanların yönetimde olmayacağı, çok az oy alanların da o yönetime fren sistemi olarak gireceği -bugün Mali Müşavirler Odasında uygulanan ve iki yakalarının bir araya gelmediği- bir sistemi burada bize tarif ediyorsunuz.

İkincisi, çok basit örnek, yakın tarihte -arkadaşlarımız da örnek verdiler- 30-40 üyesi olan baronun da 4 delegeyle temsil edildiği, 4.900 üyesi olan baronun da 4 delegeyle temsil edildiği bir sistemi, eşitlik ilkesine ve Anayasanın 67'nci maddesindeki korunması gereken sisteme göre nasıl açıklayacağımızı çok merak ediyorum.

Yine Anayasa'nın 135'inci maddesine aykırılığı arkadaşlarımız çok net dile getirdiler. Buradaki meslek kuruluşları kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıdır. Anayasa'mız idari yapılanmayı tarif ederken, merkezî idareyi, ademimerkezî idareleri, köy idaresini vesair tarif ettikten sonra kendi özel hükümleri içerisinde kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını tarif ediyor. İşte bu kuruluşların hizmetleri bölünemez niteliktedir. Kamu tüzel kişiliklerinin hizmetleri nasıl bölünemez nitelikteyse, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının hizmetlerini de bölemezsiniz. Siz 2 tane Bayındırlık Bakanlığı yapıyor musunuz, 2 tane Cumhurbaşkanı sahaya sürüyor musunuz, her ile 5 tane vali tayin ediyor musunuz, her ilçeye 8 kaymakam tayin ediyor musunuz, nüfusuna göre bölüyor musunuz ya da etnik yapısına göre bölüyor musunuz ya da mezhepsel yapısına göre bölüyor musunuz? Önümüzde Anayasa'nın 135'inci maddesine aykırılık taşıyan bu hüküm aynı zamanda bu ülkede daha önce bir proje olarak hayata geçirilmeye çalışılıp bu ülke üzerinde oyunlar oynayan bir gladyotik grubun projesidir de. O yüzden ağzımdan çıkana kulağım dikkat etsin diye çok dikkatli konuşmaya çalışıyorum ama böyle bir yasa teklifini getiren arkadaşlarımızın, geçmişte bu ülke üzerine oynamış oldukları oyunun da bir parçası olup olmadıklarını burada tartışmak zorunda kalırız. O yüzden Anayasa'nın bu kadar hükmüne aykırı olan bu maddeyi, bu yasayı bazı gruplar burada savunurken dikkatli savunsunlar. Özellikle bu ülkenin bölünmez bütünlüğünü savunanların, bu ülkede barış içerisinde, adalete dayalı, kardeşlik ülküsü içerisinde yaşamayı savunanların ateş gibi bu kanunu ortaya atarken daha dikkatli olmaları gerekirdi. Hükümetin yakınlarında duran Aydınlık grubunun gazetesi bile -Hükümetin sahaya sürdüğü her türlü projeyi destekleyen Aydınlık grubunun gazetesi bile- bundan iki üç gün önce bu projenin nasıl bir proje olduğunu anlattı. Sizinle iç içe yürüyenler bile sizin projenizin vahim bir proje olduğunu anlatmaya çalışıyor. Anayasa'nın bu kadar hükmüne aykırı olan bu yasayı behemehal ve öncelikle İç Tüzük'ün "Anayasa'ya uygunluğun incelenmesi" başlıklı 38'inci maddesinde "Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler." hükmüne uygun olarak burada tartışmamız

gerekiyor. Ama herkesin, vicdanına dayalı bu tartışmaya ortak olması gerekiyor; herkesin, burada bağımsız ve hür iradeyle beraber bu söylediklerimizi dinleyerek Anayasa'ya aykırılık tartışmasını bir şekilde önceleyerek ve sonuçlandırarak yol alması gerekiyor.

Sayın Başkan, özellikle 38'inci maddeyi hatırlatıyorum. Anayasa'ya aykırılık, öncelikle sonuçlandırılması gereken bir pozisyonudur. Bütün bu aykırılıklara rağmen, vicdana dayalı milletvekili meslektaşlarımızın ısrarcı olmamalarını, bulundukları siyasi parti kimliği içerisinde topyekûn davranmak yerine Türkiye Büyük Millet Meclisine Türkiye halkının üstün çıkarlarını temsil etmeye geldiklerini hatırlatarak sözlerimi bitiriyorum.

Saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Anayasa'ya aykırılıkla ilgili başka söz talebinde bulunan?

Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok uzatmayacağım, Sayın Aydoğan çok ayrıntılı anlattı.

Bakın, Anayasa'nın 135'inci maddesi “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir. Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde...” diye devam ediyor. Bakın, burada önemli olan nedir? Kamu tüzel kişiliklerinin kamu kurumu niteliğinde olmaları Anayasa'da amir hüküm. Kamu kurumu niteliği çok açıksa... Avukatlık Kanunu'na bakıyoruz, Avukatlık Kanunu'nun 76'ncı maddesi de “Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlâkını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmaları yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.” demektedir.

Şimdi “kamu kurumu niteliği” demek, baroların kamu kurumu olduğunu gösterir. İçinde yapılan mesleğin serbest meslek olması baroların Anayasa'ya göre kamu kurumu olmadığını gösteremez. Kamu kurumları bölünemez, birden çok kamu kurumu olmaz. Bir ilçede 2 kaymakam, bir ilde 2 vali, 2 sağlık müdürlüğü -saatlerce, sabaha kadar sayarım- olmaz. 2, 3, 4 kamu kurumu aynı adla aynı yerde olamayacağına göre, Anayasa'ya açıkça aykırı olarak baroların “çoklu baro” adı altında bölünmesi mevzuatımıza uygun değildir. Böyle bir uygulama baroların kamu kurumu olması hasebiyle dünyada yoktur. Almanya'dan örnek veriliyor ise, Almanya'da yargı çevresinde barolar vardır ve tektir. Amerika'da her eyalette 1 baro vardır. Fransa'da her şehirde 1 baro vardır ama Türkiye'de her nasılsa, Anayasa'ya uymaya ant içtiğimiz, namusumuz ve şerefimizi ortaya koyarak Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ayrılmayacağımıza ant içtiğimiz Anayasa'yı çiğneyerek bunun getirilmesi Anayasa'yı açıkça çiğnemektir, Anayasa'nın açık ihlalidir. “O, projedir; bu, projedir. Falanca terör örgütü tarafından zamanında getirilmiştir.” O tartışmalara şimdi girmeden öncelikle ve özellikle bu açıkça Anayasa'ya aykırı düzenlemenin ettiğimiz yemine de sadakat yükümlülüğümüz gereğince geri çekilmesi gerekmektedir.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Yusuf Başer, buyurun.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye Barolar Birliği, avukatlar birliği değildir. Size burada 1969 tarihinde yürürlüğe giren Avukatlık Kanunu’nun 116’ncı maddesinin gerekçesini okuyacağım ve ardından da getirmiş olduğumuz seçim sisteminin kanunlara ve yasaya, Anayasa’ya uygun olduğu, dolayısıyla bununla ilgili bir itirazın da kabul olunmayacağı noktasında da kanaatimi belirtmiş olacağım. Aynen okuyorum, 116’ncı maddenin 1969 tarihindeki gerekçesi: “Birlik, Genel Kurulunun kuruluşuna dair 114’üncü maddede, Genel Kurulun baroların üyeleri arasından seçecekleri ikişer temsilciyle temsil edilip teşekkül edeceği belirtildikten sonra 100’den fazla üyesi olan baroların 100’den sonraki her 300 üye için birer temsilci seçecekleri gösterilmiştir.” Birliğin üyeleri barolar olduğuna göre... Avukatlar değil arkadaşlar, burada bir yanlış anlama var, birliğin üyeleri avukatlar değil barolardır. Dolayısıyla Birliğin üyeleri barolar olduğuna göre her baronun Genel Kurulu için eşit sayıda üye göndermesiyle iktifa edilmesi akla gelirse de baroların hepsinin aynı sayıda üyeye sahip olmadığı ve üye sayısı çok olan baroların biraz fazla temsilci göndermelerinin adalet ölçülerine daha uygun olacağı düşüncesiyle madde yazılı şekilde kaleme alınmıştır. Mamafih, temsilci sayıları arasında nispetisizliğe yer vermemek ve böylece bir adaletsizliğe sahip olmamak için büyük baroların fazladan göndereceği temsilci sayısı çok mahdut tutulmuştur. Dolayısıyla şu an geldiğimiz noktada İstanbul Barosunun 45 bin üyesi var, Barolar Birliğinin 450-500 civarında delegesi olduğu farz edildiğinde, 170 delegayı alıyor ve dolayısıyla diğer baroların, Anayasa’mızda yazılı olan eşitlik ilkesine de aykırı bir şekilde tahakkümü söz konusu. Artı, bir şey daha var, İstanbul Baro Başkanı, şimdiki Sayın Başkan 46 bin baro üyesinin 8.700’nün oyunu alıyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sizin adayınız da 2.100 oy aldı, onu mu seçseydi?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Arkadaşlar, bir dinleyin be!

8.700 üyenin oyunu alıyor, baro yönetiminin tamamını alıyorsun, baro disiplininin tamamını alıyorsun...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sizin adayınız 2 bin küsur oy aldı, o mu yönetsin?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, lütfen...

YUSUF BAŞER (Yozgat) –...baro denetlemenin tamamını alıyorsun, Barolar Birliği delegasyonunun da yüzde 70’inin tamamını alıyorsun; böyle adalet olmaz olsun!

Dolayısıyla, adaletten bahsedenlerin, özgürlükten bahsedenlerin öncelikli olarak yapması gereken şey, adalete uygun bir şekilde, hakkaniyete uygun bir şekilde düzenlemenin yapılmasıdır. Dolayısıyla -yapılan kanun teklifi- bu noktada, diğer arkadaşların, muhalif olan arkadaşların düşüncelerinin tamamen aykırı olduğu 1969 tarihindeki genel gerekçede belirtilmektedir.

Dolayısıyla, bu kanun teklifi yasaya ve Anayasa’ya uygundur, aksi görüş beyhudedir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Anayasa’ya aykırılıkla ilgili başka söz talebi yoksa önermeleri...

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Yani, bu temsilde adaletle ilgili eleştiriyi ortaya koyduğumuz zaman, biz Anayasa'nın 135'inci maddesine aykırılık var dediğimiz zaman beyhude mi konuşmuş oluyoruz Sayın Üyem, böyle şey olabilir mi? Bizlerin burada görüşlerimiz beyhude görüşler mi? Açık ve net şunu söylüyoruz: Temsilde adalet yoktur diyoruz. Ne diyoruz?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Adaletle uygun değildir. diyoruz ya!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 30 avukatı olan bir il ile 5 bin avukatı olan bir ilin aynı seviyede temsilci göndermesi temsilde adaleti sağlıyor mu diye soruyoruz; yani bunu söylüyoruz.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Ne mahsuru var? Birliğe gönderiyorlar.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bakın, yok öyle Birliğe ya da barolara ayırımı yapmayın, temsilde adalette Anayasa'nın 105'inci maddesine aykırılık tam anlamıyla burada ortada. Bizler diyoruz ki: Anayasa'ya aykırılık iddiamız ciddi, Anayasa'nın 2'nci maddesine, Anayasa'mızın 3'üncü maddesine, Anayasa'mızın 11'inci maddesine açıkça aykırılık var. Bildiğiniz gibi, Avukatlık Kanunu'nun Anayasa'ya uygun hükümler içeriyor. Avukatlık Kanunu'nun 76'ncı ve 95'inci maddeleri barolara STK'lerden, demokratik kitle örgütlerinden farklı bir görev veriyor, yasal görev veriyor. Bu yasal görevi de Anayasa'nın 135'inci maddesinde kamu tüzel kişiliğinden kaynaklanan bir görev olarak veriyor. Bu görevler neler? Bir, hukuk devletini korumak. İki, hukukun üstünlüğünü gözetmek. Üç, insan hakları ihlallerine karşı çıkmayı bir görev olarak veriyor barolara. Bu verilen görevler ise Anayasa'nın 2'nci maddesinde olan hukuk devleti çerçevesinde veriliyor. Bu görevler Anayasa'nın 3'üncü maddesinde olan üniter devleti koruma açısından veriliyor. Bu görevler Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü olan 11'inci maddesi gereği veriliyor. Bu görevler Anayasa'nın 135'inci maddesindeki kamu tüzel kişiliği anlamında veriliyor. Bu çerçevede, çoklu baro teklifinin temsilde adaleti sağlamayan delege sisteminin Anayasa'ya aykırılığı açıkça belli. Bu çerçevede, bizim İç Tüzük 38 gereği vermiş olduğumuz Anayasa'ya aykırılık iddiamızın mutlaka ve mutlaka kabulü gerekiyor.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Bülbül.

Anayasa'ya aykırılıkla ilgili son söz Sayın Kaboğlu'nun.

Sonra önermeleri okutup oylarınıza sunacağım.

Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın üyeler, Anayasa'ya aykırılık konusunda hayli somut konuşmalar yapıldı, Anayasa Mahkemesi kararlarından da alıntılar yapıldı. Ben tekrara düşmeksizin önce birkaç belirleme yapmak istiyorum, sonra doğrudan somut Anayasa hükümlerine gireceğim.

Sayın üyeler, önce, bir bilgi kirliliğini aşmak gerekir çünkü bilindiği üzere, medya bunun için çok kullanılıyor ama uzmanlar tarafından değil, daha çok politikacılar tarafından kullanılıyor. Medyaya giriş olanağı eşit olmadığı için girebilenler daha çok politikacılar, bakanlar vesaire ve çok yanlış bilgi yayıyorlar. Şöyle ki: Anayasa'mıza göre örgütler farklı kategorilere ayrılmıştır; dernek, vakıf, sendika, siyasal parti ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları. Bunların her biri Anayasa'nın ilgili maddelerine göre farklı farklı tanımlanmışlardır. Dolayısıyla kuruluşları, özgürlük alanları, sınırlanması kendine özgü nitelikler taşımaktadır. Bu nedenle, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ne dernektir ne vakıftır ne sendikadır ne de siyasal partidir. Bunu iyice belirlemek gerekir; hangi görüşü

savunursak savunalım anayasal olarak farklı kategoriler olduğunu teslim edelim. Dernek, vakıf, sendika özel hukuk tüzel kişileridir; buna karşılık, barolar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları kamu tüzel kişisidir. Siyasal partilerin durumu biraz tartışmalı.

Bu bilgi kirliliğin aşmak için bir adım daha atalım. 69 yasasına yollama yapıldı. 69 yasası 61 Anayasası'na göre düzenlenen bir yasa. Oysa bugün bizim konuştuğumuz konu madde 135 -defalarca okundu- 82 Anayasası ve madde 135'in geçirdiği değişikliklerle, 95 değişiklikleriyle birlikte madde 135'te kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları daha da güçlendirilmiştir yani onların kamu tüzel kişilikleri pekiştirilmiştir. Bu açıdan, 95 öncesi ve 95 ayrımını yaptığımız zaman Anayasa'nın hem diğer örgütlerine ilişkin maddelerinin hem de belirtilen 67'nci maddesi ve diğerleriyle birlikte değerlendirmekte yarar var.

Bu çerçevede belirtilen Anayasa'ya aykırılıklar 2'nci maddeden sayılmaya başlandı, ortak payda... Ben onların ötesinde değinilmeyen maddelerine değineceğim. Gerçi, bu düzenlemeyi Anayasa bütününde okumamız gerekiyor çünkü hukukun üstünlüğünü savunmakla yükümlü olan bir meslek örgütünün statüsünü Anayasa madde 2'den itibaren Anayasa bütününe teşmil edildiği için bütününde okumamız gerekir fakat ben özellikle doğrudan ilişkili olan maddelerle sınırlı kalacağım. Barolar nerede yer alıyor? Sav, savunma, hüküm üçlüsünde yer alıyor. Şimdi, savunma, orta yani adil yargılanma hakkının tecelli etmesi için öngörülen anayasal kurumların üçlüsünün, sacayağının belkemiği. Şimdi, siz Anayasa'da hâkimler ve savcılar tarafsız olsun diyorsunuz, bağımsız olsun diyorsunuz; avukatlar ise kendi kurumsal statülerinden çıkarılsın ve örgütlenme biçimine göre siyasallaşabilsin ve onların bağımsızlığı veya tarafsızlığı yerine tarafgir bir ortaklık örgütlenmesi olsun istiyorsunuz. Bu açıdan baktığımız zaman, Anayasa'nın hem 9'uncu maddesine hem mahkemelerin bağımsızlığını öngören 138'inci maddesine ama aynı zamanda Anayasa'nın adil yargılanma hakkını düzenleyen 36'ncı maddesine de aykırılık teşkil etmektedir. Ben, delege sistemine girmeyeceğim çünkü orada da -değinilenlerin yanında- Anayasa madde 13 söz konusu. Siz 40 avukata 4 delege, 5 bin avukata 1 delege verdiğiniz zaman, o zaman Anayasa'nın 67'nci maddesinden itibaren 13'üncü maddesini de ortadan kaldırmış oluyorsunuz.

Barolar Birliğinin niteliğine değinildi ama Barolar Birliği, kuşkusuz, atamayla belirlense o zaman siz bunu uygulamazsınız, dersiniz ki: "Barolar Birliği Başkanı, Adalet Bakanlığı tarafından atanıyor." Öyle olsaydı o bağlamda tartışılırdı ama seçim sistemini öngördüğünüz zaman, seçim sistemi açısından, Anayasa'nın ilgili maddelerinin dışında bunu konuşamayız.

Şimdi, neden bu kamu tüzel kişiliğinin anlamını ve amacını belirttim? -Arkadaşlar da belirttiler.- Şöyle: Aynı konuda ve aynı mekânda tek kamu tüzel kişiliği ilkesi geçerlidir, birden çok kamu tüzel kişiliği kurulamaz çünkü onun kullandığı yetki kamusal bir yetkidir; kamusal yetkinin tekelliği veya tekelciliği söz konusudur. Bu açıdan ciddi bir sorunla karşı karşıya bulunuyoruz ama bunun ötesinde... Gerçi, tabii ki ilgili maddelerini çokça tartışacağız fakat şu anda açık Anayasa'ya aykırılıkla sınırlı kaldığımız için söylüyoruz. Birinci sınıftan itibaren hukukun genel ilkeleri ereğinde yetiştirdiğimiz öğrencileri, hukuk fakültesini bitirdikten sonra staj yapma aşamasından itibaren farklı barolara bölmek, esasen, işi daha, baştan siyasallaştırmak anlamına geliyor.

Bu, benim uzun yıllardır öğretim üyeliği deneyimimde gördüğüm, gözlediğim: Cemaatleşme ve cemaatlerin burs vermek suretiyle, barınma yeri vermek suretiyle öğrenci kapması. Şimdi, baro kurmak isteyenler aynı ilde birden çok baro teşkilatıyla yarışacaklardır, hukuk fakültesine giren öğrencilere "Gelin, bizim baromuz kaydolursanız eğer burs vereceğiz." biçiminde. Ve tabii, bu açıdan bakıldığı zaman, Türkiye'nin yakın geçmişteki deneyimini gördüğümüz zaman, Anayasa'nın 24'üncü maddesi açısından, dinin politikaya ve hukuka alet edilmesi riski de ciddi şekilde bulunmaktadır. Ama tabii

-yine yakın geçmişte gördük- özellikle geçiş döneminde, hâkimliğe ve savcılığa geçiş taban puanının 70'ten 40'lara indirilmesinde gördüğümüz gibi, geleceğe yönelik olarak, belki bazı barolar, paralel barolar avukatlıktan hâkim ve savcılığa geçiş için bir ara bölge olarak bir tür trampelen, kaldıraç görevi görecekler ki bu açıdan da Anayasa'nın 70'inci maddesi yönüyle bu konu tartışılmalıdır.

Şimdi, sonuç olarak, biz kuşkusuz bu konuyu çok yönlü tartışabiliriz ama ben söze başladığım yere gelmek istiyorum. Türkiye'de adil yargılanma hakkını Anayasa'mızın 36'ncı maddesine göre tesis etmek, 2'inci maddeden başladığımız zaman hukuk devleti hepimizin ortak ereği olduğunu göre, biz neden on sekiz yıllık eğitimden sonra baroya kaydolacak olan -toplam on sekiz, anaokulunu saymıyorum, on sekiz yıllık öğretim yani bir kişinin rüşt yaşına ulaşma dönemi- on sekiz yıllık eğitim verdiğimiz kişiyi baro içerisinde reşit kabul etmiyoruz ve "O baro yönetimi demokratik değildir dolayısıyla her hukukçu adayı kendi barosunu kurabilsin." biçiminde şu ana kadar bizim hukuk kazanımlarımızdan neden geriye gidiyoruz? Bu soruyu yanıtlamak lazım.

İstanbul Barosu örneğini verdi sayın vekiller. "9 bin" dediler, "8 bin" dediler. Evet, burada 8 bin oyu alan kişi başkan seçilebilir demektir -İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı da 94'te yüzde 24 oyla seçildi, kimse buna itiraz etmedi- geri kalan 30 bin avukatın katılımını engelleyen bir durum yok ki. Yani siz kuralı koyuyorsunuz, o kurala göre avukatlar sandığa giderler, gitmezler. Onun için hani piyeye kızmak gibi, o örnek verilebilir. Aslında baroları yerindelik açısından da dağıtmak uzun vadeli olarak Türkiye'de adil yargılanma hakkını tesis etmek açısından çok ciddi sakıncaları beraberinde getirir.

Sonuç olarak Anayasa'mızın çok açıkça belli maddelerini sıralayacağımız gibi -ki arkadaşlar sıraladılar, ben de değindim- onun ötesinde esasen, bir, hukuk devleti; iki, adil yargılanma hakkı; üç, 135'inci madde, kamu tüzel kişiliğidir, kamu tüzel kişiliği kamusal yetki kullanır -sayıldı- kamusal yetkinin tekelciliği ilkesi söz konudur, Anayasa Mahkemesinin "özerklik" tanımı vardır ve aynı nitelikte işlemi paralel barolarda yaptırırsanız o zaman Anayasa madde 135'e açıkça aykırılık oluşturur.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir konuda sadece bir dakika söz talep ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeleri okutacağız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, toplantı salonuna 3 baro başkanının alınmasını, diğerlerinin Meclis içerisinde başka bir salonda misafir edilmesini önerdiklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Benim sadece bir dakika söz talebim var, o da şu: Aslında 35 baro başkanı Meclisin duvarının dibinde oturuyor. Bu görüntüden kimsenin memnun olması mümkün değil. Bu konuda bir çaba oldu bir uzlaşma olabilsin diye, daha sonra da bu çaba boşa çıktı; buna hepimiz üzüldük. Ama ben biraz önce oradaydım. Baro başkanları ile aramızda aslında söylerken farklı bir şey yok. Sanki 35 baro başkanının 35'i de bu salona gelmek istiyor, 3'ü konuşacakmış gibi anlaşılmış ama o iletişimi şöyle düzeltebiliriz; kendileri de bunu teyit ettiler: Tüm baro başkanları onlara yakışır bir şekilde Meclise alınsın. Bence, bu benim önerimdir, tarafsız bir salonda, Genel Sekreterlik salonu gibi bir yerde kendilerini misafir edelim, orada televizyondan da burayı takip edebilirler, içlerinden seçecekleri 3 temsilciyle burada dinleyelim ve bu salonda 3 baro başkanından fazla baro başkanı

olmasın, kendileri arasında böyle bir devridaim yapabilsinler ama konuşma 3'le sınırlı olmak üzere. Buna dışarıdaki baro başkanlarının rızası var. Eğer uygun görüyorsanız bu aradan sonra bu işi bu şekilde halledebiliriz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Teklif öyleydi, 3 kişiydi zaten.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – 3 kişi buyursunlar, gelsinler dedik ama gelmediler.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, şöyle: Diğer 32 kişiyi kapıda bırakıp gelmemeleri çok normal.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır “Buraya alınacak, misafir edilecek.” dendi.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hayır, öyle denmedi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Arkadaşlar, doğrusu anlaşıldı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yani bir iletişim kazası olmuş, onlar böyle anlamamış ya da onların dediği doğru aktarılmamış.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Orada niye kalsınlar?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi, aradan sonra bu konuyu tekrar geneli üzerinde görüşmelerde değerlendiririz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Gerekçeleri açıklanan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben söz alabilir miyim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Beştaş.

8.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın baro başkanlarının Meclis içerisinde misafir edilmesini, 3 kişinin toplantı salonunda dinlenilmesini önerdiklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Atlanmasın diye, destek vermek için söyleyeceğim çünkü ben de yarım saat önce oradaydım, sonra Sayın Turan'la görüştüm, hatta Sayın Özkan'a da, size de bir şekilde ilettim. Yani sonuçta baro başkanlarının şöyle bir duruşu yok: “Biz 3 kişiyi kabul etmiyoruz, hepimiz gelip konuşalım.” gibi bir talepleri yok. Ben de bizzat en az 10 baro başkanıyla ayrı ayrı konuştum. Onlar “Kendi aramızdan seçeceğimiz 3 baro başkanı Komisyonunda bizim adımıza -biz seçelim- gelip konuşurlar, diğerlerini de...” Hatta ben şeyi önerdim- Sayın Turan'a da söyledim- pandemi olduğu için bahçede bile, hani bizim oturduğumuz mekânlar var, orada bekleyebilirler. Hani üçer kişi, isterlerse sonradan 3 kişi konuştuktan sonra gelip izleyebilirler. Bu konuda bir sıkıntı yok. Onu da ben ekliyorum, onlar söylemediler. Bu nedenle Sayın Özel'in söylediği izlenim bende de vardı, Grup Başkan Vekilleriyle de paylaştım. Bu iletişimi düzeltmekte fayda var. Akşam oluyor. Yani gerçekten bu çok vahim bir görüntü; kapıda ne sandalye var ne oturacak bir yer var. Baro başkanlarını -baroları görüşüyoruz- en azından Meclisin içinde misafir edelim, 3 kişiyi de gelsinler burada dinleyelim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Meclise yakışanı yapalım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Yani biz 3 baro başkanının buraya gelip görüşlerini ifade etmesine açık olduğumuzu söyledik, buyursunlar gelsinler dedik.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - İletişim kazası olmuş, diğerlerinin de Meclis kampüsü içine...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Diğerlerinin Meclis kampüsü içerisine alınıp alınmaması Komisyonun problemi değil. Yani o nokta da idari olarak -sizler- Meclis İdare Amirleriyle irtibata geçerek içeriye alınmaları sağlanabilir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Komisyon davet ederse kimse engel olamaz; ipe un sermeyin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Hayır, bu konuda siz önerebilirsiniz yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Arkadaşlar Meclis Başkanlığıyla bir iletişim kursunlar.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Aradan sonra onu tekrar bir değerlendirelim.

Teşekkür ediyoruz.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'nın 2'nci, 10'uncu, 11'inci, 67'nci ve 135'inci maddelerine ve usul yönünden İç Tüzük'ün 26'ncı maddesine aykırılık taşıdığı gerekçeleriyle görüşmelerin durdurularak Anayasa'ya uygunluğu açısından Anayasa Komisyonuna sevk edilmesi gerektiğine ilişkin önergeler hakkında görüşmeler (Devam)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi, gerekçeleri açıklanan Anayasa'ya aykırılık önergeleri var.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2999) sıra sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklifi'nin Anayasa'nın 2'nci maddesi, 10'uncu maddesi, 11'inci maddesi, 67'nci maddesi ve 135'inci maddelerine aykırı olması nedeniyle Komisyon görüşmelerinin durdurularak teklifin Anayasa'ya uygunluk açısından incelemek üzere Anayasa Komisyonu Başkanlığına tevdisini arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

Ayşe Acar Başaran

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyon Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2999) evrak numaralı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin içerik açısından Anayasa'nın 2, 11 ve 135/(1) maddeleri dikkate alınarak Anayasa'ya aykırılık; usul yönünden de TBMM İç Tüzüğü'nün 26'ncı maddesine aykırılık taşıdığı gerekçesiyle bugünkü görüşmelere son verilerek Anayasa'ya aykırılık iddiamızın incelenmesi amacıyla teklifin Anayasa Komisyonuna sevkini talep ediyoruz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Rafet Zeybek

Tufan Köse

Alpay Antmen

Antalya

Çorum

Mersin

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi, geneli üzerinde görüşmelere devam edeceğiz ancak toplantıya bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.23

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.38****BAŞKAN: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)****BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toplantımızı açıyorum.

Geneli üzerinde görüşmelere devam ediyoruz.

Söz talepleri vardı.

Sayın Ayhan Erel, buyurun.

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)**A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.-Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) (Devam)

AYHAN EREL (Aksaray) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türk milletinin gündemine baktığımız zaman, Türk milletinin gündeminde barolarla ilgili bir değişiklik talebi yok. Yine, avukatların gündeminde de baroların işleyişine ilişkin, seçimine ilişkin herhangi bir talepleri yok. Yani durup dururken barolar üzerinde böyle bir değişikliğe neden gidildi? Kanunu hazırlayan arkadaşların görüşlerine baktığımızda, işte, barolarda işlevlerin tıkandığı, meslektaşların problemlerine çözüm bulmada yetersiz kaldığı ve buna benzer, baroların kendi içerisinde çoklu baro olmaksızın çözülebilecek problemlerde baroların -tabiri caizse- kimyasını bozacak şekilde bir değişikliğe ihtiyaç duyuluyor.

Bize göre, söylenenlerin veya dile getirilenlerin bir kısmında haklılık payı olmakla birlikte, büyük bir bölümü maalesef hukuki ve maddi gerçekleri karşılamıyor. Yani, açıkçası baktığımızda burada kanun metnini, teklifini hazırlayan arkadaşların genel sıkıntısı -dillendirilen- Ankara, İstanbul, İzmir delege sayısının baro yönetimine egemen olmasından kaynaklanıyor ve netice itibarıyla da getirilen yenilikle her ile 4 delege, daha sonra da 5 bini aşan her avukata da 1 delege şeklinde tasarlanıyor. Buna baktığımızda, bu da temsilde adaleti açıkçası sağlamıyor yani 40 üyesi olan bir baroya 4 delege veriyorsunuz, bu arada 4.720 avukatı olan bir baroya da yine 4 delege veriyorsunuz yani burada temsilde adalet nasıl olacak? Bir yandan “Temsilde adalet olmuyor.” diye dertleniyoruz, şikâyet ediyoruz diğer bir tarafta da tabiri caizse temsilde adaleti tarihe, çöplüğe gömüyoruz. Ben buradan tüm Komisyon üyelerine “Hodri meydan!” diyorum. Buyurun, doğrudan doğruya demokrasiyi işletelim ve nispi temsil sistemini getirelim, D’Hondt sistemini uygulayalım, bütün avukatlar sandık başına gitsinler. Hani olayı somutlaştırmak için, büyükşehir belediye başkanlığı seçimini gözünüzün önüne getirin. Bir seçmen sandık başına gidiyor; 1 oyunu büyükşehir belediye başkanlığı için kullanıyor, diğer oyunu ilçe belediye başkanlığı için kullanıyor, diğer 1 oyunu belediye meclis üyeliği için kullanıyor. Doğru mu?

Netice itibarıyla, seçim bölgem Aksaray'dan örnek verdiğimde, mesela, İl Belediye Başkanlığını AK PARTİ kazanıyor, 16 tane AK PARTİ Belediye Meclis Üyeliği kazanmış, 13 tane Milliyetçi Hareket Partisi kazanmış, 3 tane de İYİ PARTİ kazanmış. Yani netice itibarıyla, her görüş, her siyasi parti bu Mecliste kendisini temsil etme imkânı buluyor. Aynı şekilde, Barolar Birliği Başkanını, Barolar Birliği yönetim organlarını, il barolarını ve yönetim organlarını, buyurun, avukatlarımız doğrudan doğruya seçsinler. Yani doğrudan doğruya demokrasi uygulayalım, herkes boyunun ölçüsünü alsın. Yani “Katılım yok.” diyorsunuz, “8 bin avukat 40 bin avukatı temsil ediyor.” diyorsunuz. Bunun önüne geçmenin en güzel yolu bu ve her avukat Barolar Birliğinin organlarında, başkanlık seçiminde iradesini ortaya koyar ve netice itibarıyla da hiç kimse ortaya çıkan iradeden şikâyetçi olmaz. “Temsilde adalet.” diyoruz, haklısınız. Ben de bir taşra avukatı olarak, bugüne kadar Ankara, İstanbul, İzmir Barolarının delege egemenliğinden şikâyetçi olan birisiyim ama getirdiğiniz bu uygulamayla da temsilde adaleti sağlamayı bir tarafa bırakın, adaletsizliği en üst seviyeye çıkarıyorsunuz. Bir kez daha söylüyorum: 35-40 avukatı olan bir baroya 4 delege veriyorsunuz, 4.700 veya 4.990 avukatı olan bir baroya da 4 delege veriyorsunuz. Bu adaletsizliği, bu temsilde adaletsizliği nasıl izah edeceğiz, onu bana bu teklifi hazırlayan çok kıymetli arkadaşlarım bir açıklasınlar. Şikâyet ettiğimiz hadiseyi, şikâyet ettiğimiz problemi daha da büyüterek önümüze getiriyorsunuz. Bir kez daha diyorum: “Hodri meydan!” Bir avukat olarak söylüyorum, bırakın Komisyon üyeliğini, gelin belediyelerde uygulanan nispi temsil sistemini D'Hondt sistemiyle beraber bir yönetmelikle hazırlayalım, avukatlar doğrudan doğruya sandık başına gitsinler, Barolar Birliği Başkanını; Barolar Birliği organlarını, ildeki baro başkanını ve yönetim organlarını seçsinler. Ondan o zaman hiç kimse şikâyet etmez, seçimde sandığa gitmeyen, oyunu kullanmayan avukatımızın da şikâyet hakkı ortadan kalkar diye düşünüyorum. Kaldı ki günümüzde, avukatların böyle bir talebi yok. Yani bu teklifle birlikte kamuda çalışan 40 yaşına kadar hukuk eğitimi özlemini çekip 45 yaşında hukuku bitiren memurların staj yapmasını kolaylaştıracak yani kamu hizmetini aksatmadan staj yapabilecekleri bir düzenlemeyi niye dile getirmiyorsunuz? Yine aidat keseneği... Yanılmıyorsam beş yıl süreyle yarı yarıya değil, ilk üç yıl hiç aidat almayın. Aidat almamanın yanında, avukat arkadaşlar bilir burası bakkal dükkânı değil, bakkal açtığında konu komşu “Ya, bizim Ahmet efendi bakkal açmış...” diye ekmek alır, sigara alır, yağ alır, tuz alır der, kasanıza üç beş kuruş girmeye başlar. Ama avukatlık müessesesi böyle değil, şimdi, Yılmaz Bey avukatlık bürosu açtı diye babası gidip kavga yapıp ona iş çıkaracak durumda değil. Dolayısıyla bir avukat ancak üç yıl sonra belki -aldığı dosyalar varsa- bunlardan vekâlet ücreti tahsil edebilir. E, gelin, bu avukatlarımızın üç yıl boyunca ödeyecekleri SSK'sine, vergisine, kirasına, elektriğine, suyunu, bunlara bir çözüm getirelim, bunları konuşalım. E, günümüzde “Z kuşağı” diye anılan, 2000'den sonra doğan; yine, onun bir altında “Y kuşağı” denilen, 1980'den sonra doğan yaklaşık 29 milyon insanımız var. Bunların içerisinde avukat olanlar var. Yönetimlere beş yıl kıdem şartı getiriyorsunuz. E, getirmeyin bu şartı. Milletvekili olma yaşını 18'e düşürüyorsunuz, zaten hukuk fakültesini bitiren bu genç en azından 20 yaşında dolayısıyla milletvekilliğini esirgemediğiniz gencimizin baronun yönetim kuruluna girmesine mâni oluyorsunuz, beş yıl kıdem istiyorsunuz. Kaldırın bu beş yıllık kıdem şartını, niye kaldırmıyorsunuz? Avukatların böyle bir talebi var. Avukatlar barolardan şikâyetçi değil, bunları talep ediyorlar. Yani avukatlarımızın bu kadar problemi varken çoklu baroyu getirmek bize ne sağlayacak?

Avukat olan arkadaşlarımızın hepsi bilir, 15 Temmuzdan önce, hain FETÖ kalkışmasından önce, her ilde bu hain örgütün bir hukuk derneği vardı ve o derneğin görüşlerini benimsemeyen onlarca avukat arkadaşımız ticari kaygıları için -Ramazan Bey çok haklı bir beyanda bulunmuştu bayramda, gayet hak veriyorum- ticaretleri için, vekillikleri için, mahkemeler huzurunda itibar görmeleri için gittiler, o lanetlenesi örgütün derneklerine üye oldular. Buraya üye olan avukatların büyük bir kısmı şimdi içeride, büyük bir bölümü de meslekten ihraç edildi. Yarın öbür gün, kuracağımız çoklu barolarda...

Yani kimse ölünceye kadar iktidarda olmuyor. Yani siyasi partiler de insanlar gibi doğuyor, büyüyor, yaşıyor ve siyasi ömrünü tamamlıyor. Allah sizlere de hayırlı, uzun ömürler versin ama bunun da bir sonu var. Yarın öbür gün AK PARTİ iktidardan gittiğinde yerine gelecek siyasi iradenin acaba AK PARTİ'ye yakın olan baroyu -bir önceki dönemde de olduğu gibi- örgüt üyeliğiyle suçlama gibi bir yanlışlıkla karşı karşıya kalıp bu problem ileride başlarına iş açar mı diye endişe etmiyor değiliz. Dolayısıyla, hani, siz her zaman dediğiniz gibi, yüksek sesle haykırıyorsunuz ya “tek vatan, tek millet, tek bayrak, tek devlet” diye, o zaman “tek baro” olarak da bunu değerlendirin.

Şimdi, baktığımızda, baroların tekrar düzenlenmesi ve bazı kanunlarda değişiklik teşebbüsünde baroların fikri alınmamış, yeterli istişareler yapılmamış, barolar ülkemizde yeni bir sorun ve kamplaşma aracı hâline getirilmiştir. Yani dışarıda 35 baro başkanı insanlık onuruna yakışmayacak bir şekilde Meclisin kapısının, duvarlarının önünde -tabiri caizse- perişan durumdalar. Yani onların burada olması ve burada bulunması, konuşması hiç kimseye zarar vermez. Bu bile bir istişarenin olmadığını... Bizim bir arkadaşımızın dediği gibi, istişare yapmışsınız ama kendi aranızda yapmışsınız. Baro başkanlarıyla istişare yapmaya gerek duymamışsınız. Sizlerin “Baroların fikrine ihtiyacımız yok, biz yaparız, herkes uyar.” şeklindeki yanlış bir anlayışınız Türkiye'deki hukuk devleti ve hukuk devleti özelliğinden ve demokrasiden bizi daha çok uzaklaştıracaktır. Bu büyük yanlış, Türkiye Cumhuriyeti'nin dışarıdaki ve içerideki düşmanlarının ekmeğine yağ sürecektir, Türkiye aleyhine faaliyet gösterenlere yeni malzemeler verecektir. Siyasi görüşlerle yapılacak olan çoklu baro düzenlemesi, her gelen iktidara yakın ve onun emrinde olacak güdümlü bir baro gerçeğini maalesef ortaya çıkaracaktır. Bu durum baroların fonksiyonlarını zayıflatacaktır, ülkeyi daha da kamplaştırıcı, karmaşaya sokucu, sert ve sosyal grupları birbirinden ayırıştırıcı, birbirine yabancılaştırıcı, bir sosyal bütünleşmeye değil olsa olsa çözülmeye hizmet edecektir. Sosyal bir hukuk devleti, avukatlık mesleğini kamplaştırıcı, “bizden” “ondan” anlayışı şeklindeki metot yanlışını aşmalıdır diye düşünüyoruz. Baro seçimleri başta olmak üzere, avukatların mesleki faaliyetlere iştiraklerini artırıcı önlemlere ihtiyaç vardır. Yapılan araştırmalarda sürekli itibar kaybeden, güven kaybeden yargıya bu düzenlemeyle bir balta da savunma tarafından vurulmuş olacaktır.

Türkiye olarak ve diğer konularda yapacağımız yanlışlarla Türk dünyasına ve akraba topluluklarımıza da maalesef, kötü örnek olacağız diye endişe etmekteyiz. Sarsılan güven tamir edilmeli, avukatları meslekten soğutucu sorunlar ortadan kaldırılmalıdır. Her alanda olduğu gibi bu konuda da üniter millî devlet anlayışıyla çelişen uygulamalardan uzak durmalıyız. Bir işgal ve darbe teşebbüsü olan FETÖ örgütünün 15 Temmuz 2016'da nasıl önlendiğini ve tekrar Türk milleti olduğumuzu unutmamalıyız. Eğer o terör örgütüyle aynı çizgide hareket edecek olursak onların yapmak istediklerini yapacak... O zaman 15 Temmuz 2016 hain ve güdümlü işgal ve darbe teşebbüsüne karşı olmanın bir anlamı da kalır mı diye düşünüyorum.

Son yıllarda Türk milletine mensubiyet duygusunun rakibi olarak gündeme gelen aşırı hemşehricilik, cemaatçilik, mezhepçilik, etnik taassup ve ayrımcılığa göre baroların şekillenmesi yargıya ve savunmaya nasıl bir fayda sağlayabilir? Böyle bir uygulama, olsa olsa Türkiye Cumhuriyet devleti düşmanlarını mutlu edecektir. Bütünü değil ama parçaları esas alan her uygulama bölücü, karmaşa yaratıcı sonuçlar doğurabilir diye endişelerimiz var. Yakın geçmişte Emniyet Teşkilatı, Millî Eğitim ve Sağlıkta ortaya çıkan iki farklı siyasi örgütlenmelerin doğurduğu sonuçlar hâlâ hafızalarımızda durmaktadır. Yargı bağımsızlığı için baroların, Türkiye Barolar Birliğinin yürütme karşısında bağımsızlığı korunmalıdır ve buna dikkat edilmelidir. Çoklu baro altında yürütmeye yaranma yarışı yarın hukuk devletine kan kaybettirecek, huzur, istikrar ve güven getirmeyecektir. Bu bakımdan Türkiye Barolar Birliğine, illerdeki barolara rakip çıkarmak yerine onları daha verimli, daha hizmet yapabilir hâle sokmak gerekir.

Yeni mezun olan bir avukat arkadaşımız ticari kaygılarla, ekmek kavgası kaygısıyla, kişiliğini, kimliğini bir tarafa bırakarak kendisine ticari menfaat sağlayacak olan barolardan birine kaydolmak zorunda kalacaktır. Çoklu baroda disiplini nasıl sağlayacaksınız? Ben 2 no’lu baro başkanı olarak üyeme disiplin cezası verirsem onun bu disiplin cezasına kızıp bir başka baroya kaydolması gibi durum olacak dolayısıyla disiplini sağlayamayacağız. Yine, avukatları barolarımıza kaydetmek maksadıyla belki de mesleğin ve baronun onuruna yaraşmayacak, yakışmayacak tutum ve davranışlarda bulunacağız.

Ben, kısacası çok vaktinizi almadan, çoklu baronun Türk adalet sistemine, avukatlık camiasına, barolarımıza çok fayda getiremeyeceğini, temsilde adalette sıkıntı olduğunu ama temsilde adaletin çoklu baroyla giderilemeyeceğini, temsilde adaleti sağlamak istiyorsak başta dediğim gibi her avukatın sandık başına giderek kendi iradesiyle oyunu kullanıp her görüşün, her düşüncenin bu barolar yönetiminde yer almasını sağlayabilir diyoruz Halil Başkan’ın da uyarılarını dikkate almayarak bir on dakika konuşmaya devam edeceğim.

Saygılar sunuyorum.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Zaten 50 tane önerge var.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Erel.

Sayın Zeynel Emre buyurun.

ZEYNEL EMRE(İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tekrardan hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Değerli arkadaşlar, ilk bölümde aradan evvel görüşlerimizi paylaştığımızda, birincisi usuli açıdan itirazlarımızı dile getirmiştik; ikincisi, Anayasa’ya aykırılık konusundaki görüşlerimizi dile getirdik, bu tespiti yaptık. Şimdi, üçüncü olarak, bizim Cumhuriyet Halk Partisi olarak bir önerimiz var, bunu...

(Uğultular)

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Yani Sayın Başkanım, biraz sessizlik sağlarsa... Ben kendi konuşmamı bile duymuyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, biraz sessiz olursak...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Yani, sohbet edenler dışarı çıksın etsin.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, buyurun Sayın Emre.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Üçüncü olarak bizim önerimiz, geneli hakkındaki konuşmalar tamamlandıktan sonra alt komisyona sevkı ve hem baro başkanları geldi gelmedi, işin uzmanı akademisyenlerle birlikte maddelerin orada, alt komisyonda ele alınıp değerlendirildikten, raporlaştıktan sonra tekrardan bunun ana Komisyon gündemine alınmasını öneriyoruz geneli hakkındaki görüşmeler bittikten sonra.

Şimdi, bu tespitleri yaptıktan sonra Komisyonumuzun işleyişiyle ilgili sorunlu bir durumu geçmiş toplantıların başında ifade ettiğim gibi, bir kez daha paylaşmak istiyorum. Konuşurken başında dedim ki: Konuşmak, görüşmek için bir araya geldik ancak Komisyonumuzda yaşadığımız tecrübeler bu niyetimizin bir karşılık bulmadığını göstermekte. Daha önceki Komisyon görüşmelerinde tekliflere ilişkin burada saatlerce yaptığımız, getirilen düzenlemelerin Anayasa’mıza, hukuk devleti ilkelerine, temel hak ve özgürlüklerimize aykırılığını somut birçok olası neticesiyle aktardığımız görüşlerimizin hiçbiri ne yazık ki kale dahi alınmamakta. Özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi adıyla uygulamaya konulan yönetim şeklinin ardından, âdeta mekanik bir sürecin parçası hâline gelmiş böyle bir uygulama işlemekte. İktidar partisi AKP ve ortağı konumundaki MHP’ye mensup milletvekilleri hiçbir önerimizi dikkate almıyor hatta dinlememekte. Kanıtı da geçmiş Komisyon

tutanakları açılıp bakıldığında çok net olarak görülecektir. Geçtiğimiz Komisyon tutanaklarını, orada kimlerin konuştuğunu, ne söylediğini bu toplantıya gelmeden evvel bir kez daha inceledim. Mesela Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve –en son görüştüğümüz konu buydu- ile bazı kanunlarda değişiklik öngören düzenlemenin Komisyon tutanaklarında, iktidar partisinin sözcüsü konumunda bulunan kişi dışında iktidar blokundan bir tek milletvekili dahi söz alıp -yani vazgeçtik eleştirel bir görüş beyan etmeyi- destekler yönde dahi bir konuşma yapmadı. Bu durum önceki af düzenlemesinde de çok farklı değil, ufak tefek farklılıklar var. OHAL uygulamasını olağanlaştıran teklifte de aynı durumu yaşadık. Değerlendirme yapmaya gelince yok olanların küçük bir kıvılcımla kargaşa çıktığında, bakıyorsunuz, hurra, en ön safta yer almak için hezeyan yaşamaları ayrı bir çelişki gerçekten.

Kendilerini bilmem ama milletvekili statüsünde ortaklaştığımız AKP’li ve MHP’li milletvekillerine özellikle tabii söylemek istiyorum, şöyle üzücü bir durum var: Tekliflerin görüşülmesinin kaydını içeren tutanaklar, aynı zamanda tarihe not düştüğümüz tutanaklar. Bunun, günü gelince her birimiz için övünç ya da utanç kaynağı olacağını unutmayalım.

Değerli milletvekilleri, adında “adalet” kelimesi taşıyan ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin hem teknik hem de toplumsal açıdan en hassas komisyonlarından birinde görev yapmaktayız. Adalet Komisyonu 25’nci dönemde milletvekili seçilmemin ardından görev üstlendiğim ve 3 dönem, toplamda 5’inci yılını doldurduğumuz süre boyunca çalışmalar yürüttüğümüz bir komisyon. Görev üstlenirken Komisyonumuzun ülkemizde adalet mekanizmasının aksadığı, eksikliklerin giderildiği, zamanı geldiğinde millet iradesini taşıma sorumluluğuyla hak, hukuk, adalet için düzenleme ve girişimlerde bulunacağım ve bunda bir nebze katkı olacağı için büyük onur yaşayacağımı düşünerek mutluluk hissettiğim bir komisyondum ancak gelin görün ki geride bıraktığımız yıllarda Komisyonumuzda adaleti hâkim kılacak neredeyse tek bir düzenleme dahi getirilmedi. Ya yasakları kalıcı hâle getirdiniz ya hırsız, rüşvetçiyi, yaralama suçuna karışanı affettiniz; bir yandan adaletsizliği hâkim kıldınız, diğer yandan Komisyonu keyfinize göre çalıştırdınız.

Şimdi, 27’nci Yasama Döneminin üçüncü yılını yani içinde bulunduğumuz yasama yılını Adalet Komisyonunda çoğunluğu muhalefet partilerini temsil eden milletvekillerinin verdiği 189 kanun teklifi sunulurken bunlardan hiçbirini -yani yanlış duymadınız, hiçbirini- gündeme alınmadı. Girin Meclisin internet sitesine, Adalet Komisyonu sayfasına bakın, muhalefet milletvekillerinin verdiği tekliflerin karşısında göreceğiniz yazı “komisyonda” yazısı. Gündeme alıp kanunlaştırılan 9 teklif ise iktidar kanadını, o da bahsettiğim içerikteki değişiklikleri kapsayan düzenlemeler. Yani anlayacağınız isminde “adalet” yazıyor, içinden adaletsizlik inşa ediliyor; tıpkı ismine “adalet” kelimesini yazıp adaletsizliğin kaynağı olan Adalet ve Kalkınma Partisi gibi.

Hukuk devletinden uzaklaşılması: Bakın, AKP’nin devri iktidarında Türkiye Cumhuriyeti tam anlamıyla hukuk cinayetlerinin işlendiği bir ülke hâline gelmiş durumdadır. Bunun nedenlerine konuşmamın ilerleyen vakitlerinde gireceğim ancak sizlere, ne yazık ki bu kadar hukukçunun bulunduğu bir ortamda bazı temel hukuk ilkelerini hatırlatmak zorunluluğu hissediyorum çünkü bir nebze hukuk ilkelerini benimsemiş, eşit ve özgür bir toplumda yaşama arzusunda olan tek bir kişinin bile altına imza atmayacağı uygulamalar, bizler gibi hukuk devletine sadakat de içeren Anayasamız üzerine yemin ederek göreve başlayan iktidar bloğu milletvekillerince tam kasıtlı hayata geçirilmekte. Bu noktada üzerinde külliyatları bulunan, yazıların yazıldığı temel bazı hukuk kavramlarını anımsatarak değerlendirmelerimi paylaşmak istiyorum. Bu değerlendirmeleri yaparken lütfen, başta bu Komisyonada olmak üzere, iktidar bloğu milletvekillerinin kendilerini, gerçekten hangi ilkeleri, hangi temel ilkeleri ne oranda ihlal edip etmediklerini bir düşünmeye sevk ediyorum, düşüncelerini arzu ediyorum.

1) Hukuk devleti: Hukuk kurallarına önce kendisi uyan, keyfî yetki kullanımına izin vermeyen, işlem ve eylemlerini hukukilik denetimine tabi tutulmasını engellemeyen devlettir.

2) Kuvvetler ayrılığı: Yasama, yürütme ve idareyle yargı yetkileri olarak adlandırılan ve millete ait olan kamu kudretinin tek elde toplanmayıp demokratik hukuk devleti ilkesine uygun bir şekilde kamu kudreti kullanıcıları arasında paylaştırılmasıdır.

3) Yargı birliği: İnsanlar arasında “Senin mahkemen, benim mahkemem, senin hâkimin, benim hâkimim; senin savcın, benim savcım.” anlayışına hizmet etmeyecek şekilde -maalesef, şimdi de “senin baron, benim barom” şeklinde ayrılacak bu.- herkes için aynı usul ve esaslara yargılama yapan mahkemelerin aynı çatı altında toplanmasıdır. Yargı birliği ilkesi, eşitlik ilkesinin bir sonucudur.

4) Tabii mahkeme ve hâkim güvencesi: Herkesin işlem veya eylem tarihinde tabi olduğu mahkeme ve hâkim huzurunda yargılanması hakkıdır. Bu ilkenin bir alt derecesi kanuni mahkeme, hâkim güvencesidir ki bugün Anayasa madde 37’de görülen bu ilkeyle, maalesef, kanunla sonradan mahkeme ve hâkimlerin değiştirilmesi mümkündür. İdeal olan ise tabii mahkeme ve hâkim güvencesidir.

5) Eşitlik: Tüm insanlar her bakımdan eşittir. Hukuki statüden kaynaklanan farklı uygulamalar ancak zorunlu hâllerde ve somut durumda duyulan ihtiyaçla sınırlı olarak mümkündür.

6) Laiklik: Devletin, toplumun ve bireylerin bağlı olacağı hukuk kuralları, bir veya birkaç dinin kural ve esaslarına bağlı kalınmak suretiyle düzenlenemez. Sosyal düzen kurallarından olan hukuk kuralları, din veya ahlak kurallarından etkilense de her bir insanın hangi din veya ahlak anlayışına bağlı olduğu gözötilmeksizin tüm insanları kapsayacak şekilde düzenlenir.

7) Sözleşme özgürlüğü ve güvenliği: Herkes, özgür iradesiyle dilediği sözleşmeyi imzalayıp bu sözleşmenin gereklerini yerine getirmesini bekleme hakkına sahiptir.

8) Hak arama hürriyeti: Herkes, meşru vasıta ve yollardan yararlanmak suretiyle bağımsız ve tarafsız yargı önünde iddia ve savunma ile dürüst yargılanma hakkına sahiptir. Hak arama hürriyeti kısıtlanamaz.

9) Dürüst davranma ve iyi niyet ilkeleri: Hak sahibi haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken iyi ve doğru hareket etmesi gerekir. Bir hakkın kötüye kullanılmasını kanun himaye etmez. Hakların kazanılmasında ve hukuki bir sonucun gerçekleşmesinde iyi niyet esastır. Kişi kendisinden beklenen dikkat ve özeni gösterdiği hâlde hakkın kazanılmasını veya hukuki sonucun gerçekleşmesini engelleyen durumu bilmemeli ve bilmesi de gerekmemelidir.

10) Müktesep yani kazanılmış hak: Bireyin hukuka uygun şekilde kazandığı hakkı elinden alınamaz. Bir hakkın kullanılması için gerekli olan şartlar kaybedilmedikçe hak sahibinin bu hakkı kullanımı engellenemez.

11) Bir suçtan iki yargılama yapılmaz, ceza verilmez: Herkes bir suçtan ancak bir defa yargılanabilir ve bir defa cezalandırılabilir. Bir insan yargılandığı suçtan keyfî olarak tekrar yargılanıp cezalandırılmaz.

12) Suçta ve cezada kanunilik ilkesi: Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez, güvenlik tedbiri uygulanamaz. Suç ve ceza ancak kanunla koyulur. Kanunlar prensip olarak ileri doğru uygulanır. Ceza kanunları ancak lehe olduğunda geçmişe etkili uygulanır.

13) Sorumluluğun şahsiliği ilkesi: Herkes kendi işlem ve eylemlerinden sorumludur. Başkalarının işlem ve eyleminden sorumluluğu mümkün kılacak kolektif ceza sorumluluğu kabul edilemez.

14) Cezanın bireyselleştirilmesi: Kanunla belirlenen bir cezanın somut olaya ve kişiye uygulanabilmesi için dayanak ve sınırları kanunlarda yer alan cezanın bireyselleştirilmesi yetkisi hâkime verilir.

15) Kusur sorumluluğu: Kusursuz suç ve ceza olmaz. Fiil ve kusurun yokluğu suç ve cezayı kaldırır.

16) Dürüst yargılanma ve savunma hakkı: Herkes İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesinde öngörülen haklar çerçevesinde yargılanma hakkına sahiptir.

17) Masumiyet karinesi: Hiç kimse suçluluğu mahkemenin kesinleşmiş hükmüyle sabit oluncaya kadar suçlu ilan edilemez ve mahkûm edilemez.

18) Yargı bağımsızlığı: Hiçbir organ, makam, merci veya kişi yargı yetkisinin kullanılmasında hâkimlere veya mahkemelere emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz. Bu tür bir yetkinin kullanılmasına izin veren yasal düzenleme de yürürlüğe konulamaz.

19) Hukuk güvenliği hakkı: Herkesin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı vardır. Hiç kimse demokratik hukuk devletinde korku ve endişeyle yaşamaya mahkûm edilip yargı makamlarına başvurma sonuça kalacağı algısına maruz bırakılamayacağı gibi, keyfi şekilde yakalanamaz, gözaltına alınamaz, tutulamaz, tutuklanamaz, hürriyetinden mahrum bırakılamaz ve cezalandırılmaz. Anayasa'nın 13'üncü maddesine göre, temel hak ve hürriyetler özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlandırılabilir. Bu sınırlamalar, Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkelerine aykırı olamaz.

20) Hâkim tarafsızlığı: Bağımsız hâkim, dış karşı etkiden uzak ve kendisi bakımından da objektif hareket etmelidir. Hâkimin tarafsızlığı, bir iddia ve savunmaya ön yargısız bakabilmesini, baskı altında bırakılmamasını, dışarıdan etkilenmemesini ve kendi iç dünyasında da yansız hareket edebilmesini gerektirir.

21) İddia edenin ispat külfeti: Herkes iddiasını hukuka uygun yol ve yöntemlerle elde edilen delillerle kanıtlamak zorundadır. İddia peşinen doğru kabul edilip aksinin ispatı aleyhinde iddia olunan tarafa yüklenemez.

22) Yargı kararlarının gerekçeli olması: Tüm yargı kararları somut gerekçelere dayalı olarak yazılmalıdır. Somut olayın özelliklerinden uzak, kanun hükmünün soyut tekrarıyla basmakalıp sözlerden oluşan kararların gerekçeli olduğu söylenemez.

23) Borçların nispiyeti: Prensip olarak her borç, sahibini bağlar. Bir borcun yerine getirilememesinden dolayı borç sahibinin herhangi bir yakını sorumlu tutulamaz.

24) Ceza kanununu bilmemek mazeret sayılmaz. Herkesin usulüne uygun yürürlüğe giren ceza kanunlarını bildiği kabul edilir. Hiç kimse, Cumhurbaşkanı tarafından imzalanıp Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle yürürlüğe giren Ceza Kanunu'nu bilmediğini iddia edemez.

Değerli arkadaşlar, bu ve benzeri hukuki kavramların kitaplarda yazılı kalması, hukuk eğitimi almışların sınavlarda dersi geçmek için cevap olarak yazılmasıyla sınırlı tanımlar değildir. Sizlere soruyorum, bunların hangisini bu Komisyonda gördüğümüz tekliflerde esas aldık? Ben dün neredeyse sabaha kadar tek tek bu kavramları yazarken özellikle şundan ötürü bu kavramları seçtim: Bütün bunlarla ilgili son on sekiz yıllık AKP iktidarının döneminde tek tek defalarca hukuka aykırılıkları tespit etmiş, görmüş, gözlemlemiş hukukçulardan birisi olarak bunu haykırıyorum. Bunların hiçbirine uymuyorsunuz. Bırakın bu kavramları dikkate almayı, âdeta bu kavramları paspasa çevirdiniz.

Şimdi, değerli milletvekilleri, gelelim Yargı Reformu Strateji Belgesi'ne. Ben, Yargı Reformu Strateji Belgesi'ni, yine bu Komisyona gelmeden evvel inceledim. İçeriğinden sizlere sorular sorsam yani hiç kusura bakmayın, eminim birçoğunuz içinde ne yazdığını hatırlamayacaksınız belki. Tek tek örnekler versem bunu söyleyemeyeceksiniz. Şimdi, Adalet Komisyonu olarak önümüze 1, 2, 3 diye numaralandırılarak yargı paketleri getirildi. Bu paketlerin nereden çıktığına ilişkin kısa bir hafıza tazelemesi yapmak gerekir. Bakın, Mayıs 2019'da, geçen yıl, AKP Genel Başkanı Tayyip Erdoğan tarafından Cumhurbaşkanlığı sarayında "Yargıda Strateji Belgesi" adı altında "yargıda reform" tabiri içeren bir metin açıklandı 9 amacın ortaya konulup bu amaçla ilgili 63 hedef, 256 faaliyetin sıralandığı...

Sayın Başkan, biraz sessizlik lütfen, rica ediyorum.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Evet, değerli milletvekilleri salondaki uğultu biraz fazlaştı, konuşmacının da sözlerini daha iyi anlayabilmek için lütfen, biraz daha uğultuyu keserseniz yani azaltırsanız...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bakın, amaç (1) neydi? Hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi. Bu amaç çerçevesinde, hak ve özgürlüklere ilişkin standartları yükseltmek üzere mevzuatın gözden geçirilmesi ve gerekli değişiklikler yapılması. Yani bir insan hakları eylem planı hazırlanması, etkili bir şekilde uygulanması.

(Uğultular)

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Arkadaşlar uğultuyu azaltalım, lütfen.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Yargı mensuplarının insan hakları konusundaki farkındalığının duyarlılığın artırılması hedeflenmişti. Şimdi, insan bazen, "Keşke hiçbir şey açıklamasaydınız da her şey olduğu gibi kalsaydı." diyor açıkçası. Tabii, bu biraz ironi. Bu hedeflerin yakınına yaklaşmak bir tarafa, hak ve özgürlüklerimizin standardı yerlerde sürünmeye başladı. İnsan hakları eylem planı, insanlar adil yargılanma hakkı uğrunda cezaevlerinde açlık grevleri yapıyor, eylemler yapıyor. Yargı mensuplarının farkındalığı konusunda hakkınızı yemeyelim. Bakın, geçen sürede yargı mensuplarının farkındalığı arttı ancak o da iktidara karşı istikamet almak şeklinde oldu.

Amaç (2): Yargı bağımsızlığı, tarafsızlığı ve şeffaflığının geliştirilmesi. Bu amaç çerçevesinde hâkim ve savcıların atama, nakil ile terfi sisteminin nesnel ve liyakate dayalı ölçütlerle geliştirilmesi, hâkim ve savcılar hakkındaki disiplin prosedürünün yeniden yapılandırılması, yargı etiğinin güçlendirilmesi, mevzuat önerileri hazırlanırken ilgili paydaşların temsilcileri sürece dâhil edilerek yargıda katılımcılık ve müzakere kültürünün geliştirilmesi, adli ve idari yargıda faaliyet raporlarının kapsamının genişletilmesi ve kamuoyunda bilinirliğin artırılması hedeflenmişti. Şimdi, bunu dedik ve sonra ne oldu? Ben size söyleyeyim. Gezi davasında, mesela Osman Kavala'yı tahliye eden heyet görevden alındı, yaşam hakkı temelinde görüş beyan eden Yargıçlar Sendikası Başkanı görevden uzaklaştırıldı.

Adil yargılanma hakkı konusunda ne noktada olduğumuzu ise bizzat adil yargılama ihlallerinin tespitinin yapıldığı Anayasa Mahkemesi Başkanı Zühtü Arslan'dan aktarayım. Zühtü Arslan diyor ki, "Dünyada hiçbir Anayasa Mahkemesinin karşılaşmadığı bir iş yüküyle karşı karşıyayız." Şu anda, derdest 47 bin bireysel başvuru var AYM'nin önünde. "AİHM'e 47 ülkeden 62 bin başvuru yapıldığını düşünürsek 47 bin bireysel başvurunun ne büyük bir yük getirdiğini daha rahat anlayabiliriz." demiş Sayın Zühtü Arslan.

Amaç (3): İnsan haklarının nitelik ve niceliğinin artırılması. Bu amaç çerçevesinde hukuk eğitiminin niteliğinin artırılması için yeni bir model oluşturulması. Hukuk alanındaki mesleklerle giriş sisteminde yeni bir model getirilmesi. Hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesinin oluşturulması. Mesleğe giriş

usulünün değiştirilmesi. Yargıda meslek öncesi ve meslek içi eğitim niteliğinin geliştirilmesi. Yargı çalışanlarına ilişkin eğitim faaliyetlerinin güçlendirilmesi. Mesleki ve teknik liselerin adalet alanları ile adalet meslek yüksekokullarının kapasitelerinin geliştirilmesi. Hâkim, cumhuriyet savcısı ve yargı çalışanı sayısının iş yüküyle orantılı olacak şekilde artırılması.

Şimdi, hukuk eğitimi konusunda hiçbir üniversiteye danışmadan kendi kafanıza göre yeni sınavlar icat edip bu işi çözeceğinizi düşünüyorsunuz ama bakın bu kadar çarpıcı bir örnek olmaz: Daha hukuk fakültelerinin dekanlarını hukukçulardan seçmeyi beceremiyorsunuz. Türkiye’de bulunan 67 hukuk fakültesinden 22’sinin dekanı hukukçu değil. Bunlar arasında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dekanı, bıraktık hukukçu olmasını, sosyal bilim alanından bile değil. Bu Fakültenin Dekanı, Dekanlık görevine atanan Mustafa Alişarlı bir veteriner.

Amaç (4): Performans verimliliğinin artırılması. Bu amaç çerçevesinde toplam 15 hedef konulmuş. Tabii ki ne amaca ne hedefe ulaşıldı.

Bu konuda daha fazla vaktinizi almamak adına, geriye kalan 5 amaçtan savunma hakkının etkin kullanımının sağlanması ile ceza sisteminin etkinliğinin artırılması başlıklarına özel olarak değinmek istiyorum. Hele ki üzerinde konuştuğumuz Avukatlık Kanunu’na ilişkin düzenlemeyi doğrudan ilgilendiren Yargı Reformu Strateji Belgesi’ndeki savunma hakkının etkin kullanımının sağlanması amacı altında bakalım iktidar neyi vadetmiş, bugün ne yapıyor? Niteliğinin artırılması hedefi çerçevesinde avukatlık mesleğine giriş usulünün değiştirilmesi, savunmanın yargılamalarda etkin katılım sağlaması, yargının kurucu unsuru olan savunmayı temsil eden avukatların mesleklerini daha rahat ifade edebilmelerine yönelik yeni uygulamaların geliştirilmesi; bunlar hedeflenmiş. Şimdi, bu teklifi getiren de aynı, bunları söyleyen de aynı iktidar. Bu amacın gerekçesi belgede öyle güzellemlerle anlatılmış ki biraz uzun ama iktidarın da içinde düştüğü tenakuzu göstermesi açısından paylaşmadan geçemeyeceğim.

“Maddi gerçeğe ulaşılması, ancak yargılamayı hâkim, savcı ve avukatların kolektif çabayla yürüttükleri bir faaliyet olarak kabul eden, buna uygun bir mevzuat altyapısını oluşturan bir sistem vasıtasıyla mümkündür. Kolektif çalışmanın öngörülmediği bir sistem rasyonel olmadığı gibi tarafları da memnun etmeyecektir.

Hukukun üstünlüğünün, bu ilkenin eksiksiz biçimde vücut bulmasının ön koşullarından biri de savunma hakkının sağlanmasıdır. Temel insan haklarından olan savunma hakkı, kişiyi diğer hak ve özgürlüklere kavuşturması açısından büyük önem taşımaktadır.

Adil yargılanma hakkının unsurlarından birini teşkil eden “silahların eşitliği ilkesi” mahkeme önünde sahip olunan hak ve yükümlülükler bakımından taraflar arasında tam bir eşitliğin gözetilmesini gerekli kılar. Köklü bir tarihi olan savunma hakkının bir vekil temsilci, müdafî aracılığıyla kullanılması, avukatlık mesleğini doğurmuştur.

Avukatlık mesleği ülkemizde kamu hizmeti olarak tanımlanmaktadır. Bu kamu hizmetinin nitelikli biçimde yerine getirilmesi, avukatlık mesleğinin güçlendirilmesini gerektirmektedir. Tüm dünyada avukatlık mesleğinin önemi tarih boyunca sürekli artmıştır. Yargı sistemleri avukatların rolünü genişleterek günümüze kadar gelmiştir. Bugün için avukatların rolü sadece soruşturma ve yargılamalar açısından anlam ifade etmemektedir. Bu meslek, ekonomik ve sosyal ilişkilerde giderek daha fazla işlev görmektedir. Bu işlev, vatandaşlar için hukuki güvenliği temin etmekte, koruyucu hukuk anlayışını güçlendirmektedir.

Bu Strateji Belgesi döneminde avukatlık mesleğine ilişkin köklü değişiklikler yapılması planlanmıştır. Ülkemizde, adalet sisteminin savunma hakkı ve avukatlık mesleğine ilişkin yönü konusunda oldukça geniş bir bilgi birikimi bulunmaktadır. Bu alana ilişkin çok sayıda bilimsel etkinlik ve yayın yapılmıştır. Bu yöndeki hedefler belirlenirken bir yandan bu bilgi birikiminden faydalanılmış, diğer yandan uluslararası uygulamalar göz önünde bulundurulmuştur.

Hukuk dünyamızda yaşanan gelişim ve değişimle birlikte başta avukatlık

mesleğine giriş usulü ve avukatlık stajı olmak üzere pek çok konunun gözden geçirilmesi ve mesleğin geleceği açısından kalıcı çözümler üretilmesi zorunlu hâle gelmiştir. Ülkemizdeki hukuk fakültesi mezunları sınava tabi tutulmaksızın baro levhasına kaydoluyor, mesleğe daha sonra başlayabiliyor.”

Şimdi, değerli arkadaşlar, evet, tüm mesleklerde olduğu gibi avukatlık mesleğinde de mesleğe hazırlık dönemi büyük önem arz etmektedir. Bu kanunun genel gerekçesi, gerekçelerden birini de avukatlık mesleğine hazırlanma olarak görüyor: “Avukatlık stajının güçlendirilmesine ihtiyaç vardır, yargı kamuoyunda da aslında bu konuda bir fikir birliği var. Avukatlık stajının yeniden yapılandırılması mesleki kalite açısından son derece önemlidir. Bu itibarla, avukatlık stajının süresinin ve içeriğinin daha verimli olacak şekilde düzenlenmesi öngörülmüştür. Avukatlık stajı yapanlar staj süresince sigortalı olarak çalışmamaktadır. Bu durum stajın verimliliğini düşürmekte, mağduriyetleri beraberinde getirmektedir. Buradan hareketle, avukat stajyerlerinin staj süresince ekonomik olarak desteklenmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.”

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın aynı belgede -zaman geçince unutuluyor bunlar- çok büyük vaatler var, buradan aslında özetleyerek gidiyorum. Yine, diyor ki “Nitelikli yargılamaların ancak tüm süjelerin aktif katılımıyla yapılabileceğine vurgu yapılmıştır, bunun mevzuat alt yapısını ilgilendiren boyutuyla birlikte aynı zamanda alışkanlıklarla da yakın ilgisi bulunmaktadır. Türk yargısında bu alışkanlık değiştirilmesine olan ihtiyaç da açıktır. Bunun sağlanabilmesi için, hâkim ve savcılar ile avukatların katıldığı bilimsel etkinlik ve programlar gerçekleştirilecektir. Bu amaç kapsamında ele alınan avukatlık hizmetleri üzerinde vergi yükü, paydaş müzекkerelerinde gündeme gelen konulardan biri olmuştur. Vergi yükünün adalete erişimle doğrudan bağlantısı bulunmaktadır. Bu itibarla, bazı yargısal süreçlerdeki aile hukuku, iş uyuşmazlıkları ve çocuklara yönelik yargısal süreçler gibi avukatlık hizmetinden alınan vergilerde indirim yapılmasının adalete erişim hakkını geliştireceği değerlendirilmiştir. Avukatlık mesleğinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılırken kamuda çalışan avukatların sorunları da gözden kaçırılmamalıdır. Kamuda çalışan avukatların farklı statülerde çalışmaları, denetimleri, mali ve özlük haklarıyla ilgili konuların da yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Günümüzde avukatlık uluslararası bir meslek hâline gelmiştir. Bugün için, avukatlarımız dünyanın bir çok yerinde önemli hukuksal süreçlerde rol almaktadır. Ayrıca, yurt dışında düzenlenen mesleki eğitim, seminer ve toplantılara katılma ihtiyacı da her geçen gün artmaktadır. Avukatlıkların bazı kamu görevlileri gibi belirli bir kademeye eriştikten sonra mesleklerini icra açısından.” vesaire vesaire...

Şimdi, bakıyorsunuz Yargı Reformu Strateji Belgesi’nde avukatlarla ilgili onlarca düzenlemeden bahsediliyor, yüzlerce cümle yer alıyor ama haftalardır avukatların temsilcileri Baro Başkanlarının yaşamadıkları eziyet kalmadı. Açıkçası buna “Ağlanacak hâlimize gülmek.” derler.

Değerli arkadaşlar, şimdi, amaçlardan biri neydi? “Ceza adaleti sisteminin etkinliğini artırılması. Kovuşturma öncesi çözüm araçları ve soruşturma süreçlerinin güçlendirilmesi. Başta adil yargılanma hakkı olmak üzere hak ve özgürlüklerin korunması ilkesinin gözetilmesi suretiyle suç ve yaptırım dengesinin bütünüyle gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi. Mahkemelerin görev alanlarının yeniden düzenlenerek bazı basit fiillere ilişkin süreçlerin kısaltılması için yeni bir usul geliştirilmesi.

Çocuk adaleti sisteminin onarıcı adalet yaklaşımıyla yeniden yapılandırılması. Mağdur odaklı bir yaklaşımın benimsenmesi, cezaların infazı alanında genel infaz usullerinin uygulanmasında sakınca bulunanlara yönelik uygulamaların genişletilerek güncel teknolojilerin sisteme entegrasyonunun sağlanması. Ceza infaz kurumlarının yönetim kapasitesinin geliştirilmesi, kurumlarda bulunanların topluma uyum süreçlerine yönelik ıslah önlemlerinin artırılması ve koşullu salıverme sisteminin iyileştirilmesi. Adli sicil arşiv kayıt sisteminin kişinin maddi ve manevi varlığının geliştirilmesi ve cezaların ıslah edici olması ilkeleriyle bağdaşacak şekilde yenilenerek iyileştirilmesi.” Şaka gibi hakikaten. Şimdi, bütün bunlar eşitlik ilkesini ihlal ederek af düzenlemesi çıkartan “erken yaşta evlilik” adı altında çocuğa cinsel istismara af getirmeyi yasal zemin kazandırmaya çalışan; gazetecileri, aydınları, siyasetçileri cezaevlerinde cezalandırma yöntemi olarak tecride tabi tutan bir iktidar savunuyor. Bakın, biz bir meseleyi tartışırken tarihin derinliklerine gitmeyi çok seviyoruz. Özellikle iktidar diyor ki: “1950’lerde bu olmuştu, 60’larda şu olmuştu.” Hâlbuki daha yakında yaşadığımız olaylara ilişkin bunları bir hatırlatmakta fayda var.

(Uğultular)

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Zeynel Bey, bir saniye...

Evet, sayın vekil arkadaşlarımız, lütfen, uğultuyu biraz daha azaltabilir miyiz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, bilemiyorum, siz bu Komisyona nasıl bakıyorsunuz? Ben ilk bölümde söyledim: Ben yaptığım işi önemsiyorum. Sayfalarca bu konuşma metinlerini ben yazdım ve Türkiye’deki yargıya güvenin yüzde 20’lere düştüğü bir ortamda bütün bunları düzeltmekle sorumlu bir Komisyon üyesi olarak kendimi sorumlu hissettiğim için bu çalışmaları yapıyorum. Ben, mümkün mertebe herkesin bu çalışmalara katkı sunmasını, çözüm önerileriyle gelmesini, geçmişte yaşanan hatalarla yüzleşilmesini, geleceğe öyle bakılmasını isterim ama görüyorum ki bizim yaptığımız konuşmalar âdeta bir sohbet ortamı olarak kullanılıyor.

Ben size teşekkür ediyorum Sayın Başkan, 4’üncü kez ikaz ediyorsunuz ama aynı uğultuyu biz duymaya devam ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Dinleyen arkadaşlarımız da var Zeynel Bey.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, devam edeceğim.

2009 yargı reformu ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi: Şimdi, değerli milletvekilleri, iktidarın “yargı reformu” adı altında açıkladığı belgeler ve sonrasında yaptıklarına ilişkin sicili, tabiri yerindeyse, kapkara. İktidarın kendisine bağımlı bir yargıyı nasıl oluşturduğunu ve bunu nasıl “reform” adıyla sunduğunu hatırlayalım: AKP ilk yargı reformu strateji planını 2009 yılında açıkladı. Bu çerçevede 2010 yılının 12 Eylül günü yapılan Anayasa değişikliği referandumu ve sonrasını biliyoruz. FETÖ’yle iş birliği içinde uygulamaya konulan referandum sonrası dönemde, özetle Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ’un “terör örgütü yöneticiliği” suçlamasıyla tutuklanmasından tutun da MİT Müsteşarı Hakan Fidan’ın ifadeye çağırılmasıyla, Erdoğan ve bazı bakanların çocuklarının yolsuzluğa bulaştığı iddiasıyla gözaltına alınma girişimleriyle Türkiye’yi sarsıcı ve benzeri bir çok yargısal süreci yaşadık. 2009’daki yargı reformu planına -ki bu yargıda, Yargı Reformu Strateji Belgesi’nde üçüncü AK PARTİ döneminin reform belgesi olarak sunuluyor- sahip çıkılıyor, onun için bunu vurguluyorum yani bunu reddeden bir AKP bir yok, 2009 yargı reformu planına sahip çıkan bir AKP iktidarı var. Ne diyorsunuz? Beraber yol yürüdüğünüz FETÖ’nün yargıdaki gücünün tarihteki en etkin hâline gelmesini sağladı o değişiklik. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu -o zamanki adıyla- FETÖ’ye teslim edildi; bunu cumhuriyet savcılarımız bugün itibarıyla tespit etmiş durumda. Anayasa Mahkemesi de bağımlı hâle sokuldu. İkinci yargı reformu strateji planı ise 2015 yılında açıklandı.

Şimdi, her “yargı reformu” “yenilik” “yenileşme” “reform” dediğiniz mesele açıklandıktan sonraki sonuçlarına bakıyorsunuz, sürekli bir geriye gidiş var, ileriye tek adım gidilmiyor; hem Türkiye’de hem yurt dışında yapılan tüm araştırmalar, tüm çalışmalar bunu gösteriyor. İkinci yargı reformu strateji planı 2015 yılında açıklandı. Sonrasında, diğer yüksek yargı organlarının yapılandırılması; 2017 Anayasa değişikliğiyle HSK tamamen güdümlü hâle geldi. Geldiğimiz aşamada şunu da hatırlatmak isterim: 12 Eylüldeki referandum bugün bu milletin önüne gelse yüzde 95 reddolur çünkü tespit edilmiş “FETÖ’nün işine yaradı, FETÖ yargıda kadrolaştı.” diye. Savcılıklar bugün bunu tespit ediyor; isteyen, Ankara Cumhuriyet Savcılığının Çatı iddianamesini okuyabilir.

İki: 2015’ten itibaren yapılan değişikliklerin sonucu ortada. “Cumhurbaşkanlığı sistemi” diye bu sisteme geçtiğimizde söylenen vaatler ve gerçekleştirenler ortada. İnanın, bunların tekrar oylanma şansı olsa milletimiz bunları reddeder. Bunları niye hatırlatıyorum? Bugün de o eşiklerden birini yaşıyoruz. Bakın, yapboz tahtasına çevrilmiş durumda yargı. Yaptığımızı “reform”, bozduğumuzu “reform”; bozup yaptığımızı “reform”; her yazıp çizdiğinizi, aklınıza her eseni “reform” olarak sunuyorsunuz. Değerli milletvekilleri, “reform”, “strateji” gibi, telaffuz edildiğinde, yazıldığında her şeyin çok güzel olacağını düşündüren bu kavramların, maalesef, sizin dönemde içinin ne kadar boşaldığını yaşayarak gördük. Bu sözlerin kullanılmasının ardından, Türk yargısının adalet sisteminin ve ülkemizin başına gelmeyen kalmadı açıkçası ama hâlâ ders alınmamış, bunu görüyoruz. 2010 yılındaki referandumu, değişikliği bugün Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan, dönemin Başbakanı, AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın cezbe hâlinde nasıl savunduğunu kendi sözlerinden aktarmak istiyorum. Diyor ki Sayın Erdoğan:

“12 Eylülde kaybeden, evelallah darbeciler, çeteler, hukuk dışı örgütlenmeler olacak. Tüm kirli ilişkilere, kirli senaryolara, çetelere, mafyaya, hukuk dışı kirli örgütlenmelere karşı çıktık. Demokrasi, özgürlük, hak ve adalet mücadelesini tercih ettik. Bugün de milletin oyuna, takdirine sunduğumuz Anayasa değişikliği de bu büyük Türkiye mücadelesinin bir neticesidir. Anayasa değişiklik paketinin içindeki maddeleri CHP, MHP ve BDP’nin üst yönetimlerinin, milletvekillerinin uykularını çok ciddi şekilde kaçırıyor. Bunlar, tıpkı “Midas’ın Kulakları” öyküsünde oldukları gibi yalnız kaldıklarında ya da kendi vicdanlarına ya da yakın arkadaşlarına bu pakete karşı çıktıkları için büyük rahatsızlık duyduklarını ifade ediyorlar. Aka kara demenin vicdanlar sızlattığını çok iyi görüyoruz. Hayırlı bir işe destek vermek yerine, köstek olmanın ne kadar bunaltıcı bir etki yaptığının görüyoruz. Yıllarca milletimizin özlemi olan değişikliklere, sırf AK PARTİ istiyor diye karşı çıkmanın ne kadar büyük travma oluşturduğunu açık ve net görüyoruz. Tabanlarının, vicdanlarının, akıl ve mantıklarının sesine kulak verdiklerinde ortaya çıkan dramatik tabloyu kendileri de tüm milletimiz de görüyor, anlıyor; neden hayır dediklerini, neden bu değişimin karşısında durduklarını, kendilerine de millete de izah edemiyorlar. Meseleyi şahsileştirmekten öteye gidemiyorlar. Biz bu millete hizmet yoluna başımızı koyduk, bu yola canımızı koyduk. Biz korkularla değil, ideallerle, ilkelerle, heyecanla, aşkla ve sevdayla siyaset yapıyoruz. O kuru sıkı tehditleri bize bir şey ifade etmiyor.”

Bakın, sonuç ne oldu? Söylenen bunlardı. Şimdi, Erdoğan, bu konuşmasını, 12 Eylül döneminde idam edilenlerin mektupları, Ahmet Kaya’dan Şafak Türküsü sözlerini tamamlayarak, hem ağladı hem de ağlatarak sergilediği oyunda sahneyi başarıyla kapattı. O dönemde bize de, referandum paketinin içine itiraz eden kesimlere söylenen onca ağır sözlerle ilişkin burada söyleyeceğim tek şey, keşke Erdoğan dediklerine haklı çıksaydı, bize o söylediklerinde haklı çıksaydı, Türkiye, demokratik ve özgür bir ülke olsaydı, muhalefet olarak bizler yanılısaydık, yanılısaydık da 15 Temmuzda 251 şehit, 2190 gazi vermeseydik.

Erdoğan'ın siyasette en başarılı olduğu konu malumunuz, kürsüden attığı tıratlar, döktürdüğü gözyaşları. İktidar partisine mensup o gözyaşlarının sahibi arkadaşlarımızdan bazıları da aramızdadır diye tahmin ediyorum. Fakat gözyaşlarıyla akıllarda kalan asıl kişilerden biri her dönem oynanan oyunda yardımcı oyunculuğu bırakmayan Bülent Arınç'tı ve tabii ki referandum sürecinde de gözyaşlarıyla akıllarımızda yer edinmişti. O Bülent Arınç, çeşitli konuşmalarında neler demiş, biraz da onlardan bahsedeceğim. Bakın ne diyor: "Türkiye, bugün, koşar adımlarla demokrasiye ve özgürlüğe gidiyor. Bu Anayasa'da çocuklar, bayanlar, özürllüler için pozitif ayrımcılık getiriyoruz. Bu Anayasa'da askeri yargıyı yerli yerine koyuyoruz. Bu Anayasa'nın 28 maddesinde demokrasinin geldiği en üst noktada gelişmeler ve ilerlemeler yapıyoruz. 12 Eylül Referandumu tarihi, Allah'ın bir lütfu. Bu tarihi biz koymadık, zaman müsait olsaydı da biz koysaydık, "Bak, şu adamlara, bunlar intikamdan başka bir şey düşünmüyorlar." denilecekti. Kadere bak; YSK aradı, bulamadı, 12 Eylül tarihini, referandum tarihi olarak belirledi. Bu işte bir hayır var, iki bayramı birlikte yapacağız, Ramazan Bayramı bitecek, son 12 Eylül'de darbeler, cuntalar, muhtarlar dönemini ebediyen kapatacağız. Artık, Türkiye'de kimse bir araya gelip de planlar yapma, meşru Hükümetleri devirme, ben seni beğenmedim git, seni istiyorum gel diyen demokrasi dışında müdahale, Balyozlar, kafes mafesler tarih olacak, Türkiye demokratik hukuk devleti olacak. Gerçekten demokratik, gerçekten laik, gerçekten sosyal bir hukuk devleti olacak."

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir diğer Anayasa değişikliği konusu olan ve yine Türkiye için çağ atlatacağı; ekonomiden sosyal, kültürel hayata kadar her alanda ülkeyi uçuracağı söylenen Nisan 2017 tarihindeki referandum. O dönemde Sayın Erdoğan, sistemi nasıl savunmuştu? Yine kendi sözlerinden aktarıyorum. Bu arada, ben, deminden itibaren söylediklerimle ilgili çok memnun olurum, söyledüğimin tersinde bir örnek, veri ya da konuşma varsa bunu da aktarırsanız biz de anlamış oluruz bunu. Ne demiş Sayın Erdoğan 2017 Nisanla ilgili: "Yeni sistem, demokrasinin ve cumhuriyetin temel niteliği olan güçler ayrılığını asla zayıflatmıyor, tam tersine daha da güçlendiriyor. Parlamenter sistemde Hükümet Meclis çoğunluğu içinden çıktığı için pratik yasama, yürütme aynı gücün kontrolünde oluyordu. Hükümetin cenahından gelmeyen hiçbir tasarının Meclisten geçme şansı yoktu. Hükümet ile Meclisin irtibatını koparıyoruz. Yeni sistemle Hükümetin bütçe dışında kanun tasarısı gönderme yetkisi bulunmuyor, kanun teklifi yetkisi sadece milletvekillerine ait. Dolayısıyla milletvekilleri ve Meclis tarihimizde ilk defa, kendi iradeleriyle yasama çalışması yapma imkânına kavuşuyor. Yargı da bu denge içinde çok daha sağlıklı çalışma imkânı bulacak. Yüksek yargı organlarının üye seçiminin bir kısmının Cumhurbaşkanı ile Meclis arasında dağıtılmış olması da bu dengeyi daha da güçlendiriyor. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle bu engelleri ortadan kaldırmayı hedefliyoruz. Yeni dönemde çözüm üreten devlet, sorun çözen devlet anlayışıyla çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Yeni sistemle bürokrasiyi azaltacağız, daha hızlı karar alacağız." vesaire vesaire. Şimdi, aradan geçen sürelerle bakıyoruz, bütün bu sözlerin -sonuçta istatistikler de ortaya çıkıyor- hepsi yalan oldu.

Bakın, 27'nci Yasama Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu gündemine gelen yasa tekliflerinin yüzde 99,46'sı AKP milletvekillerinden geldi. Mecliste AKP dışındaki 9 siyasi parti ve 7 bağımsız milletvekilinin verdiği hiçbir yasa teklifi komisyonda bile görüşülmedi. Mecliste 18 farklı ihtisas komisyonu olmasına karşın, her 5 yasadın 2'si Meclis Plan ve Bütçe Komisyonundan havale edildi. 27'nci Yasama Döneminde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'a ilgili bakanlar tarafından yanıtlanması istemiyle verilen toplam 6.035 soru önergesinden sadece 828'i süresi içinde yanıtlandı, 2.074'üne ise süresi geçtikten sonra yanıt verildi, 3.038 önergeye ise hiç yanıt verilmedi; güçlü yasama.

Ekonomi ne oldu? Ekonomi çakıldı. Bu yılın mayıs ayı verilerine göre Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte ekonomik verilerde yaşananlar şöyle: Dolar 4,70'miş 10 Temmuz 2018'de, Mayıs 2020 tarihi itibarıyla 6,8; avro 5,51'den 7,43; çeyrek altın 310 TL'den 621 TL olmuş, açlık sınırı 1.738 TL'den 2.374 TL'ye çıkmış, yoksulluk sınırı 5.662 TL'den 7.733 TL'ye, işsiz sayısı

-bunlar, resmî rakamlar- 3 milyon 531 binden 4 milyon 228 bine, kamu net borcu da 482 milyardan 693 milyar TL'ye çıkmış -ki bu sizlerin de kabul ettiği rakamlar- muhalefet tarafından bu rakamların çok daha üstünde rakamlar söyleniyor.

Halk, dün nasıl ki 12 Eylül 2010 referandumunun bedelini ağır ödemişse, bugün de Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bedelini en ağır şekilde ödemekte. Yapılan anketlerde sistemin daha fazla zarar vermeden değiştirilmesi ve güçlü parlamenter rejime geçilmesi talepleri bariz şekilde ortada duruyor. Şimdi gelelim yargının siyasallaşmasına, siyasetin yargısallaşmasına.

Değerli arkadaşlarım, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yarattığı en ağır tahribatların başında yargının tarafsızlığının ve bağımsızlığının yok olması gelmektedir. Burada açılan büyük yarık, siyasetin yargısallaşmasına neden olmuştur ki her gün bu konuda yeni olaylarla karşı karşıya kalıyoruz. Sadece iktidarın uygulamalarını eleştirdiği, haber yaptığı için hakkında soruşturma başlatılan, gözaltına alınan, tutuklanan vatandaşların, siyasetçilerin, gazetecilerin sayısı gün geçtikçe artıyor. Çok sayıda örnek de aktarabileceğimiz bu antidemokratik uygulamalardan partimizin mensubu 2 siyasetçiye yönelik olanları dikkatinize çekmek istiyorum. Daha geçen ay bu çatı altında büyük bir hukuksuzluk yaşandı; aralarında partimizin Milletvekili Enis Berberoğlu'nun da bulunduğu 3 milletvekilinin milletvekilliği, sarayın bir bürokratinin imzasıyla gelen yazı üzerine Anayasa'ya aykırı olarak düşürüldü. Anayasa'nın 83'üncü maddesinde yoruma tabi tutulamayacak açıklıkta "Tekrar seçilen milletvekili hakkında soruşturma ve kovuşturma, Meclisin yeniden dokunulmazlığını kaldırmasına bağlıdır." denmesine karşın Sayın Berberoğlu'nun milletvekilliği sona erdi. Hakkı, hukuku, adaleti bıraktık; sarıh olan bir kural bile yok sayıldı. Şimdi, Anayasa Mahkemesi Enis Berberoğlu'yla ilgili konuyu her an görüşebilir, gündemine almış durumda; hak ihlali verirse Meclis'te ne denilecek acaba?

Başka bir gelişme: İstanbul İl Başkanımız Sayın Canan Kaftancıoğlu'na yönelik yaşanan yargılama süreci... Yıllar öncesi attığı "tweet"ler bahane edilerek -asıl hesaplaşma İstanbul'un son yerel seçimlerde kaybedilmesinin hırsı- Canan Kaftancıoğlu dokuz yıl sekiz ay hapis cezasına çarptırıldı ve bu ceza, önlerinde dağ gibi dosya bulunan istinaf mahkemesinde birkaç ay içinde onandı. Sayın Kaftancıoğlu'nun suçlandığı "tweet"lerin daha ağırlarını atan, bugün iktidarın yandaşı gazetelerde çalışanlar hakkında tek bir işlem dahi, soruşturma dahi yürütülmezken muhalefet parti mensuplarına âdeta şecereleri çıkartılarak cezalar yağdırılmakta.

Bir diğer, yargının siyasallaşması örneği: Libya'da 2 MİT mensubunun şehit edilmesinin ardından, Oda TV ve diğer bazı yayın organlarında çalışan gazetecilere yönelik açılan dava, kimlikleri başta sosyal medyada olmak üzere yerel gazetelerde ve burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir milletvekili tarafından açıklanmasına karşın 7 gazeteci on yıla yakın davalarla, ceza istemiyle yargılanıyor. Genel Kurulda bu konuyu değerlendirirken şunu özellikle söyledim: Bir konu mahkemece incelenebilir; MİT mensuplarının deşifre edilip edilmemesi, biri açıklandığında tekrar açıklanıp açıklanamaması ama ortada ajanlığa ilişkin hiçbir delilin olmadığı görülüyor.

İkincisi: Şimdi, bakıyorsunuz, bunun temelinde ne çıkıyor? O gazetecilerin aynı zamanda iktidar içerisindeki cemaat ve tarikat örgütlenmeleriyle ilgili içli dışlı ilişkileri, yolsuzlukları anlattıkları kitapların olması. Bir yandan yargı eliyle düşünce ve ifade cezalandırılırken, siyasetçilere baskı kurulurken, diğer yandan iktidarın maşası konumunda bulunan sözde özerk kurumlar eliyle basına yönelik görülmemiş nitelikte cezalar yağdırılmakta.

Son olarak eleştiriler: Yayıncılık, araştırmacı gazetecilik yapan, milyonların izlediği Halk TV ile Tele1 kanallarına Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından dün akşam saatlerinde beş günlük yayın durdurma cezası verildi. Ülke TV'de açıkça tehditlerde bulunan, suç işleyen Sevda Noyan'ı sözleri

nedeniyle günlerce görmezden gelenler, hatta “Olayı kimsenin büyütmemesi gerekir.” diyerek küçültlen RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin’e buradan sesleniyorum: RTÜK Başkanlığına ek olarak, Halk Bankası Yönetim Kurulu üyeliğine atanmanın minnettarlığını mı ödüyorsunuz?

Tüm bunlar ve daha nice, Türkiye’nin basın özgürlüğü hem de hukukun üstünlüğü açısından uluslararası kıyaslamalarda son sıralarda yer almasının temel nedeni. Sınır Tanımayan Gazetecilerin 2019 yılı Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde Türkiye 180 ülke içerisinde 154’üncü sırada yer almakta. Dünya Adalet Projesi tarafından uluslararası düzeyde yapılan Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde 128 ülke içerisinde 107’nci sırada bulunuyoruz.

Şimdi, çarpıcı bir mesele daha var: Barolara ilişkin meseleyi konuşuyoruz. Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu’nun -insanların, tabii, fikirleri değişebilir, hayat görüşleri değişebilir ancak altı yıl içerisindeki dönüşümü gerçekten çok çarpıcı. Şimdi Avukatlık Kanunu’nu görüşüyoruz, toplanmamızın nedeni bu. Bu yanlışlar halkasına yeni bir halkanın eklenmemesi için başka bir dille meseleyi anlatmaya çalışıyoruz. Şimdi, burada alınacak karar gerçekten çok daha tehlikeli sonuçlar doğuracak. Teklifin içeriğini anlayabilmek için yine biraz geçmişe bakarak değerlendirmek lazım. Gözlemlediğimiz ve görüldüğü üzere, AKP Genel Başkanı Sayın Erdoğan’ın hoşlanmadığı kesimlerin başında hakkını arayan, hakkını savunan ve hak savunucuları gelmekte; bu, bir gün gazeteciler oluyor, bir gün siyasetçiler oluyor, gün geliyor avukatlar oluyor, değişmeyen tek şey hak savunucusu olmaları. Bir insan işini yaptığı için niye sevilmez, gerçekten ben anlamıyorum; bunu bilen varsa çıksın, anlatsın.

Şimdi, Türkiye’nin her anlamda özgürlüklerin kısıtlandığı bir ülke hâline dönüşmesine ramak kaldı. Sayın Erdoğan’ın avukat ve onların örgütleriyle arasının iyi olmadığına ilişkin akıllardaki, toplumun aklında kalan en kalıcı iz ne desek? Bugünkü yasa teklifinden önce, hatırlanacağı üzere bir olay yaşanmıştı: Tarih 10 Mayıs 2014, yer Danıştayın 146’ncı yıl dönümü dolayısıyla düzenlenen bir tören. Türkiye’de siyaset açısından tam bir skandala dönüşen, o dönem Başbakan konumundaki Recep Tayyip Erdoğan’ın, yanında Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı olmasına rağmen, ayağa kalkarak kürsüdeki konuşmacı Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu’na konuşmasındaki değerlendirmeleri nedeniyle “Edepsiz.” demesi olayı. Bu olay üzerinden altı yıl geçti, çok da uzun zaman değil aslında altı yıl. Erdoğan ve Feyzioğlu’nun son yıllardaki aşırı yakınlıklarını görünce, inanın, şaşmamak imkânsız. Başında bulunduğu örgütün tamamen itiraz etmesine karşın iktidarın yargıyla ilgili uygulamalarına destek vermekten geri durmayan, elleri patlayana kadar törenlerde Sayın Erdoğan’ı alkışlayan Feyzioğlu “Acaba altı yıl önce ne söylemişti?” diye bir an için kulak kesilmenizi tavsiye ediyorum. Bakın, çok kısa bir bölüm söyleyeceğim. “Daha birkaç gün önce -Sayın Feyzioğlu’nun konuşmasından aktarıyorum- 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü’ydü; gazeteciler, hür basın için ağızları bantla kapalı olarak yürümek suretiyle basına yönelik sansürü protesto ettiler ve tutuklu meslektaşlarına özgürlük istediler. Dileriz, bundan sonraki yürüyüşler protesto değil, kutlama yürüyüşleri olur. Hukuk devletinin tanımlayıcı unsuru olan hukuki güvenlik ilkesi, etkin bir idari yargı denetimi olmaksızın hayata geçirilemez. Hukukun üstünlüğüne inanan, insan onurunun korunmasını gözetken, şeklen değil, özde adalet dağıtmayı esas alan bağımsız ve tarafsız bir yargı, demokrasinin ve hukuk devletinin asli unsurudur. Böyle bir yargı, herkeste saygı uyandırır, hukuka uygun davranan herkese güven aşılar. Unutmayalım ki adaletin tecelli ettiği mahkemeler, hepimizin son sığınağıdır, umut kapılarımız bu kapıların kapanması, ihtiyaç hâlinde kolay kolay açılmaması ya da çok geç açılması, hukuk güvenliğini derinden sarsar. Başka bir deyişle, yargının adil davranmadığının yaygın kanaat hâline gelmesi, yurttaşların mahkemelerde haklarını alamayacaklarını düşünmeye, suçsuz olsalar bile mahkûm edileceklerinden korkmaya başlamaları durumunda, mülk yani ülke temelsiz kalır, siyasetin girdiği mahkemeden adalet kaçır; adaletsiz demokrasi olmaz. Demokrasilerde siyasi partiler iktidara, yargı tarafından denetlenmeyi peşinen kabul ederek talip olurlar. Elbette, bu denetim siyasi değil, hukuki

bir denetim olmalıdır. Şu hâlde yargının bağımsızlığı, tarafsızlığı, etkinliği, güvenilirliği, her insan için ekmek kadar, su kadar, hava kadar yaşamsal önemdedir. Yapılması gereken, yargıya, yargı dışı her türlü müdahaleyi önleyen, güvenilir bir sistemin kurulmasıdır. Bakın, bugün avukatlık mesleğinin sorunlarını çözecek, böylece 76 milyon insanımızın sahip oldukları hakları kullanabilmesini sağlamak suretiyle, birey olma mücadelesini başarıya ulaştıracak bir avukatlık kanununa acilen ihtiyacımız vardır. Böyle bir kanun, ancak Türkiye Barolar Birliği ve baroların öncülüğünde hazırlanabilir. Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, meslek odaları değildir; devletin üç erkenden biri olan yargı erkinin içinde kurucu unsur olan avukatların örgütlü gücüdür.” Bunları Sayın Feyzioğlu söylüyor. “Bu sebeple, baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin, Avukatlık Kanunu’nun 76’ncı ve 110’uncu maddelerinden kaynaklanan, hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak ve korumak görevi vardır.” vesaire...

Şimdi, bakıyorsunuz, gerek burada yaptığı konuşmanın sonunda, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne, internet ortamında yapılan yayınların düzenlenmesine, bu yayınlar yoluyla işlenen suçlarla mücadele edilmesi hakkında kanuna kadar yaptıkları atf ve burada yaptığı konuşmaya ve bugün geldiği nokta hakikaten çok çarpıcı. Şimdi, konuşmadan bugünüme ışık tutacak bazı bölümleri buradan paylaştım. Hızlı hızlı geçerek de paylaştım. Zaman itibarıyla, zamanı da tasarruflu kullanmak adına, çok önemli bir konu olduğu için böylesine uzun değerlendirme yapmak ihtiyacı hissediyorum, mümkün olduğunca özetledim. Şimdi, bakın değerli arkadaşlar, muhalefet partisi olarak bizlerin bile söylemediği, söylemekten gerisinde kaldığı bu açıklamaların, Sayın Erdoğan’ın yüzüne karşı söyleyen Metin Feyzioğlu, ellerini parçalarcasına Erdoğan’ı alkışlar durumuna gelmiş durumda. Şimdi, Avukatlık Kanunu’nda değişiklik teklifi...

Değerli milletvekilleri, teklife ilişkin değerlendirmelerle buradan birkaç şey söyleyeceğim ve konuşmamı tamamlayacağım. Söz konusu teklif, çoklu baro sistemiyle Türkiye Barolar Birliğindeki seçim yöntemini değiştiren iki temel içerik barındırıyor. Görüşmenin ilerleyen saatlerinde itirazlarımızı maddelerde detaylı şekilde ben ve partinin milletvekili arkadaşlarımda izah edecek, anlatacak. Bu aşamada genel çerçevedeki yanlışları dikkatinize sunmak istiyorum.

Avukatlık mesleği ve dolayısıyla barolar, bir meslek örgütü sınırlığındaki yapılar değildir. Net olarak gözükmektedir ki iktidar anlamamakta bu doğruyu, bunda anlamamakta ısrar etmekte, belki de işine geldiği gibi anlamak istemekte. Baro, tıpkı, Hâkimler ve Savcılar Kurulu gibi yargının bir kurumudur. “Yargı eşittir, savcı, artı yargı” formülü otoriter, despotik ve siyasi iktidarın adalet üzerine muktedir olduğu siyasi bir projedir. Bu siyasi projede savunma, sadece savunma yapma hakkıdır. Bu hak, her zaman çeşitli gerekçelerle sınırlandırılabilir. Yargıda baro diye bir kurumsal yapılanmaya yer verilemez. Savunma, kurumsal olarak yapılandırılmış bir örgütlülük içinde, avukatın yargılama faaliyetlerindeki işlevini ifade etmez. Savunma, görülen davada ileri sürülmüş bir hakkın dikkate alınması ya da alınmaması konusunda yardımcılık düzeyine indirgenir. Otoriter toplumlarda bunlar olur. Bu işi avukat yapsa da olur yapmasa da olur çünkü zaten savcı ve yargıç bunun gereğini yerine getirir. Yani yargılama faaliyetinde avukat dışlanır otoriter toplumlarda. “Yargı eşittir, savcı, artı avukat, artı yargıç” formülü otoriter, despotik ve siyasi iktidarın adalet üzerinde muktedir olduğu siyasi projenin panzehridir. Bu panzehrin otoriterizmi ve despotizmi alt edebilmesi için avukatın yargılama faaliyetindeki savunma işlevini, özgürce, bağımsızlığı yaşayarak ve dokunulmazlıkla donanmış olarak yerine getirmesi için savunmanın yargıda örgütlenmiş bir kurum olarak, savunma kurumu olarak yer alması olmazsa olmazdır. Bu kuruma işlev kazandıran yapı da barodur.

Özetle, baro meslek örgütü değildir, yargının en temel organı olan bir kurumdur, bir yapıdır. Bu konuda ikinci keskin belirme, bir kamu hizmeti yürütmeleri açısından avukatlar ve örgütleri barolar, kamu hizmetinde çift başlılık olamayacağı için parçalanamaz. Dolayısıyla çoklu sisteme tabi tutulamaz.

İktidar temsilcilerinin, özellikle bizim belediyelerin yürüttüğü hizmetlerde çift başlılık tartışması açarak hukuksuz işlem yapmaya tevessül etmeleri asıl burada sırtıtmaktadır. Barolar, Anayasa’da yürütmenin içinde, idarenin parçası olarak düzenlenmiş meslek kuruluşudur, hizmet yönünden yerinden yönetimdir ama kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütüdür, özünde kamudur. Ondan dolayıdır ki devlet de idari ve mali yönden denetler, ilgili bakanlık da üzerinde idari vesayet ve denetim yetkisini kullanır, aslında bakanlıkların ilişkili kuruluşlarıdır. O nedenle, kanuna dayalı finansmanı ve kamu gücünü kullanma yetkisine sahiptir. Meslek sahiplerine yönelik tüm yetkiyi haizdir. Bunun için, sivil toplum örgütü değildir, Anayasa’da vurgulandığı gibi kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütüdür. Bundan dolayı da kamu tüzel kişiliğine sahip olduğu bilinciyle davranılır çünkü kamu kurumu vesayetine sahiptir.

Konuşmamın girişinde, baroların anayasal kapsamdaki niteliğini aktarmış ve bu açıdan çoklu baro uygulamasının Anayasa’ya aykırılığına dikkat çekmiştim. Şimdi, teklifin savunuculuğunu yapan iktidar temsilcilerinin ağızlarından en çok duyduğumuz sözlerin başında baroların siyaset yaptığı söylemi gelmektedir. Burada, zaman zaman baro başkanlarının tasvip ettiğimiz, etmediğimiz açıklamaları olabilir. Bunlar, bütünüyle katıldığımız, katılmadığımız, siyaseten doğru bulduğumuz, hukuken yanlış bulduğumuz açıklamalar olabilir. Tartışmaların bir kısmını ben de tasvip etmiyorum ancak demokratik hukuk devletlerinde karşıt görüşlerin bazen sertçe olması da çatışması da o toplumların geleceği için aslında güvencedir. Bu tartışmalara benzetme yapmak gerekirse, bir evin duvarının sıvası döküldüğünde evin yıkılması sonucunu doğuracak adımlara çevirirsek bilin ki o çatı altında sizler de bizler de kalırız. Dolayısıyla bazı baro başkanlarına yönelecek siyasi eleştirileri temel alarak boralarımızın hepten mahvına sebep olacak, hepimizin zarar edeceği bir düzenleme içine lütfen girmeyelim. Baroların kuruluş ve niteliklerini içeren Avukatlık Kanunu’nun 76’ncı maddesi bu kurumlara yüklenen görevlerden birinin insan haklarını savunmak ve korumak olduğudur.

Dolayısıyla değerli arkadaşlar, çoklu baro sistemi 3 büyükşehrimiz için öngörülmekte; Ankara, İstanbul, İzmir. Bir kere bunun hukuken, mantıken haklı görülecek hiçbir tarafı yok. Amaç, iktidarın kontrol edemediği, seçimlerde kendisinin desteklediği grupların yönetimi kazanamadığı baroları susturmak. Bildiğiniz üzere, Ankara Barosunun yapılan son seçimlerinde öyle az oy kullanılmamış, mesela 18 binde 11 bin kişi oylamaya katılmış. İstanbul seçimlerinde birden fazla aday olmuş, oyların bölünmesinin sebebi o. Bu yüzdelere bir yere varamayız. Bakın, böyle varırsak sizlerin, AKP’nin ilk katıldığı seçimde, 2002 yılında, bu seçimlerde aldığınız oy oranı yüzde 34,28’di, Meclisteki temsil oranınız yüzde 67,1’di. Demokraside bu oluyor, o zamanki kurallar böyleydi, geldiniz o şartlarda yönettiniz.

Şimdi, aynı şekilde... Bakın, bu işte, bu bakış açısı işte, tam burada tam bir çifte standart var. Kendilerine gelince yüzde 10 barajını sonuna kadar suistimal ederek demokrasi içerisinde, demokrasiye uygun olarak görülüyor. o yıllar itibarıyla haksız sandalye elde ediliyor. Bugün baroları aslen koltuğun altına almak amacıyla önümüzde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Başkanım, kapandı.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ben kapatmadım, demek ki bir saat olmuş.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Mikrofon dayanmamış olabilir.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Olabilir.

Bitiriyorum, az kaldı.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Durmak yok, yola devam.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Benzer bir hesap CHP için de geçerliydi.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – İyisini yapmak lazım, doğru.

Şimdi, aynı şekilde Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde öngörülen yüzde 50+1 sistemi de bu öneriyi getirenler açısından sorunlu bir sistem olarak görülebilir çünkü yüzde 50+1’i alan, ülkeyi sorgusuz, sualsiz beş yıl yürütüyor; yüzde 49,9’u alan evinde oturuyor. Şimdi, bu barolarda iktidar bloğundan aday olan kişi açısından, destekçileri açısından bakınca evde oturuyor, Meclis seçimi ayrı. İktidar bloğunun desteklediği baroda birlik ve milliyetçi avukatlar grubu –açıkçası- iş başında olsaydı böyle bir değişiklik de olacak mıydı? Hiç zannetmiyorum.

Değerli arkadaşlar, bunun sonucunda ne olacak? Gelelim sadede. Ben size söyleyeyim: Artık bu düzenlemenin doğuracağı yegâne sonuç; Türkiye’de etnik, mezhebi, uçlara kaymış baro gruplarının oluşumlarına kadar birçok yapısal değişiklik olacak. AKP’li, MHP’li, CHP’li, HDP’li, İYİ PARTİ’li dünya görüşüne sahip barolarla sınırlı kalmayacak, bir süre sonra suçlamalar şöyle olacak: “FETÖ’cü”, “PKK’lı”, “Hizbullahçı”, “İŞİD’ci” vesaire gibi suçlamalar gelecek, yargılama süreçlerinde bu bloklaşma hâkim olacak; zaten altı oyulmuş, bağımsızlığı yok edilmiş, taraflı hâle getirilen yargı sistemi hepten kaybedecek. Mahkemelerin aldığı karar doğru da olsa vatandaş, “Ben şu avukatla gittim, o avukatla gelseydin böyle olurdu...” diyecek, karar alan avukat “Ben bu baroya mensubum, ondan böyle aldım.” diyecek. Güven, olduğu gibi mevcut düzenin, yüzde 20’nin çok daha altına inecek.

Şimdi, avukatların asıl sorunlarıyla konuşmamı bitireceğim. Türkiye’de, avukatlar, daha mesleklerinin başında ağır staj şartlarına, savunma hakkının engellenmesine ve olumsuz ekonomik koşullara kadar kronikleşmiş onlarca sorunla boğuşuyor.

Ben, şimdi, son birkaç cümleyle şunu ifade edeceğim ve konuşmamı tamamlayacağım, birkaç örnek vereceğim size: Bakın, benim nazarımda da birçok insanın nazırında da 3 tane çok çok kıymet verdiğimiz meslek vardır; bunlar: Öğretmenlik, hekimlik ve avukatlıktır. Çünkü bu 3 meslekle insan hayatına derinden tesir edersin. Öğretmene geleceğimizi teslim ederiz; hekime canımızı, sağlığımızı teslim ederiz; avukata malımızı ve özgürlüğümüzü emanet ederiz. Savunma hakkının temsilcisi olarak yargının 3 sacayağından 1’i olan avukatlığın, bugün diğer meslek gruplarında olduğu gibi birçok sorunu var, bu sorunların önemli bir kısmı da yapısaldır. Dolayısıyla, bu sorunları çözmek lazım.

Bakın, bugün, ülkemizde toplam üniversitelerin aşağı yukarı yarısı vakıf üniversitesidir. 74 üniversitede aktif hukuk fakültesi var. Bu fakültelerin 2019 kontenjan sayısı 16.340, yerleşen öğrenci 15.721. Burada baktım kapasitenin üçte 2’si devlet üniversitelerinin yani acaba vakıf üniversitesi çok ondan mı böyle şişmiş diye, hâlbuki devlet üniversitesi üçte 2’yi kaplıyor ve Türkiye’de hukuk fakültelerinde öğrenim gören lisans öğrenci sayısı 79.412, geçen sene mezun olan öğrenci sayısı 14.779. Peki, baktım, acaba akademik personelimiz ne kadar var diye -çok üzücü arkadaşlar- 521 profesörümüz var, 293 doçent var, 1.079 doktor öğretim üyesi var, 89 öğretim görevlisi var, 1.924 araştırma görevlisi olmak üzere toplam 3.906. Yani profesör sayısı, doçent sayısı özellikle içler acısı. Tablo falan var, onu söylemeyeceğim. Yani o kadar düşük ki benzer ülkelere baktığımızda bu kadar öğrenci, bu kadar... “Stajları düzelteceğiz.” diyoruz; bu, gerekçelerden biri olarak yazıyor ya, sorunun temeli bu değil, temeli bu sistem; bunun düzelmesi lazım.

Şimdi, hoca başına 40 öğrenci düşüyor Türkiye’de. Buraları da hızlı geçiyorum, yine bakılır gerçekten çok kötü bir durumdayız. Belli ki bu derslerin dört yıla sıkıştırılması da problemli yani mevzuat ezberine dayanan bir eğitime yol açıyor; hukuk felsefesi, hukuk sosyolojisi, edebiyat, mantık gibi çok önemli dersler arka plana bırakılıyor, bazı hukuk fakültelerinde bu derslerin müfredatta bile yer almadığını görüyoruz. Diğer taraftan hukuk fakültelerinde hukuk dışı derslerin varlığı da çok çok az. Ekseriyeti itibarıyla iletişim becerilerini, ekonomik analiz yapmayı, finansal tablo okumayı öğretmeyen; analitik düşünme ve muhakeme yeteneği geliştirmekten uzak, bilgi teknolojilerindeki

değişim ve gelişimlerin öğrenciye yeterince aktaramayan bir eğitim modeliyle karşı karşıyayız. Batı'da bazı ülkelerde tıp, hukuk gibi alanlara ikinci üniversite olarak girildiğini hepimiz biliyoruz yani önce bir üniversiteden mezun olduktan sonra avukat olmak isteyenler hukuk fakültesine kaydolmakta, mezuniyet sonrasında da ciddi baro sınavlarına girebilmektedir. Bu yöntem, belli bir fikrî olgunluk gerektiren hukuk mesleği için kanaatimce de yerindedir ama bunun ülkemiz gerçekleri karşısında uygulanması şimdilik zor gözükmemektedir mevcut kadroyu düşündüğünüzde.

Son olarak şunu söyleyeceğim değerli arkadaşlar: Şimdi, beş yıldır bu Komisyon'da görev yaptığımı biliyorsunuz. Konuşmak için konuşmuyorum, hazırlanıp burada, bu düşüncelerimi ifade etmek istedim, bazılarını da özetledim, geçtim, belki aşamalarda söyleyeceğim ama bunun bir nihayete erdirilebilmesi için burada yaptığımız işi doğru bir zemine oturtabilmemiz için partizan bakış açısından, slogan cümlelerden, geçmişten ders almak dışında geçmişle hesaplaşma yarışına girmekten kaçınmak gerektiğini düşünüyorum. Tarihten husumet çıkarılmaz; geçmişteki örnekler üzerinden, varsa yanlış örnekler üzerinden bugünü savunmayalım; bugüne bakalım. Ben geçmişten, yakın tarihimizden, birkaç sene öncemizden örnekler verirken söylediklerimizi, yaşadıklarımızı ve gerçeklerimizi ortaya koymak adına bu konuşmayı yaptım. Dolayısıyla, bu doğru bir iş değildir, bundan vazgeçin. Baroları bölmeyelim, çoklu baro uygulaması bu işe ciddi zarar verecektir.

Barolar Birliğinin delege yapısına gelince, yani Türkiye'nin sosyoekonomik şartlarını düzeltelim. Türkiye'nin bütün illeri birbirinden güzel. 81 ilde eşit nüfus dağılımı, benzer nüfus dağılımı olsun; millet ekmek kapısı için büyükşehirlerle yığılmasın, avukat sayısı artmasın. Bunun başka bir çözümü yoktur. Bu şekilde yapılacak bir düzenleme daha fazla hakkaniyet dışı olacaktır.

Ben, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, sabrınız için teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Emre, çok sağ olun.

Sayın Öztürk, buyurun.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adalet Komisyonumuzun değerli üyeleri, meslek kuruluşlarının kıymetli temsilcileri ve bürokratlar; uzun süredir kamuoyunu meşgul eden ve bazı barolar tarafından yanlış tanıtılmaya çalışılan, özünde ise baro yönetimlerinde demokratik temsili ve yapıyı öngören, beklenti dâhilindeki Avukatlık Kanunu'nda gelişmiş düzenlemeleri içeren 28 maddelik kanun teklifimizin görüşmelerine başlıyoruz.

Saygıdeğer Komisyon üyeleri, bilindiği üzere, ülkemizdeki meslek kuruluşları amaç ve işlevlerinden tutun da kuruluş usulü, hukuki ve idari statüleri gibi birçok farklı kriterlerde, birbirinden farklı şekillerde kurulmakta ve faaliyet göstermektedirler. Baktığımızda, Dernekler Kanunu'na göre kurulmuş dernekleri, Sendikalar Kanunu'na göre kurulmuş sendikaları Anayasa'mızın 135'inci maddesi uyarınca özel kanunlarla kurulan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve söz konusu kuruluşlara benzer nitelikte, diğer, çeşitli mevzuat hükümlerine göre kurulmuş meslek kuruluşlarını da görmekteyiz. Özellikle kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile bunların üst kuruluşları hukuki ve idari yapıları, teşkilatlanma ile yönetim biçimleri, üyelerine ve kamuya yönelik genel faaliyet ve hizmetleri, devletle ilişkileri, siyasetle münasebetleri, mali kaynak ve harcamaları ile ekonomik, sosyal ve siyasal alandaki etkinlikleriyle gündeme gelmekte ve kamuoyunda tartışma konusu olmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, ülkemizin demokratikleşmesi konusunda aldığı mesafeyle paralel olarak kişisel haklar, piyasa ekonomisi, rekabet, sivil toplum, özgürlükler, katılımcılık, hesap verebilme gibi değerler hemen her alanda talep edilir hâle gelmiş ve bu kapsamda kamu kurumu niteliğindeki meslek

kuruluşlarının mevcut durumları da tartışılır bir hâl almıştır. Tartışılır bir hâl almıştır dememin sebebi, tarihimize baktığımızda, mevcut, sorunlu ve tartışılan yapının geçmişinin Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerine kadar uzanmasından kaynaklandığını görüyoruz. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu sonrasında da Osmanlı'dan tevarüs edilen yapı esas olarak korunmuş ve zaman içerisinde yeni bir hüviyet kazanmıştır. 3 Nisan 1924 tarihli Muhamat Kanunu'yla birtakım iyileştirmeler yapılsa da özellikle 1950 sonrası dönemden bu yana sürekli hasıraltı edilmiş sorunlar birikmiş durumdadır. Dolayısıyla, bu kuruluşları yalnızca hukuki nitelikleri, idari statüleri ve örgütlenme biçimleri bakımından değil; siyasi işlevleri, faaliyetleri ve nitelikleri bakımından da değerlendirmek gerektiğini düşünüyoruz. Yapılan araştırmalara göre bugün hâlen alternatif teşkilatlanma önündeki anayasal, yasal kısıtlamalar meslek kuruluşlarının üyelerine ve kamuya sundukları hizmet ve faaliyetlerine yönelik memnuniyetsizlik, üye ödentileri ile belge ve hizmet karşılığı alınan ücretlerden kaynaklanan şikâyetlerin varlığından söz edilebilmektedir. Aynı zamanda, bu kuruluşların organ seçimlerinde yaşanan sorunlar ve bunun sonucu olarak kimi kuruluşlarda yönetim organlarının, meslek mensuplarının çoğunluğunu temsil etme kabiliyetini yitirmiş olması ve bu kuruluşlardan bazılarının belli ideolojik ve çıkar gruplarının nüfuzu altında bulunması da kamuoyuna yansıyan eksikliklerdir. Bu kuruluşlarda yönetimde çoğulculuk ve katılımcılığın sağlanamaması, organların teşekkülü ve işleyişte demokratik esaslar yerine oligarşik ve bürokratik yaklaşımların öne çıkması hesap verebilirlik, saydamlık ve raporlama konusundaki boşluk ve yetersizlikler de kuruluş üyeleri tarafından dile getirilen şikâyetler arasındadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, kanun teklifimize muhalefet eden baroların kendilerini haklı gösterebilmek ve taraftar toplayabilmek adına kanuni görev tanımlarının dışında hareket ettikleri, tüzel ve gerçek kimliklerini ayırt edemedikleri, teyit dahi edilemeyecek gerçek dışı söylemlere sarıldıkları görülmektedir. Örneğin; “Çoklu baroyla barolar siyasallaşır.” deniliyor. Zaten şimdi, barolar siyasallaşmamış mıdır? Görev alanlarını unutup yönetime yön çizmeye çalışan, muhalefet partisi gibi davranan, hatta ve hatta Diyanet İşleri Başkanının dinî değerlerimizle ilgili sözlerini aşağılayacak kadar ülke gerçeklerine yabancılaşmış baro yönetimleri yok mudur? Önümüzdeki mevcut kanun teklifimiz baro yönetimlerinin cüzi oylarla oluşmasını engellemektedir, daha az sayıda üyelerle daha dinamik bir yapı öngörülmektedir.

Saygıdeğer meslektaşlarım, eğer burada söylenmesi gereken baroların Anayasa ve yasada yer alan görevlerini icra etmek, avukatlık mesleğinin ihtiyaç duyduğu talep ve sorunların çözümü noktasında çaba göstermek yerine, siyasi ve ideolojik çatışmaların merkezi hâline gelmeleri değil midir?

Bir başka eleştiri: “Avukatların bağımsızlığı azalır, mesleğin kalitesi düşer.” Değerli meslektaşlarım, önümüzdeki kanun teklifi baroları bir yere bağlamıyor, yasal düzenlemede mesleğimizin kalitesini düşürecek bir unsur da yok, tam tersine uzun zamandır beklenti ve talepleri karşılayan yeni düzenlemeler var. Üstelik yeni kurulacak barolar da Barolar Birliğine bağlı olacak ki kurulabilirse. Zaten şu an ki durumda mevcut yönetimden memnun olan avukatlar, yeni bir baro kurma gereksinimi duyacaklar mı duymayacaklar mı bilemiyoruz. Eğer avukatlar mevcut baro yönetiminden memnunsalardı zaten yeni baro kurma gerekliliği ve zorunluluğu da hissetmeyecekler. Çünkü 2 bin sayısı az bir rakam değildir, avukatların da entelektüel kapasitesini ve birikimini de küçümsemek lazım. O bakımdan 2 bin avukatı bir araya getirecek bir yapı teşekkülü oluşabiliyorsa onlar da mevcut baro yönetimlerinden muhtemelen memnun değillerdir veya memnunsalardı kurmasınlar yani memnun değillerse kurabilirler. Biz sadece bunun önünü açıyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz de iktidardan memnun değiliz.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Diğer taraftan “Baroların gücü kırılıyor.” deniliyor. Barolar gücünü üye sayısından veya baro başkanının koltuğundan değil, hukuki mevzuatından ve adaletli temsilden alırlar. İşte teklifimiz de tam da bunları sağlamaya yönelik düzenlemeler içermektedir.

“Bağımsız ve özgür savunmaya ket vurulacak.” tezi de gerçekten kamuoyunu yanıltmaya yönelik mesnetsiz bir söylemdir. Hangi avukat arkadaşımız baroya üye olduğu için mahkemede savunmasını yapamayacaktır? Üye olduğu baro tercihi ile mahkemelerde yaptığı savunmanın birbiriyle bağlantısı nasıl kurulabilecektir? Bunu da anlamış değiliz. En önemlisi de...

(Gürültüler)

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Bir dinler misiniz arkadaşlar? Önce bir dinleyin, sonra cevap verirsiniz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar müdahale etmeyelim.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – En önemlisi de kanun teklifimize muhalefet eden baroların tüm üyelerinin, yönetimlerinin gerçekleştiği muhalefete katılmaması, görüşlerini benimsememesidir. Söz konusu bu durum bile mevcut baro yönetimlerinin kendilerini yönetim anlayışından dolayı “check” etmek için önemli bir demokratik göstergedir. İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyükşehir barolarının seçimlerine katılımın düşük olmasının araştırılması ve katılımın yükseltilmesi konusunda bugüne kadar tedbir gerektirilmemesi ilginçtir. “Demokrasi” ve “adalet” kavramlarını çok sık kullananların, yönetim seçimlerine katılım düşüklüğü konusunda sessiz kalmaları düşündürücüdür, demek ki memnuniyet az katılım yönündedir.

MURAT EMİR (Ankara) – On sekiz yıllık iktidara sorun, siz o soruyu.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Saygıdeğer komisyon üyeleri, Türkiye’de 2020 itibarıyla en çok üyesi bulunan baroların 46.052 üyeyle İstanbul, 17.598 üyeyle Ankara, 9.612 üyeyle İzmir, 4.757 üyeyle Antalya, 3.757 üyeyle Bursa ve 3.059 üyeyle Adana olduğu görülmektedir. Tam da bu noktada daha önce hazırlanan rapor ve araştırmalardaki tespiti bir kez daha hatırlatmakta yarar görüyorum. Barolar Birliği Genel Kurulu için İstanbul, Ankara ve İzmir delegelerinin toplam delege içindeki payı, bizim hesaplamalarımıza göre yüzde 41 düzeyindedir. Buna karşın, Doğu ve Güneydoğu’da yer alan 20 il toplamda ancak 43 delegeyle Barolar Birliğinde temsil edilmektedir. 20 ilin Barolar Birliğindeki payı ise sadece yüzde 13’ler düzeyindedir. Bu rakamlar dahi ortadaki adaletsizliği ortaya koymaktadır. Hâlen meslek odaları ve üst yönetimlerinde üyelerinin temsiliyet sorunu bulunmaktadır.

Bugün, özellikle, İstanbul gibi büyük bir şehrimizde 46 bin üyenin bulunduğu baronun seçimlerine neredeyse yarısı kadar üye katılmakta, bu katılımın da yaklaşık yüzde 20’sine tekabül eden bir oyla sadece 8 bin oyla, 40 bin üzerinde 50 bine yakın üyenin temsil edildiği ifade edilmektedir; bu şekilde yüzde 20 oyla seçim kazanılmaktadır. Dolayısıyla, bu durumda büyükşehir barolarını çıkaran seçimlere katılım sayısını yükseltmek, dolayısıyla temsil oranını arttırmak konusunda bugüne kadar önemli bir girişim de kamuoyuna yansımamıştır. Ortada baro ve diğer meslek kuruluşlarının üyeleri tarafından dile getirilen çok sayıda şikâyetler, memnuniyetsizlikler vardır. Bugün, görüşmekte olduğumuz kanun teklifimize muhalefet eden barolarda söz konusu memnuniyetsizlikler hakkında çözüm önerilerini göremiyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İçeri alsanız belki görürsünüz.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Saygıdeğer komisyon üyeleri, dile getirdiğimiz tespitler ve eksiklikler esasında kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile kanunen bu kuruluşlara üye olmak durumunda kalan meslek mensupları arasında yaşanan kopuşa da işaret etmektedir. Nitekim meslek mensupları, üyesi bulundukları kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu dışında ayrıca

dernek, vakıf veya platform, grup, inisiyatif olarak bir araya gelerek mesleklerin ihtiyaçlarını, taleplerini dile getirmelerinden de görülmektedir. Diğer taraftan, gerek Devlet Denetleme Kurulunun gerekse diğer kuruluşların konuya ilişkin araştırma ve inceleme raporlarında bahsetmiş olduğumuz eksiklikler yıllardır dile getirilmektedir.

Şimdi, önümüzde büyükşehir barolarının, Anadolu baroları üzerindeki tahakkümüne son verilmesini öngören teklifimiz avukatlık mesleğinin onuru ve saygınlığını daha da yukarılara çıkarmayı hedeflemektedir. Diğer taraftan, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında mevcut eksiklikleri giderecek, yönetimlerine katılımcı ve çoğulcu demokrasiyi ve adaletli temsili güçlendirecek bir düzenleme vardır.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Anadolu barolarını bir dinleyin, istemiyorlar bu düzenlemeyi, Anadolu baroları istemiyor bu düzenlemeyi.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Arkadaşlar, size destek veren, sizin grubunuza destek veren barolar yönetimlerinden memnunsanız evvel ifade ettim- kimse baro kurmaz zaten, memnun değilse kurabilirler; onun önünü açıyoruz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – 80 baro başkanı buna karşı.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Anadolu baro başkanları istemiyor “Sizin grup, bizim grup” diye bir şey yok. Avukatlar istemiyor, baro başkanları istemiyor. Sayın Başkan, “Sizin grup, bizim grup.” diye bir şey var mı ya? Yani bu resmen bölücülüktür.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Müsaade edin bir konuşalım ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, arkadaşlar müdahale etmeyin. Konuşmacıyı dinleyelim Sayın Köksal. (Gürültüler)

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Etsinler ya!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir dakika... Zeynel Bey konuşurken bir kişi müdahale etti mi burada? Dünyanın lafını söyledi. Dinleyin, arkadaşlar ayıp ediyorsunuz yani!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bir saat çıt sesimiz çıkmadı, burada bizim sözcümüz konuşuyor rica ederiz ya.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Lütfen arkadaşlar...

Sayın Öztürk devam edelim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – O, sizin sözcünüz, siz niye konuşuyorsunuz?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ne savunuyorsunuz, ben bu partinin Grup Başkan Vekiliyim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Efendim, kendisini savunamıyor mu?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Ne münasebet! Ne demek ya, ne demek istiyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Öztürk, siz buyurun.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Bir dakika, konuşmayın ya!

Arkadaşlar, Milliyetçi Hareket Partisinin milletvekili ne konuşacağını bilir, Milliyetçi Hareket Partisinin milletvekilleri sizden akıl alacak durumda değildir, herkesin aklı kendisine yeter. Bekleyin, dinleyin, bakın, ben Zeynel Bey'i bir saat on dakika dinledim; hepinizi de saygıyla ve edeple dinledim. On dakika konuştum, on birinci dakikada hemen başladınız. Lütfen müsaade edin, bir iki dakika konuşmam vardı, bitirdikten sonra cevabınızı verirsiniz. Demokrasi bu işte.

Şimdi, büyük şehir barolarının Anadolu baroları üzerindeki tahakkümüne son vermesini öngören teklifimiz, avukatlık mesleğinin onur ve saygınlığını daha da yukarı çıkarmayı hedeflemektedir.

Diğer yandan, kamu kurumu niteliğindeki bu meslek kuruluşlarında mevcut eksiklikleri giderecek yönetimlerinde katılımcı ve çoğulcu demokrasiyle adalette temsili güçlendirecek bir düzenleme vardır. 28 maddeden oluşan düzenlemeyle İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerimizde ve tabii, illerimizi de kapsayacak şekilde avukat sayısı 5 binden fazla olan illerde 2 bin avukat bir araya gelerek 2'nci, 3'üncü veya 4'üncü bir baroyu kurabilmesi imkânı öngörülmektedir. Üye sayısı fazla olan illerimizde her baroya 5 bin avukat için ilave bir delege ve temsil imkânı sağlayan teklifimiz kuruluş tarihine bakılmaksızın 2020 yılının Ekim ayının ilk haftası baro organlarının seçiminin, aralık ayında da Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun yapılmasını düzenlemektedir.

Yine, genç meslektaşlarımıza ilk beş yıl yüzde 50 indirim sağlayan teklif... Avukatlarımızın kıyafetleri konusunda bir ayrımcılığa tabi tutulmaması da öngörülmektedir.

Yine, kanun ve adaletten yana olan hukuk insanları her şartta adaleti gözetmelidir. Kanun teklifimize karşı olanların adaleti temsil yönünde bir tekliflerinin olmaması da manidardır. "Mevcut düzen bozulmasın." mantığıyla kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarımızda gelişme sağlanamayacaktır. Bu bakımdan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarımızda önemli düzenlemelerin yer aldığı kanun teklifimizle barolarda daha güçlü, daha gayretli ve hakkaniyetli yönetimlerin yer alacağı öngörülmektedir.

Cumhur İttifakı'nın her alanda reform niteliğindeki adımlarının güçlü bir şekilde yer alması için çalışma azmimizi sürdüreceğimizi belirterek Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlar, bundan sonra istediğiniz cevabı verebilirsiniz.

Başkanım, benim konuşmam bu kadar; teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, çoklu baro ve barolar... Avukatlık Kanunu'nu ciddi bir şekilde değiştiren taslağa ilişkin geneli üzerinde grubumuz adına söz aldım.

Bir yasa neden yapılır? Yasama organının işlevi nedir? Yani bir memlekette, dünyanın herhangi bir yerinde ve ülkemizde tabii ki Türkiye'de yasama organının yasa yaparken hareket ettiği noktalar nelerdir? İhtiyaç, talep, sorun, bir yeri düzenleme... En esaslı mesele de o ilgili kesimi yani -burada baroları konuşuyoruz, avukatları konuşuyoruz; 150 bine yaklaştı- baroların, avukatların ve yargının sorunlarına dair çözüm önerileri tartışılmasıdır önümüzdeki konuyla ilgili söylüyorum. Diyelim ki çocuk haklarına dair bir yasa yaparken nereden hareket ederiz? Çocuk haklarına dair uygulamada hangi sıkıntılar var? Çocuklar hangi haklarını kullanamıyor? Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne uyarlı olmayan hangi meselelerimiz var? Biz çocukların yüksek yararını korumak için mevzuatta ne gibi değişiklikler yaparız? Örneğin, bunu önümüze koyarız, komisyonlar bunun üzerine bir lokal konu belirler ya da tamamen yasayı değiştirir. Kadın haklarıyla ilgili, mesela, diyelim ki kadın örgütleri, Türkiye kadın hareketi son yıllarda önemle ve özenle şunu söylüyor: "Cezayı artırmak çözüm değil, var olan cezaları uygulayın." diyorlar. Düşünün, kadın hakları için hayatını ortaya koyan, mücadele eden kadınlar bunu

söylüyor artık. Ben de bir kadın hakları savunucusu olarak cezaların artırılmasının yetmediğini, caydırıcı olabilmesi için mevcut kanunların objektif, adil bir yargılamayla tarafsız uygulanması gerektiğini savunurum mesela. Şimdi, buradan neye gelmek istiyorum? Yani, yasa koyucunun ihtiyaçları tespiti ve en önemlisi o alanda var olan sosyolojik, kültürel ne dersiniz deyin, hangi bilim disiplinine göre söylerseniz söyleyin bir talep, bir ihtiyaç, bir zorunluluk ortaya çıkar ki bir düzenleme, onun üzerinden bir yasa yaparız yani önümüze gelir, düzenleriz. Bu, ekonomiyle ilgili de öyledir, tarımla ilgili de öyledir, KİT'lerle ilgili de öyledir; bu, tüm Meclis komisyonları için öyledir. Anayasa'yla ilgili niye değişiklik yapılır? Anayasal olarak bazı hükümler hani artık günün koşullarına, çağın koşullarına uyarlı hâlden çıkmıştır, yeni bir ihtiyaç ortaya çıkmıştır; daha iyi bir yönetim, daha demokratik bir yönetim, yurttaşların daha özgür hissedebileceği bir yönetim -anlayışa göre değişir- için Anayasa değiştirilir örneğin.

Şimdi, önümüzdeki kanun teklifine geleyim -bunu uzatmayayım, çok uzatabilirim ama uzatmayayım- kimin ihtiyacı var? Bu barolara ilişkin “çoklu baro” dediğimiz, temsil sistemini değiştirdiğimiz -başka ayrıntılara girmeyeceğim, onlara zaten maddelerde ayrıntılı gireceğiz- burada ne konuşulur, savunmanın öznesi kimdir? Avukatlar. Avukatların örgütü neresidir? Barolar. Bu sorunları en iyi kim bilir? Avukatlar ve barolar yani doğaldır bu. Ben bir avukat olarak -burada birçok meslektaşım var- benim sorunlarım ne -biraz sonra geleceğim- avukatların sorunları ne, şu anda yargıda savunmanın sacayağının sorunları ne, biz nasıl çözeriz? Yani buna ilişkin iktidar da muhalefet de sivil toplum da barolar da aslında...

(Uğultular)

MERAM DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkan gerçekten sohbet ediliyor, zaten pandemi var, sohbet etmek isteyen arkadaşlar rica ediyorum, dışarıda sohbet etsinler yani yüksek sesle sohbet konuşana da saygısızlık yani.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, sessiz olalım, kendi aramızda sohbet etmeyelim, sohbet etmek isteyen arkadaşlarımız salonda yerimiz var, orada canlı yayılımız da var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dinlemek istemeyen dışarı çıkabilir, sonuçta dinlemek zorunda da değil, bu gönüllü bir iş neticede.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, devam edin Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, burada baroların böyle bir talebi yok bu konuya ilişkin, diğer taleplerini söyleyeceğim. Yani “Bizi bölün. demiyorlar, “Bizim temsil sistemimizde bir sorun var.” demiyorlar, vallahi şu şu şu meselelerde -kanunun konusu olan meseleleri söylüyorum- böyle bir talep yok; başka talepleri var ama biz -“biz” derken tabii ki muhalefet değil- iktidar diyor ki “Ya ben düşündüm taşındım, vallahi baroyu böleceğim, böleceğim.” “Ben temsil sistemini değiştireceğim.” Neden? Senin muhatabın 80 baro, bir de Türkiye Barolar Birliği. Şimdi 80 baronun çatı kuruluşu nedir? Türkiye Barolar Birliği. Barolar olmazsa Türkiye Barolar Birliği olabilir mi? Hayır. Yani Türk Tabipleri Birliği, tabipler odaları olmazsa olur mu? Olmaz. Yani bu bir aygıttır, bir şema olarak düşünelim bunu. 80 baro diyor ki -en son 78'e düşmüş galiba- “Ben bu yasayı istemiyorum.” diyor, “Ben buna karşıyım.” diyor. Haftalardır sokaklarda, mitinglerde, alanlarda, televizyonlarda, sosyal medyada bas bas bağıryorlar; diyorlar ki: “Ben böyle bir yasa istemiyorum. Bu demokratik değil.” “Bu, avukatları böler.” Vesaire, geleceğim oraya. Şu anda kapıda...

Ben bir hukukçu olarak şu anda samimiyetimle söylüyorum, canım yanıyor, çok canım yanıyor çünkü avukatlar dışarıda bekliyor; baro başkanları Meclis kapısının önünde bekliyor ya, böyle bir tarihî döneme çıktık, bu kadar utanacağımız bir tarihî ileride hepimiz hatırlayacağız. Ya bu Meclisin içine

değil 50 kişi, binlerce kişi sığar ya. Bahçesi var, lokantası var yani bunu şu saate kadar çözemedik. Yarın miting var, yarın miting var; mitingi Ankara valiliği yasakladı. Evet, barolar istemiyor, avukatlar istemiyor, ezici çoğunluk istemiyor ama iktidar ve tabii ki MHP birlikte diyorlar ki: “Hayır, biz bunu geçireceğiz.” Bir inatla, bir kararla, başka bir arka planla, başka bir tahayyülle önümüze geldi; ya dün HMK’yı görüşüyorduk, pat diye ara verildi. Neymiş? Bu daha acılmış. Yahu aciliyeti ne?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Arka plan ne olabilir?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Ben anlatacağım.” diyorum. “Arka planını ben anlatacağım.” diyorum, ben birazdan anlatacağım yani niye böyle bir şey istediniz onu anlatacağım. Şu anda mevcut tabloyu objektif değerlendiriyorum.

Şimdi, bu tabloda avukatların eylem yapması yasaklanıyor, miting yapmaları pandemi gerekçesiyle –saçma sapan bir gerekçe- yasaklanıyor, Ankara’ya giriş yasaklanıyor; vekiller pandemiyle baş başa. Daha da ilerisini söyleyeyim, Maliye Bakanı ve Turizm Bakanı bugün Almanya’ya gittiler “Bize turist gönderin.” diyorlar. Bugünün flaş haberi: “Pandemiyle ilgili hiçbir sorunumuz yok, nasıl yasak uygulanır?” diyorlar. Ee? Bir yandan her gün “Pandemiyle başa çıkıyoruz, sorun yok, gayet iyiyiz, tedbirlerimizi alıyoruz.” diyorlar; diğer yandan, nedense, vahiy geliyor, 3 Temmuz’a bir gün kala Ankara’da pandemi sebebiyle yasak başlıyor. Ya, buna ne siz inanıyorsunuz bu kararı verenler ne biz inanıyoruz. Burada avukatların, baroların sesinin, tepkilerinin dışa yansımaması için, görünür olmaması için böyle bir karar alındı. Bu kadar çelişkili kararlarla –yani bunu çok kullanmaya başladım, sevmediğim bir cümledir- aklımızla alay ediyorsunuz yahu! Biz aklımızla alay ettirmeyiz. Yani Ankara’da yasak koyarken bizi bu odaya tıkıştırmanızın ve “Bunu alelacele biz geçireceğiz.” demenizin, Meclisi bütün risklere rağmen çalıştırmanızın diğeriyle çelişmesini izah edemezsiniz. Hadi bugün iktidarsınız, güç sizde diyelim –tırnak içinde- yarın yeni bir iktidar gelecek ve bunlar tartışılacak, bu kayıtlar tarihe kalacak, burada kalmayacak.

Şimdi, başka bir tez: “Efendim, barolar siyasallaşmış.” Allah Allah, barolar siyasallaşmış. Ne demek “siyasallaşma”? Hani, parti olma dışında, bir meselenin siyasetini yapmak. Aslında hayatın kendisi siyasettir bana göre. Yani biz partileriz, kendi ideolojik, programatik ilkelerimizi savunuruz ama bir vatandaşın ekmek isterkenki talebi de aslında başka bir yerden siyasete bir taleptir ve siyasettir. Peki, barolar gerçekten siyaset yapıyor mu? Bence kesinlikle evet, kesinlikle siyaset yapıyorlar ama ne yapıyorlar, neyin siyasetini yapıyorlar? Gündelik siyaset yapmıyorlar, hukuk siyaseti yapıyorlar. Hukuk siyaseti ne demek? Bunu ben size açayım. Baroların...

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Onu siz mi biliyorsunuz yahu biz de biliyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Siz de bizim aklımızla alay ediyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben sizi dinledim arkadaşlar, buradan hiçbirinize itiraz etmedim. Eğer konuşmak isterseniz yine dinleyeceğim.

Ben size “Barolar hukuk siyaseti yapıyor.” diyorum. Niye hukuk siyaseti? Anayasa ve Avukatlık Kanunu barolara...

Dinleyin Sayın Vekil, böyle kafanızı sallamayın, tehdit eder gibi sallamayın yani. Kimse sizden korkmuyor yani. Ha, burada özgürce söyleyeceğiz, sizin bütün tehditlerinize rağmen söyleyeceğiz, sizin bütün baskınıza rağmen söyleyeceğiz.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ne alaka? Ne alaka? Ne baskısı yapılıyor?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yahu oradan böyle kafa sallayarak kendinizce bir şey yapıyorsunuz!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Buyurun yahu işte.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Sen de bizim aklımızla mı alay ediyorsun?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Neden rahatsız oldunuz? Neden rahatsız oldunuz?

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Kafanı sallama, boynunu eğme; ne demek o yahu!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Kırçalı... Sayın Kırçalı...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – E sallıyor oradan.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ne alaka? Ağzımızda maske var, ne biliyorsunuz yahu!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Beştaş, karşılıklı konuşmayalım, siz devam edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sallıyor, tehdit ederek sallıyor. Bekle...

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Ne demek o yani?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ne alaka? Nereden çıkarıyorsun? Yahu saygılı ol, saygılı ol biraz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yahu, sizi muhatap almıyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Beştaş, siz...

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Hadi oradan!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hadi sen oradan be! Kimsin bana “Hadi oradan!” diyorsun? Haddini bil yahu, haddini bil!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Sen bileceksin haddini!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Ne demek? Sen bil haddini!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Kırçalı...

Arkadaşlar, sakın olun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Edepli ol, edepli! Tamam mı?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Beştaş, karşılıklı konuşmayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir Grup Başkan Vekiliyle konuşuyorsun, edebini bil.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Siz edepli olacaksınız. Ayıp yahu!

SALİH CORA (Trabzon) – Siz de terbiyeli olun. Böyle bir şey olur mu yahu!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Selami Bey, sakın olalım biraz.

Orhan Bey...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Cora, sen çok geç kaldın. Terbiyeyi senden öğrenecek değilim, asıl terbiyesizliği sen yapıyorsun.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Beştaş, karşılıklı olmasın, konuşmanıza devam edin.

SALİH CORA (Trabzon) – Herkese racon kesiyorsunuz yahu! Böyle bir şey olur mu yahu!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Cora, müdahale etmeyin, siz de söz alırsınız.

Sayın Beştaş, buyurun.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Çok bağırarakla bizi etki altına alacağını mı zannediyorsun?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yahu, ben “Barolar hukuk siyaseti yapıyor.” diyorum, oradan zıplıyorlar.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, lütfen...

Buyurun, siz devam edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayret bir şey yahu!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Sen de bizim aklımızla alay ediyorsun.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Dinleyelim arkadaşlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Barolar hukuk siyaseti yapıyor ve bunu yaparken dayanağını Avukatlık Kanunu’ndan alıyor, Anayasa’dan alıyor, avukatlıkla ilgili Havana Kurallarından, uluslararası bir dolu sözleşmeye dayanarak alıyor bunu. Nedir temel görevleri avukatların? İnsan haklarını, hukukun üstünlüğünü ve demokrasiyi savunmak. Şimdi yargı erki kuvvetler ayrılığına göre neyi denetliyor? Yasama, yürütme, yargı derken nedir üç kuvvetin ayrılığının esprisi? Sonuçta yargı yürütmeyi de denetleyebiliyor. Bir yasama organı da iyisi de suç işlediğinde hesap verebiliyor. Bizim “yargı” dediğimiz mesele tam da bu. Yargı içinde de erkler bağımsızdır. Hüküm var, iddia var ve savunma var; üç ayrı erk var. Şimdi biz mesela avukatlar bilirler, mahkeme karar verirken “Savcı dışarı çıksın.” denir değil mi? “Savcı mahkemeyi etkilenmesin.” denir. Neden? Çünkü o iddia makamı, mahkemeyi etkileyemez. Yani şu anda o kalmadı da, artık savcılarla hâkimler birlikte karar veriyorlar da.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – O hep öyleydi, yeni bir şey mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O şu anda avukatlar da o üçlü... Hep öyleydi ama hep yanlıştı.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ya, yanlış da “bugüne dair” demeniz yanlış.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben avukatları getiriyorum oradan. Ama teorik olarak ve yargı açısından asla doğru değil.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Günün meselesi değil, bu kronik bir problem.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya siz niye müdahale ediyorsunuz, anlamadım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, Sayın Beştaş, ya çok yavaş bir sataşmada bulundu. Yani hemen tepki göstermenize gerek yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yavaş! Siz de taraf olmayın ama.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Devam edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz Komisyon Başkanısınız, taraf olmayın.

Şimdi burada teklif metninde önerilen sistemin birçok ülke avukatlık yasasında olduğu söyleniyor. Şimdi bir kere önerilen çoklu baro sisteminin başka hiçbir sistemde yer olmadığını şimdi örnekleriyle anlatacağım. Çünkü bir haftadır bunu ispatlamaya çalışıyorlar. Nedir? Sanki sendikal bir yapı 2 bin avukatın imzasıyla efendim yeni barolar kurulacak. Avukatlık “meslek örgütü” diye nitelendiriliyor; aslında kamu kurumudur, anayasal olarak kurulan bir kamu kurumudur.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kamu kuruluşu niteliğinde... İncisamı bozdunuz, teşekkür ederim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ben mi bozdum?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Daha önce bozuldu.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yani yardımcı olmaya çalışıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam, tamam.

Şimdi, iktidarın yargıda kadrolaşma harekâtının nüvelerini verdiği ve keyfi hukuk uygulamalarıyla savunma hakkının kısıtlandığı bu ortamda avukatların durumu doğrudan bireylerin, yurttaşların savunma hakkının kısıtlanması demektir. Savunma makamını temsil eden avukatların yargı baskısıyla pasivize edilmeye ve görevlerini yaptırılmamaya dönük bir tercihle karşı karşıya oldukları da açık. Şimdi, buradan savunmayı temsil eden avukatları içermeyen bir yargı ve yargılamadan söz edilemez. Herhâlde bunu herkes kabul eder. Savunmanın devre dışı bırakıldığı bir yargılama baştan kadüktür. Adil yargılanma hakkının uygulanması, korunması, geliştirilmesi ve güçlendirilmesi bağımsız mahkemelerin olduğu kadar bağımsız avukatların da varlığına bağlıdır. Ancak ne var ki ilk çağlardan itibaren hür ve bağımsız olmasına önem verilen avukatların mesleki sorumlulukların görmezden gelinmesi ve sadece yandaş avukat üretme gayretleri, adil yargılanma hakkı, savunma hakkı, silahların eşitliği ilkesi gibi temel kriterleri de zedelemektedir. Şimdi bu konuda Anayasa’ya aykırılık önergeleri verdik. Anayasa’nın 10’uncu maddesine göre Anayasa önünde herkes eşittir fakat bu kanun metnine göre çoklu baro sistemi oluşturularak avukatların eşitsiz koşullarda görev yapmaları sağlanacak; bu da Anayasa’nın eşitlik ilkesine aykırı. Salt avukatlara özgü bu düzenlemenin sadece avukatlarla ilgili olmadığını, onların avukatlıklarını üstlendikleri yurttaşlarla doğrudan ilintili olduğunu defalarca söyleyeceğiz.

Şimdi Anayasa’nın 2’nci maddesinde ne yazıyor? Türkiye Cumhuriyeti “insan haklarına saygılı, demokratik, laik bir sosyal hukuk devleti” olarak tanımlanıyor. Hukuk devletinin temel yapı taşları arasında bağımsız ve tarafsız bir yargı erkinin varlığı yer almaktadır. Yargının özellikle yürütme nezdindeki denetim görevi vazgeçilmez bir önem taşımaktadır. Nitekim, Anayasa 9’uncu maddede, yargı yetkisinin Türk milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı ifade ediliyor. Anayasa’nın 138’inci maddesinde de yargı bağımsızlığını güvenceye almaya yönelik düzenlemelere yer veriliyor.

Şimdi, çağdaş ve demokratik bir toplum düzeninde yargı, anılan konumu ve işleviyle bireyin ve toplumun da temel güvencesidir aslında. Yargının bağımsızlığı için öncelikle her durumda yargısal öznelerin de bağımsız kılınması hayati önemdedir. Bu husus yargısal faaliyetlerde adalete ulaşmanın ve adil yargılanma hakkının da mutlak gereğidir. Bilindiği gibi, çağdaş yargı sistemlerinde 3 özne bulunmaktadır ve bunlar, biraz önce de söyledim: Hüküm makamı, iddia makamı ve savunma makamı.

Şimdi, savunma makamında yer alan özne avukattır. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun 1’inci maddesinde avukatlık “kamu hizmeti veren bir serbest meslek” olarak tanımlanıyor ve devamında avukatın yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil edeceği hükme bağlanıyor. Avukatın ve genel olarak savunma makamının özellikle yürütme erki karşısında bağımsız kılınması ve yargısal faaliyetlerini etkin bir biçimde yerine getirebileceği normatif ve kurumsal bir zemin tespit edilmesi, öncelikle yukarıda anılan ilke ve değerlerin bir gereğidir. Hatta hüküm makamı ile iddia makamının mevcut durumda yürütme erkiyle olan bağı ve ilişkisi dikkate alındığında en azından savunma makamının mutlak anlamda bağımsız ve özgür kılınması çok daha büyük bir önem taşımaktadır. Kaldı ki adil yargılanma hakkı adalet ve sonuçta hukuk devleti anlayışının gereklerine ulaşmanın vazgeçilmez yolu olarak hem Anayasa 36 hem de taraf olunan uluslararası hukuk belgelerinde tanınmış ve güvenceye alınmış bir hak konumundadır. Adil yargılanma hakkının temeli ise savunma hakkının etkin ve özgür biçimde kullanılmasıdır.

Şimdi, dünya örneklerine gelecek olursak... Şimdi, sıklıkla bu son dönemlerde barolarla ilgili tartışmalarda buna ilişkin başka ülkelerde de benzer örneklerin olduğu, Türkiye’de bunun ilk defa dillendirilmediği söyleniyor. Bir kere baştan söyleyeyim hiçbir ülkede -altını çizerek söylüyorum- aynı

bölgede yetki sahibi olan “1’den fazla baro” anlamına gelecek çoklu baro modeli yok. Bu kesinlikle ya illere göredir ya eyaletlere ya da bölge mahkemelerinin yetki alanlarına göre çizilen sınırlarla örtüşen tek bir bölgede tek bir baro uygulaması bütün bu demokratik ülkelerde hukuk devletinin temel unsuru niteliğindedir. Aksi türlü olsaydı hukuk kesinlikle işler olmayacaktı.

Şimdi, burada, ara bulucuk gibi -mesela son dönemlerde getirildi- bir kurumla vatandaşın yargı yoluna başvurmadan çözüme olanağı sunmuş gibi gösterilen yapının arkasında işverenlerin, patronların korunma saiki vardı. Bunu kısmen başardılar, iktidar bunu başardı maalesef. Yine, dosya gizlilik kararlarıyla dosyaya avukatların erişimlerinin sınırlandırılması, savunma hakkına darbe, SEGBİS uygulaması ise sanığın savunmasının alınması yöntemiyle silahların eşitliği ve yüzyüzeligi ilkesine aykırı. OHAL döneminde gündeme gelen ve yargıcın avukatı duruşmadan çıkarmasına olanak veren düzenleme tamamen avukatları sistem dışına iten bir mesele. Hakeza bunun hukuk yargısına da taşınma riski var. Artık hâkimlerin avukatlar üzerinde nüfuzlarının kullanılması olanağının tanındığı bir ortamdayız. Adalet Bakanlığının geçenlerde “on-line duruşma olanağı” olarak tanıttığı, duruşma salonuna gitmeksizin duruşma yapılması da gündemde, bunu da öğrendik yani yargıç düğmeye basıp avukatı susturacak, bu kadar vahim. Fakat dikkate değer olan avukatın susması değil, susturulan avukatın savunmasını yaptığı yurttaşın hakkı ne olacak? Burada avukat susturularak o yurttaş da susturulmuş olacak.

Şimdi, düşünüldü, taşınıldı, işte, maalesef böyle ucube bir sistem geldi önümüze: Çoklu baro. Şimdi, ABD’de nasıl? Her eyalette 1 baro bulunuyor, her eyalette. Ülke federal bir yapı bunu hepimiz biliyoruz ve eyaletler arasında barolara üyelikler arasında da farklılıklar var. Ve bu barolara üyelik kesinlikle zorunlu bizdeki gibi yani üye olmazsa avukatlık yapamazlar. Bu barolara “birleşik barolar” deniyor, Amerika’da “integrated bars”. Bunların, hukuk pratiğini düzenleme, yönlendirme ve avukatlık mesleğine kabul koşullarını belirleyip yürütme yetkileri de var. Yine birleşik eyalet barolarının üyelerine, hakkında disiplin soruşturması yürütme ve çoğunun da bu soruşturmalar sonucunda bir yargı kurma yetkisi de bulunuyor. Bizde de barolarda disiplin kurulları var ve disiplin kurulları üyeleri hakkında bir karar verebiliyor. Bunun yanında tekil bir şehir, bölge, gündem veya “etnisite” bazında örgütlü, gönüllü dernekler var, barolar değil, bizdeki hukuk dernekleri gibi; işte, Hukukun Üstünlüğü Derneği, Çağdaş Hukukçular Derneği, Özgürlükçü Hukukçular Derneği... Dernekler kurulmasının önünde bir engel yok ama barolarda böyle bir yetki kesinlikle yok. Ve avukatların bu eyalet barolarına üyelikleri süreklilik arz ediyor. Avukat daha sonra hâkim, bürokrat, akademisyen veya özel sektörde yönetici olsa dahi baro üyesi olarak kalmaya devam ediyor. Baro aidiyeti bu kadar önemsenmiş vaziyette. Başka bir özellik de var ABD’de, baroların yargıç atamalarında da dolaylı ancak son derece önemli rolleri var. Federal düzeydeki hâkim atamalarında adaylar, gönüllü bir örgüt olan Amerikan baro derneğinin bir komitesi tarafından belirlenmiş olan niteliklere sahip olup olmamalarına göre değerlendiriliyor. Ve çoğu zamanda ancak bu komitenin onayından sonra atanabiliyorlar. Hâkimlerin uyması gereken mesleki etik kuralları da büyük oranda Amerikan baro derneğinin hazırladığı “yargı etiği ilkeleri” metnine dayanıyor. Şimdi, bu sıkça söylenen Amerika Birleşik Devletleri’nde böyle bir çoklu baro sistemi yok.

İngiltere örnek veriliyor, İngiltere’deki sistemi birçok arkadaş biliyordur. Orada iki tür avukatlık vardır; bir “barrister”lar, bir de “solicitor” yani bir duruşma avukatı, bir de büroda çalışan avukatlar. Bizler de zamanında eğitimlere gittik, konferanslara katıldık, tamamen bizden farklı bir sistem yani böyle bizdeki gibi hemen stajı bitirip ruhsatı alıp duruşmaya gidemiyor yani bir temsil hakkı yok. Buna göre düzenlenmiş “barrister” ve “solicitor”lara göre ulusal çapta bir meslek örgütleri var, bizdeki barolar gibi. “Solicitor”ların meslek örgütü “The Law Society” diye biliniyor. Örgütün görevi İngiltere ve Galler’deki bütün “solicitor”lara yardımcı olmak, korumak ve onları geliştirmek olarak belirlenmiş. Örgüt bu amaçla siyasi lobi faaliyeti bile gerçekleştirebiliyor, üyelerine eğitim veriyor vesaire. İkinci

avukatlar grubu “barrister”ların meslek örgütü ise “Baro Konseyi” olarak adlandırılıyor yani özet olarak şunu diyorum: İngiliz örneğinde 2 tip avukatlık olduğu için 2 tip meslek örgütü var. Bizdeki gibi tek tip avukatlık ve iki meslek örgütü baroların bölünmesi meselesi söz konusu bile değil.

Fransa’da her ilde tek bir baro bulunuyor, her ilde ülke çapındaki bütün barolarda “Fransız Baroları Ulusal Konseyi” adındaki bir şemsiye örgüt içinde örgütlenmiş durumda, bizdeki Türkiye Barolar Birliği gibi. Avukatlık mesleğini yapabilmek için baro üyeliği zorunlu ve baroların üyeleri hakkında disiplin soruşturması yürütme ve mesleğin standartlarını belirleme yetkileri var. Bunun ayrıntıları var girmeyeceğim.

Almanya’da nasıl? Örnek verilen ülkeleri seçtim özellikle yani bu teklifi getirirken işte “Şuralarda da var, şuralarda da var.” denildiği için, onları özel olarak araştırdık ve getirdik. Almanya’da barolar, kamu hukuku tüzel kişiliği niteliğindedir. Alman baroları kanunla kendilerine tanınan yetkileri kullanıyorlar ve bölge mahkemelerinin yetki alanlarını kapsayacak şekilde bölge bazlı olarak kurulmuşlar. Toplam 28 barodan 1 tanesi temyiz mahkemesi olan federal mahkemenin yargı alanında kurulmuş durumda. Bunun dışında Almanya’da her bölgede tek bir baro var, federal baro ise tüm baroların çatı organizasyonu gibi iş görüyor.

Japonya’da durum biraz farklı, zaman almamak için aslında okumayacağım ama onu da örneklemek isterim. Ülkenin parlamenter demokrasiye geçtiği İkinci Dünya Savaşı ertesine değin Japonya’da barolar siyasi iktidara bağlı, doğrudan Adalet Bakanlığının kontrolünde birimler olarak görev yapıyordu ama 1949 yılındaki yargı reformuyla beraber, barolar, iktidardan tümüyle bağımsız ve özerk yapılara dönüşmüş durumdadır. Bugün çok tartışıldı “Japonya’da çoklu baro var.” diye, Japonya’da her bir bölge mahkemesinin yetki alanı içerisinde tek bir baro bulunmakta. Ülkedeki tüm baroların şemsiyesi, örgütü ise Japonya Barolar Birliği. Japonya Barolar Birliği, Yüce Mahkeme ve Adalet Bakanlığıyla birlikte Japonya hukuk sisteminin temel kurallarını koyan ve “hukuk üçlüsü” denen üç kurumsal yapıdan biri; hukuk mesleğini icra edebilmek için baroların açtığı sınavları kazanarak barolara kaydolmaları zorunlu. Yani, uzun ama şunu özetleyeceğim Japonya’yla ilgili: Japonya’yla beraber hiçbir ülkede -özellikle, söylenen ülkeler kapsamında, bugün önümüzde bulunan teklife göre- çoklu baro örneği yok.

Ama bütün dünyada evrensel bir kural var: Yargı tarafsızlığı ve bağımsızlığı, savunma bağımsızlığı, adil yargılanma hakkı ve avukatların, savunma hakkının temel öznesi olarak vatandaşların hak arama özgürlüğünün temel temsilcileri ve vekâletini alan kişiler olmasıdır. İşte, bu yönüyle barolar çoklu olmuyor. Barolar, bir merkezden, aynı kurallarla, anayasal kurum olarak yetkileri, hakları önceden belirlenen meslek kurumu niteliğindedirler; sıradan bir meslek örgütü değil, sendikalara benzetilemezler çünkü savunma, bir kamu hizmetidir. Yani mahkemeye gidip o cübbeyi giydikten sonra o yasanın gereğinin oluşması için, o hükmün o yasa dışında çıkmaması için, bireyin hak ve özgürlükleri için, eşitlik hakkı için, anayasal bütün hakları için avukat bu savunmaları bunun üzerinden kurar. Mesela, bir avukat olarak bir katili savunduğumuzda aslında şöyle bir hakkımız, yetkimiz, sorumluluğumuz var: Biz sırları açıklayamayız, müvekkilimiz suçlu olsa bile “suçlu” diyemeyiz yani müvekkilimizi suçlayamayız mesela, aleyhine çalışamayız; bilsek bile onu genel ilkeler çerçevesinde savunmakla, iddialarını ispatlamakla yükümlüyüz.

Şimdi, bu koşullarda çoklu baroya geçecek olursak gerçekten çok geri bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Yargının durumunu çokça konuşuyoruz Genel Kurulda da başka alanlarda da. Geçenlerde de söyledim: “Şu anda Türkiye’de tarafsız ve bağımsız bir yargı var mı?” tartışmasını -üzülerek söylüyorum- çoktan geride bıraktık, “Bir yargı var mı?” bunu tartışıyoruz. Yani güvenebileceğimiz, yargılamayı yapacak, “silahların eşitliği” ilkesine uygun, yasayı uygulayacak bir yargı var mı? Biz bunu görmüyoruz. Bizim bunu görmediğimizi ispatlamak şeyimiz bile yok, elimizde o kadar örnek

var ki. Biz bu örneği vermekten asla vazgeçmeyeceğiz: Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ sahte delillerle tutuklandı ya; sahtecilikle –altını çizerek söylüyorum- yasa dışı bir şekilde, yasaya uygunmuş gibi, tahliye olacağı gün tutuklama kararı verildi. Nedir bu? Ne demek istiyorum? Aynı iddialarla tutukludular; mahkeme -Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararına göre- oyalandı, oyalandı, zamana yaydı; en son öyle bir an geldi ki mahsup yapıldı, karar verildi, itiraz reddedildi, mahkemenin hiçbir şansı kalmadı, tahliye kararı vereceği gün -verdiği gün hatta- onlar apar topar SEGBİS odasına çıkarıldılar, aynı iddialarla yeni bir tutuklama kararı verildi; “sahte”, altını çizerek söylüyorum. Bu yargıya güvenmemizi kim bekleyebilir? Hiç kimse beklemesin. Bizim şu anda belediye başkanlarımızdan, sadece Selçuk Mızraklı’yı söyleyeyim: Bizimle birlikte vekildi ya, vekillik yaptı. On ay sonra adayımız oldu, yüzde 63 oyla Diyarbakır Büyükşehir Belediyesini kazandı ve on ay sonra tutuklandı ve hakkında dört ay içinde on yılı aşkın ceza verildi. Ya, bu nasıl bir şeydir? Sahte delillerle, sahte bir itirafçı tanıkla aksi ispatlandı ve mahkeme gözümüzün içine baka baka, gözleriyle “Ben talimat aldım ve bu kararı veriyorum.” dedi. Buna ilişkin gazetecilerin, öğrencilerin, akademisyenlerin, bizlerin... Ya, biz damdan düşenleriz, damdan düşenleri o yüzden çok iyi anlarız. Şu anda yargı tarafsız ve bağımsız değil.

Cumhurbaşkanı yargılandığında, şiir okuduğu için yargılandığında ya da AKP hakkında kapatma davası açıldığında sizler, bizlerle aynı cümleleri kuruyordunuz, “Düşünce, ifade özgürlüğü” diyordunuz, “Siyasi partiler, demokratik yaşamın vazgeçilmez unsuru.” diyordunuz, “Şiir okumaktan ceza verilmez.” diyordunuz, “Bir siyasetçinin siyaset yapma hakkı engellenemez.” diyordunuz. O tarihleri gayet iyi hatırlıyorum, gayet iyi hatırlıyorum. Şimdi, siz iktidar oldunuz, muktedir oldunuz ve size yapılanları, yapılmak istenenleri, sizin şikâyet ettiklerinizi, kendinizce mücadele ettiğiniz her şeyi karşınızdaki muhalefete uyguluyorsunuz. Evet, çok sevdiğim bir laf var: “Mazlumdunuz, zalim oldunuz.” Bu, korkunç bir dönüşüm, böyle bir şey olamaz! Yani mazlumluktan, mazlumiyetten gelip zalimlik yapmak ancak bu kadar iyi özetlenebilir. İşte, bu yargıdan çıktıklarınızı, yargıya karşı korkularınızı şimdi, yargıyı elinizde tutarak çözeceğinizi sanıyorsunuz.

Şu anda tutuyorsunuz; Yargıtaya atıyorsunuz, Anayasa Mahkemesine atıyorsunuz; Türkiye Barolar Birliği yönetimini böldünüz, parçaladınız, Başkanı nasıl olduysa sizin yanınıza geçti. Buradaki avukat arkadaşlara atfen söylemiyorum, tabii ki o, meslektaşımız, ben yönetimi kastediyorum. Ama bu yargı öyle bir hâle geldi ki yarın iktidar değişince bu sefer diğer iktidara biat edecek. Bizim istediğimiz yargı o değil ki; biz Halkların Demokratik Partisi olarak iktidara geldiğimizde, ortağı olduğumuzda asla bize biat eden bir yargı istemiyoruz, istemeyeceğiz. Diyeceğiz ki: Hukuk neyi gerektiriyorsa onu yapın, bizim yaşadıklarımızı başkası yaşasın istemiyoruz. Bir ülkede kazanamadığın belediyelere kayyum ata, kayyum atadıklarını cezaevine at; yalan iddialarla, asılsız, tamamen yalan, belediye başkanlarını cezaevine koy; milletvekillerini tutukla, kumpas davası sonucunda ceza alan Musa Farisoğulları’nın ve Leyla Güven’in vekilliğini düşür, yargılamamın iadesini bile kabul etme; Selahattin Demirtaş 4 kere tahliye olsun, içerde tutmaya devam et çünkü kararı mahkeme vermiyor; sonra deyin ki “Efendim, biz yargı alanını düzenliyoruz.” Bu, bu korkunç bir tablo ve bunu sizin dışınızda, bizim dışımızda kimsenin bilmediğini sanmayın.

O, hani elinizde tuttuğunuz medya var ya -size gerçekten samimiyetle söyleyeyim- onları kimse izlemiyor, izlemiyor. Benim bir tanıklığım var; uçaktaydım, hiç unutmuyorum, İstanbul’da, uluslararası uçuşlarda gazete veriliyor biliyorsunuz -eskiden veriliyordu pandemiden önce, hani isteyen alıyordu girişte- bir iktidar milletvekili- tabii başımı kesseniz söylemem ismini- dedi ki; “Ya, bunlar da gazete mi?” Benim orada olduğumu bilmiyor. “Hepsi aynı şeyi yazıyor” dedi, attı; 2 vekildi. Baktım, dedim ne güzel ya, onlar bile anlamış yani. Ya, şimdi Sabah’ı okuyup ne yapacaksınız? Yeni Şafak’ı okuyup ne yapacaksınız? Çünkü bir şey söylemiyor ki, haber vermiyor ki. Vatandaş ne yaşıyor, dünyada ne oluyor?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bu Mecliste 411 el kalktığında sizi memnun ediyordu değil mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Ne? Ne?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Meral Hanım, 411 el Meclisimizi tahkir ederek, aşağılayarak... Hürriyet gazetesinin manşeti vardı, bu sizi memnun mu ediyordu?

(Gürültüler)

MURAT EMİR (Ankara) - Bununla onun ne alakası var şimdi ya?

(CHP sıralarından “Ne alakası var?” sesleri)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Şimdi, aynısı oluyor işte. Şimdi yine aynısı oluyor.

OYA ERSOY (İstanbul) - Aynısını yapıyorsunuz, Barolar Birliğinin ilanını yayınlamıyor. Dediğim dedik, baro başkanının ilanını yayınlamıyor. Bizim gazetemiz değil, halkın gazetesi değil.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Ne diyorsun, anlamadım?

ERKAN BAŞ (İstanbul) - Yani kabul ediyorsunuz, şimdi o günkü gibi olduğunu.

OYA ERSOY (İstanbul) - Aynen öyle, aynen öyle, aynen dediği gibi.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Eski, eski...

MURAT EMİR (Ankara) - E, şimdi aynı durum işte.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Eski medya öyleydi, eski medya öyleydi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam siz devam edin, ben dinleniyorum böylece.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Şimdi saygın Meclise çıkarıyor, aşağılamıyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bittiyse devam edeceğim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok, arada bir hatırlatma yapıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yo, yo merak etmeyin, ben günde on dakika o kanalları izliyorum ama limitim on dakika, on dakika yetiyor; On dakikadan sonra zaten gerek kalmıyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Beştaş, toparlayabilir misiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayrıca o manşetlere de bakıyorum yani merak etmeyin. O manşetlerin nasıl olduğunu da gayet iyi biliyoruz. RTÜK’te neye göre karar verildiğini de biliyoruz. RTÜK 2 televizyona kapatma cezası verdi beş gün, karartma, Halk TV ve Tele1’e ama biz her gün RTÜK’e şikâyet yapıyoruz; alenen HDP’ye, HDP’lilere, halka, bize iftira atılıyor, hakaret ediliyor, yalan atılıyor; biz bağlanmıyoruz, RTÜK’e başvuruyoruz. Bakalım RTÜK ne yapacak? İşte siz böyle bir dünya yarattınız. Ama bu dünya size kalmayacak tabii ki yani suyunuz ısındı, üzgünüm.

Şimdi, yargıya dönelim arkadaşlar, yargıya. Siz yargıda hâkim ve savcıcı biat ettirme temelinde ya gönüllü biat –her zaman söylerim bütün hâkim, savcılar için söylemiyorum- ya da kendi hayatından, geleceğinden, ekonomik kaygılarından korkarak, kaygı duyarak biat edenler var; ikiye ayrılıyor, gönüllü biatler sizin yerleştirdikleriniz, sizin atadıklarınız; diğerleri de mecburen uyuyor çünkü söylüyorlar. Yani “Ne yapayım?” diyorlar ya, gözleriyle söylüyorlar, vücut dilleriyle söylüyorlar; kararı bize tefhim edemeyecek kadar utanıyorlar. O kimin dosyasıydı hatırlamıyorum, kararı bırakıp kaçtılar. Ha, Rosa Kadın Derneğine operasyon yapılmıştı, 20 kadın orada sabaha kadar bekledik; avukatlara hâkim kararı tebliğ edemedi, kararı kâtiplere bıraktı ve kaçtı, yüzü tutmadı ya. Hâlbuki karar tefhim edilir yani bu kadar vahim bir yargı pratiği var işte. İşte burada kalan savunmayı almaya çalışıyorsunuz. Nasıl alacaksınız bilmiyorum ama onu anlatalım.

Şimdi, burada avukatlar “Benim sorunum yok, sorunlarım farklı.” diyor. 500 avukat tutuklu ya. 2 avukat -dünyada benzeri var mı bilmiyorum, böyle bir iddiada bulunamam; kaç gün oldu? İki yüze yakındır- Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal adli yargılanma hakkı için -altını çizerek söylüyorum, avukatlar-ölüm orucunda ve 3 insan bu yıl ölüm orucunda yaşamını yitirdi ya, gözlerini yumdular hayata. Peki, o avukatların yargılanması nasıldı? İçinde Selçuk Kozağaçlı var ve daha başka avukatlar. Nasıl yapıldı? Mahkeme heyeti ikinci duruşmada apar topar duruşmada tahliye kararı verdi, tahliye kararından sonra itiraz yaptırıldı, itirazdan sonra mahkeme heyeti değiştirildi ve aynı mahkeme tutuklama kararı verdi. Bu, hukuk tarihinde ibret alınacak bir mahkeme kararıdır. Düşünün, 3 kişi mahkeme heyetiyiz, sizi ya da birilerini yargılıyoruz, on saat dinliyoruz, tahliye kararı veriyoruz ya, biz tahliye kararı veriyoruz; sonra, ertesi gün itiraz ediliyor; bize bir talimat geliyor ve boynumuzu bükerek, birilerimiz de o arada mahkemeden sürülüyoruz, kendi kararımızı çiğniyoruz. Halk dilinde buna “Tükürüğünü yalamak.” derler. Buna kim adil diyebilir? Ve o avukatlara yüz elli dokuz yıl ceza verildi ya. Şimdi, bu, Ebru Timtik, Aytaç Ünsal, Selçuk Kozağaçlı başta olmak üzere onların adil yargılanmadığını, mahkeme heyetinin talimatla tutuklama kararını vermediğini eminim siz de vicdanınıza söyleyemezsiniz. Aynı mahkeme heyeti ikinci gün tutuklama kararı vermez; başka bir mahkeme verse bir denli anlarım, itiraz yoluyla hani üst mahkeme ya da yan mahkeme CMK’ye göre olabilir, delilleri farklı takdir edebilir ama aynı mahkemeye tutuklama kararı verdiren bir akıl var burada.

Şimdi, burada ne oluyor? Ruhsat gaspları. Bunlar avukatların sorunları, bir de onları konuşalım. Şu anda, 2016 yılından beri stajını tamamlayarak ruhsat başvurusunda bulunan avukat adaylarına “Hakkınızda kovuşturma ve soruşturma var.” diyerek ruhsat verilmiyor. Şimdi, okuyor, liseyi bitiriyor üniversiteyi kazanıyor, bitiriyor, stajını yapıyor; hakkında hüküm yok, hakkında bir engelleme kararı yok, memnu bir hakkı yok, yasaklı bir hakkı yok; eskiden verilen ruhsatlar şimdi verilmiyor. Hâlbuki biliyorsunuz, suç ve cezada suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar herkes suçsuzdur, onlar beraat edebilir, haklarında bir yargı kararı yok. Ama uygulama nasıl? Uygulama şöyle: Türkiye Barolar Birliği önce veriyordu, haklarını yemeyelim yani soruşturma ve kovuşturma -bilir meslektaşımız- veriliyordu fakat sonra Adalet Bakanlığı şöyle yaptı: TBB’nin verdiği ruhsat başvurularını iptal davası açmaya başladı. Ya, şimdi, Adalet Bakanlığı “Hakkında soruşturma var.” diyor, avukat yapmıyor o kadar emekten sonra ve bu TBB’nin takdir yetkisine doğrudan müdahale. Adalet Bakanlığı “Ben bunun avukat olmasını engelliyorum.” diyor. Adalet Bakanlığı tabii kendi başına yapmıyor bunu. Bu, binlerce avukatın şu anda yaşadığı bir mağduriyet niteliğinde; okul bitirmişler ama makul ve uyumlu avukat arayan iktidar bunları avukat yapmıyor. Şimdi, bu düzenlemeler, bu uygulamalar tabii ki yandaş avukat yaratmak, makul avukat yaratmak ve direnen, muhalif olan avukatları susturmak amaçlı. Şimdi, ne tahayyül ediliyor? Avukat da savcı ve hâkimle birlikte uyumlu bir memur gibi gidecek, işkence mi var? Susacak. Müvekkilinin vücudunda iz mi var? Söylemeyecek. Mahkeme diyelim ki sorguyu yaptı, savunmasını mı yapması gerekiyor? Savunmasını yapmayacak, hükme ortaklık yapacak; aslında üçlü bir birliktelik yaşanacak. İşte çoklu baroda ve iktidarın aklında böyle bir arka plan var.

Şimdi bunun haricinde şöyle bir mesele var: Diyelim ki çoklu baro kuruldu; İstanbul, Ankara ve İzmir’de. Hani, bence kuramayacaksınız da hadi diyelim İstanbul’da kurdunuz. Hani diyorsunuz ya “Anadolu barolarını eşitliyoruz.” falan o da ayrı bir hikâye zaten. Ya şimdi siz öyle bir hâle getireceksiniz ki şimdi bile rüşvet borsası oluşmuş; insanlar “Kim hâkime yakın, kim hâkime rüşvet verebilir, hangi davamı nasıl çözerim, hangi avukatla, kim iktidara yakın?” diye sorarken iktidara yakın kendi barolarını kurunca diğer baroları itaate zorlayacaklar. Avukatların ekonomik özgürlüklerini ellerinden alacaklar; bu çoklu baroyla bu illerde muhalif avukatlar iş alamayacaklar. Tıpkı KHK’liler gibi kendi avukatlarına iş alanı açmanın başka bir yolu tabii ki. Şimdi, öyle bir ortamdayız ki -burada çok söyledim, bunu çok söyleyeceğiz daha- yandaş avukat yaratma fikri, yandaş baro yaratma fikri bu

kanunun temelidir. İddia ediyorum, biliyorum ve inanıyorum. Neden? Çünkü barolar iktidarın insan hakları ihlallerine, işkencesine, kadına yönelik cinayetlere, çocuk istismarlarına, çocuk tecavüzlerine ve benzeri hukuk alanındaki ihlallere karşı çıkıyor. Görevi, bu temel görevi. Buna karşı çıkınca iktidar rahatsız oluyor. Diyor ki: “Beni savunan barolar olsun.” Mesele bu “Beni savunsun.” Çünkü her şeyi tekleştiren iktidar öyle garip bir şeyi göze aldı ki çoğulculuğu savunuyor ya. Genel Kurulda da söyledim geçen gün, ya karşımızda sanki biz demokrasi karşıtı onlar demokratmış gibi bir manzara oluşuyor. Ya barolarda çoğulculuk savunulmaz ama çok dillilik savunulur, çok kültürlülük savunulur; herkesin eşit, özgür yurttaşlığı savunulur. Her şeyi tekleştiren bir zihniyet karşımıza çıkmış diyor ki: “Baroları çoklaştıralım.” Neden? “Bizim baromuz yok, barolar bizi eleştiriyor.” çünkü eleştiriye tahammül edilemiyor, çünkü muhalefete tahammül edilemiyor, çünkü muhalif gördüğünüz her yeri ezme istiyorsunuz, çünkü muhalif gördüğünüz her şeyi...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Şırnak'ta 4 işçi öldürüldü ya

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Yine “Terörörrrr” deme yani hiç, geç o hikâyeleri, geç onu geç.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Şırnak'ta 4 işçi öldürüldü, Silvan'da 5 masum köylü öldürüldü. Barolar bir şey yaptı mı onlar için?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Barolar herkes için yapıyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - 5 masum köylü Silvan'da, 4 işçi Şırnak'ta.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Biz daha dün işkencenin belgelerini sunduk, savunamadınız.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Örnek verin.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Sayın Güler, müdahale etmeyin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - İşkenceyi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanınız savundu. Ne anlatıyorsunuz bize ya?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Sayın Beştaş, devam edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - İşkenceyi savunan bir Komisyon Başkanı var, hayırlı olsun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Şırnak ve Diyarbakır Barosu ne yapmış? Çok merak ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Siz insanların isimleri üzerinden politika yapmayın. Geçti onlar, kimse size inanmıyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - 5 masum köylümüzden bahsedin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Kimse size inanmıyor. Sizin öldürdükleriniz ne olacak?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Sayın Güler, karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Beştaş, Komisyona hitap edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sizin öldürdükleriniz ne olacak? İşte tıkanıldığınız an.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Kimi öldürmüşüz ya?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Arkadaşlar, müdahale etmeyin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Siz mi? Siz Kobani'yi bombaladınız, 3 Kürt kadını öldürdünüz geçen hafta?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Kim öldürdü?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Geçen hafta. SİHA'lar.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Kobani bombalandı...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet, evet.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – SİHA'lar...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet, evet.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – PKK terör...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Süleymaniye’de piknik yapan 2 çocuk ve babaları öldürüldü. Sivil, sivil. Sivil diyorum, sivil! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

Sayın Beştaş, devam edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Onlar devam etsinler.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

Tamamlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Benim muhatabım iktidar, iktidar.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tamamladınız mı Sayın Beştaş.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Terörün neresini...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Daha siz “Terörörrrr” demeye devam edin. Başka bildiğiniz bir şey yok ki.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Gündoğdu...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz devam edin, başka bildiğiniz bir şey yok ki.

Ya Roboski’yi siz beraat verdiren heyetsiniz ya.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Beştaş, devam eder misiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sussunlar.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet, şimdi burada...

(AK PARTİ ve HDP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Arkadaşlar, ben konuşuyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

Sayın Beştaş, devam edin, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Toparlıyorum zaten, izin verirlerse.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, boş verin, boş verin.

Biz yakın tarihi her gün anlatıyoruz, gayet iyi biliyorsunuz. Yasin Börü’nün araştırılması talebini reddeden iktidarsınız siz. Araştırma önermelerini reddiyorsunuz ama her gün siyasetini yapıyorsunuz.

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Yalan mı, yalan mı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, burada çoklu baronun sakıncaları anlatılmakla bitmez ve ben şuna inanıyorum: Anadolu baroları adına konuşmayın, ben de konuşamam; Anadolu baroları da dışarıda, batı baroları da dışarıda, kuzey baroları da dışarıda; her neyse, bütün bölgelerin baroları dışarıda ve “Biz bunu istemiyoruz.” diyorlar. “Biz ayrıcalık da istemiyoruz, biz eşit delege de istemiyoruz, biz herkes için hak, hukuk, özgürlük istiyoruz.” diyorlar. Bunu siz yaptığınız yasanın

karşısında yasanın muhatabının yüzde 100'ü karşı. Siz ısrar ediyorsunuz. Bunun tek bir çıkarımı var: Siz kendiniz için yapıyorsunuz. Bu yasayı ne halk için ne barolar için ne avukatlar için... Sadece kendi iktidarınızın bekası için bu değişikliği yapmak istiyorsunuz.

Arkadaşlarım diğer ayrıntılara girecek. Son olarak şöyle bir şey çıkardım, daha ileriki dönemlerde yapacağız, hani bu temsilde adalet meselesi. Şöyle bir örnek vereyim: Biliyorsunuz, eskiden 300 üye 1 delegeydi. Şimdi ne yaptınız? 5 bine çıkarıldı. 5 bin üyeye 1 delege.

BURHANETTİN BULUT (Adana) – En az 5 bin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, Ankara, İstanbul, İzmir'in delege sayısı azaltılacak. Neden? Çünkü Ankara, İzmir, İstanbul'un delege sayısı fazla olunca Türkiye Barolar Birliğindeki yönetimi iktidar belirleyemiyor. Şimdi bu kadar basit bir denklem var ortada, bu kadar basit bir denklem var. Siz istediğinizi başkan -bugün Feyzioğlu, yarın Hayzioğlu olur, başka bir şey olur, hiç önemli değil- yapmak için 5 bine 50'ya. İnsaf yani! Şimdi Niğde Barosunun 3 delegesi olacak, Ankara Barosunun da 3 delegesi olacak. Yani burada adalet nerede? "Temsilde adalet." dediğiniz böyle bir şey mi? Evet, yani bu nasıl bir şey? Bu nasıl savunulabiliyor? Hâlâ henüz savunulmadı fazlaca. Şimdi 46.052 üyesi olan İstanbul Barosu eskiden 300 üyeye 1 delegeydi ve şöyleydi: 155 delege veriyordu. Şimdi her 5 bin üyeye verince artı 1 delege, yanlış hesaplamadıysam $9+3=12$ delege. 155'ten 12'ye düşüyorsunuz. Neymiş? "Baroları böleceğim." O yetmez! "Bir de şeyi böleyim ben, delegeleri, orada azaltayım, azaltayım, kendi temsiliyetimi sağlayayım, Barolar Birliği yönetimini seçeyim." Şimdi, bu ucube sistemi savunmayın ve demin dışarıda da söyledim: Bir yıl sonra o yaptığınız diğer yasalar gibi var ya getireceksiniz önümüze diyeceksiniz ki: "Eyvah ki ne eyvah! Yanlış yaptık, bu yasayı tekrar değiştirelim." Yol yakinken, dünyada eşi benzeri görülmemiş böyle bir yasayı, bu utancı, bu ülkeye yaşatmayın, hukukçulara yaşatmayın, bu halka yaşatmayın. Şu anda halkın temel gündemi kadınlar. Kaç gündür arıyorlar, "Ben şiddet görünce nereye gideceğim? Eskiden Kadın Hakları Merkezine gidiyordum, adli yardımdan faydalanıyordum, CMK hizmeti herkese ayrımsız veriliyordu, çoklu baro olunca kim, ne hizmeti verecek?"

Şimdi, iktidarın kendi yan kuruluşu, paralel kuruluşları olarak kurduğu dernekler gibi işte, kadın derneği, kadına hakaret edilince gidip arkasında mı dursun yani ya da bir hukuk derneği hukuksuzluk olunca gidip arkasında mı dursun? Bunu istemeyin. Bu, sizi de vurur, bizi de vurur, bu halkı da vurur. Bu nedenle barolar dışarıdayken bütün dünyanın gözü, dünya barolarının gözü Türkiye'deyken bu yanıltan gerçekten vazgeçmeniz gerekiyor. Yeterince sizin adınıza utanıyoruz. Ben dışarı bir kere gittim, utanıyorum. Ben baro başkanlarını görünce utanıyorum ya. Yani, onların orada olmasından utanıyorum, milletvekili olduğum için utanıyorum. İçerideyim, onlar dışarıda. Bu utancı sizin adınıza yaşamak istemiyoruz. Bunu geri çekin.

Teşekkürler. (Gürültüler)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Kendi adına yaşa.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Beştaş, toparladınız mı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitti, bitti.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Subaşı, buyurun.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, iktidar mensubu arkadaşları dinledik. 3 vekil arkadaşı, kanun teklifini imzalayan, 3'ü de hukukçu, avukat arkadaşlarımızı dinledik.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Biz dinleyemedik ki Hasan Ağabey, çok gürültü oldu.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Ben dinledim.

AYLİN CESUR (Isparta) – Ya, üçüncü cümlesi 3 tane müdahale oldu.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Bu arkadaşlarımız, bu teklifi savunamadılar. Çünkü, arkadaşlarımız bu teklifi savunurken “Dünyanın parlayan sistemi” diye takdim etti Grup Başkan Vekili. Diğer konuşmacı da “İnsafli olalım, demokratik değil.” vurgusunu çokça yaptı, neresinde temsilde adalet var? Niye itiraz etmediniz?

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, Mahmut Tanal rahatsızlandı.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Mahmut Tanal’ın Covid benzeri bulgular taşıdığına dönük haberler geldi. Ateşi, nefes darlığı var.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bir ambulans çağırılabilir mi?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal, nasıl durum? Ambulans çağırılabilir mi?

Hemen yardımcı olalım arkadaşlar.

Sayın Tanal’a geçmiş olsun diyoruz, inşallah bir şeyi yoktur.

Sayın Subaşı, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadaşlar, Hasan Bey konuşuyor lütfen.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, dinleyelim, Sayın Hasan Subaşı konuşmaya devam ediyor.

Buyurun.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Tanal’a geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum, inşallah önemli bir şey değildir.

Değerli arkadaşlar, gerçekten bu kanun teklifinin geçmesi son derece sakıncalıdır. Arkadaşlarımız anlattılar sakıncalarını ama ben de şunu vurgulamak istiyorum. Gerçekten 130 bin civarında avukat meslektaşımızın konularını, Avukatlık Yasası’ndaki değişiklikleri masanın bu tarafında olan ve o barolara kayıtlı muhtemelen, 10-15 arkadaşımız onlarla ilgili bu kanun teklifini hazırlamışlardır. Şimdi, biz, yüz binleri geçen avukat meslektaşımızı temsil eden baroların tümünün muhalefetine rağmen onların hiç fikrini almadan, tümünden karşı çıkmalarına rağmen buradaki 10-15 iktidar mensubu avukat arkadaşımızın, hukukçu arkadaşımızın hazırladığı teklifi Meclisten geçirmek için Genel Kurula getireceğiz.

Şimdi, birinci yanlışlık, hukuktan anlayan, kanunu bilen avukatlara danışmadan kendileriyle ilgili bir yönetim şeklini biz buradan belirliyoruz. Bir nevi vesayet uyguluyoruz yani burada bir seçilmiş vekil avukat olmak, hukukçu olmak, 10-15 arkadaşımıza asla bu yetkiyi vermez, hepimiz bunun altında kalırız. Ve de arkadaşlarımız bir güzel anlatırken, eleştirirken, “Demokratik değil, temsilde adalet yok.” derken, ben hazırlanan teklifin gerekçesine baktım; iktidar mensubu arkadaşların konuştukları gibi “Barolarda siyaset yapılıyor, demokratik değil, temsilde adalet yoktur.” cümlelerinin hiçbirine genel gerekçede rastlamadım. Dişe dokunur, genel gerekçede şu var: “Baro hizmetlerinin daha sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla.” Yine şu var: “Bu minvalde kamu hizmeti niteliğinde serbest bir meslek olan avukatlık mesleğinin daha iyi bir şekilde icra edilebilmesi amacıyla Avukatlık Kanunu’nda ve bazı kanunlarda değişiklikler yapılmaktadır. Düzenlemeler kurumsal yapı ve meslekte karşılaşılan bazı sorunlara çözüm bulunmasına ilişkin hususları kapsamaktadır.” Bakın, genel gerekçe içinde dişe

dokunur sadece bunları buldum. Temsilde adaletle ilgili bir tek cümle yok, oysa iktidar mensubu hukukçu arkadaşlar, imza sahibi olanlar, hepsi de “Adaletsizlik var.” derken gerekçede yok. Peki, neden yok gerekçede, neden yok? Ben Antalya Barosuna kayıtlıyım, 4.970 avukat var mensubu olduğu -yani Türkiye’nin 4’üncü büyük barosu- yeni düzenlemeyle 4 delegeyle temsil edilecek. Türkiye’nin en küçük barosu, diyelim ki Tunceli 43 üyesi var, o da 4 delegeyle temsil edilecek. İşte, aylardır “Temsilde adalet arıyoruz.” derken, genel gerekçeye temsilde adaletsizliğin girmemesinin sebebi bugünkü düzenlemenin daha temsilde adaletsizlik sağlaması nedeniyle bu kanun teklifini düzenleyenler bunun farkına vardığı için gerekçeden bunu çıkarmışlar.

Peki, bu kanun teklifi karşımıza niye geldi bu gerekçe olmadığına göre, temsilde adaletsizlik olmadığına göre niye geldi? Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yetki ve güç elde etmeye doymadığını ve yetki ve güçten azami yararlanmak istediğini kabul etmek gerekir, hiç bunu inkâra gerek yok. Yürütme, Cumhurbaşkanı, bu sistem içinde yürütmeyi kontrol edebilmektedir, bunu da inkâr etmenin bir anlamı yok; yasamayı kontrol edebilmekte, yargıyı kontrol edebilmekte, hatta özgür medyayı da kontrol ve denetimi altında tutabilmektedir. İki kurum üzerinde denetimi ve yetkisi yoktur; biri, yargının savunma ayağı olan serbest avukatlardan müteşekkil barolar üzerinde Hükûmetin etkisi ve baskılaması söz konusu değildir. İkincisi de sosyal medya etki alanı dışındadır. Bu iki gücü henüz Hükûmet baskılayamamıştır ama son günlerdeki gelişmelere baktığımız zaman, hem yargının savunma ayağını bu yasayla hem de sosyal medya üzerinde birtakım tasarruflarla belki de hemen yine önümüzdeki günlerde gelecek bir yasa teklifiyle o da gündeme gelecektir.

Şimdi, Hükûmetin barolar üzerindeki etkisi yine belki istediği anlamda olmayacaktır ama baroları bölmek ve parçalamak suretiyle, çoklu baro oluşturmak suretiyle Hükûmetin her tasarrufunun alıcısı olacaktır yani elde edilen, ortaya çıkan baroların önemli bir bölümü iktidarın tasarruflarını destekler hâlde gelmekle serbest avukatlık ve baroların savunma ayağı, yargının savunma ayağı etkisini kaybedecektir; etkisini kaybetmesi de zaten Hükûmetin şu yasa teklifiyle aradığı kandır.

Değerli arkadaşlarım, yani son derece sakıncalı olan bu yasa teklifinin 100 bini gecen avukatı temsil eden baroları dinlemeden burada hukukçu arkadaşlarımızın “Biz hazırladık.” demelerine rağmen, yukarıdan hazırlanıp gelen bu taslağın Meclisten geçmesi bu Meclisin utancı olacaktır; Adalet Komisyonunun da büyük mahcubiyeti olacaktır. Bütün dünya bunu izlemekte. Belki bugüne kadar ilgilileriyle tartışmadan, paylaşmadan, onlarla iletişim kurmadan birçok torba kanun yapıldı ama barolara ve kanun yapmayı, kanunu bilen avukatlara böyle bir oldubittiyi kabul ettirmek söz konusu değildir yani 150 bin avukata “Biz, sizin nasıl yönetileceğinizi buradan şu kanunla tespit ettik, sizin elinize verdik ve size bir vesayet rejimi uyguluyoruz.”u anlatmak hiçbir zaman mümkün olmayacaktır.

Tekrar ediyorum ve bunu da her fırsatta anlatıyorum. Türkiye’de yargının etki altında kalmasının en önemli delili “17-25 Aralık milattır.” sözüdür. Yani, bir siyasi iktidarın bu kadar tescilli yargıya müdahalesi dünyada kolay kolay görülür bir hadise değildir. Sizler de bilirsiniz ki bu milattır, 2013 tarihinden öncesini sorgulamayın, 2013 tarihinden sonrasını yani 17-25 Aralık 2013 tarihini milat sayalım, ondan sonrasını sorgulayın demek, hem bir Anayasa suçudur hem de yargıya doğrudan bir baskı ve etkidir.

Baroları eleştirmem gerekirse Türkiye’de barolar bu konuyu yeterince eleştirmemiştir ve gün gün gelerek her kurumun özgürlük alanı, yetki alanı daraltılmaya başlanmıştır. Geçen gün, Sayın Bülent Arınç televizyonda “Masum değiliz.” dedi. Evet, hepimiz biliyoruz masum olmadığını ve itiraflarda da bulundu: “Biz, onları sevdik, güvendik, inandık ve birlikte hareket ettik.” dedi ama bu masum bir şey değil ki, devleti teslim ettik demek istedi. Yani, bir terör örgütüne biz devleti teslim ettik. Yine, iktidar kanadından bir arkadaş da şunu söyledi, medya yardımcısı ismini hatırlamıyorum, Emre Filan

her neyse istifa eden arkadaş, Ayvalı... O da dedi ki: “Evet, biz FETÖ örgütüne Kemalistleri kırdırmak istedik.” Şimdi, bu itiraflar ne yenilir yutulur itiraflar ne de affedilir itiraflar ne de “Biz kandırıldık, Allah affetsin.” demekle ortadan kalkacak itiraflar. Şurada, söylediği bir haklı cümle vardı bunların arasında “Biz, FETÖ örgütünün gerçekten bir terör örgütü olduğunu bilemezdik.” bu bir mazerettir. İyi ama 2013 tarihinden önce FETÖ örgütüyle en küçük irtibatı olan, selam veren, Bank Asyaya yatırım yapan, sempati duyan, dinî duygularla yaklaşan ve gerçekten onun adam öldürebilecek, eline silah alabilecek bir terör örgütü olabileceğini vesaire düşünmeyen binlerce insan o mazerete sığınmaksızın bugün tutuklu ya da hükümlü. Şimdi, bu nereden ileri geliyor? “2013 tarihi milattır.”

Yeryüzünde bir siyasi iktidarın, bir siyasi erkin “bunu milat say” deme hakkı olmadığı gibi gerçek yargıçların, savcılarının da böyle bir iddiayı milat kabul ederek, talimat kabul ederek o tarihten sonrasını araştırıp, soruşturması da o derece Anayasa’ya aykırılıktır. Ama maalesef, Türkiye’de bunları yaşadığımız için o çok önemli soruşturmalar gele gele geldiği noktada, Cumhuriyet gazetesi, Sözcü gazetesi gibi FETÖ örgütü konusunda Türkiye’yi yıllardır uyaran ama sadece iktidara muhalefet olan önemli basın kurumları bugün bu suçlardan takibat altındadır ve yine birçok masum gazeteci, yazar muhalefet olduğu için casusluktan, terör örgütü üyeliğinden tutuklu ya da hükümlüdür. Bunları anlatmamın sebebi, yargı talimat alıp da yörüngesinden saptığı zaman gerçeğe ulaşması son derece zor olduğu gibi, bu suçun kaynağına, köküne, temeline inme şansı da kalmadığı için böylesine gereksiz alanlarda dolaşıp durmaktadır.

Bunları ortaya koyabilecek gücü elinde tutan organ savunma ayağıdır, serbest avukatlık sistemidir ve cesur avukatlardır ama avukatların da tümüne “Adaletin sağlanması için mücadelenin içine gir.” deme şansımız da yoktur. Maalesef, çoklu baro sistemi olduğu zaman genç avukatlar hâkim, savcı olacaklar, ne yapmak zorundadırlar? Genç avukatlar hâkim, savcı olabilmek için iktidara yakın, iktidar yanlısı bir baroyu genellikle seçmek zorunda kalacaktır. İkincisi, zaten, iktidardan etkilendiğini söylediğimiz yargının ise bu defa, iktidara yakın barolardan etkilenmemesi mümkün değildir. Yargı yine bir zorluk altında, baskı altında kalacaktır. Üçüncüsü de avukat ihtiyacı olan yurttaşların avukata müracaat ederken işini mümkün olduğu kadar daha kolay çözebilmek adına ya da öyle inandığı için iktidar mensubu barolardan kendisine avukat seçmeye yönelecektir.

Yine, bir taraftan “Barolarda siyaset yapılıyor.” gerekçesine de değinmek istiyorum. Baroların tabii ki belli bir ölçüde siyaset yapması doğaldır. Biraz önceki hatiplerin de söylediği gibi, siyasetin her alanda olması doğaldır, zaten siyatsız de bir yaşam yoktur, bu da doğal karşılanır ama çoklu baroların oluşması hâlinde siyasi görüşlere göre de ayrılabilceği gibi, etnik kökenine, ideolojisine, hatta inanç farklılıklarına göre bile Türkiye’de baroların ayrışması söz konusu olabilecektir. Onun için, bu yasa metninde, yasa teklifinde söylenen hiçbir husus gerekçesinde görülmediği gibi, biraz önce bahsettiğim çok basit bir gerekçeyle, hatta gerekçe bulunmaksızın bu teklif hazırlanmıştır. Avukat arkadaşlar, iktidar mensubu hukukçular “İmza sahibiyiz.” diyen arkadaşlar da bunu takdim ederken “Demokratik değil, adaletsizlik var, siyaset yapılıyor ve dünyada en iyi örnekleri, parlayan örnekleri bulacağız.” gibi iddialarla yola çıkarken genel gerekçede bunların hiçbirisi yok ama gerekçe, benim anlatmaya çalıştığım gibi, savunma ayağının baskılanması, etkisiz bırakılması, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yargının bu ayağına da sanki etki yapmak ya da etkisiz kılmak ihtiyacından olduğu zannını ortaya koymaktadır. Ha, bunun da vebali, maalesef, iktidar mensubu hukukçulara yüklenmiş olacaktır. Dünyada da gerçekten Meclisimizin verdiği önemli yanlış kararlardan biri olarak her zaman karşımıza çıkacaktır.

Ben, yine de altını tekrar çizmek istiyorum. Yasa yapmak, hele arkadaşların “demokratik değil” demelerini, hiç o söze, o topa girmelerini de doğru görmüyorum çünkü hukuktan anlayan, demokrasinin, kanunların ne olduğunu bilen 100 bini aşkın avukata sormadan “Siz böyle yönetilmelisiniz.” demek, onlara vesayet uygulamak demektir; onlara bunu yaparken “Biz demokrasiyi savunuyoruz.” demek son derece yanlıştır.

Sözlerimi sonlandırıyorum. Çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Subaşı.

Şimdi söz sırası Sayın Muharrem Erkek’te.

Buyurun Sayın Erkek.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok değerli meslektaşlarım, çok değerli milletvekilleri; herkesi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Avukatlık Kanunu’nda değişiklik yapıyorsunuz. Bu teklif hazırlanırken, Avukatlık Kanunu’nda değişiklik yapan bir teklif hazırlanırken kiminle çalışılması lazım? Doğal olarak barolarla. Ancak baroların yani 80 baromuzdan bir tek baronun dahi bu teklif Meclis Başkanlığına sunulana kadar bilgisi yoktu, bizlerin de yoktu, Adalet Bakanlığının da yoktu. Teklif sunulmadan birkaç gün önce Cumhuriyet Halk Partisiyle de görüşüldü ama bir taslak sunulmadı, sözlü bir görüşme gerçekleşti ve baroların, baro başkanlarının içinde olmadığı bir çalışma şimdi Adalet Komisyonunda, görüşülüyor; baro başkanları da şu anda Meclisimizin Çankaya Kapısı’nın önünde, etrafı bariyerlerle çevriliyor. Yani, nasıl bir tablo, gerçekten anlamak mümkün değil. Ya, büyük bir trajedi, ülkemiz açısından, ülkemiz açısından. Ya, bunu niye yaşıyoruz biz? 50 tane, 60 tane baro başkanı yolun kenarından, kaldırımdan sembolik olarak 200 metre yürümek istedi yine etrafı bariyerlerle çevrildi, fiili bir gözaltı gibi. Şimdi yine bariyerlerle çevriliyor etrafları. Biz baro başkanlarımızı Türkiye Büyük Millet Meclisinde ağırlayamıyor muyuz? Ağırlayamıyor muyuz Türkiye Büyük Millet Meclisinde? “Bizi alın, biz üçer baro başkanı Komisyonu takip edelim.” diyorlar. Bu nasıl bir anlayış? Yani bu bence aslında demokrasimize, hukuk devletine yapılan çok büyük bir kötülük. Baro başkanlarımız sürekli... Baro başkanları, il protokollerinde yeri olan ve avukatları temsil eder denilen baro başkanlarının etrafı son günlerde, sürekli, bariyerlerle çevriliyor. Gerçekten, ilginç bir tablo.

Şimdi, aslında, yapılması gereken neydi, Adalet Komisyonunun yapması gereken neydi? Vesayet altında hareket etmeden, özgürce, o görüşülecek önergede, alt komisyon önergesinde... Alt komisyon kurulması gerekirdi ve o alt komisyona baro başkanları da çağrılarak, uzmanlarla beraber, konunun gerçek muhataplarıyla beraber son derece sağlıklı bir çalışma yapmaktı. Mutfak alt komisyondur. Asıl yapılması gereken buydu. Bugün, ülkenin, Meclisin yaşadığına bakın. Çok büyük bir ayıp. Çok büyük bir ayıp. Ve bu ayıp kime ait bilmiyorum ama Türkiye böyle bir tabloyu hak etmiyor.

Şimdi, teklif sahiplerini dikkatlice dinledik, ben de dinledim, notlar aldım. Teklif sahiplerini, teklifi savunanları dinleyince şöyle bir ironi yapmak geldi içimden: Şimdi, siyasi partilerde mesela seçimler o kadar demokratik yapılıyor ki kongreler, parti içi demokrasi... Ülkede gerçekten çok ileri bir demokrasi var, hiçbir sorun yok, her şey yolunda bir tek meslek örgütlerinde ciddi sorun var, meslek örgütlerinin seçimlerinde.

Öyle örnekler verildi ki: “Şu kadar avukat sandığa gitmiş, şu kadar oy alınmış...” Son İstanbul seçiminden örnek verelim -Ben Çanakkale Barosu üyesiyim, ondan da örnek vereceğim- son İstanbul Barosu seçiminde 42 bin avukatın, o dönem 42 bindi, sayı hızla artıyor bütün barolarda, 26 bini oy kullanmış; çok önemli bir oran aslında. Çünkü avukatların birçoğu baro seçimlerine katılma gereği duymuyor, kendi özgür iradesi. Bir avukata baskı kim yapabilir? 26 bin oy kullanılmış, 10 aday

varmış, 10 aday, kazanan aday 8 bin oy almış. Bakın, 26 bin oy kullanılıyor, kazanan aday 8 bin oy alıyor, 10 aday var yani yüzde 34. AK PARTİ 2002’de yüzde 34’le Meclisin büyük çoğunluğunu elde etti ve tek başına iktidar oldu. Bakın, şimdi, burada İstanbul Barosu seçiminin meşruiyetini tartışıyoruz. Böyle bir şey olabilir mi?

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Yüzde 25’le belediye başkanısın.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Evet, o da doğru.

Yani 2002’de 42 milyon seçmen vardı, 30 milyon kadar oy kullanıldı, 10 milyon oy aldı AK PARTİ, yüzde 34. Şimdi, İstanbul Barosu Başkanı, baktım, yüzde 34’le seçilmiş. Biz, şimdi, burada, Adalet Komisyonunda bunu mu tartışacağız? Ben Çanakkale Barosu üyesiyim, en demokratik seçimler Çanakkale’de Çanakkale Barosunda olur; çarşaf liste olur, bütün avukatlar gelir, özgürce oyunu kullanır, çarşaf liste. Üç dönem AK PARTİ üyesi bir meslektaşım görev yaptı, biz de destekledik, Çanakkale Barosu Başkanlığı yaptı üç dönem, şimdi de Cumhuriyet Halk Partisi üyesi bir meslektaşım üç dönemdir Baro Başkanlığı görevini yürütüyor ama hiçbiri siyasi parti üyeliğini Baro Başkanlığı göreviyle karıştırmadı çünkü barolar siyasetüstüdür; her görüşten, her partiden arkadaşımız yönetimlerde de görev yapar ve biz hep birlikte baro üyesi olarak hukukun üstünlüğü için iktidarlara karşı mücadele ederiz. Şimdi, hani o Anayasa’nın 135’inci maddesini herkes okuyor ya: “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları” Baroları diğer meslek örgütlerinden ayıran çok önemli bir özellik var, bunu lütfen atlamayalım, barolara kanunun yüklediği bir zorunluluk var. Avukatlık Kanunu’nun 76’ncı maddesi ve 95’inci maddesi ne diyor? “Barolar hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını korumak ve savunmak zorundadır.” diyor, bakın, “... zorundadır.” diyor, mecburiyet yüklüyor. Diğer meslek örgütleri için, büyük meslek örgütleri için bu bir duyarlılıktır ama barolar için bir mecburiyettir. İnsan hakları ihlallerini kim yapar? İktidarda kim olursa olsun iktidarlar yapar; bütün dünyada da böyledir bu. Şimdi, baroların iktidara muhalefet ettiği için siyaset yaptığı söyleniyor. Baroların görevi bu, iktidarlara karşı, kamu gücüne karşı, insan hakkı ihlallerine karşı vatandaş, bireyi korumak, tarihte de böyle olmuş hep bu. Baroların tarihsel sorumluluğunda da bu böyle. Tarihe bakın; barolar vatandaşları, bireyi hep idareye karşı, kamu gücüne karşı korumuş. Şimdi, Avukatlık Kanunu’nu hepimiz biliyoruz, burada kahir ekseriyetle meslektaşlarımız var, değerli hukukçular var. Avukatlık Kanunu’nun ilk cümleleri nasıl, ilk cümleleri? “Bir kamu hizmetidir avukatlık mesleği. Barolar da kamu hukuku tüzel kişisidir.” diyor. Bu çok önemli bir şey. “Bir kamu hizmetidir.” diyor ve devamında -ilk cümleleri Avukatlık Kanunu’nun- ne diyor: “Avukat, yargının kurucu unsurudur ve savunmayı serbestçe temsil eder.” Bu niye önemli? İdare hukuku niçin var, idare mahkemeleri niçin var? Hukuksuz birçok yargılama oluyor dünyanın her yerinde, bizde de; adil yargılanma hakkı ihlal ediliyor, suçsuz insanlar yıllarca cezaevinde yatıyor. İşte, insanlar, bireyler, vatandaşlar bir hukuksuzlukla, haksızlıkla karşılaştığında kamu gücüne karşı, kamu gücünden çekinmeden kendini serbestçe temsil edecek bağımsız avukatlar isterler. Bu cümleler onun için var. Siz baroları bölerseniz bunu yok edersiniz. Bunu bir avukat olarak, bir hukukçu olarak söylüyorum, siyaseten değil; yok edersiniz. Avukatlar kamu yararı için çalışmayı bırakır ve barolar ayrışır; hatta hatta meslektaşlarımızı, bugün barolar içerisinde hangi siyasi görüşte olursa olsun bir meslektaş dayanışmasıyla hareket eden ve hukukun üstünlüğünü, insan haklarını tarihte olduğu gibi bugün de savunan avukatları birbirine düşman hâline getirirsiniz, ayırıştırırsınız, siyasi görüşlerine göre, etnik kökenine göre, mezhebine göre barolar kurur. İstanbul, Ankara, İzmir’de değil yalnızca, avukat sayıları o kadar hızlı artıyor ki yarın Antalya’da, Bursa’da da yaşarız. Bunu yapmayın, çoklu baro yok dünyada.

Birkaç istisnai örnek verirsek; Tokyo’da, Brüksel’de çok istisnai örnekler, onların da uygulaması çok farklı. Tekli baro esas dünyada da. İspanya’da 83 tane şehir var, 83 tane il barosu var. Burada, daha önce söylendi Almanya’da 28 özerk baro var ve tüm avukatlar bunlara üye olmak zorunda. Avukatlıkla baro bağı çok önemlidir, bunu koparmayın yoksa vatandaşların hak ve özgürlük mücadelesi zayıflar. Vatandaş zarar görür, avukatlar değil.

Değerli milletvekilleri, barolarda çocuk hakları merkezleri var, kadın hakları merkezleri var, doğa hakları merkezleri var. Barolar çok önemli mücadeleler veriyor. İktidarda kim olursa olsun bu mücadeleleri vermeye devam edecek barolar, eğer siz baroları bölmezseniz. Bu tarihte de böyle oldu, barolar siyaset yapıyor olarak görmeyin bunu. Barolar görevlerini yapıyor, görevleri var baroların, üstelik kanun yüklemiş bu görevi, diğer meslek örgütleri gibi değil. Şimdi baroları parçalayarak bu mücadeleleri zayıflatacaksınız. Avukatlık mesleğini alçaltmayın; barolar parçalanırsa ,bölünürse, barolar zayıflarsa vatandaş nefes alamaz hâle gelir, bunu yapmayın. Bakın, baro başkanları Çankaya Kapısı’nda ve geliyor hepsi de 80 baro başkanı daha bu teklif somut olarak ortada yokken yazılı açıklama yaptılar “Çoklu baro istemiyoruz, temsilde adaleti yok etmeyin, bu teklifi getirmeyin.” diye. 80 baro, Türkiye’deki baroların tamamı. Niye bu dayatma? Neden? Birileri istiyor diye mi? Değer mi bu mesleğe bu kadar zarar vermeye, adalete bu kadar zarar vermeye? Saçayağı, adaletin saçayağı, demokrasinin saçayağı “yasama, yürütme, yargı” zaten, o saçayaklarını zedeledik, yok ettik. Şimdi adaletin saçayaklarını da mahvediyoruz. Zaten, yargıç, savcı konumunda ciddi sorunlar var. Şimdi, kurucu unsurlardan biri olan savunma ayağı da ciddi tehdit altında. Aslında çok örnekler var verilecek seçimlerle ilgili. Ya, gelişmiş demokrasilere bakın, kişi başına düşen millî geliri 50 bin dolar olan ülkelere bakın, hukuk devleti olan ülkelere bakın, seçimlerde oy kullanma oranı o kadar düşüktür ki seçmen sandığa gitmeyi bile gerekli görmez çünkü sistem işliyordur. Şimdi, burada “Vay efendim şu baroda şu kadar avukat oy kullanmış, vay efendim...” Ya, bunlar buranın konusu mu? O zaman her hükümetin meşruiyeti tartışılır burada, aldığı oy oranına göre, başka şeylere göre. Bizim Türkiye’nin önceliği bu mu? Baroların seçimleri mi? Siyasi partilerin kongrelerinde çarşaf liste mi yapılıyor? Baroların blok listesi tartışılıyor burada. Çanakkale Barosunda çarşaf liste oluyor her zaman ama İstanbul Barosunun, 48 bin avukatın olduğu yerde blok liste yapma gereği olabilir. Siyasi partilerin ilçe kongrelerinde, il kongrelerinde, kurultaylarında milyonlarca üye özgürce oy kullanıp yönetimleri mi seçiyor? Ya, burada önce siyaseti demokratikleştirin, önce parti içi demokrasiyi tesis edin, önce kendinizi düzeltin sonra baro seçimlerine müdahale edin. Bu, çok büyük bir haksızlık, çok büyük bir çelişki bu. Türkiye’nin ihtiyacı olan önce siyasetin demokratikleşmesi. Şimdi, barolar, bakın, tarih boyunca ve bugün de hukukun üstünlüğü ve insan hakları mücadelesine devam edecek. Zayıf, her zaman eşitlik ve adalet ister ama kuvvetlinin umurunda değildir bu. Onun için barolar çok önemlidir, avukat çok önemlidir. Şimdi baroları parçalayacağız, böleceğiz, baroları zayıflatacağız, bununla nasıl bir sonuç elde edeceğiz? Uzun uzun anlatmaya gerek yok bunu aslında burada bulunan herkes biliyor. Meslek etiğini de yok ederiz değerli meslektaşlarım, meslek etiği kaybolur. Baroya üye olan avukatlar hem o baronun gücüyle müvekkillerini serbestçe temsil eder -mahkemelerde- hem de meslek ahlakına, yasaya aykırı hareket ettiği zaman barosunun kendisini cezalandıracağını bilir. Şimdi ne olacak? Ben meslek etiğini bir tarafa iteceğim, ne olacak? Barom müdahale ettiği zaman istifa ederim o barodan, geçerim diğer baroya. Meslek etiğini yok ederiz, meslek disiplinini yok ederiz. Bu çoklu baro gerçekten adalete bir ihanet bence, bakın, adalete ihanet bu, mesleğe de. Bunu yapmayın lütfen. Bunun o kadar çok ki vereceği zararlar bu mesleğe. Şimdi, asıl siyasi enstrüman o zaman olacak barolar. Sosyal demokrat baro olacak, milliyetçi baro olacak, Alevi baro olacak, Sünni baro olacak, işte, AK PARTİ’ye yakın baro olacak, Cumhuriyet Halk Partisine yakın baro olacak. Asıl o zaman siyasi enstrüman hâline gelecek barolar. Bizim derdimiz baro başkanları çıkıp da bizden yana tavır koysun, ondan yana tavır koysun

değil ki, hukukun üstünlüğünden yana tavır koysun. Bugün ülkemizde kuvvetler ayrılığında ciddi sorun yaşıyorsa, demokratik hukuk devleti standartlarında ciddi sorun yaşıyorsa tabii ki barolar tavır koyacak. İktidarda yarın siz değil, biz olsak yine koyacak sorunlar devam ettiği sürece. Bunları hep birlikte aşmamız gerekiyor. Kamu kurumu, kamu hukuku tüzel kişileri bölünmez. Bir ilde 2 defterdar, 2 vali olur mu? 2 baro başkanı da olmaz. Bu doğru bir şey değil.

Şimdi, temsilde adalet kısmı. Asıl şimdi temsilde adaleti yok ediyorsunuz. Bir arkadaşımız söyledi, dedi ki: “İstanbul, Ankara, İzmir -3 büyükşehir- bir araya geliyor, delegenin yüzde 40’ına hâkim.” E İstanbul, İzmir, Ankara avukat sayısının yüzde 55’i. 135 bin avukat var Türkiye’de, yüzde 55’i bu 3 şehirde, tabii ki delegenin yüzde 40’ını temsil edecek.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – “Barolar Birliği” ismi yalnız, avukatlar birliği değil.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Hayır, hayır.

Bakın, şimdi siz ne yapıyorsunuz, neyi getiriyorsunuz? Örnek verildi biraz önce. 4.900 üyesi olan Antalya Barosu da 4 delegeyle temsil edilecek Barolar Birliği seçiminde, 50 üyesi olan bir il barosu da 4 delegeyle seçilecek; bu, temsilde adalet mi? İstanbul ilinin 98 milletvekili var Parlamentoda, İstanbul ili 98 milletvekiliyle temsil ediliyor Parlamentoda. Kırıkkale ilimiz kaç milletvekiliyle temsil ediliyor? 3 milletvekiliyle. 31 katı, 32 katı. Hayır, o zaman Anadolu’nun o illeriyle milletvekili sayısını da dengeleyin. Böyle bir şey olur mu? 48 bin avukatın olması avukatların sorunu değil ki. Türkiye’yi yönetenlerin, bugüne kadarki iktidarların sorunu büyükşehirlerde avukatlar yoğunlaşmışsa. Tabii ki İstanbul’un 98 milletvekili olacak çünkü orada milyonlarca seçmen var. Demokrasi, temsilde adalet. Yani 48 bin üyesi olan bir baronun tabii ki delegeye ağırlığı olacak. Şimdi siz ne yapıyorsunuz? Temsilde adaleti tümüyle yok ediyorsunuz, tümüyle. O zaman demokrasi kalmıyor ki. Barolar bugün, en demokratik seçimlerin yapıldığı yerler Türkiye’de. Siyasi partiler kendi içlerinde yaptıkları seçimlere baksın. Adaylar çıkabiliyor mu? AK PARTİ’nin 10 milyon üyesi var, 8 milyon üyesi gidip oy kullanıp mı Genel Başkanını seçiyor? Yani önce kendimizi düzeltelim, sonra meslek örgütlerini eleştirelim. Haksızlık yapıyoruz, burada meslek örgütlerinin seçimlerini tartışıyoruz, eleştiriyoruz. Kendi seçimlerimize de bir bakalım o zaman.

Şimdi, çok notum var ama tamamlayacağım; çok vakit almayayım, geç de oldu. Asıl önceliğimiz, burada meslektaşlar olarak yapmamız gereken ne, biliyor musunuz? Bir ülkede adil yargılanma olup olmadığını anlamak için, adaletin olup olmadığını anlamak için duruşma salonlarına bakmak lazım, bunu hukuk profesörleri de söylüyor. Bugün, duruşma salonlarında avukat ile müvekkili yan yana dahi oturamıyor. Yan yana oturamıyor, düşünebiliyor musunuz?

1990 yılında Almanya’ya gittim, dayımın yanına. Orada, Düsseldorf’ta, eyalet başkentinde, bölgesel yüksek bir mahkemede duruşma izlemeye gittim, hukukçu olarak, hukuk öğrencisi olarak merak ettim yani. Baktım, büyük bir salonda avukatlar ile müvekkilleri, hepsi yan yana oturuyor. Biz 2020’de hâlâ daha... İşte, Silivri’de gidin mahkemelere veya Çağlayan’da gidin ağır ceza mahkemelerine müvekkil, sanık orada etrafı çevrilmiş kolluk gücüyle, avukatı orada, bir tanık dinleniyor, avukatıyla belki tanığa bir soru soracaklar, müzakere yapması lazım nasıl konuşacak? Önce bunları halledelim, bunları halletmek kanun işi de değil. Yani duruşma salonlarında kimin nerede oturacağını halletmek Adalet Bakanlığının bir işi, bir yazı. Kanunda bunun bir dayanağı yok çünkü. Gelin, avukatları, baroları çok düşünüyorsak silahların eşitliğini sağlayalım. Yargının 2 kurucu unsuru olan iddia makamı ile savunma makamı arasındaki eşitliği sağlayalım. Bunu da yapmak için kanun değişikliğine gerek yok. Türkiye’yi yöneten siyasi irade bunu istese bir dakikada yapar, bir dakikada. Önce duruşma salonlarını düzeltelim.

Grup sözcümüz söyledi, hukukçu olmayan, hukuk fakültesi dekanları var. Gelin, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yapısını değiştirelim. Yürütmenin tahakkümünden çıkaralım. Bağımsız ve tarafsız yargıyı nasıl tesis edeceğiz.

2010 yılında ne oldu? 2010 yılında, güzel maddelerle süslenmiş bir Anayasa değişikliği paketi sunuldu. Paketi inceleyen Macar bir hukuk profesörü şöyle bir deyim kullanmıştı: “Bu paketin içinde soğanın cücüğünü göstermiyorlar.” Soğana benzetmişti paketi. Soğanın cücüğü o zaman HSYK’ydi. “Soğanın cücüğü Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Anayasa Mahkemesi” demişti. Evet, doğrudu tespit. Sonra ortaya çıktı, amaç yargıyı ele geçirmektir. Yargı ele geçirildi, sonra ne oldu? 2010 referandumuyla yargıyı ele geçirenler daha sonra hâkim, savcı işini hallettikten sonra 2012-2013 gibi bu çoklu baro projesini getirmek istediler. Şimdi tekrar bu proje önümüzde. Niçin? Bu doğru bir şey değil ki çoklu baro. 5 bin avukata 1 delege olur mu? Ben, Çanakkale Barosunun üyesiyim. 600’e yakın avukat var bizim ilimizde. 5 bine yakın avukatı olan Antalya ile benim delege sayım aynı olacak. Şimdi, bu demokrasi mi? Tam aksine, demokrasiyi yok ediyorsunuz. Bu, tarihe not düşer. Böyle bir teklife “Evet.” demeyin. Baskı nereden gelirse gelsin bunu reddetmek lazım. Yapmamız gereken, hukuk devletini tesis etmek, bağımsız ve tarafsız yargıyı tesis etmek. Bunun yolu da Hâkimler ve Savcılar Kurulunun -Anayasa değişikliği yapması lazım bu Meclisin- üyelerini birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılar ve yüksek yargı mensupları seçsin. Niye yürütme seçiyor, neden? Yargıtay üyelerinin tamamını Hâkimler ve Savcılar Kurulu seçiyor, Danıştayın dörtte 3’ünü Hâkimler ve Savcılar Kurulu seçiyor. Yani Hâkimler ve Savcılar Kurulunu ele geçiren iktidar bütün yargıyı ele geçiriyor, hangi iktidar olursa olsun. Tarihte de böyle bu, bugünün dünyasında da böyle, yargıyı ele geçiren iktidarlar hukuk devletini yok ediyor. Bugün onun için adalete olan güven yüzde 20’lere kadar düşmüş. Çok kötü bir şey bu vatandaşlar için. Sokakta hangi vatandaşa sorarsanız sorun adalete güvenmiyor çünkü ekmek çalan çocuk ile ihaleye fesat karıştıranın kanun önünde eşit olmadığını görüyor veya barakada yaşayan ile sarayda yaşayanın. Eşitlik yok, kanun önünde eşitlik yok. Bunu görüyor vatandaş. Adalet olmadığı için, hukuk devleti olmadığı için...

Şimdi, Türkiye’nin bu kadar önemli sorunu varken biz, baro seçimlerine müdahale etmeye kalkıyoruz, baroların yapısına müdahale etmeye kalkıyoruz. Bunu gerçekten yapmayın, bunu bir hukukçu olarak söylüyorum, bunu barolar da istemiyor. Niye bu dayatma? Bu, mesleğe de büyük zarar verir, baroların tarih boyunca yürüttüğü hukukun üstünlüğü mücadelesine de ciddi zarar verir.

Değerli meslektaşlarım, barolar nedir, biliyor musunuz? Barolar, hukuk devletinin doğal savunucularıdır, koruyucularıdır; ben öyle görüyorum, çoklu baro, baroları bölmek bunu zedeler, bunu yok eder ve bu en büyük tehlikedir.

Çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Biz teşekkür ediyoruz.

Sayın Abdullah Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben hemen bu kanun teklifi üzerinde şunu belirtmek istiyorum: Şimdi, bu iktidar döneminde çeşitli reformlarla yargıda birtakım değişiklikler yapıldı. Tabii, bu reform süreci, yargıdaki reform süreci uzun bir süredir, 2011 yılından itibaren temel yasalarda çok ciddi değişiklikler yapılmak suretiyle işe koyuldu. Peki, ne oldu? Bu 2011 yılından bu yana o kadar çok değişiklik yapıldı ki âdetâ Türkiye’nin hukuk coğrafyası, hukuk zemini tamamen değiştirildi ve değişikliğe uğratıldı. Tabii, o zamanda da -tartışma sürecine şöyle bir baktığımız zaman- yine muhalefete çok ciddi itirazlar var, çok ciddi muhalefet var. Nedeni de şu: Yine, mevcut olan iktidar kanun yapma sürecine girerirken daha çok meslek kuruluşları,

sivil toplum örgütlerinden görüş almadığı, ciddi bir şekilde bir çalışmanın içerisine girmediği de tarihsel bir süreç. Bu, neyi getiriyor? Bu, yeni yeni reformları beraberinde getiriyor, sözüm ona, reformları beraberinde getiriyor. Neyi getiriyor? Bu, hukuk sisteminin gerçek anlamda oturmamasını, hukuk sisteminde ciddi sorunları beraberinde getiriyor.

Şimdi bu “reform” ne demek? Değerli arkadaşlar, reform “yenilik” demek yani “hukukta yenilik” demek “yaşamda yenilik” demek. Peki, bu yasalarla yenilik getiriliyor mu, biraz ona bakmamız gerekiyor. Şimdi, bu, Anayasa’ya olan aykırılık sürecinde dile getirildi. Bunların başında 36’ncı madde geliyor ve Anayasa’nın 138’inci maddesi de bugünkü kanun teklifini ciddi bir şekilde ilgilendiren Anayasa maddesi. Yargı mercilerinin önünde davalı ve davacı olarak herkesin adil yargılanma hakkı olduğu söyleniyor. Bu, 36’ncı maddede var. 138’inci maddedeyseniz “Hiçbir makam veya merci, mahkemelere emir veremez.” diyor. Peki, mahkeme kimdir? Mahkeme sülhelerinden bir tanesi de savunma makamıdır, savunma makamının kendisi de, temsiliyeti de barolardır.

Şimdi, tabii, şöyle son yirmi otuz yıllık bir sürece baktığımız zaman, Türkiye’deki yargı sistemine baktığımız zaman, çok ciddi sorunlarla karşı karşıya kaldığımızı burada belirtmek istiyorum. Ne oldu peki bu süreçte? Değerli arkadaşlar, yargının aynası yargının çok iyi işlemediğini, verdiği kararlarla çok ciddi hak ihlallerine çözüm getiremediğini de çok net bir şekilde görüyoruz. Bakın, biz dün bu kanunun görüşmelerine başladık, bu Komisyonunda başladık. Tarihsel olarak baktığımızda 2 Temmuzda ne oldu? 2 Temmuz 1993 yılında -bugün 3 Temmuz- Sivas’ta onlarca aydın yakıldı. “Sivas katliamı” diye tarihe geçen bu katliam çok ciddi bir şekilde Türkiye’de mevcut olan bir hukuk sistemini de beraberinde getirdi. Ne oldu bu katliam sonucunda? Değerli arkadaşlar, bu katliam sonucunda bu yargı ciddi bir sınavdan geçemedi. Yani yargı artık öyle bir aşamaya geldi ki mevcut olan, göz göre göre yapılan bir katliamda ciddi bir karar veremedi, dosyanın büyük bir kısmı zaman aşımıyla yüz yüze bırakıldı.

Yine, değerli arkadaşlar, bakın, buna benzer bir katliam Çorum’da meydana geldi. Bu Çorum katliamı da günlerce sürdü ve 57 canın yaşamına neden oldu. Yine, yargı bu konuda da gerçek anlamda sınıfta kaldı ve bu anlamda maalesef iyi bir sınav vermedi. Bakın, yargı makamının önemli süljesi olan savunma makamı şu anda hedefte. Yargıya güven ilkesi yüzde 20’lerin de altında, Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde ise 128 ülke içerisinde maalesef Türkiye 107’nci sırada. Bakın, mahkemeler karar verirken bir kulağı maalesef sarayda, bir gözü ise kolluk güçlerinde yani soruşturma ve kovuşturma evresi tamamen bağımsız yargının dışında gelişme gösteriyor. Peki, bu reformlardan bunca kanun değişikliğinden kimler faydalıyor? Maalesef belli bir elit, belli bir kesim bundan faydalıyor yani halkın talepleri, mevcut olan meslek kuruluşlarının talepleri doğrultusunda değil belli bir elitin, belli bir kesimin talepleri doğrultusunda bu tür değişiklikler yapılıyor ve bu tür değişiklikler bu şekilde vücut buluyor. Bakın, 78 tane baro, hep söylüyor, söylemeye devam edeceğiz, bu kanuna karşı olduğunu söylüyor ve Türkiye’deki neredeyse bütün avukatların temsiliyetini alan bu barolar, bu kanunun yapılma sürecinde kendilerine sorulmadığını, düşüncelerinin alınmadığını bas bas bağırarak meydanlarda bunu dile getiriyor fakat ne yazık ki bunların bu isteklerine ve bunların bu taleplerine sessiz kalınıyor. Bakın, çok acı ki meslektaşlarımız şu anda bir duvar dibinde oturdular ve bu kanun yapma sürecini uzaktan izlemek zorunda kaldılar. Bakın, biz gerçekten tarihsel bir utançla karşı karşıyayız. Bu meslektaşlarımızı Meclisin bahçesine getirip oturup bir çay bile ikram edemiyoruz. Ne acıdır ki günü gelecek bu insanlara, bu meslektaşlarımıza, bizim ihtiyacımız olacak. Bakın, mahkeme salonlarında maznunun yani kamu gücüne karşı suçlanan kişinin aleyhine bu kadar delil toplama yetkisine sahip olan bir güce karşı kişinin tek sığınabileceği makam; avukatlık makamıdır, savunma makamıdır.

Bir teoriye göre, devletler, sistemler vatandaşlarının mevcut olan bir düzeyde olmamaları nedeniyle kendilerini kusurlu hissettikleri için avukatlık makamının icrasına neden oldular ve bunun için öyle bir makam yarattılar ki maznun yani suçlanan kişinin sığınabileceği bir alan olsun diye fakat biz ne yapıyoruz değerli arkadaşlar? Biz, hak talebinde bulunan, kanun yapma sürecinde “Bize de sorun, bizim de taleplerimizi alın.” diyen baro başkanlarını tartaklıyoruz, âdeta temel ihtiyaçlarını karşılayacak olan düzeyde buna engel oluyoruz ve meydanlarda kendilerine işkence uyguluyoruz. Bu, gerçekten talep edilen, bizim görmek istediğimiz tablo değil. Ben, buradaki bütün hukukçu meslektaşlarımın da böyle bir şeyi talep edeceklerine inanmıyorum, gerçekten inanmıyorum yani buna biz hep beraber bu tür uygulamalara karşı koyabileceğimizi de... Kesinlikle bu güce de sahibiz fakat ne yazık ki bu meslektaşlarımızın yani bizim hukuk devletinin gerçek anlamda kavuşabileceğimiz alana şimdilik sessiz kalıyoruz. Bunu yapmamamız gerekiyor değerli arkadaşlar.

Bakın, mevcut olan iktidarların kendilerine karşı olan birinci derecedeki birinci sorumlu gördükleri gerçekten barolardır, avukatlık makamıdır çünkü istemedikleri alan orasıdır. Eğer, bu alan da mevcut olan siyasal iktidarın tamamen etkisine girerse o zaman o ülkede, o toplumda gerçek anlamda yargının bağımsızlığından bahsetmek mümkün değildir ve olmayacaktır. Demokrasinin de en önemli damarlarından biridir savunma makamı. Bakın, yani ben şuna da inanıyorum ki bu salonda bir şekilde haksızlığa uğramayan bir tane insan bana gösteremezsiniz. Bizim ilk koşacağımız, bizim ilk sığınabileceğimiz alan avukatlardır ve savunma makamıdır.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu kanun teklifiyle ilgili gerçek anlamda demokrasinin standartlarına uymayacak birçok hüküm var. Bakın, temsiliyet diyoruz, ondan sonra çoklu baro diyoruz; bunlarda gerçekten sıkıntı yaratacak çok hüküm var. Bir tanesi nedir değerli arkadaşlar? Bakın, bizim avukatlar olarak, bizim barolar olarak seçtiğimiz Barolar Birliğini biz eski, şu andaki, mevcut olan, meri yasada olağanüstü seçimli bir toplantıya çağırabiliyoruz, Genel Kurula çağırabiliyoruz. Ama bu getirilmek istenen değişiklikle biz bunu dahi yapamayacağız. Bir zırh oluşturuyoruz. Bakın, olağanüstü seçim isteme hakkını ortadan kaldırıyor bu kanun teklifi. Ne yapılıyor? Olağanüstü toplanmaya evet diyor fakat seçime hayır diyor. Bizim en temel hakkımız değil mi, en demokratik hakkımız değil mi? Beğenmediğimiz ve birçok baronun bir araya gelip değiştirmek istediği veya seçime götürmek istediği bir Barolar Birliğinin yönetimine ilişkin bir seçim talep etmek hakkımız değil mi? Bu anayasal bir haktır değerli arkadaşlar. Bakın, mevcut olan kanun teklifinde bu kısıtlama var.

Başka ne yapılıyor? Temsile müdahale ediliyor, temsiliyet gücüne gerçek anlamda müdahale var. Biz Anayasa’ya aykırılık sürecinde bunu dile getirdik. Neydi? Anayasa’nın 67’nci maddesinin ihlali söz konusu.

Bakın, bizim burada önerdiğimiz formül şudur: Yüzde yüz demokratik temsiliyet elbette ki mümkün değil fakat bizim şu anda adına konuştuğumuz, içeri almadığımız ve aynı zamanda maalesef tartaklanan o avukatların temsilcileriyle beraber... Toplam sayıları 120 bin civarında bir sayıdır şu anda avukatların Türkiye’deki mevcut olan sayısı. Peki, bu avukatların hepsi neden Barolar Birliğinin yönetimini de seçmesin? Çok mu zor? Bize göre kolay. Yani illaki 5 bin avukatın bir delegesi mi Barolar Birliğinin yönetimini seçsin? Bu konuda gerçek anlamda bizim de düşüncelerimizi, o baro başkanlarının ve baro yönetimlerinin düşüncelerini de alırsanız çok daha demokratik, çok daha istenilen bir yasayla biz bu işin içinden çıkabiliriz.

Değerli arkadaşlar, bakın, benim avukatlığa bakış açısıyla ilgili sizinle paylaşmak istediğim çok önemli bir husus daha var. Bakın, yargının kamu hizmetini yürüten avukatlık mesleğinin yapılmasına ve icrasına engel olan çok önemli, Ceza Muhakemesi Kanunu’nda yer alan 2 tane kanun maddesi ve sistem var. Bir tanesi Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 130’uncu maddesi, diğeri ise Ceza Muhakemesi

Kanunu'nun 160'ıncı maddesi. Bunlar neyi getiriyor değerli arkadaşlar? Bir tanesi soruşturma savcısının -bakın, bu çok önemli- şüphelinin de lehine olacak şekilde delil toplama yetkisi. Diğeri ise soruşturmanın gizliliği ilkesi. Peki savunmaya bakış açımız niye bu kadar değişiyor bu maddede? O şu demek: Savcının soruşturmayı başlatması ve delil toplama yükümlülüğünün olması ve yine aynı kanunun 157'nci maddesinde düzenlenen soruşturmanın gizliliği ilkesinin varlığı savunmayı yok saymaktır, savunma makamını yok saymaktır. Bakın, bu sanık lehine delil toplama yetkisi ancak ve ancak savunma makamında olması gereken bir yetkidir. Niye savunma makamında olması gereken bir yetkidir? Savcı, elindeki bütün mekanizmasıyla, bütün vasıtalarıyla kişiyi suçlayan, kişi aleyhine olabilecek olan delilleri toplama makamıdır. Peki, mantıken baktığınız zaman hem suçlayacak hem iddia edecek hem de sanık hakkında, yararına olabilecek olan delilleri toplayacak. Ya, bu savunma mantığına, mahkeme mantığına uymayacak bir ilkedir. Her şeyden önce bakın, değiştirilmesi gereken, Ceza Muhakemesi Kanunu'ndan çıkarılması gereken en önemli maddelerin başında geliyor bu. Biz eğer yenilik getireceksek, eğer biz reform yapacaksak savcı iddia makamıdır, avukat savunma makamıdır. Bu yetki tamamen avukatta olmalıdır. Çünkü maznunun sığınabileceği tek makam savunma makamıdır. Dolayısıyla bizim bunu derhâl değiştirmemiz gerekiyor. Bakın, bu, belki de gözden kaçan bir ilkedir ama çok çok önemlidir. Mesela, değerli arkadaşlar, birçok siyasi davalarda, özellikle bu son dönemlerdeki düşünürlere ilişkin, siyasetçilere ilişkin, gazetecilere ilişkin iddiada bulunan bir savcının, o kişilere, kişilerin lehine olabilecek bir delili toplamaktan bahsedebilir miyiz? Ya, uygulamada böyle bir şey yok. Uygulamada böyle bir şeyle karşılaşma imkânımız dahi yok. Dolayısıyla, savunma makamına bakış açısını sakatlayan ve gösteren önemli kısıtlamaların başında geliyor Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 160'ıncı maddesi ve bununla beraber soruşturmanın gizliliği ilkesi de bu kadar, bu oranda yine savunma makamını kısıtlayan, savunma makamını neredeyse ortadan kaldıran önemli bir etkidir. Bakın, delil toplama yetkisini müdafie veriyorsunuz, savunmana veriyorsunuz fakat uygulamada bütün kurumlar delil toplama yetkisine sahip olan müdafie yani savunmaya kapalıdır. Bir şekilde önünde engel var ve delil toplama yetkisi ortadan kaldırılmış durumda. Ben, avukatlık yaptığım süreçte bunları çok iyi bir şekilde hatırlıyorum. Gittiğimiz bütün kurumlar bize kapalı, delil toplamaya çalışıyorsunuz -bakın, kanunda var, birçok kanunda olmasına rağmen, Avukatlık Kanunu'nda da var, bütün kurumlar, kuruluşlar avukatlara yardımcı olmak zorundadır, Avukatlık Kanunu'nda olan bir şey bu- gidiyorsunuz, bütün kapılar yüzünüze kapatılıyor. Dolayısıyla bu savunma makamına, barolara ilişkin olan değişikliği her şeyden önce bu çerçevede ele almak gerekiyor çünkü demokrasiye eğer ulaşmak istiyorsak, yenilik getirmek istiyorsak bunları ele almamız lazım.

Soruşturmanın gizliliği ilkesi de çok ciddi şekilde hak ihlallerini beraberinde getiriyor. Sizin müvekkilinizle yüz yüze kalmanız gerekiyor, müvekkilinize ilişkin olan suçlamalara ilişkin olarak savunma yapmak istiyorsunuz, hiçbir delile ulaşma imkânınız kalmıyor. Bakın, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda kural hâline gelmiş olan soruşturmanın gizliliği ilkesi söz konusu. Avukatlık mesleğinin, savunma makamının en önemli sorunlarının başında gelen yine gizlilik kararlarıdır. Siz savunma yapacaksınız. Bakın, silahların eşitliği ilkesi var yargılama hukukunda ama bir tarafı ağır basıyor, bir tarafın elinde bütün imkânlar var ama diğer tarafta savunma yapacak olan savunma makamının elinde hiçbir fırsat yok ve hiçbir bilgi ve belge yok. Dolayısıyla sizin tutuklamaya karşı savunma yapabileceğiniz, dayanabileceğiniz hiçbir deliliniz de yok, elinizde hiçbir imkân da yok. Dolayısıyla bu da önemli sorunların başında gelen bir husus, bunun da derhâl değiştirilmesi gerekiyor değerli arkadaşlar.

Bakın, biz sorunların çözülmesi için komisyonlarda çok geç saatlere kadar, sabahlara kadar bu tartışmaları yürütüyoruz. Biraz önceki hatipler de dile getirdiler, bizim önerilerimizi, yapıcı eleştirilerimizi bu iktidar gerçekten dikkate almıyor ama haksızlık etmeyelim, geçen Hukuk Muhakemeleri Kanunu

görüülürken yine avukatlara bakış açısıyla ilgili olan, hâkimin taraf olmayan avukatları duruşma salonundan atabileceğine ilişkin itirazlarımızı, ona ilişkin eleştirilerimizi dikkate aldı Komisyon ve bu mevcut teklif metninden çıkarıldı. Biz buna gerçekten mutlu olduk çünkü değerli arkadaşlar, biz birlikte bu işin üstesinden geleceğiz. Bakın, bir tarafı öteleyerek, bir tarafın ileri sürmüş olduğu düşünceleri yok sayarak biz gerçekten demokrasiye ulaşamayız. Bakın, biz bu anlamda gerçekten yani doğru bir kanun çıkarma çabası içerisindeyiz. 2011 yılından bu yana temel yasaların hepsinde değişiklik yapıldı; yine yapıldı, yine yapıldı. Bakın, benim elimde şu anda Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu ve bir kanun kitabı var, 4'üncü, 5'inci defadır değiştiriyorum; yazık değil mi bu kadar israfa ya, yazık değil mi bu kadar ağaç katliamına? Benim ofisimin raflarında binlerce kitap var, hepsi şu anda tedavilden kalkmış durumda. Biz niye peki daha sağlıklı bir kanun yapma sürecini yaşamıyoruz? Niye beraber, niye hep birlikte, meslek kuruluşları, sivil toplum örgütlerinin de mevcut olan itirazlarını dikkate alarak kanun yapma sürecini yapmıyoruz veya buna ilişkin bir süreci yaşamıyoruz?

Değerli arkadaşlar, bakın, bir diğer önemli husus da şudur: Bakın, bu kanun teklifi sadece Adalet Komisyonunun gündeminde olması gereken bir kanun teklifi değil. Peki, neyi ilgilendiriyor? Bakın, Anayasa Komisyonunu ilgilendiriyor, bir; Çevre Komisyonunu ilgilendiriyor, iki; değerli arkadaşlar, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunu ilgilendiriyor, üç. Tali komisyonlar olarak bu komisyonların muhakkak ki görüş bildirmeleri lazım, görüş belirtmeleri lazım.

Ben şurada hemen bir itirazımı... İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanının geçen gün bizim partimizin vermiş olduğu bir araştırma önermesine -özellikle bir işkence olayına ilişkin- Sevil Rojbin Çetin'e yapılan işkence ve sistematik hâle gelen birçok işkence olayına karşı yapmış olduğu konuşmayı gerçekten çok büyük bir talihsizlik olarak karşıladık. Dolayısıyla Sayın Başkanın o makamda artık oturmaması gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü çok talihsiz bir konuşma ve çok talihsiz tespitlerde bulundu. Çünkü o makam kendisinin tasarrufunda olacak bir makam değil. Hepimiz insan hakkı ihlaliyle karşı karşıya kalabiliriz; bizim sığınabileceğimiz, bizim başvurabileceğimiz çok önemli bir Komisyon. Sayın Başkanın o şekilde konuşması gerçekten çok talihsiz olmuştur ve bana göre derhâl o Komisyon Başkanlığını bırakması lazım. Çünkü bu kurum, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütün halkların ve bütün halkın, mazlumun, herkesin kurumudur ve herkesin sığınabileceği bir alandır. Onun için bunu gerçekten kabul etmek mümkün değil.

Şimdi, bakın, neden diğer komisyonları çok ilgilendiriyor? Bakın, Türkiye'de çok ciddi şekilde -dilim varmıyor ama- çocuk tecavüzleri ve istismarları var, kadın cinayetleri var, çevre katliamları var, insan hakları ihlalleri var. Baroların yapısındaki yapacağımız değişiklik bütün bu temel alanları etkileyebilecek olan alanlar. Dolayısıyla başka ihtisas alanlarının başka bir gözle bu kanun teklifini incelemeleri ve bu kanun teklifi hakkında görüş bildirmeleri bu halkların ve halkın yararına olacak değerli arkadaşlar. O nedenle biz, bu kanun teklifinin sadece bu Komisyonun incelemesinden geçirmek suretiyle yasalaşması durumunda beraberinde çeşitli sorunlar da getireceğini düşünüyoruz. Dolayısıyla tali komisyonlara da derhâl bu kanun teklifi tevdi edilmek suretiyle bunlardan da görüş alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Bakın, çoklu baro ne demek biliyor musunuz arkadaşlar? Çoklu baro, her siyasi partiye yakın bir baronun kurulması demektir. Coğrafi anlamda kamusal hizmetin bölünmesi anlamına geliyor çünkü hedefte sadece 3 tane büyük baro var, bu 3 tane büyük baronun bölünmesi demektir; yargının özelleştirilmesine ilişkin çok ciddi bir müdahaledir. Bakın, Anayasa yargısı tanımlarken hiçbir şekilde bölünmeye gitmemiştir. Bakın, Anayasa'daki tanımlama mahkeme ve yargı olarak bir; yasama, yürütme ve yargı olarak üç temel alan içerisinde bu muhakemeyi ya da yargı sistemini farklı ve bir bütün olarak

ele almıştır. Her ne kadar biz 1982 Anayasa’sını bir darbe anayasası olarak görsək de bu, mevcut olan Anayasa’nın ruhuna, temel ilkesine aykırı olacaktır. Bakın, sadece yargıyı düzenleyen Anayasa maddesine değil, en az 7 tane Anayasa hükmüne aykırılık teşkil edecek mevcut olan bu kanun teklifi.

Maddeler kısmı geldiği zaman da yine düşüncelerimizi belirteceğiz ama şunu özellikle tekrardan belirtmek istiyorum: Değerli arkadaşlar, bakın, sokakta bizim görüşmelerimizi, bu konuşmalarımızı dört gözle bekleyen ve hiçbir şekilde kişisel bir menfaati ve kişisel bir çıkarı olmayan onlarca baro başkanı şu anda duvar dibinde oturmuş durumdalar. Bizim, değerli hukukçu meslektaşlarımızdan ve milletvekili arkadaşlarımızdan gerçekten talebimiz şudur: Bu kanun teklifini -bakın biz daha geneli üzerinde konuşuyoruz, maddelere geçmedik- geri çekelim; meslektaşlarımızı da hukukçuları da hukuk profesörlerini de üniversite kürsülerini de dâhil edelim, kadın örgütlerini, çocukların haklarını savunan örgütleri, gençleri, toplumun tamamını dâhil edelim ve bir daha değiştirilmeyecek şekilde demokratik bir yasa çalışması yapalım. Ancak bu şekilde bu toplum mutlu olacak, bu şekilde bizim meslektaşlarımız duvarların dibinde oturmayacak.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Evet, biz teşekkür ediyoruz.

Turan Bey, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben bir soru sorarak başlamak istiyorum kanun teklifini getiren arkadaşlara: Avukat transferi mümkün olacak mı bu yasaya göre ya da bu yasada avukat transferini engelleyen bir madde var mı? Yok. Hiç dikkatinizi çekmemiş anladığım kadarıyla. Yani hukuki olmanın ötesinde ahlaki sorunlara bile neden olabilecek bir yasayı görüşüyoruz şu anda, içinizde bunu bilen var mı arkadaşlar? Avukatlık Kanunu’nu değiştirdik, bu yasayı hayata geçirdik, çoklu baro sisteminde avukatların yer değiştirme imkânı var. Bir baro 2 bin sayısını tutturmak istiyor ya da o kentte rakibi olan baroyu bertaraf etmek istiyor, 2 binin altına düşürmek istiyor, yok etmek istiyor.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Avukatların ahlaklı olduğuna inanıyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben de inanıyorum ama yasalar sadece inançlar üzerine değil, somut normlar üzerine kurulur.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Güveniyoruz da.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Avukat transferi gerçekleşirse -öyle ya- buna ilişkin bir engel var mı arkadaşlar? Yasayı getirdiniz, avukat transferini mesela; 15 tane avukatı bir barodan diğer tarafa transfer etmek için bir bedel karşılığı ya da bir siyasi hamleyle engelleyebilecek misiniz? Yok, niye biliyor musunuz? Çalakalem yasa yaptınız ve buraya getirdiniz, bakmadınız ya, avukatlar onu yapmaz, bunu yapmaz, şunu da yapmaz, “E avukatlar sandık başına gelmiyor.” diye de eleştiriyorsunuz, çalakalem yasa yapıp getirmeyin buraya kardeşim. Süreç tuhaf zaten bakın, bu sürecin ortaya çıkış nedeni ne biliyor musunuz? Diyanet İşleri Başkanımız, mukaddes bir ay içerisinde durduk yere yaptı bir açıklama yaptı, hiç gerekli değildi bana sorarsanız ama yaptı, yaptı çok da üzerinde durmak gibi bir derdim yok.

Diyanet İşleri Başkanını, Anayasa tarif ederken diyor ki “Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, laiklik ilkesi doğrultusunda bütün siyasi görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek özel kanunda gösterilen görevleri yerine getirir.” Anayasal bir tanım, görev bu; niye yaptı niye yapmadı o tartışmaya ben girmem, bir mukaddes içerisinde konuşulacak çokça konu varken...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ayetikerime okuyor, Diyanet İşleri Başkanı ne yapmış ya?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya yapmış, niye yaptı, yapmadı tartışmasına girmem diyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kendi işini yapmış yani.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ama o tartışmaya girmem diyorum sevgili arkadaşım. İşini mi yapmış? Yapmış.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İşi buysa Anayasa’ya göre yapmış, o tartışmada yokum.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Yani, Allah’ın ayetlerini söylemesin mi?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Allah’ın ayetlerini hepimiz söyleyelim sevgili kardeşim, polemige gerek yok, hukuk konuşuyoruz.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Diyanet İşleri Başkanı ne konuşsun, ne istiyorsunuz yani? Ayet okumuş.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Baroyla ne alakası var bunun?

TURAN AYDOĞAN – Devamını anlatırsam anlayacaksınız. Anayasal olarak görevi belli.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Niye bağıırıyorsun?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Niye konuşuyorsun kardeşim, sözümü niye kesiyorsun ya?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Niye? Sen konuşurken biz...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çok biliyorsan birazdan devam edersin. İzin ver konuşayım. Ne konuşacağımı sana mı soracağım? Sana mı soracağım ya?

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Arkadaşlar karşılıklı konuşmadan, lütfen. Turan Bey devam edin lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, susturun ondan sonra devam edeceğim.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Diyanet İşleri Başkanı size mi soracak ne konuşacağımı?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sormayacak, sormasın dedim zaten.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Arkadaşlar, lütfen karşılıklı diyalog içerisine girmeyelim. Siz devam edin.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Sen izin vereceksin, o okuyacak!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Size uygun bir ekmek attım, yiyin onu.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Turan ağabey, tamam sakın ol ağabey.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sevgili kardeşim, böyle bir müzakere olur mu?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Tadını kaçırma, hadi...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sormuyorum diyorum niye konuştuğunu, konuşabilir diyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Turan ağabey, sen devam et ağabey, gerek yok.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Siz ön yargılıysanız bu benim sorunum değil, görevin Anayasa’daki tarifi bu. Çıktı mukaddes bir ayda konuştu. Onu konuşur, bunu konuşur beni ilgilendirmez, istediğini konuşabilir.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Evet.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ama aynı zamanda Ankara Barosu Başkanı da çıktı, o da bir konuşma yaptı, aynen okuyorum, dedi ki: “Kardeşim ben de bir açıklama yapıyorum, ben de bunun yasal bir dayanağını buldum kendime göre. Baroların kuruluş ve niteliğiyle ilgili Avukatlık Kanunu’nun 76’ncı maddesi hukukun üstünlüğünü, insanları haklarını vesaire savunmak, korumak. Ben de kendimce bir insan hakkını korumak için konuştum.” Bütün mesele aslında buralarda başladı değil mi? O tarihe kadar önünüzde böyle bir yasa teklifi meselesi yoktu.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Diyanet İşleri Başkanına hakaret...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanı da çıktı, dedi ki “Kardeşim bunlar çok oldu.” Niye çok oldu biliyor musunuz? Barolar çevreye duyarlı, barolar insan haklarına duyarlı, barolar hukukun üstünlüğüne duyarlı, barolar Kaz Dağları’yla ilgileniyor, barolar Aladağ’daki yangınla ilgileniyor, barolar çocuk istismarıyla ilgileniyor. Bütün bunlardan kaynaklı olarak çok oluyorlar, haklısınız çok oluyorlar. Çok olmayacak barolar lazım. Çok ilginç bir süreç yaşadık o arada. Sayın Cumhurbaşkanı bunu söyledikten sonra herkes, “Barolarla ilgili bir yasa çalışması var mı, yok mu?” tartışmasını başlattı; basın başlattı, siyasiler başlattı. Henüz bu yasa teklifi herhâlde cenin hâlindeydi o tarihte; Adalet Bakanı dedi ki: “Böyle bir çalışma yok ya. Bu baro başkanları niye konuşuyor, niye yürüyor? Nedir sorun? Böyle bir çalışma yok.”

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Haberi yoktur!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır, sistemi tarif etti.

Barolar Birliği Başkanı da “Ya, yok böyle bir çalışma.” dedi. Sayın Cumhurbaşkanı ertesi gün çıktı, dedi ki: “Hayır, bu çalışma var ve yapıyor; ben sarayda bu çalışmayı yaptırıyorum.” Aslında sistemi tarif etti Sayın Cumhurbaşkanı; “Bu sistemde bakanın bile dünyadan haberi olmadan bu değişiklik yapılabilir.” dedi, özeti buydu. Şu, 2017 Anayasa değişikliğiyle getirmiş olduğunuz sistemde hükümet yok, bakanlar sekreteryası. Adalet Bakanını çok yakından ilgilendiren bir kanun değişikliği yapılıyor, haberi yok ve sonra, o Adalet Bakanının birlikte çalıştığı Sayın Cumhurbaşkanı, onu da kamuoyunun önünde küçük düşürecek şekilde “Hayır, böyle bir çalışma var.” diyor; sistemin özelliği bu. Bu hangi sistem, biliyor musunuz? 1789 Fransız Devrimi’nden sonra çok güzel bir kelime hediye edildi demokratik hayatın içerisine: “Cumhuriyetçilik.” “Cumhuriyetçilik” bugün anladığımız anlamda bir şey değil ya da ABD’deki cumhuriyetçiler ya da demokratlarla ilgili bir şey değil; “cumhuriyetçilik” bir katılım rejimi olarak tarif edildi, o dönemde burjuvazinin katılımının önu açıldığında işte bu “cumhuriyetçilik” terimiyle tarif edildi. “Katılarak yönetmek” tarifi ve bunun karşılığında da bir “monistlik” tarifi var, “monarklık” tarifi var; uzun yıllar içerisinde gele gele biz o monistliğe gelebildik işte. Bakanın haberi yok, bir yasa teklifi hayata geçiyor; buna “cumhuriyetçilik” diyemezsiniz, değil mi? Gözümüzün önünde oldu. Dememeniz lazım. Bir tek irade bu yasa teklifini hayata geçirdi. Ama ben öyle bakmıyorum, ben şöyle bakıyorum: Ya yine birileri sizi kandırıyor, aldatıyor, bir süre sonra istigfar edeceksiniz ya da içinizden birileri diğerlerini kandırıyor, aldatıyor, bir süre sonra istigfar edeceksiniz. Neden böyle söylüyorum? Sizin çok yakın savunuculuğunuzu yapan -az önceki konuşmamda da söyledim- Aydınlık grubu kendi gazetesinde yayınladı bu işi; bakın, gazete burada, elimde. Yazmış: Ekonomik zorluklar, artan işsizlik, coronavirüs, FETÖ tehlikesi, Mavi Vatan -siz bunlarla uğraşmıyorsunuz, karşılığında kırım hakkına el uzatıyorsunuz- çoklu baro girişimi, Ayasofya, İş Bankasında CHP hisseleri, Kanal İstanbul, liyakatsiz atamalar, falan filan... Milletın değerlerine saygısızlık. Ama orada bundan bahsederken diyor ki “Bu proje 2009 yılından itibaren gündeme geldi.” Devlet Denetleme Kuruluna bir rapor yaptırıldı, o raporda Sayın Gül’ün döneminde müfettişler dediler ki: “Türkiye’de bu meslek kuruluşlarının kamu tüzel kişiliğinde kalmaması lazım, başka bir seçim sisteminin olması lazım; sendikalar gibi, dernekler gibi, vakıflar gibi olması lazım.” Sonra ilişkiler

bozuldu. 2010 yılında Anayasa değişikliği de bu işin diğer parçası olarak yapıldı. Savunmayla ilgili kısım buradan gelecekti ama önce hâkim ve savcılarla ilgili kısım 2010 Anayasa değişikliğiyle o çok övülen, “Artık vesayet kalktı.” denilen Anayasa’yla birlikte hayatımıza girdi. Bir örgüte yargıyı teslim ettiniz. O Anayasa’yı siz savundunuz. O Anayasa yapılırken bu tehlikeler söylendi. O Anayasa yapılırken siyaseti iyi bilenler dedi ki: “Bir gladyotik yapı hayatımıza girecek bu Anayasa’yla, gladyotik bir yapı hayatımıza girecek, hayatımızı teslim alacak, hepimiz felç olacağız.” Dinlemediniz, o Anayasa’yı geçirdiniz. Aslında devamında meslek kuruluşlarıyla ilgili bu iş de geçecekti; aranız bozuldu, ilişkiler bozuldu, başka şeyler hayata girdi. Mali müşavirlerle ilgili bir yasa geçirdiniz, o yasayı Anayasa’ya uygun bulan Anayasa Mahkemesinin 2 üyesi de FETÖ’cülükten içeri atıldı. Sayın Cumhurbaşkanına teşekkür ediyorum. Eliyle koymuş gibi buldurdu, o 2 üye FETÖ’cülükten içeri atıldı. Yani, zaten zanlı bir Anayasa Mahkemesinin onayladığı bir karardan burada bahsederseniz size gülerler. Ama arada bir fark var, barolar esnaf odası değildir. Barolar, kamu tüzel kişiliğidir. Böyle bakmanız gerekir; öyle dernek gibi, sendika gibi, vakıf gibi örgütleyelim dersiniz işin içinden çıkamazsınız. Sonra ne oldu? Sonra süreç başka bir yere evirildi, darbecilik boy göstermeye başladı ama onun öncesinde başka şeyler oldu. Belki bu salonda da arkadaşlarımız vardır, o zaman da bu barolarla ilgili eleştiriler vardı. Şimdi, yine, istiğfar ettiğiniz bir dava var, Balyoz davası... Balyoz davasını İstanbul Barosu Yönetim Kurulu bastı “Hak ihlalleri oluyor.” dedi. O zaman siz alkışlıyordunuz o davayı gören hâkim ve savcılar. O zaman vesayet kalkıyordu, ortaya çıktı ki çok büyük bir sahtekârlık var yargının içerisinde daha sonra. O mahkemeyi basan İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kuruluna dava açıldı. O yıllarda İstanbul Barosunda farklı grupların adaylıkları söz konusuydu. İsim vermeyeceğim, aday olan gruplardan bir tanesinin temsilcisi aday, sizin yakinen tanıdığınız, şu anda pek ortalıkta görünmüyor. Demek ki iyi işler takip etmiş arkadaşımız. O arkadaşımız, Adalet Bakanlığına bir ihtarname çekti, dedi ki: “Bu baro yönetim kurulu yargılanıyor, beklemeye gerek yok. Kanunun 92’nci maddesine göre beklemeyin, bunun yerine beni kayyum olarak atayın.” Darbeciliğe başladı çünkü genlerinde var. O arada geliyor o darbecilik, ayak sesleri geliyor Türkiye’de darbe yapılmasının. “Beni kayyum olarak atayın.” dedi. Ya... Kayyum hikâyesi sizde eskiden başladı. Bakanlık buna bir cevap vermedi, hikâye böyle. O zaman barolara sızma işleri başladı, o FETÖ denilen ihanet grubu açısından. İstanbul Barosuna da bir üye sızdı, sonra İstanbul Barosu onu tespit etti, ismini söylemeyeceğim, dışladı. Bütün gruplarla sızma girişimleri yapıldı. O dönemde meşhur bazı dernekler vardı, onların da ismini vermeyeceğim çok iyi biliyorsunuz, içinde arkadaşlarımız vardır. O dernekler bu işin tacirliğini yapıyordu, işte bugünkü bu getirdiğiniz yasa teklifi gibi projelerin tacirliğini yapıyordu.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Turan Bey neden ismini vermiyorsunuz?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Gerek yok, burada olmayanların ismini vermeye gerek yok.

Efendim, süreç sıkıştı, bir darbenin ayak sesleri ortaya çıktı, bu projeler bir kenarda kaldı, hatta elle itildi, ortaklıklarınız değişti. O dönemde sizi eleştiren arkadaşlar bu yaptıklarınızı yani FETÖ kucak kucağa projeleri eleştiren arkadaşlar daha sonraki dönemde 2016 ve sonrasında sizin iktidarınızı destekler hâle geldiler. Buradan onlara sesleniyorum: O dönemde eleştirdiğiniz bir projeye şimdi nasıl destek veriyorsunuz? Çok üzülüyorum, çok üzülüyorum. Şimdi, neden bunu anlattım? 2016’yı geçtik, darbe tehlikesi savuşturuldu mu, savuşturulmadı mı en iyi yönetenler, sizler bilirsiniz, Millî İstihbarat Teşkilatı bilir, Sayın Genelkurmay Başkanımız bilir ve içinizde bu konuyla ilgili güvenlikle alakalı birimler bilir ama bu teklif oralardan gelme. Şimdi, birileri bizi uyutuyor, birileri bizi gene kandırıyor. O kandıran içimizden birileri mi, dışarıdan birileri mi ben de anlayamıyorum çünkü bu kanun teklifini siz getirmediğiniz ki, siz de bilmiyordunuz. Bu kanun teklifi Sayın Cumhurbaşkanının hazırlattığı bir kanun teklifi. Altında grup başkan vekillerinin imzası olabilir, milletvekillerinin olabilir. Ben, buna saygı duyarım, fazla bir şey söylemem. Sayın Cumhurbaşkanı partinizin genel başkanı, bir anayasal

ucubelik söz konusu olduğu için kalkıp da vay niye böyle yaptınız falan demeyeceğim, genel başkanınız getirmiştir grubunuzun başındaki kişi olarak, siz de buraya getirdiniz ama işte iş böyle bir şey. Ortada daha önce doğum yapmak üzere olan, çocuk doğrulmak üzere olan bir süreç vardı, o çocuk durdu durdu bugün doğurtulmaya çalışılıyor, niye? O zaman karşı çıkanlar niye şimdi yandaşlık yapıyor, bir de bunu sormak lazım değil mi?

Şimdi, eleştirdiğiniz Avukatlık Kanunu da 1969 yılının kanunu değil. Ha bire 1969, 1969 deyip duruyorsunuz, o kanun ilk 1969 yılında yapıldı ama 2001 yılında 90'dan fazla maddesi değişti. O tarihlerde bu maddeler değişirken bakalım parti temsilcileri neler söylemiş? MHP sözcüsü İsmail Çevik, 2001 yılı, bu kanun yapılıyor, herkes ittifak hâlinde bu kanunu yaptı, bütün partiler ittifak hâlinde yaptı. Kimseyi eleştirmiyorum, herkes ittifak hâlinde yaptı, karşı olan kimse yoktu, müthiş bir uyumla beraber yapıldı bu kanun. "Tasarıyla, bağımsız yargının savunma kanadı avukatlık mesleği, bakanlık vesayetinden kurtarılarak yasal düzenlemelerle gerçek bağımsızlığa sahip kılınmış, mali ve mesleki yönden güçlü, güvenceli bir statüye kavuşturulması öngörülmüştür." Niye biliyor musunuz? Ondan önce gerçekten bakanlığın tasallutu var, vesayeti var. Yani 2001 yılına kadar öyle bir vesayet var, çok doğru bir şey söylüyor MHP sözcüsü, o tarih itibarıyla diyor ki: "Bu vesayet kaldırılıyor, hakikaten çok güzel bir yasa yapıyoruz. Teşekkür ediyorum."

DYP sözcüsü, daha sonra Adalet ve Kalkınma Partisinde siyaset yapan, Ahmet İyimaya: "Bu tasarı baroyu yeniden ele alıyor; Anayasa'nın meslek örgütleri tanımındaki daraltıcı sınırlar içerisinde yeniden bir baro tanımı geliyor. Gerçekten, şu anda, barolar ve Barolar Birliği Adalet Bakanlığının yasal vesayeti altında bulunan, bağımsız karar alma organları niteliğinde değil; bu kaldırılıyor ve aşağı yukarı, baroya, Barolar Birliğine vesayet tanımlarına girmeyen esnek bir karar alma mekanizması geliştiriliyor." Yani vesayeti kaldırmak sizden önce olan bir iş, siz, yine "Vesayeti kaldırıyoruz." diyebilirsiniz bu yasayla ama sizden önce birileri gelmiş, vesayeti kaldırmış. DSP sözcüsü bir şeyler söylemiş.

Şimdi esas ilginç olanı, dönemin Fazilet Partisi sözcüsü, sonra da Adalet ve Kalkınma Partisi kurucularından Bülent Arınç... Ben şimdi soracağım, bu yasa eğer saraydan geliyorsa Sayın Bülent Arınç da Yüksek İstişare Kurulu üyesi bildiğim kadarıyla, ya istişare yapılmamış kendisiyle... Eğer istişare yapılmıyorsa kendileriyle bu millet bu yoksullukta niye para ödüyor bu istişare kurullarına. Haberi yok demek ki haberi olsa... Söyleyen bunu yapmaz. Demiş ki "Bir bakıma, Adalet Bakanlığının vesayeti daraltılıyor, Türkiye Barolar Birliği, mahallindeki baroların bir üst kuruluşudur. Anayasa'nın 135'inci maddesine göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından birisidir." Bugün bizim söylediklerimizi söylüyor vallaha ya. "Kamuoyunda Türkiye Barolar Birliği üzerinde olumsuz bir imajın bulunduğu üzüldüğümü düşünüyorum. Barolar Birliğinin tarafsızlığını yitirdiği ve politize bir kuruluş hâline geldiği kanaati yaygındır; özellikle başkanın şahsında, -o dönemde CHP'li birisi var galibasiyası düşünce ve ideoloji ön plandadır." Devam ediyor "Üzüntü verici bir olaydır. Meslektaşlarımızın çıkarlarını düşünme ve onları kollama açısından görevi vardır. Bir ikinci temsil ettiği savunma gücü karşısında Türkiye'de söylenebilecek, yapılacak çok şey vardır." Yani övüyor o tarihte bu yasa teklifini.

Bir kişi daha var. Bir kişi daha var Abdullah Bey, onu da duymak istersin. Onu da sana söyleyeyim. Dönemin Fazilet Partisi sözcüsü, sonra da AK PARTİ kurucularından Cemil Çiçek. O da sanıyorum Hukuk Politikaları Kurulunda şu anda. Bu paralel kurullar ne iş yapar Allah aşkına ya?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hukukta değil, Yüksek İstişarede.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – O da mı İstişare Kurulunda? Ağabey, o da maaşı alıyor, iş yapmıyor gibi geliyor bana, espri yapalım. Sayın Cemil Çiçek'e olağanüstü saygım vardır, bağışlasın, bunu bir espri olarak söylüyorum. Çok kaliteli hizmetleri olmuştur siyasi hayatımızın içerisinde,

emeğinin karşılığını alın teriyle alan birisidir. Bu bir espriydi, öyle algılanmasını arzu ediyorum. O da “Türkiye’de gerçek anlamda bir hukuk devleti olacaksa böyle bir yasayı hayata geçiriyoruz.” diye uzun uzadıya övüyor.

Başkaları da var; AK PARTİ kurucularından Ramazan Toprak var övenler arasında. Kaldırmaya çalıştığınız, eleştirdiğiniz yasa bu gerekçelerle hayata girdi gelirkenki konuşmalar bunlar. Ağabeylerinize sorsaydınız diyorum ya, hepimizin ağabeyleri bunlar siyasette, keşke sorsaydınız. Bu ithal bir yasa, saraya da ithal, saraya da ithal. Bu yasayı siz savunmaya devam edeceksiniz gibi geliyor ama durum bu. Sizin akıl ağabeyleriniz bizim de ağabeylerimiz, ben de “ağabey” diyorum. O akıl ağabeyler sizin kaldırdığınız yasayı böyle çıkardılar, siz şimdi politik çıkarlarınız için onları da zora soktunuz. Nasıl bir dönemden geçiyoruz da siz bunları yapıyorsunuz? Baro başkanları kapıda, arkadaşlar söylediler. İçinizde herkes o barolara üye, ben de İstanbul Barosu üyesiyim. Baro Başkanının yanına gittim, özür diledim, çok özür diledim ve “Olman gereken bir Komisyon var içeride, bizden çok olman gereken bir Komisyon var. Kusura bakma, biz görevimizi yapmakla mükellefiz. Anayasal anlamda üzerimizde ve uhdemizde bir görev var, o yüzden bu Komisyonda olmam gerekiyor; yoksa senin olmadığın yerde benim de olmamam gerekiyor. Ben İstanbul Barosu üyesiyim. Baro Başkanının alınmadığı alana eğer başka bir alternatifim olsaydı ben de girmezdim.” dedim. Hâlâ oradalar. Ama esas başka bir şeyi hatırlatmak istiyorum: Bu baro başkanlarının Meclis kapısında beklemesi çok üzücü, utanç verici ama utanç verici mesele yirmi yedi saat Ankara’ya sokulmamalarında oldu. Türkiye’de baro başkanları öyle rastgele insanlardan olmaz, bunu hepimiz bilirsiniz. Hukuk camiasında bilinen, güvenilen, bir şekilde hukukçuluğuyla beraber insani değerleri açısından da önem verilen insanlar baro başkanı olurlar; rastgele olmazlar, öyle sokakta bulup baro başkanı yapmayız kimseyi. Türkiye’de hukuku da iyi bilen insanlara sıradan bir polis memuru o gün Ankara girişinde hukuk öğretmeye kalktı: “Caddeden yürüyemezsiniz. Maskenizi takacaksınız. Sizi tartaklarım...” Tam yirmi yedi saat. İçinizden bir hukukçu bu konuyu sahiplenmedi ya. İstanbul Barosu üyesi olan arkadaşlarım var burada. Bizim kadar niye duyarlı olmadınız, sizin de başkanlarınız değil miydi oradakiler? İçinizde baro başkanlığı yapan arkadaşlarımız yok muydu? Dilsiz şeytanlık bize yaklaşıyor mu? Susmamız mı gerekiyor böyle durumlarda? Hakkaniyet ve adalet ne gerekorsa yiğitlik onu dile getirmek değil midir? Yiğitlik o değil midir? Mertlik o değil midir? Sadece siyaseten bakmamız mı gerekiyor bu olaylara?

Şimdi, o baro başkanları orada yirmi yedi saat tutuldu. Yine bu munis sistemin bir yanı ortaya çıktı, teşhir oldu orada. Biz hukuk kurallarıyla değil, bu munis sistemin temsilcileriyle yönetildiğimizi anladık. Tam yirmi yedi saat sonra çay içirilmeyen, yemek yedirilmeyen, orada tartaklanan, ona rağmen olgunca davranmaya çalışan, belki tuvalete gitmekte bile zorluk çeken, bütün insani ihtiyaçları tecrit edilerek -tam bir Filistin’de tecrit edilen- İsrailli askerlerin Filistin’de tecrit ettiği topluluklar gibi etrafları çevrilerek orada tutulan -sayısını bilmiyorum- 80’e yakın baro başkanı... Siz o aralar neyle uğraşıyordunuz, biliyor musunuz? Ermeni tasarısı meselesi o aralar yine konuşuluyordu; lobicilik yapacağınızı, bununla ilgili özerk bir kurum kuracağınızı ve kendinizi aklayacağınızı anlatmaya çalışıyordunuz. Hâlbuki bırakın onu tarihçiler yapsın, siz bu ülkeyi hukuka dayalı, doğru düzgün yönetin demem gerekiyor benim. O uğraşınızın karşılığı lobicilik yapacaksınız ya, lobinin Allah’ını orada yaptınız işte; o baro başkanlarını tartakladınız, Ankara’ya sokmadınız, Anayasa’daki seyahat özgürlüğünü engellediniz, Anayasa’daki toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkını engellediniz, Anayasa’daki düşüncüyü açıklama hakkını engellediniz, Anayasa’dan kaynaklı hakları olan hukukun üstünlüğünü dile getirme görevlerini engellediniz ve dünyaya Türkiye’yi rezil ettiniz. Ne oldu şimdi biliyor musunuz? Biliyorsunuz hukukun olmadığı bir ülkeye kimse yatırım yapmaz, boş yere uğraşmayın bu işlerle. Hepimiz beraber aklımızı başımıza toplayalım. Hukukun bu kadar ayaklar altına alındığı ülke açlığa mahkûm olur, kıtlığa mahkûm olur, yoksulluğa mahkûm olur, işsizliğe mahkûm

olur, dünya liginden silinmeye mahkûm olur. Hiç mi bu ülkeyi sevmiyorsunuz ya? Ben kendi adıma hiç kimsenin vatanseverliğini sorgulayamam, hepimizin, bu salondaki arkadaşlarımın aynı ölçüde vatansever olduğunu düşünüyorum. Niye siz böyle davranıyorsunuz? Vatansever insanlar ülkesinin dış dünyada itibarının sarsılmasına cevaz verecek işlere girerler mi? Yirmi yedi saat sonra Sayın Feyzioğlu -bir siyasilere, şunlar bunlar- Sayın Bakanın gönlünü etmişler demek ki ne olmuş bilemiyoruz birden bire “Artık girebilirsiniz, 200 metre yürüyün kardeşim, sonra da gidin Anıtkabir’de Atatürk’e saygı duruşu yapabilirsiniz.” dediler. Hukukçusunuz, içinize sindirdiniz mi? Anayasa burada, baro başkanları oradaydı, hukuka dayalı olarak yönetilen bir ülke burası. Az önce söylediğim, cumhuriyetçiliği mi andırıyor size, monist bir sistemi mi andırıyor? Cumhuriyetçilikte böyle olmuyor. Benzer bir şeyi bugün yaptınız, bizi buraya tıktınız, saatlerdir. Allah sağlığımızı versin hep beraber. Dert değil, bu millet için biz kızcılık şerbeti içer, kan kusar, işimizi yaparız ama Ankara Valiliğine vahiy geldi. Bugünden itibaren Ankara’da bütün toplantı ve gösteri yürüyüşlerini yasakladı. Ben o Valiye sormak istiyorum: Bugüne kadar aklın neredeydi? Bugüne kadar Ankaralıların sağlığı seni ilgilendirmiyor muydu? Bugüne kadar Ankara’nın sağlığından kim sorumluydu? Yarın barolar burada bir gösteri yapacaklar, toplantı yapacaklar diye mi aklınıza geliyor? Biliyor musunuz çok komik oluyor bu arkadaşlar. Siz bile bunun komik olmadığını söyleyemezsiniz, savunamazsınız. Bu neye benziyor biliyor musunuz? Canan Kaftancıoğlu’nun kararının 23 Haziranda açıklanmasına benziyor. Bakın uyarıyorum, sonra gene istigfar yapacaksınız, sonra gene diyeceksiniz ki: “O hâkimler oradandı, bu hâkimler buradandı, bize de kazık attılar.” Bakın 23 Haziranda Canan Kaftancıoğlu’nun kararının açıklanması bize vız gelir, tırs gider. Aslanlar gibi bir kadın, İstanbul’u elinizden almanın ana parçası, bizim için çok kıymetli. Kim yargılarsa yargılasın, bu saatten sonra Canan Kaftancıoğlu’nu beraat ettirseniz, bağımsız ve tarafsız bir yargınız var demeyeceğiz, mahkûmiyete karar verdirseniz de çok farklı şeyler düşünmeyeceğiz. Biz artık bu yargıya güvenmiyoruz zaten, aynen Sayın Cumhurbaşkanının yıllar önce söylediği sözü ben buradan söylüyorum. Yargının içerisindeki çok kaliteli arkadaşlarımızı tekrar tekrar tenzih ediyorum ama onlara el çektirdiniz. Onları atıl görevlere attınız, yargıya jandarmalarınızı yerleştirdiniz, yargıya jandarmalarınızı yerleştirdiniz! Ben Meclis kürsüsünden söyledim: Majestelerinin yargısını oluşturduunuz. O majestelerinin yargısı, majestenin istediği şekilde çalışıyor, çalışmazsa da kellesi gidiyor.

Şimdi, Canan Kaftancıoğlu ne yapmış biliyor musunuz? Hep böyle ezbere konuşuyoruz ya. Canan Kaftancıoğlu’nun “tweet”lerinden bir tanesi, Cumhurbaşkanına hakaret sayılan “tweet”lerden bir tanesi ne biliyor musunuz? “İlkokul mezunu bir şizofreni başımıza bela ettiniz.” Sayın Cumhurbaşkanı ilkokul mezunu mu? Tövbe estağfurullah, şizofren mi? Bu, bu kararın gerekçesi biliyor musunuz? Sayın Cumhurbaşkanı, tartışma dışı olan bir “tweet”te, Sayın Cumhurbaşkanına kimdir bu biliyor musunuz? Fetullah Gülen’i eleştirmiş orada. İlkokul mezun ve şizofren derken, gerçekten tespitli bir şizofrenlik söz konusu bildiğim kadarıyla. Hanımefendi bunu söylemiş, sizin o bağımsız ve tarafsız yargınız, o saldırgan gazetelerinize ve trollerine yaranmak için bu hükmü vermiş. Sonra da ne olmuş biliyor musunuz? O 23 Haziranda karar açıklayan yine bağımsız ve tarafsız üst mahkemeniz, istinaf mahkemeniz, Anayasa’nın 143’üncü maddesinde bütün mahkeme kararlarının gerekçeli olarak yazılacağı belirlenmiş olmasına rağmen -yine bu hükmü unutmaya başlamış mahkemeler, bir ara yazıyordular- bütün temyiz taleplerinin reddine diye bir karar vermiş. Niye, mesela ben merak ediyorum, bu “tweet”ten nasıl ceza verilir? Fetullah Gülen’i eleştirmek bu ülkede suç mu? Darbe yapmaya kalkan birisine siz kendiniz ağzınızı açıyorsunuz, gözünüzü yumuyorsunuz. Benim İl Başkanım eleştirdi diye ceza verdiniz farkında mısınız? Haberiniz yok çünkü size basın da ne servis ediliyorsa onları konuşuyorsunuz. İşte böyle bir yiğit kadına, 23 Haziranda kararını açıklayan mahkemeye ben şimdi soruyorum: Bizim bildiğimiz hâkimler kararlarıyla konuşurlar, karar tarihleriyle değil. Bu kararı niye

23 Haziranda açıkladın sen kardeşim? Yani daha öncede açıklayabilirdin. Hatta, sistematik olarak senin o tarihte açıklaman mümkün değil. Önünde tonlarca dosya var, iki yıl sürüyor, üç yıl sürüyor. İstanbul'un alınmasının birinci yılına bu kararı sen açıklıyorsan, ben seninle ilgili şöyle düşünüyorum: İstanbul'da bir vali vardı hatırlarsanız, sonra FETÖ'cülükten yargılandı, "İhlamur ağaçları altında Gezi Parkı çok güzel." falan filan diyordu. Bir taraftan polis Gezi Parkı'ndaki insanların çadırını yakıyordu, diğer taraftan vali dalga geçiyordu aklımızla. Böyle şeyler mi yaşıyorsunuz bize gene? Böyle şeyler mi yaşıyorsunuz siz bize?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, toparlayabilir miyiz?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Efendim, ben Komisyon üyesiyim. Komisyon üyeleri ne kadar konuştuysa o kadar konuşmayı düşünüyorum. Beni uyarmayın lütfen. Yani hiçbir arkadaşımı rencide etmeden dikkatlice de konuşmaya çalışıyorum.

Ortada bir vaka var, bu vakanın kaynağı belli. Kaynağı belli olan bir yasayı getirdiniz, ben de size o kaynağı hatırlatmaya çalışıyorum. Bu ülkeye yaştattığınız vurdumduymazlıklarınız ve siyasi çıkarlarınızı hayata geçirmek için kurduğunuz iş birlikleriyle ilgili, burada İYİ PARTİ'den temsilci arkadaşım söyledi, sizden genç bir arkadaş çıktı dedi ki: "Biz Kemalistleri yok etmek için FETÖ'cülerle iş birliği yaptık." Ben o yaştaki bir arkadaş dilime pelesenk etmem. Buydu yapılan, bunun karşılığında bu ülkeye büyük bir travma yarattınız. 200'den fazla şehit verdik, tonlarca insanımızın hayatı karardı. O arada açmış olduğunuz kuyuya masum insanları da attınız, onların hâlâ hayatı kararmış, kanun hükmünde kararnamelerle beraber geri dönüşleri nedense mümkün olmamış.

Şimdi, bu Ankara Valisi bu kararı neden verdi biliyor musunuz? Biz OHAL'i kaldırdık ya. OHAL'i kaldırdık, normal bir ülke olduğumuzu söylüyoruz. Hatırlarsanız kaldırırken 7145 sayılı Yasa'yı çıkardık. 7145 sayılı Yasa'yı çıkarırken size dedik ki: Bakın, bu mülki amirlere burada bu kadar yetkiler veriyorsunuz, zaten Anayasa'nın temel hak ve özgürlükleriyle kanun dışında oynanılması doğru değil ama burada kanunla tahvil ettiğiniz yetkiler yarın karşınızı kötü kullanılarak çıkabilir? Şimdi savunabilir misiniz Ankara Valisinin bugün bu kararı açıklamasını? Nasıl anlatacaksınız? COVID'in en yüksek olduğu dönemde bunu yapmamış. Şimdi, siz açıklıyorsunuz rakamları, sizin Sağlık Bakanlığınız açıklıyor "Her şey iyice gidiyor. Salgın kontrol altında." diyor. Herkesi denize gönderiyorsunuz, uçaklarda yan yana uçurtuyorsunuz, buraya bizi tikiyorsunuz ama Ankara Valiniz diyor ki: "Ankara'da vaka çok fazla arttı." Ne bu biliyor musunuz? Kamu görevlilerini böyle pervasızca kullanan insanlar olur ise kamuya olan güven iyice azalacak aynen yargıya olan güvenin azaldığı gibi.

Niye yargıya güven azaldı biliyor musunuz? Çünkü yargıçlar garip garip işler yapmaya başladılar. Başımızda tıraş öğrenmeye başladılar, hatta şöyle işler yapmaya başladılar: Bir karar verdiler, mesela Çağdaş Hukukçular Derneğinin dosyasının görüldüğü yerde bir hâkimle ilgili reddihâkim talebi yapıldı. Ayın 8'inde mahkeme kararını veriyor, o heyetin içerisinde reddihâkim talebi yapılan hâkim var, sonra o hâkim ayın 9'unda reddihâkim talebini reddettiğini yazıyor. Hukukçular var içinde, mümkün mü? Reddihâkim talebinde bulunduğu o reddihâkim talebi değerlendirilmeden o karar olur mu? 8'inde kararı veriyor, 9'unda reddihâkim talebini yazıyor ve bu Çağdaş Hukukçular Derneği de yargının bir parçası olarak "Biz adil yargılanmadık." diyorlar. Siz burada baroların sayılarıyla oynarken briket tuğla sayar gibi "5 bin avukat, 3 bin avukat, üst üste koyarsak ne çıkar?" diye hesaplar yaparken o çıkarlarını düşündüğünü iddia ettiğiniz avukatlar, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından yargılanmadıklarını söylüyorlar ve aynı zamanda da diyorlar ki: "Bizim adil yargılanma hakkımız elimizden alındı."

Bakın, ben de buna inanıyorum. Neden inanıyorum biliyor musunuz? Hakkında reddihâkim talebi olan bir hâkim 8'inde mahkemenin kararına katılır, 9'unda reddihâkim talebini değerlendirirse bu, yargı bağımsızlığının ya da yargıç tarafsızlığının objektif ve subjektif tarafları vardır. Subjektif tarafı,

kendi iç ilişkisidir, kendinin bağımsızlığını koruyabilme alanıdır ama objektif olarak ben de baktığımız zaman o hâkim tarafsız değil diyorum, o hâkim bağımsız da değil diyorum. Bunu yapan hâkimden her şeyi bekliyorum diyorum.

Şimdi, bu hâle getirilmiş bir yargı var. Avukatları çok düşünüyorsunuz ya... Ben size bir şey daha söyleyeyim: 2 avukat ölüm orucunda. Allah uzun ömür versin, inşallah ölmezler. Diyorlar ki: “Biz adil yargılanmadık. Yargıtayda dosyamız var, bir an önce ele alınsın, adil yargılanma hakkımız ihlal edildi, sadece bu tartışılsın.” Başka bir şey de söylemiyorlar, siyasi bir şey söylemiyorlar. Ben ölüm orucuna karşıyım, açlık grevine de karşıyım. İnsanın en eşrefimahlukat olduğunu düşünüyorum. Kendi canına kıyma hakkı var mı, yok mu o ayrı bir konu. Ama burada birileri ölüme yatacak kadar ıddialı bir şekilde bir hukuksal deyiimi bize hatırlatıyorsa bizim baroların sayılarımla mı uğraşmamız lazım, avukatların bu sorunlarıyla mı uğraşmamız lazım?

Nedense kalbimizi körleştirdik ve mühürledik. Bu getirdiğiniz teklif, bugüne kadar görmezlikten geldiğiniz hukuksal birçok sorunun aslında üstünü örtecek bir şey de değil, daha fazla açığa çıkaracak bir şey. “Bağımsız” dediğiniz yargıda neler oluyor, ben size söyleyeyim: Osman Kavala davasını yaşadık, hepiniz biliyorsunuz; bir tahliye kararı verildi, Sayın Cumhurbaşkanı çıktı dedi ki “Tahliye edemezsiniz.” Ertesi gün o insanlar tekrar tutuklandı, o mahkeme dağıtıldı. Hâlbuki mahkemenin hâkimi çok da işinize yaramıştı, bütün talepleri reddediyordu, kafasına göre takılıyordu -o davayı burada takip eden meslektaşlarım var- avukatları dışarı atmaya çalışıyordu. Bir dünya olayın yaşandığı bir mahkeme başkanı, artık işlevini tamamlamış diye onu da gönderdiniz.

Benzer bir yargılama Rahip Brunson davasında oldu, hepimiz onurumuza, içimize sindirdik, yuttuk. Sayın Cumhurbaşkanının o davayla ilgili çok ıddialı sözleri vardı, sonra birdenbire biz rahibi teslim ettik. Ne olduğunu ben anlamadım, bunca yıllık hukukçuyum. “Uluslararası ilişkiler bunu gerektiriyor.” dediler. İnanalım, uluslararası ilişkilere göre yargımızı kurgulayalım bundan sonra, başka ülkelerde öyle olmuyor ama. Siz, Amerika’dan Halkbank Genel Müdürünü istediğiniz de Trump size dedi ki “Benim yargım bağımsız, ben karışmam.” Lobicilik yaptınız, onu bunu yaptınız ama Trump’la yapmadınız, başka yerlerde yaptınız. Orada anlamanız lazımdı, Amerikan halkı ne kadar onurluysa Türk halkı da o kadar onurludur.

Bir gazeteci yargılandı, önce niye yargılandığı konusu tartışılıyordu. O dönemin Başbakanı Sayın Davutoğlu ya da Sayın Cumhurbaşkanını konuşurken bir soru sorduktan sonra adamın hayatı kaydı, uzun süre arandı, sonra uzun süre tutuklu kaldı, iddianamesi hazırlanmadı; Sayın Merkel bir gün Türkiye’ye geldi, bazı görüşmeler oldu, o gazeteciler kırmızı halıyla, uçakla gönderildi. Ben, hiçbir vatandaşımızın kırmızı halıyla cezaevinden çıktığını görmedim, onlar kırmızı halıyla gittiler. Yargı sistemini bu hâle düşürenler utansın diyorum.

Şimdi, benim sormam gereken bazı sorular var, madem bu yasayla ilgili de konuşacağız ama önce şunu söyleyeyim: Bu monist sistemin başka yanlarını da hayata geçiriyorsunuz bu arada. İşte az önce kідem tazminatıyla uğraşmaktan falan bahsediyordu Aydınlik gazetesi. İyisiniz aslında niye bunları yapıyor onu da anlamadım, arada bir baskı var herhâlde, bir değişiklik söz konusu, bilemiyorum. Bu monist sistem artık özgür basına da tahammül edemiyor. Bütün merkez medyayı kontrolünüze aldınız kardeşim, adamlar satmaz oldu, izlenmez oldu. Çünkü politik bir borazana döndüler, onları izleyen insanlar bıktı “Biz buralardan AK PARTİ ve ortaklarının bir şekilde politik propagandalarını mı izleyeceğiz.” dediler, izlemez oldular. O medya grubu iş yapmıyor, karşılığında tarafsızlığını koruyan, zor koşullarda medya görevini yerine getirmeye çalışan gruplar iş yapıyorlar, siz saldırganlaşıyorsunuz.

Bir RTÜK Başkanınız var, Allah versin çok yerden geliri var, çok kıymetli bir arkadaş. İnsanın biraz yüzü kızarır ya! Bu ülkede 7 milyon insan neredeyse sıfır gelirle yaşıyor, bu ülkenin yüzde 70'i yoksulluk sınırının altında yaşıyor, avukatların bile birçoğu neredeyse -burada bugün sorunlarını konuştuğumuz avukatlar- yoksulluk hatta bir kısmı açlık sınırının altında yaşıyor, o arkadaşımız o kuruma bu kuruma atanmış besleniyor. Allah versin. O arkadaşımız demişti ki "RTÜK anayasal bir kurumdur." Anayasal bir kurumun başında olduğunun farkında bile değil. İşte hukuk bilmemek, liyakatsiz adamları farklı farklı yerlere atamak böyle lastik patlatmaları da beraberinde getirir. Yaranacağız, yağdanlık yapacağız diye ne dediklerini bilmezler. Biraz daha akıllı olmaları lazım aslında, gene bu işleri yapsınlar da bence ifadelerinde biraz daha akıllı ve uyanık olsalar iyi olur. Eskiden bu işleri yapanlar kendilerini daha uyanık ifadelerle tarif ederlerdi. Öyle garip adamlar atadınız ki bu ifadeleri kuracak yetenekleri de yok, iki kelimeyi bir araya getiremiyorlar. Dedi ki "Sayın Cumhurbaşkanı bana ne söylerse emir telakki ederim." Bakın, monist sistem -anlattım ya size- çok haklı, çok haklı; onu atayan Sayın Cumhurbaşkanı. Sayın Cumhurbaşkanı bütün üst düzey görevlileri atıyor. Bakmayın o seçilmelere falan, sizi de atıyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sizi ne yapıyor?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bizi de atıyorlar ama bizim Genel Başkanımız bir çağrı yaptı: "Gelin, önce bu ülkenin demokratikleşmesini istiyorsanız Siyasi Partiler Yasası'nı..."

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sizi de atıyorlar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Oraya geleceğim, acele etmeyin.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sizi kiralyorlar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Siyasi Partiler Yasası'nı... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Devam edin, devam edin, sonra devam edeyim. Ben sizi beklerim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Kiralık veriyorlar sizi!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Can...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sizi kiralyorlar.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Haddini bil! Kimi kiralyorlar? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben sizi beklerim. Bitti mi?

MEHMET GÖKER (Burdur) – Haddini bil! Neyi kiralyorsun, kimi kiralyorsun?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bitti mi? Sayın Başkan, ne zaman devam edeceğiz? Ben beklerim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Arkadaşlar, niye utaniyorsunuz? Atanıyoruz, atanıyoruz. Ya, siz başka bir yerden mi geldiniz? Sayın Cumhurbaşkanı atadı. Beni de Genel Başkanım atadı, Parti Meclisiyle beraber.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hadi oradan!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, biz de dedik ki: Siz demokrasi...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Orada farklı bir durum var...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Dinleyeceğim, tamam.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Geçen arkadaşınız Burcu Hanım Mecliste söyledi ya, oraya mı acaba atf yapıyorsunuz, ben onu anlayamadım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Beni dinlersen anlayacaksın, biraz sabırlı ol.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Burcu Hanım’ın dediğini biliyor musunuz?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, devam edin.

Karşılıklı konuşmayalım arkadaşlar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben atandım kardeşim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hayır, size laf söyledi.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Çilez...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Size laf söyledi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Söleyebilir, söyleyebilir. Şimdi anlatacağım.

Şimdi, teklif getirdik, dedik ki: Kardeşim, siz demokrasi istiyorsanız geçin bu boş işleri. Gelin, halk seçsin milletvekili adaylarını. Barajı da kaldıralım, her şeyi de kaldıralım. Öyle sığınmayın rakamların arkasına, sığına sığına gelmeyin buraya. İşinize geldiğinde “İttifak.”, işinize geldiğinde “Yüzde 2’lik gruplar girmesin.” Hukukçu musunuz siz, nasıl hukukçuluk bu? Nasıl eşitlikçi bir anlayış?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sana mı soracağız? Sen kimsin?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – “Yüzde 2 girmesin, yüzde 5 girmesin, yüzde 7 girmesin; bugün aklımızda, yattık, gece rüya gördük, yüzde 2 girsin.”

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Hukukçuluğumuzu sana mı soracağız?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bu mu eşitlik ilkesi?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, konuya gelelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Konudayız.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Konuya gelelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bırakırlarsa gelirim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Karşılıklı konuşmayalım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tam da konunun göbeğindeyim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – “Demokrasi” diye tarif ediyorlar, onların demokrasi diye tarif ettiği bu, anlatıyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Doğru, doğru, nereden baktığınıza bağlı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii, nereden baktığınıza bağlı. Ben buradan bakıyorum, tahammüllü olacaksınız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ona da karşı çıkmıştınız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bitti mi? Devam edebilir miyim?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Devam edin, buyurun.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Yeter be! Başkan...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim arkadaşlar, tamam.

Sayın Aydoğan, toparlar mısınız?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Toparlıyorum.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Ne toparlıyorsun ya?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, şeker düştü, arkadaşlara şeker ikram etmeniz gerekiyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şeker düştü, bakın.

Şimdi, demokrasi arıyorsanız buralarda arayacaksınız. “5 bin kişiye 1 delege.” deyip demokratlık taslamaya kalkmayın. Bana şahsi olarak fikrimi sorarsanız, zaten büyük kent baroları açısından bir dezavantaj yaratılmış. Başka bir baroda neredeyse üç beş üyeye 1 delege düşerken 300 üyeye 1 delegenin düştüğü barolara “5 bin üyeye 1 delege düşsün.” diyeceksiniz ve buna “Demokratlık.” diyeceksiniz, öyle mi?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Aynen öyle.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Devam edeceksiniz.

Şimdi, bakın, dedim ki: Çalakalem kanun yapıp geldiniz buraya, birisi tutuşturmuş ya da her neyse. Teklifin 17’nci maddesinde diyor ki: “Görevinden alınan baro başkanını, yönetim kurulu kendi arasından seçer.” Mevcut düzenlemede de görevinden ayrılan başkan için yeniden seçim yapılması öngörülüyor. Aslında bir gariplik yok, değil mi? Öyle bakıyorsunuz ama şimdi, baro başkanı olmak için on yıllık tecrübe gerekiyor, yönetim kurulu üyesi olmak için beş yıllık tecrübe gerekiyor. Burada o yeterlilikten bahsetmiyor, diyor ki: “Yönetim kurulunun içerisinde birisini seçer.” Atlamışsınız, ben hatırlatayım. Çalakalemlik... Olmuyor işte, olmuyor. Seçilen adam on yıllık yeterlilikle gelecek ve orada müthiş bir delegasyonun iradesiyle gelecek. Siz onu bir şekilde düşürdükten sonra, yönetim kurulu içerisinde beş yıllık birisini yönetim kuruluna seçebilirsiniz. Bakmamışsınız, hatırlatayım.

Şimdi, baro keseneklerini ballandıra ballandıra anlattı arkadaşlarımız. Ya, barolar bunları zaten yapıyor, mesleğe yeni başlamış olanlara da yapıyor, dönem dönem avukatların tümüne de yapıyor. Siz bütün bu kanunu bunun için yapmadınız ama işte havuç bu. Hani vardı ya, 12 Eylül 2010 Anayasası’nı geçirirken de havuç koymuştunuz. O neydi? “Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı...” Ne oldu? 260 bin başvuruya -rekord başvuru- hak ihlalleri havada uçuşuyor. Anayasa Mahkemesi Başkanı kendisi açıkladı, dedi ki: “Bize bu yıl, yıl içerisinde, 2019 yılı için 40 bin kusur başvuru oldu. Bunların yüzde 52’si adil yargılama hakkının ihlaliyle alakalı.” Utanç tablosu, utanç! Bu kadar mı adil yargılama hakkı ihlal edilir bir ülkede, bu kadar mı olur kardeşim ya! Şimdi, bakın...

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Arkadaşın bile dinlemiyor artık.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Canı sağ olsun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Buradaki zulmü anlatıyorum, zulmü. Bütün Türkiye’ye anlatıyorum. Bu zulmü herkese anlatıyorum.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Senin konuşmandan duyduğu zulmü anlatıyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanrıverdi arkadaşınız konuşuyor, ama arkadaşınıza saygı duymanız lazım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yine, bir çalakalemlik, dışarıda sevgili arkadaşlarıma da söyledim, bari burada bu kanun geçmeden düzeltin bunu. Daha önceki yasada, 49’uncu maddede Türkiye Barolar Birliğinin belirteceği resmî kılıkla duruşmalara girileceği belirtilirken şimdi diyor ki: “Cübbeyle girilir.” Sadece cübbeyle bu kanunun lafzi yorumuna göre birisi gider duruşmaya girer, dikkat edin.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bornozla değil yani cübbeyle.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Sen giymede!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sadece cübbeyi giyer, gider. Böyle kanun getirmeyin, buralarda mahcup olmayın. Bakın, “Güzel değişiklik yaptık.” diyorsunuz, sadece cübbeyle girer mahcup olursunuz, ben sizi uyarıyorum, bakmadan geldiniz uyarıyorum, demedi demeyin. (Gülüşmeler)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ne yaptın ya, milletin aklına karpuz kabuğu soktun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, bakın, zaten bu yasayla cübbenin önüne düğme koyacaksınız o kurtarır belki, o duruma düşürmez.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sana kalırsa fermuar lazım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Fermuar lazım, tabii tabii.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Bak, kendi arkadaşların bile gülüyor sana ha.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, 50’nci maddede diyor ki: “Birden fazla baronun bulunduğu illerde -çünkü garabet bu yasa, bu yasayı toplamak mümkün değil- baro için ayrılacak yerin Türkiye Barolar Birliği tarafından tahsis edileceği ve kayıtlı avukat sayısının esas alınacağını...” Bunda da... Arkadaşlar, Türkiye Barolar Birliği baroların hiyerarşik kurumu değildir. Öyle bir yanı yoktur, ne bu yasada ne öbür yasada. Barolar Birliğine böyle bir iş yaptıramazsınız. Türkiye Barolar Birliği - az önce galiba sevgili kardeşim Atilla orada “Baro başkanlarının örgütüdür.” falan diyordu ama- hiyerarşik bir örgüt değildir.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Evet, barolar diyor, Barolar Birliği.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Buradan ortaya ne çıkıyor biliyor musunuz? Siz baroların özerkliğini de, bağımsızlığını da kafanızda yok etmişsiniz. Yani yer tahsisinde bile kafanızda baroların ne özerkliği var ne bağımsızlığı var. Vazgeçin bu işlerden, bunlar doğru değil, bakın, bu maddeler doğru değil. Çoklu baroya takıldınız, nereye gideceğiniz belli değil. Şimdi, diyorsunuz ki... Yeni barolar kurulacak ya, yeni barolar, o barolar... Bu kanun yapılacak, bu kanunda ilginç bir durum var: Yeni barolar kurulduğunda altı ay içerisinde kuruluşlarını tamamlamaları yönünde bir hüküm koyuyorsunuz. Öbür taraftan da bu kanunda diyorsunuz ki: “Bu kanun çıktıktan sonraki ekim ayında barolar kongrelerini yaparlar, aralık ayında da Barolar Birliği kongresini yapar.” Peki, altı ayda bu adamların süreleri var, ne yapacaksınız biliyor musunuz, benim demokrasi sevdalısı arkadaşlarım? Hiç demokrat olmayan bir işi o barolarda iki yıl uygulattıracaksınız, o baroların kurucu üyeleri, siz bu taraftan bu işleri hallederken iki yıl boyunca o baroları yönetecekler, farkında mısınız? Getirdiğiniz hükümler arasındaki çelişkileri görüyor musunuz? Ama ben size bir şey söylemiyorum ki kim hazırladıysa ona söylemek gerekir. Örnek verildi; Antalya Barosu örnek verildi, meşhur. Onu zaten örnek vermeye de gerek duymuyorum artık. Sizin demokrasi anlayışınız bu kadar, 4,950 ile 35’i eşit tutuyorsunuz, bulursunuz bir formülünü, çarparak, bölerek, altundan üstünden çıkararak. Ama hiç kimseye anlatamazsınız, baro başkanlarına anlatamadınız. Siz zannediyorsunuz ki yaptığınız işi küçük barolar beğeniyor, 35-40 üyeli barolar da size karşı yürüyor şu anda. Niye? Akıllarını peynir ekmekle mi yediler, madem onlara kıyak yapıyorsunuz. Ama bu projenin bir yanı daha var: Bakın, çok sevdiğiniz Sayın Feyzioğlu, bunu 2013 yılında bunu söylüyor; 2013 yılında diyor ki o zaman FETÖ yapılanmasını eleştirmek için, işte bu Anadolu barolarıyla alakalı, küçük barolarla ilgili “Ayrı bir barolar birliği oluşturalım.” deniliyor, Anadolu barolar birliği. Feyzioğlu karşı çıktı ona. Dedi ki: “Siz ne yapıyorsunuz, kardeşim, barolar birliği bölünür mü, olur mu? Vatana ihanetle suçluyor, basında demeçleri var. O zaman dönüp bugün sizi de vatana ihanetle suçlaması lazım, aynı şey, bu yapılanmalar öyle bir tablo oluşturuyor. Öyle Anadolu barolarına kıyak mıyak diye bir şey yok. Siz siyaseten kafaya koydunuz, onları da basamak olarak kullanıyorsunuz, büyük baroları parçalama niyetiniz var ama

Türkiye’de kamu tüzel kişiliklerinin parçalanmayacağı anayasal emrine rağmen bu yolu yürüyorsunuz. Siyasi anlamda hırçınlığınız, aklınızın ve hukuk bilginizin önüne geçmiş. Hadi, anlatın kardeşim. Bir kamu tüzel kişiliği nasıl parçalanır? Hadi anlatın, biz de dinleyelim. Parçalasanıza Ankara Valiliğini ya da başka bir şey söyleyeyim. Konusu açıldı gene, kızarsınız diye korkuyorum. Herhangi bir kurumu ya. mutlu olmayanlar istesinler, “Biz bunun alternatifi bir kurum istiyoruz.” desinler. Türkiye’nin yüzde 40’ının, 50’sinin mutlu olmadığı kurumlar var. Mesela, adalet sistemimizden Türkiye’nin yüzde 75’i mutlu değil. Aynı bir adalet sistemi kuralım, kendimizi ayrı bir yerde yargılayalım deseler, ayrı mahkemeler mi kuracaksınız? Yahu, işte hepiniz biliyorsunuz, güven yüzde 25, yüzde 75’i mutlu değil. Ben bile yargı önüne çıksam tarafsız olacağına inanmıyorum. Şimdi, biz talepte bulunursak 5-6 ayrı mahkeme mi kuracaksınız bizim için. Ya böyle bir akıl olur mu? Böyle bir mantık olur mu? Böyle bir hukuk olur mu? Siz bize neyi anlatıyorsunuz burada, siz bize neyi anlatıyorsunuz? Ya çıkıp bir taneniz şunu söylesin: “Anayasa’nın 135’inci maddesine göre bu getirdiğiniz doğrudur.”

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Doğrudur.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Öyle “doğrudur”la olmuyor işte. Ben ikna olacağım. Öyle baro keseneklerinin yarısını alırız, yarısını almayız hikâyeleri okumayın burada. Şimdi, siz de ikna olmuş değilsiniz, ben farkındayım. Eğer çok ikna olduğunuz bir şey olsaydı burada bizden daha çok konuşurdunuz. Sayın Cahit Özkan da baro keseneği yerine bu soruların cevabını verirdi. Ama üzülüyorum ben, size de üzülüyorum, haklısınız. Sizinle meslekaşız, daha çok yol yürüyeceğiz, bu üzüntümü paylaşmam gerekiyor. Neye darbe vuruyorsunuz biliyor musunuz? Bu ülkenin birliğine ve dirliğine darbe vuruyorsunuz. Yapmayın! Yapmayın! Ağzınızdan birlik, dirlik düşmüyor. Burada 4 tane bir tek olma falan filan, bayrak, ülke falan, her şeyi saydı arkadaşlarımız. Bu yargı meselesi Türkiye’nin birlik meselesidir çünkü adalet barışın teminatıdır. Burada barışı bozuyorsunuz şu anda. Bakın, “ak kardeşler barosu” kurulur yarın.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – “Öz aklar”

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Bir dünya hâkim atadınız, onlar birbirini bulurlar yapışık ikiz gibi, sonra vatandaş ne yapar biliyor musunuz? Der ki: “Ben bu ak kardeşler barosunun avukatlarıyla gideyim hakkımı arayım.” Yargının içine ederiz ya! Tavassutun Allah’ı olur adliyelerde, zaten var. Burhan Kuzu sırtınızda bir kambur, açıkladı: “Ben yaptım ama niye yaptım.” dedi. “Yaptım ama niye yaptım, bana sorun.” dedi, ”Suç olmaktan çıktı, ondan dolayı yaptım.” dedi.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – FETÖ borsası.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hâkim kapı kapı gezdi kendisini kurtarmak için, onun da hesabına giren bir dünya para çıkmış. Şimdi, arkadaşlar bu yaptığımız çocuk oyuncağı değil, arkadaşlarımız söylediler. Biz, burada yasa koyucuyuz, yasa koyucu vicdanıyla hareket etmemiz gerekiyor. Siyasal geleceğinizi teminat altına aldığınızı zannettiğiniz olay siyasal sonunuz olur. Aynen daha önce FETÖ örgütüyle yaşadığınız şeyleri yaşamaya başlarsınız çünkü sizin yargıda bir gücünüz yok, ben size söyleyeyim. Ben gittim, gördüm Anadolu Adliyesi’nde bir savcının odasına girdim. Tepesinde “HAKYOL” şeyi yazıyordu. Hayatımda ilk defa bir savcının odasında, bir siyasi simge gördüm, Atatürk haricinde şeyler gördüm.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Bana sorun, çok var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Şimdi, ben bilmiyorum. Ben bir tane gördüm. Şimdi, yarın...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Siz bilinçli bir avukatsınız, suç duyurusunda bulundunuz mu?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yok, bulunmadım. Bulunmaya gerek yok, kimse dokunmaz.

(CHP sıralarından “Kimi kime şikayet ediyorsunuz?” sesleri)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben hayatımda kimseye suç duyurusunda bulunmadım. Şimdi efendim...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – İsim verin, hangi adliye? Lütfen suç duyurusunda bulunun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul)- “Anadolu Adliyesi” dedim.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Lütfen suç duyurusunda bulunun, beraber takip edelim, böyle bir şey olabilir mi ya? Doğru söylüyorum, ben de takip edeceğim. Yarın beraber gidelim, HSK’de beraber suç duyurusunda bulunalım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Benim meselem bir monist sistem...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yapma, yapma!

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – “Yapma” olur mu? Buyurun, Meral Hanım buyurun, beraber yapalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yüzlerce var, yüzlerce.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben beklerim arkadaşlar, siz bitirin.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, siz devam edin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Nasıl devam edeyim efendim?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Devam edin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ama susturun da devam edeyim.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Kim efendim, Sayın Başkanım, hangi savcı bu? Böyle bir şey olabilir mi?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ya, zorlama fazla yani yok demek ki.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Elinizden tutar, götürürüm daha sonra.

Benim meselem bir monist sistemdeki gibi 2 vekil ilgilenince sorun çözülüyor değil, herkesin gözü önündeki bir olaydan bahsediyorum, cumhuriyet işlemiyor diyorum.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Beraber takip edelim, buyurun.

HABİP EKSİK (İğdır) – Ama bak, adliye söylemeyeceğim...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Hayır yani diyor ki: “Bir savcının odasında “HAKYOL” ibaresi yazılı.” Ben de AK PARTİ milletvekili olarak...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, yazar!

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Buyurun beraber gidelim, ben de takip edeyim.

HABİP EKSİK (İğdır) – Daha betenleri var.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Bak, yapma, yapamayacağın şeyi söyleme.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Birinci sınıf hâkimlere saygımız var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Var, var.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Bir sürü hâkim ve savcıcı zan altında bırakıyorsunuz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 1 kişi.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Böyle bir usul olmaz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özel, maksadınız hasıl oldu. Varsa isim verecektir, yoksa niye versin?

Sayın Aydoğın, devam edin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Benden bugüne kadar basında sansasyonel bir şey duydunuz mu? Bir kişiyi şikâyet ettiğimi gördünüz mü?

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Turan Bey, size saygımız var, lütfen şikâyet edin, beraber takip edelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, bu HSK'ye şikâyet etmem. Neden etmem biliyor musunuz? O HSK, yaşam hakkını savunan Yargıçlar Sendikası Başkanına bir günde görevden el çektiren HSK. O HSK'ye başvurmam. Neden başvurmam biliyor musunuz? Demokrat Yargı Derneği de Başkanı da yaşam hakkına saygılı olmaya çalıştığı için onu da soruşturan HSK. Şimdi, ben ona niye başvuruda bulunayım. Boş verin bu işleri, kimi kime şikâyet edeceğimizi biz ileride biliriz, boş ver.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğın, bir saati geçti.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ama ağabey konuşamıyorum ki.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir saati geçti ama yani. Toparlayalım.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Tarafsızlığını yitiren bir savcı var.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Siz, Danıştayda Sayın Genel Başkanımıza hakaret eden Danıştay üyesine ne yaptınız ya? Bana ne anlatıyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğın, karşılıklı konuşmayalım.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Beraber şikâyet edelim, takip edelim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özel...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir Danıştay üyesi Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na ağzına geleni söyledi. Ne yaptınız?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğın, toparlıyor musunuz.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Yok öyle bir şey!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özel...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, size uyarım şu: Siz hâkim olduğunuzu zannettiğiniz yargıya hâkim değilsiniz, kendinize gelin; yapmayın bu işleri, alırlar elinizden, seyredersiniz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Karşılıklı konuşmayalım Sayın Aydoğın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, neleri kaybettireceksiniz bize...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayın, süreniz bir saati geçti.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, Başkan, konuşmadık ki.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Konuştunuz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir saat daha konuşacağım şimdi.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğın...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bununla beraber hak arama özgürlüğüne bir darbe vuruyorsunuz.

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Hadi oradan be!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bugünkü barolar hak arama özgürlüğünün tümünün önünde kale gibi öncü olarak duruyorlar.

Siz bugüne kadar siyasi görüşü dolayısıyla bir barodan atılan duydunuz mu? Duymadınız.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Daha ne konuşursun ya!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Avukatlık yaptırmadılar ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

Sözlerinizi tamamlayın Sayın Aydoğan. Sayın Antmen’e söz vereceğim. Tamamlar mısınız... Sözlerinizi bağlayın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Aksine ben size örnekler vereyim: İstanbul Barosu, 12 Eylülün hemen akabinde...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Sayın Aydoğan, hangi şehirdeki savcı? Açıklayın.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özel...

Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Aydoğan, sözlerinizi tamamlayın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, nasıl tamamlayayım arkadaş!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hep satışmaya mahal veriyorsunuz ve iş uzuyor. Karşı tarafa sürekli satışmaya mahal veriyorsunuz. Sözlerinizi tamamlayın yoksa keserim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kesemezsiniz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Keserim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Onları susturacaksınız.

İstanbul Barosu, 12 Eylülde kapısına kilit vurulan, mühür çakılan baro.

(Karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, sakın olun! Ne gerek var ya niye sertleştiriyorsun, ne gerek var yani?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Başörtülülere zulmü yapan baro! Bir sürü başörtülü cezaevinde şimdi.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ayağa niye kalkıyorsun?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Cezaevindeki başörtülülerden haberin var mı?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kapat ağzını, kapat ağzını!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – İstanbul’daki avukatlar ruhsat alamıyordu. Neden bahsediyorsun sen?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tamam Yusuf Bey, sakın ol!

Sayın Aydoğan, sözlerinizi bağlar mısınız lütfen. Ama sürekli...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Başörtülüler ruhsat alamıyordu.

(AK PARTİ ve CHP sıralarında karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tamam Yusuf Bey, sakın ol Yusuf Bey!

Sayın Aydoğan, son cümlenizi alıyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul Barosu, 12 Eylül sonrasında, cunta sonrasında yargılananları o zamanın Adalet Bakanının talimatına rağmen kaydettirip görev yaptıran barodur. Ayrıca o mühür hâlâ müze olarak baronun önünde duruyor. Baroların kamu görevi yapma niteliğini bozacaksınız, az önce söyledim, avukatların transferine mahal verebilecek bir durumla karşı karşıyayız. Mesela 2 bin üyesi olan bir baronun disiplin kurulunda disiplin soruşturmasına uğratılmış 5 kişi varsa onları atamayacak. Niye? Çünkü tüzel kişiliğini de kaybetme riskiyle karşı karşıya kalacak ve disiplin hukuku açısından birbirine benzemeyen barolar çıkacak ortaya ve kamusal özelliği tümtüyle kaybolacak.

Siyasi araç olacağını arkadaşlarımız tam olarak söylediler. Hukukun üstünlüğünü koruyacak baro bulamayacaksınız, buna emin olun. Bu tarumar yapmayla beraber hukukun üstünlüğü değil o baroların kendi çıkar ilişkileri, siyasi ilişkileri ve diğer ilişkileri, alt ilişkileri yani bir araya gelmelerindeki ardıl niyetler hayatı belirleyecek; o baronun ana meselesi hukukun üstünlüğü olmayacak. Meslek etiği kesin zayıflayacak. Az önce soruyu sordum, transferi nasıl engelleyeceksiniz? Burada bir hüküm yok, engelleyeceksiniz; işte meslek etiği zayıflayacak, yok edeceksiniz. Siyasi iktidar hiçbir engelle karşılaşmayacak. Bugün siz iktidarsınız, yarın başka bir iktidar bu barolara istediği gibi dahledecek ve idareye karşı vatandaşı koruma görevi olan hukukçular korumak yerine idareyle yandaşlık ilişkisini tercih eder hâle gelecekler. Kadınlar ezilecek, çocuklar ezilecek, dezavantajlı kesimlerin hiç kimse hak arayıcısı olmayacak, herkes kendi derdi olan yolu yürümeye bakacak. Çoklu baro örnekleri var, bakın, bir tane yok sizin dediğiniz gibi, dünyanın her tarafından ülkeler var burada. Sayın Cahit Özkan'a attım ben bunu, sizin dediğiniz modelde bir tane ülke yok, çoklu baro olan hiçbir ülke yok, sadece Almanya'da 28 şehirde o şehre özgü münhasıran tek baro, başka da baro yok karşısında baro sistemi var. Siz bu sistemi nereden ithal ettiniz Allah aşkına.

Hepinize saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sabahın bu saatindeyiz. Çok rica ediyorum Mersin Barosu gibi Türkiye'nin 7'nci büyük barosunu 2 dönem yöneten, sağıcsından solcusundan her —Mersin'i bilerseniz söyleyeyim- dinden ırktan, mezhepten kardeşimin oylarıyla seçilmiş, görev yapmış, avukat haklarına sonuna kadar sahip çıkmış, ne adliye koridorunda ne devlet dairelerinde ne emniyette bir tek avukatı ezdirmemiş, kadın haklarına, çocuk haklarına, hayvan haklarına sonuna kadar sahip çıkmış bir baro başkanı eskisi olarak konuşuyorum.

Değerli arkadaşlar, lütfen samimi olarak dinleyin. Burada her birinizin mesleğinde temayüz etmiş hukukçular olduğuna inanıyorum, biliyorum. Türkiye'nin değerli hukukçularısınız. Hangi partiye mensup olduğumuz önemli değil, bugün burada hukukçuluğumuz önemli ama bakın, gerçekten bu kanun teklifi avukatlık hukuku anlamında, savunma anlamında belki de bu yüce Meclisimize gelen en talihsiz yasa tekliflerinden biri olarak tarihe geçecek. Bakın, burada hepimiz oy kullanacağız, unutmayın hukuk tarihine nasıl geçeceğimiz bu teklif süresince alacağımız tutuma ve vereceğimiz oylara bağlı. Hiçbir arkadaşımı tenzih etmeden bir konuşma yapmak istiyorum.

Sözlerime başlamadan önce, tarihimizde bugündü, dün oldu, yirmi yedi yıl önce Sivas'ta bir acı katliam yaşadık, aydınlarımız yakıldı, türkülerimiz susturuldu, şiirlerimiz öksüz kaldı. Ondan sonra, bu katliamdan üç gün sonra da daha gözyaşlarımız kurumamışken Başbağlar'da alçak terör örgütünün katliamını yaşadık. Biz bunları unutmayalım, biz hak savunuculuğunu hiçbir zaman bir yana bırakmayalım. Hem Sivas'ta hem Başbağlar'da katledilen bütün canlarımızı sevgi ve saygıyla anarak başlıyorum değerli milletvekilleri.

Bakın, Venezuela diktatörü Maduro "Tarihin beni nasıl yazacağı umurumda değil." demiş. Bence tarihin, hukuk tarihinin bizi nasıl yazacağı bizlerin umurunda olmalı. Tarih her şeyi yazar. Bakın, vereceğiniz oylarla, bin beş yüz yıldır unutulmamış, İstanbullu son gerçek Roma İmparatoru ve Kıta Avrupası hukukunun kurucusu Justinianus gibi -savunma hukuku ve avukatlık anlamında- anılacak mıyız; yoksa Anayasa'yı askıya alan, darbeci, faşist Kenan Evren gibi mi anılacağız? Burada bu belli olacak. Biz tarihe nasıl geçeceğiz onu düşünmemiz lazım ama ne olursa olsun avukatlar, savunma

ve barolar çağlar boyunca susmadılar, bugün sizin karşınızda da susmayacaklar. Barolar üzerinden toplumu, nihayetinde -belki niyetiniz bu değil, aklınıza bile getirmiyorsunuz ama- ülkemizi bölmeye matuf çoklu baro hayali ya da düzenlemesi karşısında barolar da avukatlar da direnecek.

Değerli milletvekilleri, başta barolar olmak üzere meslek örgütleri Anayasa'mızın 135'inci maddesinde hükme bağlanmış kamu kurumu niteliğindeki anayasal kurum ve kuruluşlardır. Nitelikleri açık ve net, kamu kurumu. Kamu kurumu bölünebilir mi? Bölünemez. Ancak barolar genel anlamdaki bir meslek odası gibi anlam taşımazlar. Hep Anayasa'ya aykırılık anlamında karşınızda bir örnek veriyorsunuz; rehber odaları. Arkadaşlar, rehberlere, turizm rehberlerine, onların kültürlerine sonsuz saygı duyuyorum ama barolar rehber odaları değildir. Baroların diğer meslek örgütlerinden çok daha farklı bir görev, yetki ve işlevi vardır. Barolar -başka hiçbir meslek örgütüne verilmeyen- hukukun üstünlüğü ile insan haklarını savunmak ve korumak yetki ve göreviyle demokrasinin, insan haklarının, hukukun üstünlüğünün ve adaletin koruyucusu ve kollayıcısıdır.

Bakın, yargılama faaliyetine “tiyatro” denmemesi için yargılamada 3 sùje olması gerekir, hepiniz biliyorsunuz; iddia makamı, savunma makamı, tarafsız ve bağımsız yargı makamı. İşte barolar, yargılama faaliyetinde olmazsa olmaz sacayağından biridir. Savunma hakkı ve insan hakları anlamında ise en önemlisidir. İşte barolar alınıp, bölünüp, parçalanıp yargılama faaliyetinde ve hak savunuculuğunda işlevsiz bir dernek hâline getirilmek isteniyor özellikle bu çoklu baro düşüncesiyle. Ama size çok açık ve net bir şey söyleyeceğim, pek çoğumuz avukatız ama baroculuğu bilmiyorsunuz. Bir iki baro başkanım var burada, onları tenzih ediyorum. Bakın, Ankara, İstanbul, İzmir Barolarını susturalım derken, en az 100 bin baroyla karşı karşıya kalacaksınız. Bu kanun geçsin, artık her bir avukat bir baro olacak, size açık ve net muhalefet edecek. Bakın, görün, yaşayın; bunu otuz yıllık bir hukukçu olarak söylüyorum. Bakın, baroları bölebilirsiniz ama nasıl bir çiçeği kopartarak baharın gelmesini engelleyemezseniz avukatların muhalif, dik duruşunu engelleyemeyeceksiniz. Bugün burada baroların ama işin özünde avukatlık mesleğinin ve baroların temel ayarlarıyla oynamak düşüncesindeyiz. Çoklu baroyla Anayasa'nın 135'inci maddesine açıkça aykırı olarak barolar dernek statüsüne indirgenmiştir ve hukuk savunulamaz hâle getirilmek isteniyor.

Yapılması gereken iş basit: Baroları ve meslek kuruluşlarını pasivize etmemeliyiz, daha çok demokratikleşmek zorundayız. Yapılması gereken iş: Özellikle, baroları Anayasa'da yürütme bölümünde değil yargının bir sacayağı olarak yargı bölümünde hükme bağlamamız lazım. Yapılması gereken iş, yargının tarafsız ve bağımsızlığını sağlamaktan ibaret. Yahu Allah aşkına, dünyada salgın hastalık var, demin de Milletvekilimiz Mahmut Tanal belki de Covid şüphesiyle şimdi tedaviye başlayacak, belki de Covid. Ülkemiz ekonomik sorunlarla boğuşuyor, maliyemiz sıkıntılı. “Biz bize yeteriz.” deyip vatandaştan 10 TL bağış alacak durumdayız ama şimdi barolara ayar vermek, baroları yok etmek çok mu acil? Anladık, sizin için deniz bitti, sonun başlangıcındasınız ama Allah aşkına insanları bir rahat bırakın, hukuku bir rahat bırakın.

Bakın, bu teklif dünyanın hiçbir yerinde görölmüş bir teklif değil. Şu an elinizde diğer Avukatlık Kanunu olmalı diye düşünüyorum. Hepimiz avukatız, Avukatlık Kanunu'nu değiştireceğiz. Açın bakın, lütfen, Avukatlık Kanunu'nu, 76 ve 95'i hepinize yeniden hatırlatmak isterim. Bu maddeler barolara diğer demokratik kitle örgütlerinden çok daha ayrı bir misyon yüklüyor. Barolar kendilerini insan hakları ve hukukun da savunucusu konumuna getiren bu maddeler üzerinden birçok toplumsal davaya katılıyor. Asla ve asla mağdurun kim olduğuna, onun hakkının ihlal edenin kim olduğuna bakmadan barolar birçok toplumsal davada mağdurların yanında oldu. Siyasi görüşleri hiç önemli değildi. Eğer bir mağdurun, eğer bir hak ihlaline uğrayanın siyasi görüşüne bakan varsa ona da lanet olsun.

Bakın, bugün burada konunun birincil derecede muhatabı olan baro temsilcileri yani baro başkanları, hepimizin arkadaşları, hepimizin başkanları olması gerekiyordu. Bizim baro başkanlarının da Komisyon toplantısına alınması başvurumuz reddedildi ve onlar bugün kendileriyle ilgili görüşülen bu hayati yasa teklifinde yoklar. Allah aşkına, siz artık ne yaptığının farkında değilsiniz gibi geliyor bana. Bakın baroları sustur, medyayı karart, sosyal medyayı kapa, nereye kadar gidecek bu? Kuzey Kore, İran, Çin'i geçtik, totaliter rejim kalmadı yani totaliter rejimin son aşamasının tarihini yazıyormuş gibiyiz.

Bakın, sayın Komisyon üyeleri, yargıya güven tarihimizin en düşük seviyesinde. Bunu ben değil yargının başındaki kişi söylüyor. Vatandaşın mahkemeye, adalet mekanizmasına güveni kalmadı. Burada bulunan hukukçuların hepsi bunu biliyor. Bu tekliften rahatsız olan AK PARTİ'li ve MHP'li kardeşlerimin de olduğunu da biliyorum. Hepimize tarihi sorumluluk düşüyor. Bu teklif geçerse yaşanacak bölünmenin hem zaten bitmiş olan adalet mekanizmasına vereceği zararları hem de ülkede kutuplaştırmayı artıracak sonuçlara neden olacağını biliyorsunuz. Nasıl ki bir ilde 1 vali olur, 1 kaymakam olur bir ilçede, bir ilde de tek bir baro ve tek bir baro başkanı olur. Baroların Anayasa'daki yerini yeniden hatırlayın. Barolar bir dernek değildir. İllerde yaşanacak vahim durumları lütfen hayal edin.

Değerli vekil arkadaşlarım, hepiniz hukukçusunuz. Birinci baro ve ikinci baro, üçüncü baro, bunların adliye koridorlarında nasıl karşı karşıya geleceklerini benim kadar siz de iyi biliyorsunuz.

Bakın, bu teklif geçerse her yapı kendine ait bir baro kuracak, 2 bini yakalayan ve siyasi görüş, etnik görüş, ideolojik görüş, terör her biri ayrı ayrı belki kendi barolarını kurabilecek. Ben özellikle MHP'li milletvekili kardeşlerime diyorum ki bir daha düşünün lütfen, bu sizin amacınız veya düşünceniz olmayabilir ama bu kanun ülkenin bölünmesine hizmet edebilir ve bunun tekrar tekrar üzerinde düşünülmesi gerekiyor. Ülkemizde 80 baro var. Bugün bir dilekçeyle 80 baronun basın açıklamasını da ekleyerek Divana sunduk. Bir tanesi çoklu baro olsun demiyor. AK PARTİ'ye gönül vermiş benim baro başkanı arkadaşlarım var, onlar da çoklu baro olsun demiyor. 80 tane barodan hemen hemen hepsi Barolar Birliğinin düzeni değiştirilsin demiyorlar.

Bakın, Metin Feyzioğlu'ndan bahsediyor herkes sabahtan beri. 2013 seçiminde seçildiğinde ben Mersin Barosu Başkanıydım. Anadolu baroları onun yanındaydı, ondan önce seçilen Vedat Ahsen Coşar, ondan önce seçilen rahmetli Özdemir Özok, hepsinin yönetim kurullarına bakın, Anadolu'nun çeşitli yerlerinden yönetim kurulu üyeleri vardır. Barolarda bu böyledir, baro başkanlığı yapmış arkadaşım bilir. Özellikle Mersin gibi veya İstanbul gibi kozmopolit şehirlerde seçimi almak istiyorsanız her kesime hitap eden adayları koyarsanız yönetim sisteminize, yoksa zaten seçim meçim kazanamazsınız, bunları baro başkanları bilir.

Bakın, tekrar ediyorum: ülkemizde 80 baro var, bir tanesi çoklu baro istemiyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, yapılan münferit hatalar olabilir. Bu münferit hataları yapanların üzerine gitmek varken siz sorunu kökünden halledelim deyip baroları ortadan kaldıracaksınız. Ben ve hukukçu milletvekili arkadaşlarım yarın bir gün adliyede başımız dik onurla avukatlık yapmaya döneceğiz. Bu kanuna "hayır" oyu verdiğimiz için biz adliye koridorlarında başımız dik dolaşacağız. Lütfen, bu sözümün ne anlama geldiğini düşünün.

Bakın, kamu hizmeti gören baroların bu şekilde görülmesi ülkemiz tarihinde görülmemiş hatta FETÖ dışında akla hayale getirilmemiş bir uygulamadır. Birden çok baronun kurulmasıyla avukatların siyasi, ideolojik, etnik ve benzeri hesaplara göre ayrılması kaçınılmaz olacak. Ankara, İstanbul ve İzmir

5 bin avukat için bunu yaptırmayacağız. Diğer barolardan biri de bunu kendisine isteyince ne olacak? Anayasa Mahkemesi bu kanunu genişletirse ne olacak? 81'inci baro da gelecek. 81 ilde, her ilde ayrı ayrı barolar kurulduğu zaman ne olacak?

Bakın, avukat arkadaşlarım bilir. Bazı Anadolu kentlerinde siyasi görüşlere göre avukatlar avukat odalarında ayrı ayrı otururlar. Şimdi her şeyleri ayrılacak. Bir de işin içine ekonomik kaygı girince ben o barodan... Avukatlar arasında birliği beraberliği bozacağınız gibi toplumun bütün katmanlarına yansiyacak ve sonunda ne olacak? Parti, cemaat, etnik köken ve benzeri nedenlerle avukatlar kendi barolarını kuracak.

Bakın, Sivas katliamında yitirdiğimiz canlarımızı anıyoruz değil mi? Dün andık. Gerici bir gazete var, reklam olmasın diye ismini vermeyeceğim, haber müdürü çıktı, çoklu baro projesini savundu, "Sivas davasında barolar taraf olmuştu." dedi. Evet, orada insanlar ölmüştü, barolar Sivas davasında taraf oldu. Sivas davasıyla ilgili olan duruşma tutanakları 4 cilt, Barolar Birliği bunu yayınladı, açın, okuyun.

Peki, ben size bir şey söyleyeceğim: Vazgeçtim Sivas'tan, ülke tarihinin en büyük katliamlarından biri yaşanmış, barolar gitmiş orada ölenlerden yana olmuş, ondan da vazgeçtim, ben Mersin Barosu Başkanırken rahmetli Özgecan Aslan çocuğumun davasında müşteki olarak bulundum ve bütün baroları örgütleyerek o duruşmaya 1.000'in üzerinde avukatın yetki belgesiyle gelmesini sağladım. O dava zor bir davaydı. O davanın Adli Tıp raporlarını özel olarak Mersin Barosu Çukurova Üniversitesinden aldırıldı. O raporları burada anlatmama gerek yok, oradaki fecaati anlatmama gerek yok ama orada barolar müdahil olmasaydı o kararlar çıkmazdı, açık ve net söylüyorum.

Şimdi, tabii, herkesin de savunma hakkı var, ondan bahsetmiyorum ama bir kamu kuruluşu olan, anayasal statüsü olan bir kurumun gidip katillerin tarafında kurumsal yer alma olasılığı da olacak bu çoklu baro olursa.

Bakın, Özgecan Aslan kızımızın olayı tüm Türkiye'de derin üzüntüye yol açtı ve özellikle cinsel istismar davalarında cezaların daha caydırıcı hâle getirilmesini sağladı. O zaman çoklu baro olsaydı ve bir baro da kurumsal olarak katilin yanında olsaydı –savunma hakkı vardır tabii ki- o katile...

Ben, Mersin Barosu Başkanı olarak, hiçbir avukat almayınca görevi kendi baro saymanımı görevlendirdim, en kıdemli ve cezasını bilen avukat diye, savunma hakkı da kısıtlanmasın diye. Ama çoklu baroda çıkıp da başka bir baroda, şehirdeki başka bir baroda sadece rekabet için onun yanında yer alsaydı ne olacaktı kurumsal olarak? Kişisel olarak demiyorum. Herkes rahatsız olacaktı.

Bakın, yarın bunlar yaşanır, o zaman iş işten geçmiş olur. Adliye koridorlarında, meydanlarda ve bu ülkede yaşanacak parçalanmayı lütfen gözünüzün önüne getirin. Allah korusun, adalet, hukuk bölünürse halk bölünür, halk bölünürse ülke bölünür.

Bakın, bu çok çok önemli, "bölücülük" "bölücülük" diyoruz ya, sizleri şahsınızı tenzih ediyorum ama bu "bölücülük" diye adlandırılır. Üstüne basa basa söylüyorum, bu proje FETÖ projesidir. Hepinizi tenzih ediyorum, teklifteki imza sahibi olan arkadaşlarımı tenzih ediyorum, "FETÖ, kripto hücreleri uyandı, yine kandırıcılığa başladılar." diye düşünüyorum. Bu sefer kanmayın arkadaşlar, bu kez "Kandırıldık." diye de kurtulamazsınız.

Çoklu baro tartışmaları yaşanırken baro başkanları tepki olarak başkent Ankara'da yürümek istedi ancak polis engeline takıldı. Ankara Büyükşehir Belediyesinin gönderdiği çadırlara ve seyyar tuvaletlere izin verilmedi. 73-75 yaşında Baro Başkanım orada 26-27 saat durdu önce güneşin sonra yağmurun altında. Orada kadın baro başkanlarım hiçbir yere ayrılmadı. Ve bakın, 60 baro başkanı, hukuken değilse bile fiilen 27 saat gözaltına alındı. Zaten hukuksuz bir şey varsa işlem yapılır onların hakkında.

Eğer 2911 sayılı Yasa'ya aykırı bir şey yaptıklarına inanılıyorsa neden hiçbir işlem yapılmadı. Çünkü yürüyüş yasaya ve Anayasa'ya uygundu, 200 metrecikti. Her şeyi boş verin eğer bu, yasaya aykırıysa niye yürümelerine izin verdiniz? Eğer yasaya uygunsa orada bu arkadaşlarımızın baro başkanlarının hürriyetleri tahdit eden dava hakkında neden adli ve idari işlem yapmıyorsunuz. Bu ülkede bir tek, bir tek cesur savcı bile kalmadı mı? Şaşkınlık içindeyim.

Arkadaşlar, hepimiz durumun farkındayız. Vatandaş adaleti adliyelerde ve mahkemelerde değil ya tanıdıkla ya da sosyal medyada arıyor. Her gün bir insan hakkı ihlali yaşıyor. Çeteler İstanbul'un göbeğinde silahlı çatışmaya giriyor. Bu nasıl aymazlıktır? Bunu nasıl önleyemiyorsunuz? Bakın, derdiniz baro olmasın, demokrasi ve insan hakları için çalışma yapan barolar, meslek örgütleri iktidarı rahatsız etmesin. Hiçbir başka sesin olmaması kesinlikle ve kesinlikle, aslında en çok iktidara zarar verir. Demokrasinin temel şartlarından biri daha yok edilmek üzere. Siyasal tarihe bakınız lütfen, tüm yapıları hukuksuz şekilde kontrol altına alan iktidarlara okuyunuz, kendi eliyle ülkeyi felakete sürüklerler. Bunu hiçbirimiz istemiyoruz burada biliyorum, siz de asla istemezsiniz. Sizin vatanseverliğinizi hiç kimse tartışamaz, bunu biliyorum ama lütfen Allah aşkına yarını bugünden görün. Yol yakinken bundan dönün.

Bakınız, iktidar başta barolar olmak üzere daha sonra belki Tabipler Odası, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, bir kısım kamu kuruluşu niteliğindeki meslek odalarının seçim sistemini değiştirmek isteyecek. Avukatlık mesleğinin ve baroların temel ayarlarıyla oynanacak. Çoklu barolar, Anayasa'nın 135'nci maddesine açıkça aykırı olarak barolar dernek statüsüne indirgenecek. Aslında bu yapılan şey sadece barolara değil, gözünüzü seveyim, 130 bin avukatın ve 83 milyonunun tamamına karşı bir şey olacak. Bu düzenleme geçerse savunma ve avukatlık biter. Avukatlık mesleğinde staj, ruhsat, avukatlık mesleğinin yapılış şekli hüsrana uğrar. Avukatlık mesleği artık şarlatanların, dolandırıcıların ve siyasi rant elde etmek isteyenlerin mesleği hâline gelir, tavassut alır başını gider.

Değerli milletvekilleri, hukukçu meslektaşlarım; siz avukatlık gibi şerefli bir mesleğin onurunun yok edilmesine izin vermeyeceksiniz diye ümit ediyorum.

Sayın milletvekilleri, çoklu baro projesi siz istemeseniz bile, bunu düşünmeseniz bile bunu düşünmeseniz bile ülkeyi bölecektir. Bu tebdil geçerse sadece kutuplaştırma ve bölünme yaşanacak. Geri dönüşü olmayan sorunlarla karşı karşıya kalacağız. Yerel yönetimler yasasını en ağır şekilde eleştirenler -ki aramızda bunu eleştiren sayın milletvekilleri de var- bunu neden eleştirdiniz? İki başlılık olmasın diye. Haklıydınız. Şimdi, onu en sert şekilde eleştirenlerin çoklu barosu olması çok büyük bir ideolojik çelişkidir. Yargı içerisinde bölünme görüşü yaratmanın hiç kimseye faydası yoktur. Yargıyı zayıflatırsanız FETÖ gibi yarın başka oluşumlar, cemaatler demek istemiyorum, dernekler demek istemiyorum ama başka oluşumlar yargıyı ele geçirir, böler, yönetir.

Bakın, söyledim, ben iki dönem baro başkanlığı yaptım. Buradaki hukukçu arkadaşlarım, baro başkanlığı dışında baro yönetmeyi bilmiyorsunuz. Bu yaptığınız sonrasında CMK ve adli yardım görevlendirilmelerinde haksızlıkların önünü alamazsınız. "Gelin baroma, gel sana günde 1 tane adli yardım vereyim, 5 tane CMK vereyim." diyecekler. Avukatın disiplin hukuku biter, avukat kendisine ceza vermeyecek baroya gider. Ha, disiplin cezası; uyarı, kınama, meslekten süreli men ve meslekten çıkarmadır. Meslekten çıkarma en son verilir, belki ülkede en az uygulanandır ama meslekten çıkarmayı gerektiren suç işleyen avukatlar bile baro değiştirip bundan kurtulmaya çalışacak. Tekrar tekrar söylüyorum: Bundan vatandaş zarar görür. Avukatlık mesleği biter, yine bundan vatandaş zarar görür.

Bakın, barolar, insan hakları, kadın hakları, çocuk hakları, hayvan hakları için mağdurların güvencesidir, bunu yıkacaksınız. Adalet Bakanlığında Mağdur Hakları Daire Başkanlığı var -tam ismini bilmiyorum ama- onun işlevini görebilmesi barolar sayesinde olur. Açık söylüyorum: Bu ihlaller

bu ülkede mafyayı patlatır. Hak ihlalleri artar ve bizzat ihkakıhakların önünü alamazsınız. Hukuken de hatalısınız. Rehber odalarını örnek verip durmayın. Kamu kurumu niteliğindeki bir tüzel kişiliğin bölünmesinin ve temsilde adalet sistemini rafa kaldıran düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğu zaten çok açık. Anayasa Mahkemesi 1991 yılında Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nda yapılan benzer bir düzenlemeyi iptal etti.

Ayrıca, bu teklif geçerse bütün avukatlar fişlenecek. İktidara yakın baroya üye olan avukatın işi yapılacak, iktidara muhalif baronun avukatları fişlenecek. Hâkim ve savcılar bağımsız değiller, tarafsız değiller, objektif değiller ve bunlar iktidara yakın baronun avukatının olduğu davadan çekinecek, korkarım ki hatta hukuksuz kararlar verilecek. Bunu gören vatandaş ne diyecek? “Davamı iktidarın barosu çözer.” diyecek.

(Uğultular)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Arkadaşlar, insicamım bozuluyor.

Ya, arkadaşlar, güya hukuk yaratıyoruz ha! Allah'ınızı severseniz ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen devam edin. Konuşmayı bitirdikten sonra ara vereceğim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Bakın, “Davamı iktidarın barosu çözer.” derlerse yaşanan kaosu, yıkımın farkına varmanızı istiyorum. Hâkim ve savcı adaylarının öz geçmişlerine bakılacak ve yandaş baro dışında hâkim ve savcı yapılmayacak. Bu da toplumun önemli bir kesimini, yandaş olmayı kabul etmeyen kesimini veya objektif kalmak isteyen kesimini size düşman edecek. Hâkim ve savcı alımlarında bunu yapıyorsunuz, devlete memur alımlarında bunu yapıyorsunuz ve her yapılan, her etki bir tepkiyi getiriyor. Bakın, bu yandaşlar var ya, siz gidince iyot gibi ortada kalacaklar.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'mıza bağlı kalacağınıza namusunuz ve şerefınız üzerine ant içtiniz. Anayasa metni içinde kabul edilen “Başlangıç” hükümlerini okudunuz mu? Beşinci paragrafa bakınız: Hiçbir faaliyet Türk millî menfaatlerinin, Türk varlığının, devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının karşısında koruma göremeyecek. Eğer baroları bölerseniz bu, size ileride bölücülük olarak dönebilir.

Bakın, barolar anayasal kuruluşlardır. Varlığımızın ve bağımsızlığımızın, ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün, toplumun huzurunun korunması ve devletin Anayasa'da belirtilen temel niteliklerini tehdit edici faaliyetlerin önlenmesi konusunda çalışmanız gerekirken Anayasa'ya aykırı bir şekilde bölme ve parçalamayı tartışıyoruz. Çoklu baro meselesi salt avukatlık konusu değildir; vatandaş ve yargı erkini ayırıştıran bir tekliftir, bunu göreceksiniz. Ayrıca “millî irade” diyoruz, bunu bir demokratikleşme paketi gibi sunuyorsunuz. Şimdi, 50 bine yakın avukatın kayıtlı olduğu İstanbul Barosu ile 50 avukatın olduğu bir il barosunun temsiliyeti eşitlenecek neredeyse. Şimdi, siz buna “irade” diyorsunuz ama bu tamamen bir seçim gasbı, irade gasbıdır. Yani açıkça diyorsunuz ki: “Bin avukatın oyu ile bir avukatın oyu aynı olsun.” Peki, milyonlarca oy var. “AKP'nin en yüksek oy aldığı yerler 5'er temsilci göndersin ama başka bir partinin 2 bin-3 bin oy aldığı yer 3 temsilci göndersin.” dersek bu, hakka, hukuka uygun olur mu? 10 milyon oy ile aşağı yukarı 10 bin oy aynı delege sayısına ya da aynı milletvekili sayısına eşit olur mu? Böyle bir şey söz konusu olamaz. Bunun demokrasiye, Anayasa'ya, hukuka aykırılığı zaten bariz şekilde ortada. Siyasi alanda bu, böyle büyük bir rezalet olarak kabul edilmez mi? Bunları düşünün, milletvekillerinin sayısını düşünün, baroların delege sayısını düşünün.

Değerli milletvekilleri, konunun hukuk açısından, siyasal sonuçları açısından değerlendirmelerine devam ederken, avukatlık mesleğinin tarihsel perspektifinin değerlendirilmesi gerekiyor. Kanun yapıyoruz, tarihi bilmemiz gerekir; kanun yapıyoruz, tarihi bilmemiz gerekiyor çünkü bu teklif, binlerce

yıllık maziye ve birikime sahip olan avukatlık kurumunun temel yapı taşlarıyla oynamak demektir. Bu nedenle, yeniden tarihsel süreci anlatmak sadece milletvekili olarak değil bir hukukçu olarak da benim siyasal sorumluluğumdur, anayasal sorumluluğumdur.

Bakın, değerli milletvekilleri, avukatlık mesleği tarihin yazdığı en eski mesleklerden biridir. Kayıtlara göre avukatlık mesleğinin başlangıcı eski Yunan’a, oradan da Roma’ya kadar gider. Hatta daha eskiye, mitlere göre savunma görevini ilk üstlenenler Zeus’un kızları olan Litailerdir. Mitolojik yönden avukatlık mesleğinin ilk temsilcileri Litailer olarak kabul edilir. Suç Tanrısı Ate’nin kız kardeşleri olan Litailer kötü ruhlu, kıskırtıcı, günaha ve suça teşvik edici Ate’ye karşı hem iyilerin savunucusu hem de suç ve günah işleyenlerin af dileyicisidir. Litailerin Ate’nin etrafında dönmelerinin nedeni, Ate’nin insanları suça ve günaha teşvik etmesine engel olmaktır. Günümüzde avukatların yaptıkları görevleri yapmışlar yani insanları suçtan ve cezadan uzak tutmaya çalışmışlar, suç işlediklerinde ise onları savunmuşlardır.

Antik Yunan’da önceleri suçlanan kişilerin kendilerini savunması kuralı geçerliydi, mahkeme önüne çıkarak kendilerini savunmaya çalışırlardı ancak herkesin iyi konuşma özelliğine sahip olmaması bazı sorunlar, haksızlıklar yaratıyordu. Suçlananların bu istekleri onlara görüş vermek, savunma hazırlamak şeklinde karşılanmaya başlandı. Sanıklar hazırlanan savunmaları ezberleyip mahkeme önünde tekrarlıyordu ancak ezberi iyi olmayanlar olduğu gibi, konuşmayı şaşırınlar, savunmayı iyi yapamayanlar, vurgulayamayanlar olabiliyordu, bu ise yapılan hazırlıkları ve alınan yardımı boşa çıkarıyordu. Bu sakıncayı gidermek için, bir başka kişinin suçlananları mahkemede savunması kabul edildi. Bu kişi, önceleri sanığın akrabası oldu ancak bir süre sonra akrabaların da yeteri kadar tercih edilmemesi nedeniyle bu da yetersiz gelmeye başladı; sanıklar toplum içinde iyi söz söyleyebilen, toplum tarafından sözüne güvenilen kişilerin kendilerini savunmasını istemeye başladılar, bunun sonucunda da mahkemelerde sanıkların kendilerini temsil edememesi, konuşmaları ezberleyememeleri, şaşımaları, unutmaları sonunda Eski Yunan’da ‘üstün, ayrıcalıklı ve güzel konuşan’ anlamına gelen “Advo Catus” adlı kişiler mahkemelerde sanıkların yanında bulunmaya başladılar. Tüm bu süreç, sonunda günümüz avukatlık mesleğinin temellerini attı.

Antik Yunan’da ve Antik Roma’da savunma çok yaygınlaşmış ve grup oluşturacak sayıya ulaşmıştır, barolara geliyoruz. Artan savunma sayısı da büyük bir güç hâline gelen savunmanlar mesleğinin kurallara bağlanması gerekmiştir. Meclis savunma meslek kurallarını çıkararak bazı düzenlemeler ve sınırlamalar getirmiştir ancak bu düzenlemeler savunma mesleğini boğmamış, bakın, o zaman da savunma mesleğini boğmamış, gelişmesine engel olmamıştır.

Avukatlık mesleğinin seyir defterinde böylelikle ilk baro Atina’da kurulmuş, Atina şehir devletinin ilk yöneticilerinden olan Draco sadece şehir devletlerini değil, Atina barosunun da ilk yasal düzenlemelerini yapan kişidir. Draco’dan sonra göreve gelen milattan önce 640-560 yılları arası yaşadığı tahmin edilen Solon, sadece devlet adamı ve şair değil, yaptığı reformlarla Atina demokrasisinin temelini atan kişidir. Kendi adıyla anılan kadim Yunan Anayasası’nı ve hatta dünyanın ilk anayasa olan Solon Anayasası’nı hazırlayan Solon, aynı zamanda bu uygarlığın 7 bilgesinden biridir. “Kanunlar, örümcek ağlarına benzer, güçsüz ve hafif şeyler ona yakalanır, daha ağır olan işlerse onu parçalayıp geçer.” diyen Solon, Draco’nın başlayıp şekillendirdiği Atina Barosunun yasal düzenlemelerini takip ederek sürdüren kişidir.

Arkadaşlar, ben çok sakın sakın, yavaş yavaş bunu üç saatte anlatabilirim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ama sen de Türkiye’ye gel.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Geleceğim geleceğim, heyecanla geliyorum. Seviliyorsun Vekilim.

MURAT EMİR (Ankara) - Anadolu topraklarından bahsediyor, Antik Yunan.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Kadim Yunan... Devam edelim.

Arkadaşlar, bakın, Kıta Avrupası'nı Justinianus, İstanbullu hemşehrimiz kurmuş.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Devam edin, devam edin.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Kadim Yunanda olduğu gibi...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ayasofya'yı da o yaptı.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Evet, Ayasofya'yı da o yaptı.

MURAT EMİR (Ankara) - Kaçınıcı Justinianus?

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Nika Ayaklanması'ndan sonra, bakın, Ramazan Bey... Bununla birlikte, Roma'da cumhuriyet döneminde yüksek görevlere giden yol avukatlık mesleğinden geçiyordu. Bakın, kadim Yunan'da olduğu gibi eski Roma'da da avukatlık onurlu bir meslekti. O nedenle, avukatlar yaptıkları hizmetlerin karşılığında bir ücret almazlardı. Esasen Roma hukukunda ücret yasağı yani ücret alma, ücret sözleşmesi yapma yasağının kaynağı avukatlığın bağımsızlığı ilkesinden çıkmıştır. Çünkü profesyonellik anlayışının daha henüz olmadığı o dönemin anlayışına göre ücret alınması, ücret sözleşmesi yapılması, avukatın işini yapmayı üstlendiği kişi ve veya kişilere bağımlı hâle gelmesi dolayısıyla "Avukatın bağımsızlığını kabul etmişler." deniliyordu. İki bin beş yüz yıl önceden bahsediyoruz. Avukatlık bağımsızlığından bahsediyoruz. (Gürültüler)

Biraz da güzel bir şeye gelelim. Bakın, Roma'da cumhuriyet döneminde yüksek görevlere giden yol avukatlık mesleğinden geçiyordu. Bu bizim Meclisimizde de öyle. Bu bağlamda, Cicero konsül olduğu zaman avukattı. Aynı şekilde Roma devletinin büyük bir imparatorluğa dönüşmesinde en önemli pay sahibi olan Sezar da kendisine imparatorluğa giden yolu açan konsül olmadan önce Roma Barosuna kayıtlı avukatlık yapıyordu. Eski Yunan... (Gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sakinleşsin herkes. Ya, şaka bir yere kadar, tamamı bu kadar ciddi bir konuda...

Biraz bekleyin.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, toparlayabiliyor muyuz?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Yok Sayın Başkan, daha yeni başladım. Arkadaşlar sözümü kesiyorlar.

Eski Yunan ve Roma döneminde...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar diyor ki... Sayın Antmen, siz, tabii, Atina'dan, antik Yunan'dan bahsedince Ramazan Bey bana mesaj atmış, diyor ki: "Baroları başımıza bela eden Yunanlılar mı." (Gürültüler)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Vallahi, Sayın Başkan, şu Ege'deki adaların üzerine bir dönelim o zaman. (Gürültüler)

Arkadaşlar, bu konu gerçekten belki eğlenceli gibi bir konu ama kanun lafzıyla ve ruhuyla meridir. Bir hukuk tarihini, mukayeseli hukuku bilmeden nereye gideceğimizi bilmenin anlamı yok. Bakın, ha eski Yunan ve Roma döneminde en parlak günlerini yaşayan avukatlık ne zaman çöküyor biliyor musunuz? Orta Çağ'da. Gereksiz, önemsiz, sıradan bir meslek hâline geliyor. Bunun en önemli nedeni, insanlığın en karanlık, en utanılacak çağı olan engizisyon dönemine gelinmesi. İşkenceyle itiraf aldirarak insanlar yakıldı, cezalandırıldı. İşte o zaman kanıtların değerlendirilmesine gerek yoktu, işte o zaman bağımsız barolara gerek yoktu, işte o zaman avukata gerek yoktu. Avukatlık mesleği insanlığın aydınlık

çağı olan Rönesans’la birlikte yeniden gelişme göstermeye başladı. Bu dönemde avukat yumuşak, sakın, tanrıdan korkan, gerçeği ve adaleti seven kişi olarak tanımlanıyordu. İleri dönemde, Fransa’da avukatlar mesleklerini ikamet ettikleri yer dışında da yaptıkları için “adaletin gezici şövalyeleri” olarak adlandırıldılar.

Bakın, size bir ülkeden bir iyiyi bir de kötüyü anlatıyorum. Şu an avukatlık hukuku anlamında yapacağınız şeyler bugünden sonra milattan önce-milattan sonra olacak Türkiye’de. O yüzden dinleyin, lütfen dinleyin.

Bakın, Fransa Kralı 18. Louis ne diyor, biliyor musunuz? “Bordeaux’da avukat olmak isterdim eğer Fransa Kralı olmasaydım.” Montesquieu “Lettres Persanes” isimli eserinin kahramanı olan yargıcın yaptığı “Avukatlar bizim için canlı kitaplardır. Görevleri bizi aydınlatmaktır.” şeklinde tespiti sadece o dönem için geçerli değil, bugün için de geçerlidir. Avukatlık mesleği Kıta Avrupası’ndaki diğer pek çok meslek gibi uzunca bir süre lonca sistemi etkisinde kaldı ve hırpalandı.

Değerli arkadaşlar, bakın, Fransa’da o kadar Fransa kralının “Kral olmasaydım Bordeaux’da avukatlık yapmak isterdim, Bordeaux Barosuna kayıtlı avukat olmak isterdim.” dediğinden sonra, Fransız Devrimi’nin akamete uğradığı ya da demokrasinin akamete uğradığı dönemlerde, lonca sisteminde avukatları boğdular. Bakın, iyisi ve kötüsü. Fransa Devrimi 14 Haziran 1791 tarihinde kendisi de avukat olan La Chapelier’in önerisi üzerine kabul edilen ve o nedenle adını ondan alan büyük burjuvazinin çıkarlarını koruyan Le Chapelier Kanunu’yla sendikaların, derneklerin, meslek kuruluşlarının faaliyetinin yasaklanmasıyla avukatlık mesleği büyük bir darbe aldı. Yaa! (Gülüşmeler)

Arkadaşlar, 1791 yılında Fransa avukatlarına vurulan darbeyi 2020 yılında siz yapmak istiyorsunuz, daha ne diyeyim ben size.

“Bu kanunu nereden buldu?” diyordu ya Sayın Turan Aydoğan, 1791, Fransa’dan almışsınız. Avukatlık mesleğinde Amerika New England’da diyorlar ki: “Biz püriteniz, biz safız, bizde kötülük olmaz.” Ne yapmıyorlar? Savunmaya gerek yok, avukatlık olmasın.” Ondan sonra, başlarına gelenlerden sonra diyorlar ki: “Aman, avukat gel.” Ve o günden sonra bugüne gelinceye kadar Amerika’da bütün eyaletlerde birer baro hâline geliyorlar ve barolar şimdi Amerika’da demokrasinin kalesi, demokrasinin koruyucusu.

Değerli arkadaşlar, bakın, şimdi, siz sayın iktidar mensupları, bu kadar anlatıyoruz, bu kadar bahsediyoruz, özellikle de Amerika’da avukatların kimi zaman önde, kimi zaman arkada ama hep içinde oldukları bir demokrasi mücadelesinden söz ediliyor. Önce Kuzey Amerika devletlerinin kuruluş aşamasında anayasalarının başına yerleştirdikleri hak bildirileri (Bill of Rights). İçinde en önemli olan 12 Haziran 1776 tarihinde kabul edilen Virginia Haklar Bildirisi, arkasından 4 Temmuz 1776 tarihinde Thomas Jefferson tarafından kaleme alınan ve altında imzası bulunan 56 kişiden 25’i avukat olan Amerikan Bağımsız Bildirisi, İngilizlere karşı 1776-1783 yılları arasında sürdürülen bağımsızlık savaşı, daha sonra kısaca devlet iktidarının kullanımını sınırlandıran “kurumlar manzumesi” olarak tanımlanan anayasacılığın dünyadaki ilk yazılı örneği olan 1787 tarihli Amerikan Anayasası ve sonunda yeni bir ulus, yeni bir devlet Amerika Birleşik Devletleri’nin doğması ve Amerikan tarihinin yazılması, Amerika tarihini yazanların açıkça ifade ettikleri üzere, yeni bir ulus, yeni bir devlet olarak Amerika Birleşik Devletleri’nin inşasına emeğiyle katılan en etkili meslek grubu hukukçular ve özellikle avukatlardır. Amerikan Anayasası’nın kabulünden sonra Amerikan toplumunda ve devlet yapısı içinde en vazgeçilmez kurumlardan birisi hâline gelen avukatlık mesleği, hukukçular, hukuk fakülteleri, Birleşik Devletlerin kurucu babalarından Thomas Jefferson’a göre yasamanın acemi ocağıdır, bu yeniçerilerin acemi ocağı olduğu gibi.

Bakın, burası önemli, siz sayın iktidar mensupları, lütfen tarihten ders alın. Günümüz Amerika Birleşik Devletleri'nin bile doğuşunu sağlamış olan hukukçular ve avukatlar iken, sizler avukatlara, barolara darbe yapacak bu ucube yasayı getirmeye çalışıyorsunuz. Avukatları, avukatlık mesleğini, baroları yok sayarak oluşturacağınız düzende, herhangi bir siyasal toplumda adil ve etkili bir yapı oluşturmanın, bu yapıyı istikrarlı bir şekilde sürdürmenin, bireylerin hukuki güvenliğini sağlamanın, canları, malları ve ırzları korumanın, sürdürülebilir bir ekonomik yapı oluşturmanın, ekonomik ve toplumsal yönden ilerleme sağlamanın, dahası siyasal toplumu yani devletin kendisini inşa etmesinin ve demokratikleşmenin mümkün olmadığını bir kez daha anlayacaksınız. Bunları örneklerle anlatıyorum ki tarihten ders alalım, tarihten ders almayanlar tarihteki hatalara düşerler. Biz, tarihteki hatalara düşecek kadar aptal değiliz.

Bakın, yakın tarihe gelelim, Almanya. Almanya'da avukatlık mesleğinin gelişmesi, Germen/Alman hukukunun Roma hukuk sisteminin mirası olması nedeniyle kadim Yunan ve Roma İmparatorluğu'yla benzer özellik taşır. Önceleri kişinin kendisini yargıç önünde bir temsilci aracılığıyla temsil ettirilmesine izin verilmezken, zaman içinde doğan gereksinimlere bağlı olarak ve sadece fiil ehliyeti bulunmayanların temsil edilmesine izin verilmiş. Sözlü usule tabi olan yargılama bu usule hâkim olmayı gerektirdiği kadar, yargıcın ikna etmesinde en etkili olan güzel konuşmayı gerektiriyordu. O nedenle, Germen/Alman hukukunda daha 8'inci yüzyılda mahkemelerin davanın taraflarını temsilen konuşmaya yetkili olan ve “önceden söyleyen” veya “aracılık eden” adı verilen konuşmacılar görev yapmaya başladı. İhtiyaç durumunda yargıçlar bunlardan yardım aldı ve atama yetkisi alarak bunları bizzat resen atadı ve bu görev kamu görevi olarak kabul edildiği için herhangi bir ücrete de tabi değildi.

Pek çok Avrupa ülkesine benzer şekilde kilise hukukunun Almanya'da etkili olmasına bağlı olarak özellikle 15'inci yüzyıldan sonra engizisyon yargılaması için de etkili olmaya başladı. Bu süreçte delillerin daha çok işkenceyle temin edilmesinden ve savunmaya önem ve değer verilmemesinden dolayı, buna bağlı olarak savunmanın yok sayılmasıyla avukatlık mesleği yok sayıldı fakat hukukun değerinin öne çıkması, hukuk devletinin değer kazanması, hukuk devleti ilkesinin kabul edilmesi, hukukun değerinin yaşanan acılarla ortaya çıkması sonucunda, buna bağlı olarak hak ve özgürlüklerin alanının gelişmesine bağlı olarak savunma hakkının önemi ve değeri giderek anlaşılmaya başladı; hepsi acılar sonucunda, hepsi yüz binlerce can sonucunda.

1878 tarihli Prusya Avukatlık Yasası'yla birlikte günümüze kadar avukatlık mesleği Almanya'da saygınlıkla ve yaygın olarak icra edilen bir meslek hâline geldi. Hitler Almanyası'nda dönemin getirdiği sıkıntıları yaşayan avukatlık mesleği, demokratik Almanya'yla birlikte -deyim yerindeyse- özgürlüğüne ve bağımsızlığına yeniden kavuştu -bu demokratik Almanya Doğu Almanya değil- ve günümüze kadar bu şekilde avukatlar, barolar mesleklerini icra etmeye devam ettiler.

Gelelim ülkemize.... Bunu seveceksiniz. Ülkemiz açısından, Osmanlı tarihinde 1800'lü yıllara kadar avukatlık mesleği veya bunun bir önceki aşaması olan “dava vekili” adıyla icra edilen bir meslek veya sınıf mevcut değildi. Bununla birlikte bazı kayıtlara göre “arzuhalcilik” sınıfı mevcuttu.

Tarihsel aşamaya dikkat edin. Her aşama bir iyilik getiriyor, 2020'de ise geri gidiyoruz.

Bakın, Tanzimat Dönemi tam olarak avukatlık mesleğini getirmemekle birlikte, bu mesleğin ihtiyacı olan hukuki ve toplumsal altyapıyı büyük ölçüde tesis etmiş ve 1864 tarihli Usulü Muhakematı Ticaret Nizamnamesi'nin 28'inci maddesiyle tarafların mahkemeye bizzat gelmeleri veya vekil tayin etmeleri mecburiyeti getirilmiş, vekâlet akdinin biçimsel koşulları gibi hükümlere yer verilmiştir.

13 Ocak 1876 tarihinde Dava Vekilleri Nizamnamesi yürürlüğe konulmuş, bu mesleğe giriş koşulları ve bunun için yapılacak sınav usulü 1885 tarihli Mehakimi Nizamiye Dava Vekillerinin Usulü İmtihap ve İmtihanlarına Dair Kararname'yle düzenlenmiştir. Bu hukuki mevzuat içinde yer alan Dava Vekilleri Nizamnamesi, Osmanlı coğrafyasında ve onun fiili mirasçısı olan Türkiye'de avukatlık mesleğini düzenleyen ilk hukuki metindir.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde “avukat” deyiminin kullanıldığı ilk hukuki metin, 1884 tarihinde Padişah II. Abdülhamit zamanında yürürlüğe konulan Rumeli Şarki Vilayetine Mahsus Avukatlık Kanunu'dur. “Avukatlık mesleğinin yalnızca Türklere ait olacağı” hükmü ise 1916 tarihli çok önemli Memaliki Osmaniye'de bulunan Ecnebilerin Hukuk ve Zezaifi Hakkında Geçici Kanun'la mümkün olmuştur. Tarihsel sürece dikkat edin. Türkiye'de çağdaş anlamda avukatlık mesleğinin başlangıcı aynı zamanda Türk aydınlanmasının ve modernleşmenin başlangıcı olan cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte olmuştur. Engin dehasıyla Türk toplumunun önünü açan ve sahip olduğu üstün donanımıyla Türk tarihini hızlandıran Büyük Atatürk, cumhuriyetin kuruluşunun ilk yılında ve daha henüz cumhuriyetin ilk anayasası olan 1924 Anayasası'nı yürürlüğe koymadan avukatlık mesleğini Batı normlarına uygun bir şekilde düzenlemek amacıyla, 3 Nisan 1924 tarihli 460 sayılı Muhamat yani Avukatlık Yasası'nı çıkarmıştır.

Gelelim günümüze... Evet, günümüze gelmeyi çok istiyordunuz.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Muhamat Kanunu'yla İstanbul Barosundan kaç avukat gitmiş? İstanbul Barosunun tarihçesine bakın.

ALPAYANTMEN (Mersin) – Baroları ilk bakışta avukatların meslek örgütü gibi düşünülmekteyse de barolar salt avukatların meslek örgütü değildir. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76'ncı maddesinde açıklandığı üzere devrimci bir hükümdür. “Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleriyle olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak, meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmaları yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.” İşte, bir meslek örgütü olarak sadece barolara Avukatlık Kanunu 76'ncı ve 95'inci maddesinin hükmüyle verilen hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak yetki ve görevi, baroları, hem diğer meslek örgütlerinden ayırmakta hem de hukukun üstünlüğü, insan hakları ve demokrasi için vazgeçilmez birer kamu kuruluşu olarak büyük bir görev ve önem atfetmektedir.

Yargının 3 ayağı vardır, 3 ayağından biri olmazsa yargı olmaz. Hukuk ve adalet terazisinin sağlam, dürüst, objektif dağıtılabilmesi için, yargılamanın 3 ayağından birinin özellikle iddia, savunma, karar üçlüsünden oluşması ve bunların birbirine eşit ve denk olması gerekir. Yargı bağımsızlığının büyük ölçüde zedelendiği, yargının siyasallaştırıldığı ve özellikle hâkimlik ve savcılık mesleğine kabulde -söylemeyeyim onu- bir siyasi parti üyeliğinin esas alındığı bugünkü süreçte, yargının kurucu 3 unsurundan biri olan savunmanın avukatlar, barolar ve Türkiye Barolar Birliğinin varlığı ve bağımsızlığının daha büyük bir önem taşıdığı aşikârdır.

Siyasetçiler, AKP'nin Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Kabine toplantısı sonrası şu açıklamalarda bulunduğuna dikkati çekmek istiyorum: “Meydanı küçük hesaplar için toplumun menfaatini hiçe sayan muhterislere asla terk etmeyeceğiz. Barolar başta olmak üzere meslek örgütlerinin sağlıklı yapıları, faşizan uygulamalara varan sorunlar üretebiliyor. Daha demokratik bir baro yapısı oluşturmakta kararlıyız. Kendimize göre doğru kabul ettiğimiz kimi

hususlarda farklı ve haklı değerlendirmeler yapıldığını gördüğümüzde hiç yüksünmeden düzeltme yoluna gidiyoruz. Türkiye’yi 2023 hedeflerine ulaştırana kadar hiçbir engelin, hiçbir tuzağın bizi yolumuzdan alıkoymasına izin vermeyeceğiz” demiştir.

Bakın, AKP, başta barolar olmak üzere bütün meslek odalarına dokunmak istiyor. Yapmayın. 2023’te iktidarda olmayacaksınız ama yapmayın. Bakın, bugün için hazırlanan kanun teklifi son derece tehlikeli sonuçları ortaya çıkartacak, geri dönülmez hasarlar bırakacak bir tekliftir. İktidar, hoşuna gitmeyen her şeyi, her kurumu kapatma derdindedir, kapatamazsa bölme derdine düşmüştür. Dün Twitter’da “En çok takipçiye sahip olan benim.” denilirken bugün “Twitter’ı kapatalım.” denilmektedir. Gençlere haksızlık ederken, hayatlarının baharlarını, geleceklerini etkilerken, YouTube üzerinden verdiğiniz vaazlarınıza karşı yüzlerce, binlerce gençten tepki alıp “dislike” rekoru kırınca “YouTube’u kapatalım.” diyorsunuz. Yandaş medyanızdan bağımsız olan, gerçekleri yazan, anlatan, halka ulaşan, Halk TV ve Tele1’e karartma uyguluyorsunuz.

Son olarak saray koridorlarında yaptığınız hazırlıklarla karşınızda dimdik duran hukukun, adaletin son kalesi savunmayı, avukatları, baroları bölecek çoklu baronun zeminini hazırlamak için getirdiğiniz kanun teklifiyle savunmanın bağımsızlığını ortadan kaldırmaya çalışmaktasınız. Bakın, barolara ve Barolar Birliğine verilen hukukun üstünlüğü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara işlerlik kazandırmak yetki ve görevi tırpanlanmak istenmektedir. Bu bağlamda barolara verilen hukukun üstünlüğü ve insan hakları ihlalinin söz konusu olduğu durumlarda dava açma ve açılmış davalara katılma hak ve yetkilerinin kaldırılması, hatta hukukun üstünlüğü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara işlerlik kazandırmak görevinin son verilmesi söz konusu olmakta. Bu Türk hukukunu zedeler, yaralar, bitirir.

Bakın, avukatlar ve barolar doğaları ve hukukun üstünlüğü gereği muhalif bir dik duruşa sahiptirler ve hiç kimseye tabi olmazlar. Üstünlerin değil, hukukun üstünlüğünü savunurlar. Tarihte, çağlar boyunca, sadece Orta Çağ karanlığında engizisyon mahkemelerinde hukuk olmadığı gibi savunma da olmamıştır. Sizin yapmak istediğiniz -ki buna inanmıyorum- hukuksuzluklar karşısında ses çıkarmayacak barolar dizayn etmektir. Siz bunu düşünmezsiniz. Siz hukukun üstünlüğünü savunmak durumundasınız. Böyle bir durumda hak ve hukuk ihlallerinde ses çıkaracak kimse kalmayacak. Mazlumu kim savunacak, mağdurun yanında kim olacak, o cinsel istismara uğrayan kadının, çocuğun, insan hakları ihlallerinde ezilen kişinin yanında hangi baro olacak? Barolar birbiriyle çatışırken Türkiye’de hak ihlalleri diz boyu olacak. Bakın, Türkiye’de hak ihlallerinin olmaması en çok siyasi iktidarın işine yarar. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden en çok ihlal yiyen ülke olmaya başladık. Tazminatlar ödenmekle bitmiyor. Aslında bu tazminatların ihlali yapan hâkime rücu edilmesi gerekirken, yasayla bunu öngörüyoruz.

Bakın, değerli milletvekilleri, getirilmek istenilen değişiklikle, her bir gruba bu kez resmî bir sıfat ve statü tanıyacaksınız, bu da avukatlar arasında siyasi kamplaşmaya yol açacak. Her bir baro, Türkiye Barolar Birliğinde tarikat, cemaat, etnik, mezhepsel, hemşehrilik gibi temeller üzerine inşa olacak, çok sayıda hizipler yaratılacak ve bu hiziplere siyasal parti çağrışımlı resmî sıfatlar yapılandırılacak. Böylesi bir bölünme ve parçalı yapılanmanın savunma örgütlerinin gücünü yok edeceği ve dolayısıyla bundan yargı bağımsızlığının, hukukun üstünlüğü anlayışının ve demokrasinin son derece olumsuz etkileneceği ve bu bağlamda da vatandaşların hak arama özgürlüğünün ağır biçimde zedeleneceği aşîkârdır.

Hatırlayın, -burada benim gibi baro başkanlığı yapan arkadaşlarımız da vardır- bu değişiklikle ilgili olarak, bu 2013 yılında alçak ve hain FETÖ tarafından öngörülmüş ve o dönem yoğun çabalarla püskürtülmüş bir projedir. Bakın, 2013’te barolar ilk önce Adana mitingiyle buna karşı çıktılar ve daha sonra da bu geri çekildi. Bir diğer değişiklik de var, bu daha da tehlikeli, baroların delege sistemi değiştirilmek isteniyor, Barolar Birliğinin seçim usulüne müdahale etmek amaçlanıyor. Burada, avukat

mevcudu çok olan baroların delege sayıları azaltılarak, Barolar Birliğinde avukatların sayıları yerine baroların sayısal üstünlüğünü hâkim kılma düşüncesi var. Örneğin, bir yerde 50 avukat arkadaşımız olan bir baro var, bir yerde 4.995 avukatı olan bir baromuz var. Bunlar, Türkiye Barolar Birliğinde delege sayısı olarak baro başkanı yanında 3 kişiyle temsil edilecek. Yani kaç kat 200 kat? değil mi? Bu mudur demokrasi, bu mudur eşit temsil? Hani ileri demokrasi?

Bakın, bu bağlamda, ortaya atılan değişiklik önerileriyle İstanbul, Ankara, İzmir gibi barolarımızın delege sayılarında ciddi değişiklikler olacak. AKP, iktidarını devam ettirmek için tüm muhalif seslere son verme amaç ve gayreti içerisinde ama ben size bir şey söyleyeyim. 53 tane baro “Biz buna karşıyız.” dedi, 80 baro çoklu baroya karşı olduğunu söyledi. İlk önce mayıs ayında 53 baro da buna karşı olduğunu söyledi yani matematiksel olarak ne yaparsanız yapın, Barolar Birliğinin yapısı değişmeyecek. İster 3 olsun, ister 5 olsun; ister 5 bine 1, ister 500’e 1 Barolar Birliğinin yapısını değiştiremeyeceksiniz fakat avukatları birbirine düşüreceklersiniz.

Bakın, bir şey söyleyeyim ben size çok samimi olarak. “Yargıyı ele geçirdik, savunma da bizim olacak, bu devlet de bizim, biz bize yeteriz, siz gidin bu ülkeden.” deyin, dürüst olun ama halkımızın buna güzel bir cevabı var:

“Hasan Dağı arpalıktır, eğer saban yürürse,

Her derede bir değirmen, eğer suyu gelirse,

Her köylüden bir tavuk, eğer köylü verirse,

Güzel gidiş bu gidiş, eğer sonu gelirse!”

Halkım söylemiş, halkım ne söylerse güzel söyler.

Değerli milletvekilleri, hukukun üstünlüğünü savunan baroları ve toplumsal muhalefete öncülük eden muhalif meslek örgütlerini susturmayı ve sindirmeyi hatta ele geçirmeyi planlıyorsunuz. Bu iş sizin bildiğiniz gibi değil, istediğiniz gibi olmayacak, ben size çok yakın bir tarihten örnek vereceğim.

Bakın, 30 Ocak 1933 tarihinde Nasyonal Sosyalist Partinin denetimine geçmiş olan Prusya Adalet Bakanlığının emri üzerine, 2 Nisan 1933 Cumartesi günü Celle bölgesi istinaf mahkemesine bağlı hukukçular loncası üyeleri yeni yönetim kurulunu belirlemek üzere Hannover’de toplandılar. Mevcut yönetim kurulu, bakanlığın, topluca istifa etmeli talebini 3 Nisan’da reddetmiş üstelik yegâne Yahudi üyesinin sunduğu istifa mektubunda, uzun yıllar süren üstün hizmetleri göz önünde bulundurarak kabul etmemişti. Sonuç olarak Adalet Bakanlığı yönetim kurulunu görevden alarak yerine 22 Nisan toplantısında yeni devlet düzeni çerçevesinde -bakın, çok tanıdık bir şey, yeni devlet düzeni- adalet yönetiminin karşı karşıya kaldığı önemli vazifeleri yerine getirme konusunda kendisine düşen görevleri yapmaya muhtemelen daha istekli olacak. Yeni kurul seçilene kadar hukukçular loncasında komiserlik yapmak üzere yerel bir nasyonal sosyalist hukukçuyu Meiborg’u atadı. Bakın, sene 1933 değerli milletvekilleri, orada da kayyum atamışlar. Adalet Bakanı’nın doğrudan talimatı üzerine, genel kurul halkın katılımına da açıldı. Toplantının yapıldığı mahkeme salonunun arkasına sıralanan kahverengi gömlekli (SA)’ların tehdidi altında, hukukçular loncası üyeleri, nasyonal sosyalistlerin baskın olduğu Meiborg’un liderliğindeki listeyi seçtiler. Benzer bir şekilde, serbest çalışan avukatların ulus çapındaki örgütlenmesi olan Alman avukatlar birliği nasyonal sosyalistlerin idaresi altında bir eş güdüm tecrübe etti. 26 Martta Nazi avukatlar örgütüyle birleşilmesi talebini Yahudi üyelerinin ihraç edilebileceği sebebiyle reddetmişse de yönetim kurulunun Yahudi olmayan üyelerinin ricası üzerine Yahudi yönetim Kurulu üyeleri 7 Nisanda istifa ettiler. 18 Mayıs’ta DAV kurumsal olarak Nazilere katıldı.

Değerli arkadaşlar, 27 Aralık 1933'te avukatlar birliği resmi olarak kendini feshetti. Bundan sonra da Nazi Almanyası'nda ne olduğunu, İkinci Dünya Savaşı'nı ve milyonlarca insanın öldüğünü size hatırlatmak istiyorum.

Sayın Komisyon üyeleri, bakın, yapmak istediğiniz iş baroları işlevsiz kılmayı amaçlıyor. Barolar Birliği seçimlerine müdahale ederek, Barolar Birliğinin avukatları değil, işlevsiz kalacak olan baroları temsil etmesini ve bu sayede hem baroların hem de Barolar Birliğinin muhaliflik duruşuna son vermeyi hedefliyorsunuz. Amaç ve hayaliniz, toplumun bilinçlendirilmemesini, hukukun üstünlüğünü yok edip tek sesli totaliter bir rejim... Çağlar boyu bu oyun tutmadı. Olmayacak işe “Âmin” demeyin.

Değerli arkadaşlar, unutuyorsunuz, baroların sistemini değiştirmek, çoklu barolar yaratmak, onları susturmak ve sindirmeye çalışmak sanılmasın ki avukatları susturacak, sindirecek, biat ettirecek. Neden mi böyle söylüyorsunuz? Avukatların üzerlerinde taşıdığı cübbenin de simgelediği gibi, düğmesi olmayan bir cübbenin birinin karşısında iliklenmesi beklenemez ama bazıları el pençe divan dururken orada düğme arar. Avukatlar bağımsızdır. İktidarın tüm susturma, sindirme çalışmalarına rağmen günü geldiğinde hukuksuzluğu avazları çıktığı kadar haykıracaklardır. Avukatlar susmaz, sinmez, hukuksuzluklar karşısında adalet için dimdik ayakta karşınızda dururlar. Teklifiniz, ne baroları ne avukatları susturacak ne de sindirecektir. Neden mi böyle söylüyorsunuz? Avukatlar bağımsızdır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, teşekkür ediyoruz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, sözümü kesemezsiniz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Kusura bakmayın, ben bitti zannettim.

Buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, nezaketiniz için teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Otomatik kapanmış.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, dikkatsizliği mi hoşgörün.

Arkadaşlar, çok da vaktinizi almayacağım ama en önemli yerine geliyorum. Bakın, güzel şeyler söyleyeceğim, ben kalplerinize hitap etmek istiyorum. Neden böyle söylüyorum biliyor musunuz sabahdan beri? Avukatlar bağımsızdır. Avukatlar, çağlar boyunca köle kullanmadılar ama efendileri de olmadı. Ben size Luis Land 'in avukatlığın şiirsel olarak yazılmış özlü bir tarihçesinden bahsedeceğim, bakın:

“Ben avukatım.

Kaba gücün yerine merhameti, adaleti, hakkaniyeti koydum.

İnsanoğluna, diğerlerinin hakkına, mülkiyetine, hürriyetine saygıyı;

Vicdan, ifade ve toplanma özgürlüğünü ben öğrettim.

Haklı davaların sözcüsü;

Yoksulun, mazlumun, dul ve yetimin savunucusuyum.

Çarşıda pazarda onuru sürdürürüm.

Halkın sevmediği, popüler olmayan davaların şampiyonu benim.

Zulmün, baskının, bürokrasinin düşmanıyım.

On Emre giden yolu ben hazırladım

Yunanistan'da kölelerin, Roma'da esirlerin özgürlüğü için savaştım.

Stamp Act’la ben mücadele ettim.

İnsan Hak ve Özgürlükleri Bildirgesi’ni ben yazdım.

Köleleri ben savundum.

Kölelik karşıtım.

Kölelikten Kurtuluş Bildirgesi’ni yayımlayan bendim.

Her ülkede, her iklimde haini cezalandırır, masumu korur, düşeni kaldırır, adaletsizliğe ve vahşete karşı çıkarım.

Tüm savaşlarda özgürlük için savaşan bendim.

Halkın yaygarasına ve çoğunluğun despotluğuna karşı duran benim.

Adaletin gerçekleşmesini engelleyen ön yargı olmasın diye, zenginleri savunur; yoksulun tüm hak ve imtiyazları teslim edilsin diye davasında ısrar ederim.

İrk, renk, sınıf, cinsiyet ya da din ayrımı yapmaksızın insanlığın eşitliği için çalışırım.

Hilebazlıktan, dalavereden ve sahtekarlıktan nefret ederim.

Adaletten ödün vermekten ya da menfaati zıt iki müvekkile hizmet etmekten yasaklıyım.

Geçmişin muhafazakârı, bugünün liberali, geleceğin radikalıyım.

Adaleti ve hakkaniyeti gerçekleştirmek için uzlaşmaya inanırım;

Aynı nedenle şekilciliğin ve kırtasiyeciliğin Gordion düğümünü kesip atarım.

Tüm buhranlarda insanlığın lideriyim.

Dünyanın günah keçisiyim.

İnsanlığın haklarını avucumun içinde tutarım da,

Kendi haklarımı sağlamayı bir türlü beceremem.”

İşte avukatlar burada onu beceremiyor.

“Ben öncüyüm.

Geçmişten vazgeçecek, bugünü ve var olanı yıkmak isteyecek en son kişiyim.

Ben, adil hükümdar, dürüst yargılayıcıyım.

Mahkûm etmeden önce dinler, herkes için en iyiyi araştırırım.

Ben Avukatım.”

Kıymayın avukatlara.

Sayın iktidar mensupları, sadece bir sayfa bile kalmadı.

Sayın milletvekilleri, şunu arz ederek kapatmak istiyorum: Bakın, size anlatmaya çalıştım, tarihten örnekler verdim. Savunma susmayacak, savunma direnecek, savunma pes etmeyecek.

Bakın, hepiniz çok iyi bilirsiniz bütün ölümlüler ölümü tadacaktır. Bizden geriye bir yaptıklarımız bir de yapmaktan kaçındıklarımız kalacak. Ben ve arkadaşlarım son nefesimizde bugün için müsterih olacağız.

Bu anlamda olmak üzere sözlerime Ankara Hukuk Fakültesi dekanlarından Bülent Nuri Esen’in şu sözleriyle son vereceğim, sadece iki dakika.

Değerli arkadaşlar,

“Bir insan hakkıdır ölmek,

Elbet kapımızı çalacak bir gün
Ve isteyecek istediğini.
Değişmez kader olarak hak olarak
Sana vermek düşer isteneni.
Hak oyunudur bu
Ama namuslu bir alış veriş istersen,
Vereceğin yaşama hakkı olduğuna göre
Yaşanmaya değmiş bir hayatın olmalı.
Bir işe yaramışsan,
Koruyabilmişsen savunmasız
Maskesini indirmişsen sömürücünün
Sevebilmişsen bir gerçek sevgiliyi
Ve hele sevmişse sevgili seni
Ve yüreklere girebilmişsen,
Bir zerrecik katabilmişsen
Gelecek denizine
Senden sonrakilerin mutluluğu için,
O zaman kapını çalacak olana
Sunulmaya değer bir hayatın var demektir
Ve sen kapını ilk ve son kez çalanı
Korkusuz karşılayabilirsin.
O güne kadar hakkın olandan,
Senden sonrakilerin aynı hakları uğruna
Sonsuz hakkı getirip verdiği için,
Sana yeni hak sağladığı için,
Vazgeçmek karşılığında sevinçle,
Henüz hiç tatmadığın, kullanmadığın
Yaşama hakkını
Verebilirsin,
Ölmek hakkını kazanabilirsin
Ve hayatın kaderin olur...”
Gelin, bu teklifi geri çekin ve hukuk tarihi sizi altın harflerle yazsın.
Çok teşekkür ederim.
OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Antmen.
Evet, söz talebi ekranda gözüküyor, maddelere mi geçelim?
Buyurun Sayın Cesur.
AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok teşekkür ediyorum.

Şu ana kadar çok önemli bir konuyu tartışıyoruz ve çok değerli konuşmalar yapıldı. Ben çok fazla uzatmayacağım, Roma'dan almayacağım en azından.

İnsan haklarını, barışı, huzuru adaletin içinde kalarak sağlayan devlet hukuk devleti. Biz de burada “hukuk devleti” diyorsak eğer ve günlerdir, saatlerdir de burada değerli hatipler bu konuda konuşuyorlarsa ve tane tane ta geçmişten alarak da anlatıyorlarsa derterini, işte bu sebepten... Ama maalesef, bir kere baroları parçalamayı kafanıza koymuşsunuz, öyle görünüyor.

Değerli hatipler konuşurken benim aklıma şöyle bir şey geldi: Çocukluğumuzda bir reklam vardı “10; 100 milyon baloncuk...” Barolardan 100’ün üzerinde barocuklar oluşturma niyetindesiniz ama bu mesele gazoz gibi değil, gazoz gibi hafife alınacak bir mesele değil, çok üzgünüm. İyi olmuyor yani kabarıyor işte.

Bazı şeylerin altını çizmek istiyorum. 69 yılında Barolar Birliği Faruk Eren’le birlikte kuruldu ve 69’dan bu yana da aslında elli bir sene geçmiş. Elli bir sene boyunca nice müdahaleler olmuş, kesintiler olmuş demokraside ama Barolar Birliğine dokunulmamış. Ben bunu bir düşünmenizi istiyorum aslında sizlerden. Kimse bunu tenkit etmemiş.

Değerli arkadaşlar, avukatların hiçbir sosyal güvencesi yoktu ve avukatlar tamamen güvencesiz kalmışlardı. Ankara Barosu, Ankara Adliyesinde bir odada oturuyordu, hiçbir şeyleri yoktu, bir tane kâtipleri vardı, Kâtip İsmail Pehlivan Efendi. Rahmetli Faruk Eren topladı etrafındakileri ve... Bu Barolar Birliği kurulmadan önce aslında sigortasız, tamamen yalnız kalmış bir avukatlar camiası vardı, hiçbir sosyal güvenceleri yoktu, İşçi Sigortaları Birliği işçi saymıyordu, Emekli Sandığı memur saymıyordu, böyle bir ortamda kuruldu Barolar Birliği.

Barolar Birliğinin eksikliğini, Barolar Birliğinin...

(Uğultular)

AYLİN CESUR (Isparta) - Sayın Başkan, ben Sayın Antmen’den daha farklı profilde bir konuşma yapıyorum. Arkadaşlar hâlâ az önceki o güzel konuşmanın etkisindeler zannediyorum ama ben biraz daha ciddiyetle, aslında hadisenin ciddiyetine uygun bir şekilde dinlemeye davet ediyorum müsaadenizle.

Sayın Faruk Eren çok büyük bir iyilik yaptı, kendisi ceza profesörüydü ve Ankara’da bir ara sokakta, iki oda bir salonluk bir yerden, oradan bugünkü hâline geldi Barolar Birliği. Sosyal güvence sağlayan bu kurum, sadece meslek kurumu değil, sağlık hizmetleri de veriyor, çok imkânlar sağlıyor ve İstanbul Barosu avukat stajyerlere hizmetler veriyor, kurslar veriyor. Bütün bunlardan sonra, neden acaba her şeyi bu kadar iyi işleyen, avukatların kendilerinin barolarını şikâyet etmediği bir kuruma müdahale ediyorsunuz ve değiştirmeye kalkıyorsunuz? Bozuk işleyen bir şey yok ki. Yani “Ankara Barosu bir beyanat verdi.” diye Barolar Birliği...

(Uğultular)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, biraz sessiz olabilir miyiz?

AYLİN CESUR (Isparta) – Şimdi, mesela, ben size soruyorum: PKK yarın kendi barosunu kurarsa ne yapacaksınız?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Yan tarafta, yan tarafta!

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Nerede kuracak?

AYLİN CESUR (Isparta) – İstanbul’da mesela kurduğunu düşünün. Çeşitli baroları kurar ve baro fikri ortadan kalkar. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYLİN CESUR (Isparta) – Lütfen, müsaade eder misiniz değerli arkadaşlar? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Can... Lütfen.

AYLİN CESUR (Isparta) – Damardan verdim, galiba damardan oldu biraz ama biraz sakın dinleysin lütfen, sakinleşsin.

Şimdi, yarın, baro iflasları olduğu zaman ve barolar siyasi partilere dönüştüğü zaman -hani baroların siyaset yapmasını eleştiriyorsunuz ya- barolar arası rekabet başlarsa bundan bütün avukatlar zarar görecektir -birçoğu sizlerin de burada oturanların meslektaşları- onların yüzüne de filan bakmak gerekecek yani sadece demokrasi, hukuk devleti filan değil.

Ayrıca, şimdi bunun yapılmasının mesela bugün çok aciliyeti mi var? Türkiye’de çok büyük salgın var, ekonomik sorunları var, yoksulluğu var Türkiye’nin. Yani bu kadar çok önemli konular varken bir müessese neden bozuluyor? Bu fevkalade yanlış bir şey.

Şimdi, partilerde çok partili hayat gerçekten gerekiyor demokrasi için ama hukukta çok barolu bir hukuk olmaz. Bunun sonunda, barolar arasında olacak olan kavgalardır, yarışlardır ve bu, Türk demokrasisine zarar verecek. Çeşitli siyasi partilerde, çeşitli ayrışmalar oluyor. Yarın AK PARTİ’den daha da sağda, daha başka konularda, belki bazı tarikatların, cemaatlerin; FETÖ gibi, İsmailağa gibi çeşitli cemaatlerin baroları olacak belki. Türkiye’yi daha farklı sıkıntılar yumağına sokmaktan mesela sıkılmadınız mı, ben bunu gerçekten merak ediyorum.

Şimdi, bugüne kadar Barolar Birliği kuruluş amacından sapmamış ve kuruluş amacı da sosyal amacı da hâlâ devam ediyor. Çok da kuvvetlenmiş Barolar Birliği. Şimdi, bunu bölmenin de kimseye bir faydası yok.

Şimdi, benim aklıma burada 2 tane soru geliyor, neden bunu yaparlar diye...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Pardon...

AYLİN CESUR (Isparta) – Ben konuşuyorum müsaade ederseniz.

YÜCEL BULUT (Tokat) – Hafif uzaklaştıralım, çok patlıyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yardımcı olmak için söylüyorum.

AYLİN CESUR (Isparta) – Yok, olmayın ben gayet iyiyim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama duymuyoruz ki sizi, mikrofona yaklaşmayın.

AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, müdahale ederseniz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sesinizin daha iyi duyulabilmesi için.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Aylin Hanım, sesinizin daha iyi gelmesi için.

AYLİN CESUR (Isparta) – Peki, teşekkür ederim, yanlış anladım, affedersiniz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Bulut, sözlerini tamamlasın.

AYLİN CESUR (Isparta) – Ben cemaatlerden bahsedince, müdahale edince öyle bir şey zannettim, affedersiniz.

Şimdi, benim aklıma 2 tane soru geliyor. Bunlardan bir tanesi: Acaba yoksulluk ve Türkiye’nin asıl problemleri içinden çıkılmaz hâle geldi de ha bire böyle anormal, bomba gibi ortaya böyle suni gündemler koyuyorsunuz da ya, Meclis, Türkiye bunu tartışsın işte diğer konular kapatılsın mı?

Aklıma gelen diğer ikinci soru: Böyle acayip bir şeyi ortaya koyabilmek için -mesleğimden dolayı biraz insan psikolojisi de bilen birisi olarak- acaba diyorum ani öfkelerle mi kararlar veriliyor? Şimdi, bu, ani öfkeyle verilen kararlarsa, mesela birisinin bir şeye asabı bozuluyor, ya işte bunu böyle yapalım filan... Eğer öyleyse ben kendi tecrübelerimden bir şey söyleyeceğim. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in meşhur bir sözü var -bu, belki sizin veya sizlerin, işte, bu konuda önünüze bunu koyan insanların belki başvurabileceği, faydalanabileceği bir şeydir diye söylüyorum- derdi ki: "Öfkelendiğim zaman yumruğumu sıkarım ama masaya vurmam, cebime koyarım."

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Ama biz vuruyoruz.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Hiçbir zaman vurmadı ki masaya, hiçbir zaman vurmadı.

AYLİN CESUR (Isparta) – Şimdi, o yüzden, ben sizi bu önemli kararlar verilirken biraz daha sağduyulu davranmaya davet ediyorum.

Bakınız, Roosevelt'in 6 Ocak 1941'de Kongreye bir mesajı var, diyor ki: "Güvenli bir hâle getirmeye çalıştığımız gelecekte, 4 tane temel insan özgürlüğü üzerine kurulmuş bir dünya arzuluyoruz."

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Roosevelt kim?

AYLİN CESUR (Isparta) – Bir ara anlatırım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kaç milyon kişinin kanını akıttı?

AYLİN CESUR (Isparta) – Şimdi, bunların birincisi, dünyanın her yerinde herkesin konuşma ve ifade özgürlüğü. Siz, bakın, neler söylenmiş o zaman ve nasıl demokrasi...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kaç milyon kişiyi öldürmüştü?

AYLİN CESUR (Isparta) – Bırakın, 4 tane mesaj.

Diyor ki, herkese konuşma ve ifade özgürlüğü.

İkincisi: Dünyanın her yerinde, herkesin, kendince Allah'a ibadet etme özgürlüğü.

Üçüncüsü: Dünyanın her yerinde, herkesin yokluktan uzak yaşama özgürlüğü, tokluk hakkı yani.

Ve dördüncüsü ki burası sizi çok ilgilendiriyor: Dünyanın her yerinde, herkesin korkudan uzak yaşama özgürlüğü.

Korkutmayınız, birinci mesajım bu.

İkincisi... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Neden sürekli müdahale ediyorsunuz kadına ya?

AYLİN CESUR (Isparta) – Ama şu anda sizin yaşadığınız, korkmayınız arkadaşlar, değerli arkadaşlar korkmayınız.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Kahvehaneye çevirdiler burayı.

AYLİN CESUR (Isparta) – Demokrasiden korkmayınız, adaletten korkmayınız.

(Uğultular)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

Sayın Kaya...

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Sayın Cesur, İstiklal Marşı'nı biliyor musunuz? O da öyle başlıyor.

AYHAN EREL (Aksaray) – Değerli arkadaşlar... Bir saniye Aylin Hanım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Erel, bir saniye...

AYHAN EREL (Aksaray) – Bir dakika efendim...

Biz İYİ PARTİ olarak bugüne kadar burada konuşan hiçbir hatibe müdahale etmedik.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Lütfen arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

AYHAN EREL (Aksaray) – Lütfen, beğenirsiniz veya beğenmezsiniz, hoşgörü, saygı ve sevgiye davet ediyorum.

AYLİN CESUR (Isparta) – Beğenmeyeceklerini bilerek konuşuyorum zaten, yani damardan damardan konuşuyorum.

AYHAN EREL (Aksaray) – Müdahale edilecekse o müdahalenin en babasını yaparız ama biz birbirimize olan saygı ve sevgimizden dolayı kimsenin sözünü kesmedik, lütfen...

YÜCEL BULUT (Tokat) – Ayhan Bey, oluyor mu?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir yanlış anlama var.

AYHAN EREL (Aksaray) – Hanımefendi konuşuyor, şurada yapmadığınız -söylemeye dilim varmıyor- kalmadı, çok ayıp, hiç yakışmıyor bu gruba.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ayhan Bey...

AYHAN EREL (Aksaray) – Adalet dağıtması gereken Adalet Komisyonuna yaptığınız eylem ve söylemler yakışmıyor, sizi kınıyorum.

YÜCEL BULUT (Tokat) – Neden?

AYLİN CESUR (Isparta) – Şimdi, ben devam edeyim.

1953'ten sonra...

YÜCEL BULUT (Tokat) – Ayhan Bey, özür dilerim, pardon.

AYHAN EREL (Aksaray) – Estağfurullah.

AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, müdahale edecek misiniz, yoksa biz kavga falan mı edelim?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Yücel Bey, burada bir yanlış anlama oldu. Yücel Bey, mikrofonla ilgili...

AYHAN EREL (Aksaray) – Yücel Bey için bir şey demiyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ayhan Bey, siz de konuyu bilmiyorsunuz. Bakın, bir saniye, bir dinleyin Ayhan Bey. Sayın Erel, mikrofonu eliyle tuttuğu için ses gelmiyordu.

AYLİN CESUR (Isparta) – Devam edebilir miyim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Cesur.

AYLİN CESUR (Isparta) – Değerli arkadaşlar, 1953'ten sonra, bakın, bir kavram giriyor dünya literatürüne.

AYHAN EREL (Aksaray) – Laf attıysanız sizi kınıyorum Sayın Valim.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Biz de seni kınıyoruz Ayhan Bey, seviyoruz ve kınıyoruz.

AYHAN EREL (Aksaray) – Ben de sizi sayıyorum ve seviyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Cesur, buyurun.

AYLİN CESUR (Isparta) – Şimdi, 1953'ten sonra sizin çok da farkına varamadığınızı gördüğüm bir kavram giriyor dünya literatürüne, bu “hakkin özü.” Hakkın özü şu demek: Kanunla hürriyetleri tahdit edebilirsiniz ama bu iktidarın ne çeşit olursa olsun yapacağı kısıtlamalar hakkın özüne varmaz.

Bugün barolara diktığımız gözünüz, hukukun üstünlüğüne attığınız neşter, siz geçerseniz de sayısal çoğunluğunuzla mevcut sistemde ve bu teklif geçtikten sonra hukuka attığınız neşter var ya hani, o, evet, maalesef, hukuk adına, demokrasi adına çok üzücü sonuçlar doğuracak ama bu hukuk en çok da -ben kayıtlara geçsin diye söylüyorum- size lazım olacak değerli arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Ayhan Altıntaş, buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi ve milletvekili arkadaşlarım; son yıllarda, iktidar, maalesef yargıya daha fazla müdahale eder oldu. İddia ve yargılama makamlarına HSK yoluyla müdahale ederek emeline ulaştı. HSK kurum olmaktan çıktı, âdeta HSK Genel Müdürlüğü oldu. İktidar bugün savunma makamına da müdahale etmek istiyor. Muhalif avukatların çoğunluk olduğu baroları bölerek yönetme taktiği uyguluyor. Hâlbuki demokratik bir ülkede bağımsız olması gereken kurumların başında yargı gelir. Her makamıyla yargı bağımsız olmalıdır ki hukuka güven artsın.

Değerli arkadaşlar, barolar sendika değildir. Çoklu baro teklifi baroları ayırmaktadır. Bazı kesimlerce baroların siyasileştiğinden şikâyet ediliyor. Evet, ama bu durum, baroların bu hâline çözüm bulmak yerine iyice siyasileştirmektedir, baroları kendi içlerinde de yargı düzeninde de kutuplaştırmaktadır.

Barolar ve avukatlar yargının ayrılmaz bir parçasıdır. Yargının hiçbir unsuru siyasete malzeme olmamalıdır. Bugün biz hâlâ yargıya güveni tartışıyorsak sebebi, yargının siyasete malzeme olmasıdır; sebebi, siyasetçilerin yargıya sürekli müdahale etmesidir. Yargıya edilen müdahale de toplumu ikna ederek yapılmıyor. Bir aksaklık varsa o oturulur, konuşulur, gerekli kişilere ve kuruluşlara başvurulur, daha sonra mutabakat sağlanır ve sonunda değiştirilir. Buna kimse yargıya siyaset eliyle müdahale olarak bakmaz. Ancak barolarla ilgili bir düzenlemeyi baroların bunca tepkisine rağmen çıkarmak yanlışır, eylemlerini kısıtlamaya çalışmak yanlışır. Baro Başkanları şahsi kaygılarla eylem yapmıyor, savunma makamının ağır bir darbe alacağını söylüyorlar.

Değerli arkadaşlar, halkın yargıya güveni olmadığını biliyoruz. Daha önce Genel Kurul kürsüsünden dile getirdim. ORC’nin 2019’da yaptığı bir kamuoyu araştırmasında “Yargıya güveniyor musunuz?” sorusuna cevap verenlerin yalnızca yüzde 11,7’si “Güveniyorum.” demişti. Yargı adil olursa, özgür olursa, bağımsız olursa kimse yargıdan birine hizmet ediyormuş gibi bahsetmeyecektir, halk, hukuka güvenecektir. Defaatle söylüyoruz: Türkiye’de yargı sisteminin düştüğü en büyük sorun siyasetin yargıya müdahil olmasıdır. Yine, maalesef ,Türkiye’de siyaset kişiler üzerinden sürdürülmekte, bu da yargıya tek bir kişinin hâkimiyet kurması demektir.

Ünlü Fransız düşünür Montesquieu “Kanunların Ruhu Üzerine” isimli eserinde kuvvetler ayrılığıyla ilgili şunları söylüyor: “Eğer aynı idarenin kişilik ve yapısında yasama erki yürütme erkiyle birleşmişse hiçbir şekilde hürriyet yoktur. Çünkü aynı monarkın veya aynı senatonun zalimce yürütmek için zalimce kanunlar yapmasından korkulur. Yargı erki de yasama ve yürütme erklerinden ayrılmış değilse, yine hürriyet yoktur. Eğer diğer erkler yasama erkiyle birleşirse, vatandaşların hayat ve hürriyetleri üzerindeki idare keyfe kalmış bir idare olur.” Ayrıca, yine Montesquieu: “Bu üç erki de aynı kişi veya kurullar kullanırsa her şey mahvolur.” demektedir.

Değerli arkadaşlar, unutmamak gerekir ki iktidar yozlaştırır, mutlak iktidar mutlak yozlaştırır. 2020 yılında açıklanan Hukukun Üstünlüğü Endeksi'ne bakın. Türkiye, hükümet yetkilerinin kısıtlanması hususunda 128 ülke arasında 124'üncü sırada. Bizim arkamızda sadece Kamboçya, Mısır, Nikaragua ve Venezuela var; hepsi de darbe ve diktatörlüklerin olduğu ülkeler. Bu size bir şey anlatmıyor mu?

Değerli milletvekilleri, eğer gerçekten yargıya güvenin artması, vatandaşlarımızın hakkının, hukukun korunması gibi amaçlarınız varsa, en başta yargı bağımsızlığını sağlamak gerekir. Baroların kendi aralarında sendika gibi bölünmesine, hizipleşmesine neden olacak uygulamalardan vazgeçilmelidir. Baroların iyileştirilmesi düşünülerek adım atılacaksa, bu barolara rağmen yapılmamalı, barolarla birlikte istişare edilerek yapılmalıdır. Bu gibi kutuplaştırıcı uygulamalardan vazgeçeceğinizi umuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Evet, değerli arkadaşlar saat 04.00'e geliyor, yorulduğunuzu da anlıyoruz.

Bugün saat 14.00'de toplanmak üzere toplantıyı kapatıyorum.

Teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 03.58

